

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

VSADK

PRAZNIK PETNAJSTE — Slavnostni govornik Bogdan Osolnik, dolenski rojak in častni občan Novega mesta, je na proslavi orisal pomen 15. divizije ter nastajanje slovenske državnosti in jugoslovske skupnosti. Poudaril je nujnost demokratizacije medsebojnih odnosov v Sloveniji in Jugoslaviji. (Foto: M. Luzar)

BORCI NA KOLESIH — V okviru praznovanja 45-letnice 15. divizije NOV so krenili borci-kolesarji te divizije na kolesarski maraton. Iz Ljubljane so odpravili proti Kočevju 15. junija, v Kočevje pa so prispeli naslednji dan. Na ploščadi sredi mesta jih je pozdravil predsednik OO ZZB NOV Nace Karničnik. Zastopniki borcev-kolesarjev ter kočevske mladine in borcev pa so položili pred spomenik Svobode sredi mesta šopek cvetja. Nato so maratonic nadaljevali pot preko Bele krajine in po Zasavju ter skozi Suho krajino v Novo mesto, kamor so prispeli na osrednjo proslavo te divizije. (Foto: Prime)

Na razpotju: zgled naj bo OF

V novomeški športni dvorani je bila v soboto osrednja proslava ob 45-letnici 15. udarne divizije NOVJ — Govoril B. Osolnik — Vrsta prireditev

NOVO MESTO — V novomeški športni dvorani so v soboto proslavili 45-letnico ustanovitve 15. udarne divizije NOVJ. Zbranim borcem, mladini in občanom, je govoril Bogdan Osolnik, član predsedstva RO ZZB NOV Slovenije.

Osolnik je poudaril, da sedanji čas zahteva tesnejše povezovanje med narodi, ki so se izrekli za avnojska načela. Vendar se lahko ustvarjalne sile združijo le ob spoštovanju prostovoljnosti, natančno določenih pravil sodelovanja in čistih računov. V zadnjih letih so se odnosi v Jugoslaviji občutno poslabšali, čemur so krive tako gospodrske težave kot neodgovorne javne polemike, ki vnašajo v življenje nestrpnost. Krivda

za rast medsebojnega nezaupanja je tako v drugih predelih Jugoslavije kot v Sloveniji, ker premalo vemo drug o drugem. Zato je vsa Jugoslavija postavljena pred vprašanje, kako bo odgovorila na izzive sedanjosti, saj smo se znašli na razpotju, kjer so odpovedali nekateri stari načini reševanja težav in še niso zaživel novi, bolj demokratični in učinkovitejši. Zato je prihodnost slovenskega naroda ponovno odvisna od tega, ali nam bo uspelo po zgledu OF združiti ustvarjalne sile in povezati vse ljudi dobre volje, in to ne glede na narsorske, verske, socialne ali kulturne razlike, je pozval Osolnik.

Udeleženci proslave so prisluhnili še prvi izvedbi himne 15. divizije, ki jo je napisal Lojze Šonc, uglasbil pa Ciril Cvetko. V prazničnem programu so sicer spremljali nastope pevskih zborov IMV in Krke pod vodstvom Slavka Raucha in Mira Kokola, mladinskega

pevskega zbora OŠ Katja Rupena pod vodstvom Marjane Dobovšek, straške pihalne godbe pod taktirko Milana Posavca in recitatorjev Irene Vide, Jožeta Falknerja, Martine Novak, Tadeje Resman in Branka Kluna.

Osrednji prireditvi so dali svojstven prispevek borci-kolesarji, ki so v soboto v Novem mestu zaključili blizu 450 km dolgo vožnjo.

Hvaležni so tudi vsem drugim, zlasti šolarjem, s katerimi so se srečevali na sprejemnih na poti.

45-letnico 15. divizije so v Novem mestu med drugim počastili še s sobotnim pohodom ob žici, orientacijskim tekom, promenadnim koncertom novomeške pihalne godbe ter vrsto prireditev predtem. Skupnost borcev 15. udarne divizije NOVJ je v soboto predstavila tudi brošuro o tej diviziji.

L. M.

Dolenjski izvozni delež je padel

Kljub letošnjemu zvečanju za 26 odst.

NOVO MESTO — Po podatkih Medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko se je v prvih štirih mesecih letošnjega leta dolenski izvoz blaga povečal za 26 odst., uvoz pa za 20 odst., vendar je kljub temu dolenski delež v slovenskem izvozu in uvozu padel. Pokritje uvoza z izvozom znaša 113 odst., od tega 100 odstotkov na konvertibilnem območju. Skupni izvoz dolenskega blaga je znašal 131 milijard dinarjev (štetu po vrednosti ameriškega dolarja 1.262 din), največji delež k temu pa je seveda prispevala novomeška občina, ki ima tudi daleč največjega izvoznika — IMV. Samo to podjetje je v prvih štirih mesecih letos izvozilo za 87 milijard dinarjev, kar je petina več kot lani. Ves njegov izvoz je šel na konvertibilno območje, odkoder je v istem času IMV uvozila za 82 milijard dinarjev.

MEDNARODNI DELOVNI TABOR V STARIH ŽAGAH

STARE ŽAGE — V sodelovanju z odborom za prenovo Kočevskega Roga bo organizirala republiška konferenca ZSMS tretjič zapored mednarodni delovni tabor v Starih žagah, ki bo od 3. julija do 14. avgusta. Tema letošnjega tabora bo antifašizem danes in nekoč, z njo pa želijo organizatorji spregovoriti o odporu demokratične Evrope proti okrepljenemu evropskemu neonacizmu in neofašizmu. Na taboru bo predvidoma 40 prostovoljcev iz Severne Amerike, zahodnoevropskih držav in Jugoslavije opravljal zaščitna dela na ostankih partizanskih delavnic in razpravljalo o omenjeni temi.

Kolikšen je presežek delavcev?

Dolenjska regija se bo srečala z nezaposlenostjo — Resna opozorila

NOVO MESTO — Izhod iz krize ne bo minil brez bolečin, še posebej, ker se zavestno odločamo za tržno gospodarstvo, kjer bodo odločilno vlogo odigrali ekonomski kazalci. Čeprav se zdi marsikomu tržno gospodarjenje še precej daleč, pa se v delovnih organizacijah na spremembe že odzivajo. In lahko pričakujemo, da se bodo tudi na Dolenjskem pojavili tehnološki in ekonomski presežki delovne sile, hkrati pa na vrata delovnih organizacij trkajo tudi mladi strokovnjaki s končnimi šolami, za katere pa je še odprto vprašanje, ali bodo delo dobili.

S temi vprašanji se bo moral spopadati tudi sindikat, čeprav je bilo na zadnji seji medobčinskega sveta Zveze sindikatov za Dolenjsko slišati tudi mnenje, da vseh bremen sindikat le ne bo mogel prevzeti na svoja pleča. Sicer pa je vzrokov za zaskrbljenost, kaj nam bo prinesla prihodnost, več kot dovolj. Podatki kažejo, da so plani zaposlovanja za letošnje leto manjši, kot bo znašal generacijski priliv. Lani je na Dolenjskem iskalo delo 638 delavcev, kar je za petino več kot predlani. Gibanja v to smer pa se bodo še nadaljevala.

Očitno se v težvah ne bo znašel samo sindikat, družbo mu bo delala tudi strokovna služba skupnosti za zaposlovanje. Njen direktor France Smerdu je na seji povedal, da po eni strani delovne organizacije opozarjajo na realnost planiranja zaposlovanja, po drugi pa modujejo za zaposlitve. Študija, ki so jo delali za primer, če bi morala iti v stečaj

IMV, ko je bila v najhujših težavah, je pokazala, da problema ne bi bilo mo-

IZREDNI LITERARNI VEČER

NOVO MESTO — Delovna skupnost (v ustanavljanju) za zaščito kulture in okolja Alternative vabi na literarni večer, ki ga prireja skupaj z Društvom slovenskih pisateljev v petek, 24. junija, ob 18. uri na Križatiji (Dolenjski muzej). Prireditelji so posvečen slovenskemu avantgardističnemu pesniku Antonu Podbevšku, obenem pa gre za manifestacijo solidarnosti s priprtimi Janšo, Tasičem in Čušterjem. Sodelovanje so objavili knjizhcniki Tone Pavček, Dane Zajc, Jaša Zlobec, Milan Kleeč, Franci Zagorčnik, Radko Polič, Ivan Zoran, Matjaž Koček, Zlatko Zajc, Milan Markelj, Marjanca Kočevar, Jani Bevk, Peter Božič, Milan Severin Šali. Podbevškovi želje pesmi bodo recitali gledališke skupine Cser »Grum« (tudi v ustanavljanju), za glasbeno dogajanje bo poskrbel Jani Kovačič.

FILIP ROBAR

NA PRAGU TEŽAV?

NOVO MESTO — Tovarna zdravih Krka bo težko obdržala ime dobrega in uspešnega gospodarja, če se bodo nadaljevale tudi zanjo nadvse neugodne ekonomske razmere. Vhodni materiali se dražijo, pri čemer mora končne izdelke prodajati po zamrzjenih cenah. Razen tega v veliko primerih, zlasti na domačem trgu, za svoje blago od kupcev ne dobiva denarja, so med drugim menili na nedavni konferenci komunistov Krke. Predstavili so razvojne programe delovne organizacije in na široko spregovorili o delu in težavah Krkinih tozdrov.

VREME

Ob koncu tedna bo deloma jasno, v popoldanskem času so možne nevihte.

BERITE DANES

- na 2. strani:
- Plače dvakrat mesečno
- na 3. strani:
- Zalogaj, ki ga kmetje ne zmorejmo
- na 4. strani:
- Za cel mesec predolgo leto
- na 6. strani:
- Petina delavcev dobiva pomoč
- na 7. strani:
- V kulturi se spet vse podira
- na 9. strani:
- Jože Udovč, dolenski Lindbergh
- na 11. strani:
- Tekstilci se na trgu bore vsak dan
- na 24. strani:
- Rešil otroka iz Rinže

Pozeba »obrala« tretjino pridelka

V metliški občini je prizadetih 444 ha vinogradov in 189 ha sadovnjakov

METLIKA — Po novem izračunu, ki upošteva enotne cene za vso Slovenijo, je škoda, ki jo je v metliški občini povzročila letošnja spomladanska pozeba, precej večja kot prvotno izračunana.

Pozeba je prizadela 444 hektarjev vinogradov, povprečen izpad pridelka pa bo 35-odstoten. Pri hektarskem donosu 8.000 kg grozdja na hektar vinograda bo izpad znašal 1243 ton grozdja. Če računamo 1000 dinarjev za kilogram grozdja, je pozeba naredila za 1,234 milijard dinarjev škode. To je neposredna škoda zaradi izpada pridelka, neposredna škoda zaradi oslabelosti trsov in škoda na rodnem lesu pa po ocenah znaša vsaj polovico od neposredne, ocenjena je na 621,5 milijona dinarjev.

Pozeba je prizadela tudi 189 hektarjev mešanih sadovnjakov, in sicer 50-odstotno. Zaradi tega bo 284 ton manj pridelka, kar pri ceni 586 dinarjev za kilogram sadja zneso 166.250.000 din; tudi v sadovnjakih je posredna škoda ocenjena na polovico neposredne. Tako je letošnja spomladanska pozeba v metliški občini skupaj povzročila za 2.113.875.000 din škode.

RAZGOVOR O KMETIJSTVU

NOVO MESTO — Jutri ob 18. uri bo organizirala OK ZSMS Novo mesto v prostorih srednje kmetijske šole Grm na Bajnofu javno tribuno »Kmetijstvo po meri kmeta?«. Na razgovor, v katerem bosta sodelovala tudi Emil Erjavec, predsednik Zveze slovenske kmečke mladine, in Mihela Logar, članica upravnega odbora Slovenske kmečke zveze, vabi organizator vse, ki jih zanima omenjena tema.

Šentvid ostaja v srcih

V Šentvidu je zapelo več kot osem tisoč pevcev iz domovine in tujine — Govoril je Milan Kučan

ŠENTVID PRI STIČNI — S skupnim nastopom več kot 8.000 pevcev iz 297 zborov iz domovine in zamejstva se je v nedeljo s Prešernovo Zdravljico in venčkom slovenskih narodnih končal 19. tabor slovenskih pevskih zborov. Razpoloženje pevcev in obiskovalcev, ki jih je bilo skoraj toliko kot nastopajočih, ter živahen utrip malega, a skrbno urejenega Šentvida so potrdili globoko naklonjenost ljudi zborovskemu petju.

Veliko obiskovalcev je ocenilo, da je bila prireditev boljša od dosedanjih, zadovoljni obrazi poslušalcev in pevcev pa so pritrjevali enemu od gesel tabora »svobodni pojemo«. Toda zadovoljstva ni moč spraviti v časopisno poročilo, ampak le v srca. Podobno, kot bodo pevci in poslušalci shranili v sebi enkratno doživetje prazničnega Šentvida,

M. LUZAR

PEVCEM — Pevcem in poslušalcem je v Šentvidu v nedeljo govoril tudi predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan. Precej besed je posvetil sedanjim razmeram v Jugoslaviji in posebno v Sloveniji. (Foto: L. M.)

Ne odvrčajmo ljudi!

To srečanje je praznik slovenskega zborovskega petja, vaša pesem pa je skupen prispevek k skupnemu vztrajanju. Znano je, da kdor poje, ne misli slabo. In to danes zelo veliko pomeni. Take besede je namenil veličastnemu zboru v Šentvidu slavnostni govornik predsednik predsedstva CK ZKS Milan Kučan. Z njimi ne more biti nikomur v napoto, najbrž pa si je prislužil dodatnih ukorov svojih političnih nasprotnikov z drugimi svojimi spoznanji in presojami, ki jih je ponudil v premislek množici na nedeljskem, 19. pevskem taboru. Ne gre namreč dvomiti, da je iz globokega osebnega prepričanja znova poudaril, da je minil čas ene same resnice. Potemtakem stoji ljudstvo na pragu »dialoške družbe«, kakor je porajajoči se splet medčloveških odnosov imenoval Kučan. Toda ali je res mimo čas, ko so polagali na oltar pravovernosti glave tisti, ki se niso slepili z izmaličenim zgodovinskim spominom? Tega Kučan ni odgovoril, ker po tem ni spraševal, tako kot ni vprašal po sili, ki bo znala gasiti vzplamtavaajoči oglejni sleherne razdiralne nestrpnosti, jugoslovske in seveda tudi slovenske. Dejal je samo, da sta ZK in SZDL Slovenije sposobni, enotni in odločni kljub težkim gospodarskim in političnim razmeram zavarovati socialistično samoupravljanje, red in zakonitost. Zato tudi v teh razmerah ne odvrčajmo ljudi od skupnega pohoda v napredek.

M. LUZAR

Trije prazniki

Junija praznujejo krajeve skupnosti Leskovec, Brestanica in Krško

KRŠKO — Junij je v resnici najbolj prazničen mesec v krški občini, saj v tem mesecu poleg občinskega praznika slavijo svoje praznike tudi krajevne skupnosti Leskovec, Brestanica in Krško.

V krajevni skupnosti Leskovec so svoj praznik praznovali že konec maja, ko so v leskoveški osnovni šoli podelili priznanja najbolj zaslužnim krajanom. Plaketo krajevne skupnosti so prejeli Jože Arh, Marija Pirč in Danica Zakolar. Priznanje krajevne skupnosti so prejeli Marija Vakselj, Jožica Colarič, Ivan Marinčič in streško društvo SOP. Na slovesnosti so podelili tudi dva bronasta znaka OF, ki sta ju prejela Ivan Plevančič in Terezijska Zakušica.

Tudi v krajevni skupnosti Brestanica so pripravili bogat program praznovanja, več krajanov in društev je prejelo priznanja. Tako so priznanja krajevne skupnosti s plaketo prejeli društvo upokojencev Brestanica, krajevna organizacija Rdečega križa, osnovna šola Adam Bohorič. Priznanja za bronasto plaketo krajevne skupnosti so prejeli Jože Butkovič, Maks Habinc, Miroslav Mikeln, Mitja Orožen; priznanje krajevne skupnosti je prejela Vladka Ljekar. Bronasta priznanja OF so prejeli Miran Bračun, Pavla Maroh, Ivan Pečnik, Ivica Rupnik in Franc Zakšek.

V krajevni skupnosti Krško so praznovali pretekli teden in ob tej priložnosti odprli prenovljene prostore Valvasorjeve knjižnice in nova teniška igrišča. Seveda pa je bilo tudi dovolj drugih pridelitvev, ki pa še niso vse končane. Tako bodo letošnja praznovanja krajevne praznika zaključena šele v soboto, 25. junija, ko bo na šolskem igrišču Srednje šole Krško družabno srečanje krajanov.

Priznanja so tudi letos podelili na slavnostni seji skupščine krajevne skupnosti Krško. Zlato plaketo s priznanjem krajevne skupnosti sta prejela gasilsko društvo Levi breg ob svoji 100-letnici in Štefan Balazic, provincial slovenskih kapucinov, ki je veliko naredil za obnovo samostana in ohranitev kulturne dediščine. Srebrno plaketo so prejeli Živko Šebek, J.E. Krško in Savaprojekt. Bronasto plaketo so prejeli Sandi Runovec, Daniel Novak in Franc Radej.

NEZAUPNICA DIREKTORJU

NOVO MESTO — Potem ko so delavci novomeške Iskre Tenel na izrednem zboru v Bršljinu 2. junija izrekli nezaupnico izvršni odboru svoje sindikalne organizacije, so se na tajnem glasovanju 17. t. m. izrekli o zaupnici direktorju Božidarju Zajcu. Po neuradnih informacijah se je pri tem večina delavcev izrekla za nezaupnico svojemu direktorju. Po takem izidu glasovanja naj bi bil Božidar Zajc zahteval, naj ga razrešijo funkcije direktorja. Iskro Tenel je zaradi njenih izgub v prvem trimesečju v torek obravnaval tudi novomeški občinski izvršni svet.

Županova zgodba

Ali: kako se hitro razblinijo iluzije, da je birokracija premakljiva

Novinarski kolega, ki je pred slabima dvema mesecema samočasno, kot trdi, predsedal v politiko in postal župan Tabora, ene od šestih mariborskih občin, mi je pred dnevi potarnal, kako se mu že po šestdesetih dneh začnajo lomiti iluzije, da bo uspel navrtati vsaj luknjo v zakoreninjeni občinski birokratizem. Treba je dodati, da si je novepečeni župan v nekaterim svojimi potezami že prislužil pozornost javnosti, pa ne samo zaradi tega, ker so bili ljudje radovedni, kako se bo znašel v novi vlogi; sam je bil namreč znan kot precej neprizanesljiv kritik razmer v mestu in njenih političnih funkcionarjev.

Najprej je požel precej odobravanja, ko je pripravljavcem delegatskih gradiv za zasedanja občinske skupščine zažugal, da jim bo materiale vračal, če bodo napisani v nerazumljivi birokratski latovščini in v slabi slovenščini. Zatem so njegovi sokrajinji dobro sprejeli novost, ki jo je uvedel, namreč: enkrat tedensko odprta županova vrata, ko naj bi vsakdo imel možnost predsedniku občine neposredno povedati, kaj ga tiči. (Zlobni jeziki ga ob

Osnovno šolstvo v precepu

Omejena sredstva omejujejo programe — Dolg seznam ukrepov za zmanjšanje stroškov osnovnega šolstva v občini — Več bremen na učence in starše

NOVO MESTO — Tudi šolstvo bo moralo še bolj kot do sedaj zagristi v kisto jabolko, ki ga ponujajo zvezni ukrepi na področju omejevanja sredstev za namene skupne porabe, kamor sodi tudi izobraževanje. To so spoznali delegati obeh zborov novomeške občinske izobraževalne skupnosti, pred katerimi se je na seji prejšnji četrtek znašel zajeten seznam predlogov, ki jih je sprejel odbor za osnovno izobraževanje te skupnosti.

«Da bi se izognili izgubi, moramo v letošnjem letu zmanjšati vrednost in obseg posameznih programov, nekatere pa povsem ukiniti. Približna vsota, ki bi jo morali prihraniti, znaša 1.500 milijonov dinarjev,» pravi dosedanja predsednica skupnosti Vanja Vizjak. «To bodo občutili izvajalci, se pravi osnovne šole, pa tudi porabniki, se pravi učenci oziroma njihovi starši. Šole bodo morale omejiti nekatere dejavnosti in poiskati notranje rezerve, ki gotovo so še, zlasti pri organizaciji šolskih prevozov, ki so ena od bistvenih postavk v našem proračunu, nekatere dejavnosti pa bodo morale izvajati z medsebojnim sodelovanjem in usklajevanjem. Za učence oziroma starše predlogi vsekakor pomenijo večje izdatke, kajti denarja ni kje vzeti.»

Poglejmo si vsebino predlogov, ki so jih delegati v nekaterim izjemami v celoti sprejeli. Šole so dolžne s spremembami organiziranosti, reševanjem ka-

drovskih potreb z medsebojnim sodelovanjem, doslednim upoštevanjem normativov glede števila učencev v oddelku ali skupini, zmanjševanjem števila oddelkov ter z zmanjševanjem prevoznoracionalizirati svojo dejavnost in zmanjševati stroške. To velja tudi za osnovno izobraževanje odraslih. Odpadlo bo regresiranje obveznih ekskurzij, ki naj bi jih združili s programom naravoslovnih in kulturnih dni, odpadlo bo regresiranje brezplačnih ogledov razstav, regresiranje malic in kosil za učence (sedaj 10 oziroma 30 din), odpadejo dodatki za učitelje na težjem delovnem mestu, zmanjšano in pozneje povsem ukinjeno bo štipendiranje za srednji pedagoški program, za pet ur na teden bo skrajšan program celodnevne šolanja in šolanja s podaljšanim bivanjem za oddelke od 3. do 8. razreda, postopoma pa naj bi pričeli ukinjati te oblike za učence od 5. do 8. razreda. Poleg teh in še nekaterih omejitev je bilo predlagano zmanjšano regresiranje obveznega izobraževanja romov in ukinitev posebnih oddelkov 1. razredov v osnovnih šolah Bršljin, Skočjan in «Milka Šobar-Nataša», česar pa delegati niso sprejeli, ampak so zahtevali, naj o tem razpravlja občinska skupščina, ki naj za to šolanje zagotovi dodatne vires financiranja, saj je po mnenju izvajalcev pokazalo uspehe in bi ga bilo nesmotrno opustiti.

S postopnim povečevanjem šolsne

naj bi zmanjšali tudi stroške glasbenega šolanja. Na ta način naj bi naslednje leto zbrali že 30 odst. potrebnih sredstev.

Na seji so za novega predsednika skupščine izvolili Jožeta Pirca iz Novolesa, za predsednika zbora uporabnikov Jožeta Kirma iz KZ Krka in za podpredsednika skupščine Nevenko Kulovec, ki je bila na tej funkciji že v prejšnjem mandatu.

T. J.

Konferenca o kakovosti

NOVO MESTO — Medobčinska gospodarska zbornica za Dolenjsko (MGZD) je prejšnji četrtek v prostorih Zavarovalne skupnosti Triglav organizirala konferenco o kakovosti, ki jo je ob sodelovanju sekretarke sveta za kakovost pri Gospodarski zbornici Slovenije Zdenke Juranič vodil prof. dr. Radovan Andrejčič.

Konferenca so se udeležili številni vodstveni delavci in strokovnjaki iz dolenjskih kolektivov. »Kakovost je za dolenjsko gospodarstvo ključnega pomena,« je v uvodni besedi dejal predsednik MGZD Slavko Guštin, »saj je še bolj kot drugo gospodarstvo v Sloveniji usmerjeno v izvoz.«

Dr. Andrejčič je navzočim v štirih poglavjih (kakovost načelno, organizacija kakovosti, metode kakovosti in človek kot faktor kakovosti) predstavil sodobno pojmovanje kakovosti pri nas in v svetu in zraven dodal številne slikovite primere s tega področja. Osnovno izhodišče za njegovo predavanje je bila kakovost življenja, se pravi zdravstvo, šolstvo, prometne zveze, komunikacijski sistemi, družbeni standardi nasploh, kar vse je pogojeno s kvaliteto proizvodnje in izdelkov, ki jih ta proizvodnja daje, naj bo to za domači ali tuji trg.

Merilo pojmovanja kakovosti je cenjena popolnoma enakega izdelka, npr. na ameriškem ali japonskem trgu, kjer smo jugoslovani v najnižjih cenovnih razredih, medtem ko proizvajalci iz Italije ali skandinavskih držav tržijo znatno več. Razlike v kakovosti pa tudi ugledu na tujem trgu torej močno vplivajo na kakovost življenja v državah proizvajalca. Pri nas se žal dogaja, da več vlagamo v razširitev proizvodnje kot v kakovost, kar je slaba naložba. Na to moramo misliti zlasti sedaj, ko se tehnologija tako razvija.

T. J.

Za interese delavcev

Okrogla miza kluba samoupraviteljev o prenovi sindikata

MIRNA — Klub samoupraviteljev, ki deluje pri občinskem sindikalnem svetu v Trebnjem, je pred razpisano sejo republiškega sveta ZSS pripravil v Duni na Mirni okroglo mizo o prenovi sindikata. Ta je izzvenela predvsem v luči prizadevanj, da bi sindikat postal močnejša družbena sila.

V razpravi, v kateri je med 35 udeleženci okrogle mize iz Tesnil, Dane, osnovnih šol in drugih sodeloval tudi član predsedstva republiškega sveta ZSS Ladimir Brolih, so precej govorili o tem, kako naj bi ojačali samostojnost osnovne organizacije sindikata, ki je še prevečkrat zgolj transmisija drugih. Doslej sindikat ni dovolj prihajal s svojimi pobudami med delegatske klope, so poudarili in se zavzeli za večje (samo)izobraževanje delavcev pa tudi za boljše obveščeno.

Ob tem, ko v vodstvu sindikata že lep čas poudarjajo, da je poglavitni družbenoekonomski položaj delavca, pa se marsikdo iz »baze« sprašuje, kakšno pomoč sploh lahko posameznik

ali osnovna organizacija sindikata pričakuje bodisi iz občinske ali republiške organizacije. Tudi v trebnjski občini imajo vse premalo takih osnovnih organizacij sindikata, ki se zavedajo svoje vloge in jim ne gre zgolj za sindikalne zabave in izlete.

Skoraj polovica delavcev se vozi na delo izven trebnjske občine in nič ne kaže, da bi Trebnjem uspelo doma zaposliti večje število teh vozačev, saj jim ne morejo ponuditi niti podobnega dela, še manj pa plače, kot so na voljo izven matične občine. Kot so poudarili, se mora sindikat opredeliti tudi glede dela v kmetijstvu, zlasti v luči razpaznega polproletariata. Sindikat podpira tako kmetijsko politiko, da bo kmet lahko samo s kmetovanjem zagotovil socialno varnost sebi in svoji družini.

P. P.

Velik čut za okolje

Ob 40-letnici Belinke konec onesnaževanja iz Jugotantina

SEVNICA — Belinka je v soboto v Sevnici s predstavivjo uspešno izvedene naložbe v temeljni organizaciji Jugotantin, ki pomeni ekološko sanacijo doslej največjega onesnaževalca okolja Sevnčanov in okoličanov, podarila sebi za svojo 40-letnico in Sevnčanom najlepše darilo.

Proslava jubileja in delovne zmage v kulturni dvorani GD v Sevnici je večini od 360 delavcev Belinke oz. 160 delavcev Jugotantina ostala v prijetnem spomenu po domiselnem kulturnem sporedu Odra mladih GD Sevnica, Sentjernejskega okteta in Marjete Gregorač. Recital in pozdravni govor generalnega direktorja Belinke magistra Marjana Cerarja je izzvenel z veliko mero poslušanja in modrosti za ohranjanje zdravega, človeka vrednega okolja.

In kot je dejal slavnostni govornik, predsednik republiškega komiteja za tržišče in splošne gospodarske zadeve ter član republiškega izvršnega sveta Alojz Klemenčič, je treba Jugotantinu in

Belinki izreči priznanje za uspešno ekološko sanacijo, ki so jo izvedli s spremembo tehnologije tako, da se prepreči nastanek prahu, ne pa njegovo lovljenje in uporaba. Marsikje bo še treba, kljub zaostrenim gospodarskim razmeram, brez odlašanja spremeniti odnos do vlaganja v ohranitev zdravega in čistega okolja. Delavci v Jugotantinu so dokazali, da so za varstvo okolja pripravljene žrtvovati tudi del svojega

• Direktor Jugotantina Ivan Mirt je pred ogledom naložbe v energetiko dejal, da gre za ekološke in ekonomske učinke naložbe, ki se bo povrnila v 2 letih, naposled pa naj bi se vgradnja predkurišča v naslednjih letih proizvodnja povečala za okrog 500 ton letno, predvsem pri fufurahu.

standarda, vsakdanjega gmotnega položaja.

P. PERC

NOVI DEVIZNI TEČAJI

Tečajna lista št. 120 z dne 20. junija 1988

država	valuta	tečaj	za devize, efektivne, črke, kreditna pisma in poštna nakaznica		
			nakupni	srednji	prodajni
Avstralija	a. dolar	1	1761,38	1764,03	1766,68
Avstrija	šiling	100	17387,95	17414,07	17440,19
Kanada	dolar	1	1767,39	1770,05	1772,71
Danska	krona	100	32157,34	32205,65	32253,96
Finska	marka	100	51724,97	51802,67	51880,37
Francija	frank	100	36283,94	36338,45	36392,96
ZR Nemčija	marka	100	122487,43	122671,44	122855,45
Grčija	drahma	100	1526,78	1529,07	1531,36
Irski	funt	1	3278,73	3283,66	3288,59
Italija	lira	100	164,80	165,05	165,30
Japonska	jen	100	1704,15	1709,71	1715,27
Kuvajt	kv. dinar	1	7737,74	7749,36	7760,98
Nizozemska	gulden	100	108990,20	109153,93	109317,66
Norveška	krona	100	33720,93	33771,59	33822,25
Portugalska	escudo	100	1498,58	1500,83	1503,08
Švedska	krona	100	35286,76	35339,77	35392,78
Švice	frank	100	147130,67	147351,70	147572,73
V. Britanija	funt	1	3839,54	3845,31	3851,08
ZDA	dolar	1	2146,20	2149,42	2152,64
	ECU	1	2542,20	2546,02	2549,84
Belgija	frank/F	100	5829,61	5838,37	5847,13
Belgija	frank/C	100	5851,90	5860,69	5869,48
Španija	pezeta	100	1853,78	1856,56	1859,34

Naša anketa

Plače dvakrat mesečno?

Seveda je misel vabljiva. Vsi se veselimo plačilnega dne, ko prejmemo osebo dohodke, čeprav smo v mislih že porabili dobršen del tiste, kar naj bi ostalo po plačilu računov in drugih nujsih obveznosti. Predlog, ki ga podpira svet za vprašanje delitve po delu in rezultatih pri ZS Slovenije, pomeni seveda le to, da bi mesečno razdelili izplačilo OD na dva dela. Enkrat bi dobili akontacijo v znesku polovice ali več mesečnega dohodka, pri drugem izplačilu pa bi obračunali tudi vse prispevke. S tem ne bi bistveno povečali administracije, doseglji pa bi dva pozitivna učinka: delovne organizacije bi razbremenili problema z likvidnostjo, saj imajo sedaj že marsikje težave pri zbiranju velikanskih vsot denarja za OD, delavcem, zlasti tistim, ki imajo nizke osebne dohodke, pa bi pomagali premostiti praznino, ki nastane, ko izplačani mesečni OD presahne. Gre pa seveda le za prerazporeditev izplačil. Zal ostane končna vsota enaka, pa naj jo obračamo, kakor že hočemo.

IRENA TURK, blagajničarka v KZ Ribnica: »Seveda bi rajše prejemale plačo dvakrat na mesec, če bi bila obakrat polna. Tako pa mi je vseeno. Živim pri starših in od vsega plačujem le položnice za knjige. Za podjetja bo gotovo bolje, če bodo plačevala osebne dohodke dvakrat, ker bodo lažje zbrali dovolj denarja, vprašanje pa je, kako bodo zadovoljni tisti občani, ki morajo plačevati vrsto raznih položnic in imeti hkrati še denar za življenje.«

TONČKA ŠVAJGER, Emona Posavje, Brežice, oddelkovodja v prodajalni Izbara: »Nič me ne bi motilo, če bi dobivala plačo v dveh delih dvakrat na mesec, da le ne bi bila nižja od sedanje. V trgovini smo pri osebnih dohodkih že tako na repu in znižanje bi nas močno prizadelo. Tedensko izplačevanje pa bi po mojem preveč povečalo administracijo. Predlog ni slab. Mesec je dolg, denar izgublja vrednost in delavec je zaradi podražitev že tako prikrajšan pri zaslužku.«

SONJA MAVRIN, trgovka v kočevski Nemi: »Ni pomembno, če dobiš plačo v enem ali dveh obrokih, bolj važno je, da dobiš tako, da z njo lahko živiš. Hrana je že predraga. Trgovce zaslužimo na mesec od 350 do 400 tisočakov, in če bomo to plačo dobivale v dveh delih, si bomo težko privoščile večje nakupe. Po mojem bi bilo bolje, če bi eden od zakoncev dobil plačo prvega, drugi pa petnajstega v mesecu, vem pa, da je tako izplačevanje praktično neizvedljivo.«

MIRKO ZUPAN, tehnolog v Metalnih Krmelj: »Mislim, da je predlog slovenskih sindikatov po svoje zanimiv, ker bi s plačo dvakrat na mesec marsikdo lažje shajal, čeprav je za varčevanje vseeno, kdaj dobijo v roke kuverto. Tedenske plače pa bi pri nas ne prišle v poštev, saj bi marsikdo mislil, da je dobil napitnino, ne pa plačo. Pri vseh teh pobudah se je treba zamisliti, koliko administriranja potegnejo za seboj.«

MIRKO ZUPAN, tehnolog v Metalnih Krmelj: »Mislim, da je predlog slovenskih sindikatov po svoje zanimiv, ker bi s plačo dvakrat na mesec marsikdo lažje shajal, čeprav je za varčevanje vseeno, kdaj dobijo v roke kuverto. Tedenske plače pa bi pri nas ne prišle v poštev, saj bi marsikdo mislil, da je dobil napitnino, ne pa plačo. Pri vseh teh pobudah se je treba zamisliti, koliko administriranja potegnejo za seboj.«

LUDVIK IGLJČ, avtomehanic na Trebelnem: »O tej pobudi prvič slišim. Ko sem še delal v IMV, se je zgodilo, da plače nismo dobili na napovedan dan, ampak kakšen dan kasneje. Morda bi bili problemi manjši, če bi jo dobivali vsakih štirinajst dni. Pobuda je pametna tudi zato, ker bi tako pri tej naši inflaciji manj izgubil. Slabo pa bi bilo, če bi v družbenem sektorju povečano administriranje izkoristili za zaposlitev novih režijcev.«

MARJETA BADOVINAC, vodja eksponitur Ljubljanske banke Center, Novo mesto: »Kot bančna delavka mislim, da bomo dobili s tem še dodatno delo in vrste pred okenci dvakrat na mesec, s čimer pa stranke gotovo ne bodo zadovoljne. V tem primeru bi bilo najbolje, da bi vse banke prešle na izplačevanje osebnih dohodkov preko tekočih računov. Časi so danes pač takšni, da večina delavcev dvigne že na izplačilni dan vse, kar so zaslužili.«

TONE MALENŠEK, šofer iz Metlike: »Plača dvakrat na mesec? To bi bilo pametno, bi lahko prej kupil marke! Sedaj moram cel mesec čakati, medtem se pa podražijo in sem na izgubi. Zmešnjava s tem dvakratnim izplačilom bo pa taka, da bo, ko se bo to uredilo, morda že konec inflacije. Najbolje bi bilo, da bi bila dvakrat na mesec polna plača, pa še bi bilo pri današnjih cenah premalo. Pri današnji inflaciji bi nam morali plačevati vsak dan.«

SILVA MIODRAGOVIČ, delavka v črnomaljskem Gorenju: »Ob današnji inflaciji bi bilo to v redu. Zlasti tisti z nižjimi dohodki bi se nekako lažje prebili skozi mesec, lažje bi si razporedili denar za pol meseca kot za cela. Draginja je vse večja, ljudje pa imajo vse manj denarja in ne morejo kupovati zalog živili za cel mesec. Tudi v nekaterih drugih državah imajo plačo dvakrat na mesec. Očitno se je izkazalo, da je to pametno. Mesec je res dolg, in kot kaže, bo pri nas še daljši.«

SILVA MIODRAGOVIČ, delavka v črnomaljskem Gorenju: »Ob današnji inflaciji bi bilo to v redu. Zlasti tisti z nižjimi dohodki bi se nekako lažje prebili skozi mesec, lažje bi si razporedili denar za pol meseca kot za cela. Draginja je vse večja, ljudje pa imajo vse manj denarja in ne morejo kupovati zalog živili za cel mesec. Tudi v nekaterih drugih državah imajo plačo dvakrat na mesec. Očitno se je izkazalo, da je to pametno. Mesec je res dolg, in kot kaže, bo pri nas še daljši.«

kmetijstvo

90 LET KMETIJSKEGA INŠTITUTA SLOVENIJE

LJUBLJANA — Kmetijski inštitut Slovenije slavi letos 90-letnico neprekinjenega in sistematičnega raziskovalnega in strokovnega dela v kmetijstvu. V ta namen bo jutri dopoldne v Festivni dvorani v Ljubljani proslava, na kateri bosta govorila Viktor Žakelj, podpredsednik RK SZDLS, in Slavko Gliha, sedanjí direktor inštituta. Naslednji dan, v soboto dopoldne, bodo v Škofji Loki odkrili spominsko ploščo uglednemu agronomu, raziskovalcu dr. Ernestu Kramerju prvemu ravnatelju Kmetijsko kemijskega poskuševališča, kot je bilo prvotno ime kmetijskega inštituta.

SREČANJE VINOGRADNIKOV

CERKLJE OB KRKI — V nedeljo, 26. junija, bo ob 16. uri cerkveljska podružnica Društva vinogradnikov Dolenjske organizirala srečanje vinogradnikov v Kozelcu. Ob tej priložnosti bodo podelili vinogradnikom priznanja in diplome za dobro ocenjena lanska vina. Na srečanju bodo prejeli odličja tudi vinogradniki, ki so vzorce vin lanskega letnika oddali v oceno degustacijski komisiji za teden dolenjskega cvička v Novem mestu. Organizatorji vabijo člane in druge vinogradnike.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

V ponedeljek so prodajali solato po 1.800 do 2.000 din, zelje po 600, kumare po 1.800, čebulo po 1.400, cvetačo po 2.000, papriko po 4.000 in paradižnik po 1.800 do 2.000 din kg. Kilogram stročjega fižola je stal 3.000 din, krompir pa so prodajali po 1.500 do 1.600 din kg. Breskve so veljale 2.500 do 3.000, češnje 3.000 do 4.000 in jagode 3.500 do 4.000 din kg. Lonček smetane je bilo moč dobiti za 3.000 din, medtem ko je stal kilogram skute 6.000 din. Jajca so imeli po 200 din. Cena cvetnih sadik je segala od 500 pa vse do 3.000 din. Sicer so imeli na tržnici naprodaj precej oblačil, kovaških izdelkov, zeliščnih maž in zdravil ter najrazličnejših okraskov.

Kmetijski nasveti

O krmi za breje živali

Rojstvo je enkratni dogodek za vsako živo bitje, tudi žival. Dobra reja je moč prepoznati po tem, kako zna prisluniti velikemu pričakanju, kako zna ravnati z visoko brejimi živalmi. Pri govedu, pri katerem traja brejost približno 285 dni, sta odločilna predvsem zadnja dva meseca. V zadnjih dneh pred telitvijo se teža ploda povečuje tudi do enega kilograma na dan in ves organizem krave je podvržen izrednemu naporu. Samica ga zmore brez posledic samo ob pravilni prehrani in negi.

Ker se v času brejosti zmanjšuje prostornina prebavil, povečuje pa potreba po hranilnih snoveh, je razumljivo, da je potrebno izboljšati kakovost krme. K potrebam matere je treba pristeti še potrebe ploda. Pri tem ne gre le za energijo, pomembnejše so nujne sestavine krme, predvsem beljakovine, rudnine in vitamini. Pretiravanje z dodajanjem energije — škrobne vrednosti je celo napačno, saj so potem krave ob telitvi preveč rejene in imajo zato težje porode ali celo dobijo bolezen ketozo.

Breje živali morajo biti zlasti dobro oskrbljene z vitamini A, D, E in karotini, ki jih dobijo v krmi, vsi drugi vitamini pa nastajajo v vampu v zadostnih količinah. Dodajati jim je treba tudi ustrezne vitaminsko-mineralne mešanice, voluminozna krma pa mora zadostiti nekaterim nujnim zahtevam.

- Prvi pogoj je, da je krma zdrava in brezhibna. Breje živali ne prene-sejo gnile, zmrznjene ali plesnive krme (silaze). Voluminozna krma mora biti čim lažje prebavljiva. Če ne dosega visokega odstotka prebavljivosti, jo morajo dopolnjevati močna krmila. Breje živali so še posebej občutljive za prehod na spomladansko pašo; ta naj bo postopen in naj traja dva tedna. Visoko brejim kravam je treba omejiti količine silaze, obrok pa dopolniti z dobrim senom in krmili.

V času brejosti se povečajo tudi potrebe po vodi. Zdrava, najbolje nekoliko postana in neprehladna voda naj bo vedno na voljo, če te ni, je potrebno vsaj dvakratno napajanje na dan.

Inž. M. L.

Zalogaj, ki ga kmetje ne zmorejo

Naravne danosti za pridelovanje jabolk odlične, družbene katastrofalne

KRŠKO — Čeprav sedaj ni najboljši ugoden trenutek za širjenje novih nasadov jabolj, v krškem Agrokombinatu vendarle ugotavljajo, da končni izračun mora pokazati ugoden rezultat tudi za kmeta. Zatika pa se pri denarju, kajti naložba v nove nasade ali v njihovo obnovo je kar močan finančni zalogaj, ki ga kmetje ob sedanjih cenah denarja le težko zmorejo.

Peter Jankovič, tehnolog za sadjarstvo in vinogradništvo v temeljni organizaciji kooperantov krškega Agrokombinata, je povedal, da so letos obnovili 15 ha nasadov, za prihodnje leto pa bodo pripravili zemljišča za nadaljnjih 10 ha nasadov. Cene za hektar nasada so bile doslej okoli 19 milijonov dinarjev, letos pa bodo najmanj še enkrat višje. Za vsak hektar novih nasadov sicer dobijo nekaj malega več kot dva milijona dinarjev nepovratnih sredstev Zveze

vodnih skupnosti Slovenije. To pa je zelo malo glede na to, da stane obnova enega hektara skraj dve milijardi starih dinarjev, letos pa bo še enkrat višja. »Kljub vsemu pa menim, da se naložba v nasad še vedno izplača,« meni Jankovič. »Pri nas so naravnost idealne razmere za pridelovanje sadja, podobne, kakšne so recimo na Južnem Tirolskem in sploh v predalpski svetovi. Zato bi seveda morali te naravne danosti čim bolj izkoristiti. Poleg tega pri nas še zdaleč nimamo tiste potrošnje, s kakršno se lahko pohvalijo drugod, in je tudi vprašanje, kdaj se bo pri nas trg zasitil s sadjem. Vendar se bomo morali tudi pri nas prilagoditi evropskim gibanjem, kjer ne delajo manjših nasadov. Pri nas pa se še vedno dogaja, da imamo tudi nasade, ki so manjši od pol hektara. To seveda nezmožno draži nasade in tudi obdelovanje. Še več pozornosti kot dos-

lej pa bomo morali posvetiti hektarskemu donosu, ki znaša pri nas poprečno še vedno le okoli 20 ton na hektar, medtem ko drugod dosežemo tudi po 35 in 40 ton. Druga naša slabost je slaba kakovost, ki ji botrujejo slaba tehnologija ali neupoštevanje strokovnih nasvetov, malomarno obiranje pa tudi skladiščenje. Zato pri nas ne bomo več podpirali priprave nasadov, manjših od pol hektara,« je povedal Jankovič.

V Krškem so glede kakovosti sadja dosegli že pomembne uspehe in se z

Inž. Peter Jankovič

njimi dobro uveljavili na domačem in tujem trgu. Žal pa za to ne dobijo dovolj visoke protivrednosti v cenah, saj so kmetje lani jeseni dobili po 150 din za kilogram, letos spomladi pa še razliko do 500 din. To seveda ni cena, s katero bi lahko pokrili vse stroške, in mnogi med kmeti govorijo, da bodo gradili lastne hladilnice in podobno. Neugodne cene so vplivale tudi na odkup jagod, ki je letos manjši kot lani. Vzrok za vse to so seveda razmere v kmetijstvu. V Holandiji, kjer je med študijem delal Jankovič, ima manjši sadjar 12 hektarov zasajenih z jabolnami, 4 hektare z jagodami in 4 hektare s hruškami. Poleg tega lahko sam prodaja svoje pridelke ter v svoji prodajalni tudi drugo sadje in zelenjavo. Pri nas kaj takega ni mogoče in zdi se, da bodo kmetje še vedno živitarili z nasadi od pol do največ dveh hektarov. Da pa bi se v celoti preusmerili v sadjarstvo, si na našem neurejenem trgu ni mogoče niti predstavljati. Zato bodo v Krškem še naprej delali, kot so doslej, le da bodo skušali nasade pripravljati po enotni tehnologiji, kjer jim bo v pomoč tudi računalnik, za katerega je Jankovič že izdelal program.

J. S.

Krivičica bo popravljena

Vinogradnik bo v poprečju dobil samo 25 tisočakov

METLIKA — Zimska pozeba 1984/85 je povzročila ogromno škodo v belokranjskih vinogradih. Katastrofalne posledice takratne pozebe so omilili tudi s sredstvi republiškega sklada za pomoč po elementarnih nesrečah. Po navodilih iz republike pa so bili te pomoči deležni le tisti vinogradniki, ki so organizirano sodelovali pri proizvodnji grozdja, se pravi tisti, ki so grozde odhajali kmetijskim zadrugam ali drugim družbenim organizacijam.

Po takratnih navodilih z republike je bila pomoč namenjena za sanacijo, reprodukcijo in obnovo vinogradov, ne pa za izpad pridelka letnika 1985. V Metliki pa so se takrat odločili za drugačen ključ delitve teh sredstev. Višina pomoči je bila odvisna od količine odanega grozdja metliški kmetijski drugi v preteklih dveh letih. Taka odločitev pa je iz več vidikov sporna.

Tako je več sredstev dobil tisti vinogradnik, ki je v preteklih dveh letih oddal zadrugi več grozdja, ne glede na dejansko škodo, ki mu jo je pozeba povzročila.

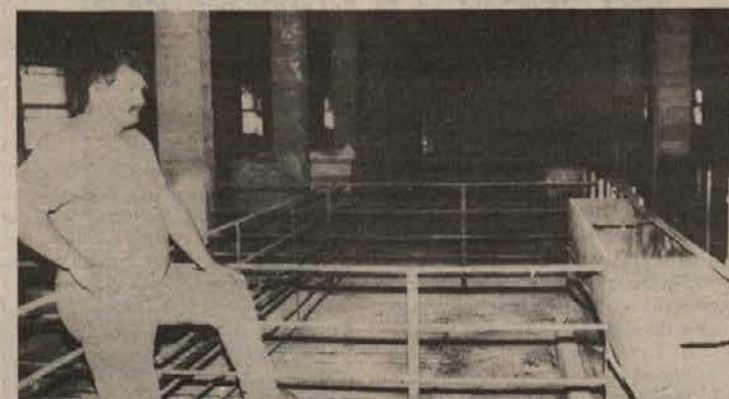
Tako se je lahko zgodilo, da je nekdo, ki je v dveh letih pred pozebo prodal zadrugi vse grozde, dobil celo več pomoči, kot mu je pozeba naredila škodo. Spet drug, ki mu je na primer leto pred pozebo toča stolkla pridelal, tudi če bi hotel, zadrugi ni mogel prodati grozdja in je bil zato »kaznovan« pri delitvi

sredstev iz sklada za pomoč po elementarnih nesrečah. Skratka, pri tej delitvi niso upoštevali odstotka pozebe na površino vinograda, poleg tega pa, kot rečeno, ta domača ni bila namenjena kot povračilo za izpad pridelka, ampak izključno za sanacijo, reprodukcijo in obnovo od pozebe prizadetih vinogradov.

Štajerski vinogradniki so se pritožili zoper odločitev, da so pomoči deležni samo organizirani vinogradniki, se pravi tisti, ki organizirano sodelujejo z zadrugami, češ da je pozeba prizadela vse vinograde in da mora biti pomoč namenjena za obnovo vinogradov in vinogradništva nasploh. Sodišče je razsodilo, da imajo prav. Tako so sedaj zbrali na republiki dodatna sredstva za tiste vinogradnike, ki niso bili deležni takratne pomoči.

V metliški občini je takih 139, na voljo pa je 3,34 milijona dinarjev. Seveda je to sedaj drobiž, saj v povprečju vinogradnik ne bo deležen niti 25 tisočakov pomoči, kar po sedanjih cenah pomeni 25 kilogramov grozdja. Pa vendar: komisija pri metliškem izvršnem svetu je naredila natančen seznam in predlaga delitev teh sredstev glede na dejanski odstotek pozebe na površino vinograda. Čeprav samo z drobižem, bo po tej plati krivičica izpred dobrih dveh let popravljena.

A. BARTEJ

PRAZEN HLEV — Žugljev hlev na Otoku, kjer so spitali po 1000 prašičev na leto, je že več kot dva meseca prazen. Lastnik ne ve, kdaj bo lahko spet napolnil hlev in če ga sploh še bo. »Pod takimi pogoji gotovo ne!« pravi Žugelj.

Kmeta povsod odrivajo

T. Žugelj je pustil dobro službo, da bi kmetoval

OTOK — Zadnja leta je Tone Žugelj z Otoka pri Metliki med največjimi kooperanti metliške kmetijske zadruge. Tako, kot kaže sedaj, pa bi lahko o njegovem kooperativstvu govorili v preteklem času. Sodoben hlev, kjer so Žugljevi pitali po 400 prašičev v turnusu — se pravi, da je na leto iz njihovega hleva metliška klančnica dobila 1000 prašičev — je že več kot dva meseca prazen. »Ne vem, kdaj ga bom spet polnil, če ga sploh še bom,« pravi Žugelj.

Zaradi velikega nesorazmerja med stroški za pitanje in prodajno ceno mesa in ogromne izgube, ki jim jo je to prinašalo, so se v metliški Kmetijski zadrugi odločili začasno prekiniti kooperacijsko pitanje prašičev. »Ne krivim zadruge, res je imela s prašiči izgubo, ki je ne more pokrivati. Prav tako smo imeli izgubo mi, le da jo zadruga lahko računovodsko prikaže, kmet je pa ne more, ampak gre ta izguba na račun našega neplačanega dela, našega vlaganja, življenjske ravní, kar vse se pozna v stanju našega kmetijstva nasploh. Ko ima zadruga izgubo z neko dejavnostjo, jo pač ukine. V naši vasi je 20 kmetov, vsi imamo izgubo. Naj vsi nehamo kmetovati?« se resignirano sprašuje Žugelj.

Ko se je Žugelj pred leti odločil, da se bo posvetil samo kmetijstvu, je zaradi tega pustil dobro službo. »Zgradili smo nov hlev, nakupili stroje, več ali manj smo vse prilagodili prašičereji, kajti to naj bi bilo glavni dohodek naše kmetije. Nikoli nisem računal, da bi se s tem

Za koristne pobude ni denarja

Samoupravna skupnost za obrambo pred točo v osrednji Sloveniji predlaga

SEVNICA — Obramba pred točo se je v osrednji in severovzhodni Sloveniji začela 25. aprila, končala pa naj bi se sredi oktobra. Samoupravna skupnost za obrambo pred točo v osrednji Sloveniji, ki ima sedež v Sevnici, je poskrbela, da so letos strelci še bolj izurjeni, na zalogi pa imajo tudi dovolj raket. V tovarni »19. december« v Titogradu so naročili 4400 raket TG-10, prav toliko jih ima na voljo tudi Maribor oz. skupnost za obrambo pred točo severovzhodne Slovenije.

Kot je povedal sekretar skupnosti za obrambo pred točo osrednje Slovenije

Marjan Zidarič, so zamenjali nekaj strelcev, ki lani niso bili kos zaupanim jim nalogam. Za sleherno izmed 135 strelnih mest sta določena po dva strelca. Tisti v bližini letališč, državne meje in raznih tovarn lahko letos branijo okolje tudi z raketami manjšega domačega SAKO-6. Upajo, da bo zdaj manj prepovedi za streljanje.

Sicer pa naj spomnimo, da je skupnost osrednje Slovenije po lanski katastrofalni toči v Prekmurju t.i. Borkovi komisiji predlagala, kaj storiti za izboljšanje sedanje metodologije in tehnologije obrambe pred točo. Pri tem so upoštevali izkušnje strokovne službe in strelec. Tako so Sevničani predlagali, naj radarsko-računalniški center na Lisci v primeru napovedi, da je nevarnost toče, vpkliče strelece na strelna mesta vsaj pol ure pred prihodom nevihte. Gotovo bi bilo manj škode, če bi center strelec vpklicial tudi tedaj, če se napoved ne bi uresničila, kot pa če to stori prepozno. Večkrat so že opazili, da je operater RRC Lisca dal dežurnemu območnemu skupnosti napačne podatke o stanju na strelnih mestih. Zgodilo se je tudi, da RRC Lisca ni sprejela pozivov od uporabnikov radijskih zvez, ker verjetno ni bilo nikogar pri zvezah. Zato so predlagali knjigo za vnašanje podatkov po radijskem prometu.

Zaradi velikosti branjenega področja naj bi postavili še en radarski center, ki bi v sodelovanju z obstoječim preverjal radarske podatke in uspešno vodil obrambo pred točo ob večjih nevihtah. Mimogrede: tudi Hidrometeorološki zavod ugotavlja, da ob sedanji programski opremi RRC Lisca lahko poteče med zaznavo pojavnosti in izpisom ukaza za akcijo na nekaterih oblake tudi 6 minut! In še: če že govorimo o enotni strokovni obrambi v Sloveniji, zakaj je potem v osrednji Sloveniji mreža strelnih mest 8 krat 12 km, v severovzhodni Sloveniji pa bistveno gostejša? Tako so Sevničani predlagali, naj bi zghostili strelna mesta povsod tam, kjer je to zaradi prehoda neviht in pogostnega padanja toče na osnovi izkušenj dosedanjih sezon obrambe pred točo potrebno. Tako so predlagali, naj bi postavili 13 novih strelnih mest, od tega 4 na Dolenjskem in v Posavju, in sicer v Drožanju, Birčni vasi, Leskovcu pri Krškem in na Trebelnem.

Večina predlogov samoupravne skupnosti za obrambo pred točo v osrednji Sloveniji je bila sprejeta, ker pa denarja nikjer ni na pretek, bodo, žal, nekatere pobude, tudi za nova strelna mesta, morale še malo počakati. Upajmo, da ne predolgo!

P. P.

ogobogatil, da pa bo tako slabo, si spet nismo mogli niti misliti. Žalostno je, da kmet na tako boleč način spozna, da pri nas s poštenim delom ne moreš nič doseči. Na srečo imam še krave, če bi bili odvisni samo od prašičereje, bi bila naša 7-članska družina danes socialni problem. Kaj in kako bo, ne vemo, sprašujemo nič, izgledalo bi, kot da mledujemo, to pa se nam zdi zamalo.»

Zaupanje kmetov pa zaradi stanja, v kakršno so kmetijski in drugi politiki in načrtovalci spravili kmetijstvo, kopni kot sneg v pomladnem soncu. »Nikomur več ne moreš verjeti, kmeta povsod odrivajo in skušajo izkoristiti. Kmetijstvo je zapostavljeno, še na televiziji je nogomet več vreden kot kmetijstvo. Za stanje v naši družbi odgovorni valijo krivdo na vse, češ da smo vsi krivi, ker smo več trošili, kot proizvajali. Mi kmetje nismo nič krivi! Kvečjemu, če se krivda odmerja po tem, da delamo od jutra do noči, zasluge pa po številu kongresov in konferenc.« A. BARTEJ

Sejmišča

BREŽICE — Na sobotnem sejmu so imeli naprodaj 185 prašičev, starih do tri mesece, in 18 starejših. Prvih so prodali 90 po 3.100 din po kg žive teže, drugih 7 po 2.100 din po kg žive teže.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: Tit Doberšek

Strokovna pomoč pri negi vina

Primorski dnevnik z dne 26. 2. 1988 piše, da je strokovna služba Kmečke zveze na Tržaškem razširila svoje delovanje tudi na kletarjenje. Dejstvo je, da je kletarjenje vinogradnikov bolj ali manj odvisno le od podedovanih in morda še od lastnih izkušenj, te izkušnje so pa v marsičem preživele. Znanost je ugotovila, da predelava grozdja in nega vina ne moreta biti prepuščeni zgolj tem izkušnjam.

Upoštevanje to spoznanje, je strokovna služba Kmečke zveze pripravila izčrpen program. Službo vodi inž. Miran Vodopivec s sodelavci. Glavni cilj delovanja službe je posredovati vinogradnikom znanje, potrebno za pridelovanje dobrega, neoporečnega, harmoničnega vina. Vinogradnikom je treba dokazati, da je to mogoče doseči le z uvajanjem nove tehnologije v kletih in s primernimi strokovnimi posegi. V ta namen strokovnjaki Kmečke zveze spremljajo delo vinogradnikov od trgatve do prvega pretoka vina, po potrebi pa še naprej. Doseganje izkušnje so pokazale, da je kakovost vina ob uporabi nove tehnologije po navodilih strokovne službe dobra, v mnogih primerih celo izredna. Zato bo Kmečka zveza strokovno kletarsko službo od prvotno manjšega števila vinogradnikov, pri katerih so strokovnjaki opravili začetno delo v njihovih kletih, razširila še na druge vinogradnike tržaškega Krasa.

Obljube za Dolenjce

V razpravi, ki je sledila predavanju dr. Dušana Terčelja o kletarjenju dne 11. junija na prireditvi Teden dolenjskega cvička, sem navzočim vinogradnikom in direktorju Kme-

T. DOBERŠEK

PO IZKUŠNJE K SOSEDOM — Podružnici Trška gora in Podgorje sta minulo soboto pripravili strokovno ekskurzijo k vinogradnikom v sosednjo Avstrijco. Najprej so obiskali specializirane prodajalne vinogradniške opreme, zatem pa so bili gostje vinogradnika Karla Repoluska. Ogledali so si enočično vzgojo vinogradov, urejeno klet in polnilnico ter pokusili najboljša bela vina. Na sliki: vinogradniki podružnice Društva vinogradnikov s Trške gore. (Foto: J. P.)

Zdravje postaja dražje

Delegati zdravstvene skupnosti soglašali s predlogi stroškov zdravljenja

NOVO MESTO — Delegati novomeške občinske zdravstvene skupnosti so 15. junija obravnavali informacijo o aktualnih problemih zdravstva. Tako so med drugim potrdili predlog, da bodo občani sami plačevali prve preglede v vrednosti do 4.000 din in tri ponovne preglede do zneska 2.000 din. Za prvi pregled pri specialistu bodo občani sami prispevali do 8.000 din, za tri naslednje preglede pa do 3.000 din. Šele stroške nad navedenimi zneski bodo pacientom poravnale zdravstvene skupnosti. Tako bodo zdravstvene skupnosti na primer plačevale hišne obiske zdravnikov takrat, ko bo zanj zdravnik zaračunal več kot 10.000 din, do tu bo plačal občan.

Na seji so določili ob tem še cene nekaterih drugih zdravstvenih storitev. Dodati velja, da se je zdravstvena skupnost Slovenije, predlagatelj ukrepov, z omejitvami izognila invalidnim osebam, pri čemer so mišljeni zlasti slepi in slabovidni.

PIKNIK DPM CENTER

NOVO MESTO — Ob izteku šolskega leta pripravljajo aktivisti društva prijateljev mladine Center v petek, 24. junija, ob 16. uri velik otroški piknik v Ragovem logu. Za hrano in pijačo je poskrbljeno, otroci pa naj s seboj prinesejo čimveč igralnih rekvizitov. Če bo deževalo, bo prireditev v ponedeljek ob istem času.

KAMP IŠČE DOBREGA GOSPODARJA

METLIKA — Akcija »iščemo dobrega gospodarja«, za katero stoji republiški komite za turizem in gostinstvo, se segla tudi v metliško občino. Za kamp ob Kolpi pri Metliki se namreč zanima več ljudi, ki so prepričani, da bi s tem lepim prostorom gospodarili bolje kot njegov sedanj in tolikokrat kritizirani lastnik Integral, tozdr Gostinstvo Bela krajina.

Raziskave za vsakdanjo rabo

Iz dela občinske raziskovalne skupnosti

NOVO MESTO — »Na seji skupščine občinske raziskovalne skupnosti 15. junija smo sprejeli pravilnik o registraciji raziskovalcev v občinski raziskovalni skupnosti. Z njim določamo pogoje in način registracije raziskovalcev v občini. Tako naj bi do konca leta zbrali imena raziskovalcev, ki delajo po različnih delovnih organizacijah na različnih področjih. Spisek nam bo pomagal k osnovenju strokovne ekipe, te pa naj bi potem z združenimi močmi raziskovala problematiko, ki jo bo narekovala praksa. V takem strokovnem timu vidim pocenitev dela, saj ob njem delovnim organizacijam ne bo treba zaposlovati toliko lastnih raziskovalcev. Glede pridobivanja kadrov sem optimist. Možnosti za raziskave so tudi,« vračča očitke neke vrste občinskem raziskovalnem mrtvili Tatjana Razvodova.

15. t. m. so jo delegati občinske raziskovalne skupnosti izvolili za predsednico odbora za inovacijsko in raziskovalno dejavnost pri tej skupnosti. Pod njenim vodstvom bo odbor kot spodbujevalec snovanj domače pameti nedvomno plačeval davek preteklosti, ki so se po njenem manj ukvarjali z načrtnim raziskovanjem. V raziskovalni skupnosti bodo letos podelili 10 nagrad za množično inventivno dejavnost, enako število za raziskovalne dosežke, po 2 nagradi za mentorsko delo z mladimi in za raziskovalno delo mladih ter nagrado za dolgoletno razvojno raziskovalno delo.

Raziskovalna skupnost naj bi ob zavzetosti odbora poleg seznama raziskovalcev in njihovih dognanj uredila še podatke o tem, koliko so strokovni izsledki našli pot v praksi. Ni namreč izključeno, da po uporabi vrednosti katera od raziskav sodi le v predal.

M. LUZAR

»Ceste bomo samo ohranjali«

NOVO MESTO — Čim manj je resnice v namigih, da v novomeški občini vzdržujejo mostove le po razdiralnih neurjih, tem več je vreden podatek, da so lani obnovili tri mostove čez Krko in šest mostov na potokih ter nabavili les za obnovo mostu v vasi Otočec in betonske nosilce za tri druge mostove. Navaja ga poročilo o uresničevanju načrta občinske cestne skupnosti v lanskem letu.

V sisu so lani zbrali več denarja, kot so načrtovali. Presežke iz naslova prispevkov od prodaje pogonskih goriv in pristojbin za motorna vozila so namenili za vzdrževanje in posodabljanje lokalnih cest, presežke iz drugih virov pa so porabili za večja popravila mostov, popravila cest in delovanje strokovne službe. Žal so presežke zbranih sredstev dobili šele proti koncu leta. S tem in na novo zbranim denarjem pa občinski sis za ceste letos ne bo financiral obsežnejših posodobitvenih in vzdrževalnih del na dotrajanih cestah, kot jih je lani. Spet se ponavlja stara praksa, da upošastveni dotok sredstev v tem letnem obdobju zaostaja za načrtovanim. Zanj je gotovo krivo pomankanje denarja v gospodarstvu, morda pa tudi taktiziranje ozdov, ki v strahu pred nejasno prihodnostjo mogoče odlagajo prispevke za sis.

Kaj to pomeni v denarju, pove finančni načrt občinskega sisa za ceste, po katerem naj bi zbrali nekaj manj kot 3 milijarde din za lokalno cesto omrežje.

TUDI POČITNICE NISO VEČ TISTO... — Konec tega tedna pomeni tudi konec šole in pričetek težko pričakovanih počitnic. Za mnoge bodo letos prav klavne, saj bo zaradi vseplosne druginje in nizkih plač marsikatero družina ostala doma, le redki si bodo lahko privoščili morje. Tako tudi odlično spričevalo in kopice nagrad za dobro delo v šoli ne bo pomagalo. Škocjanski pionirji so menda glede branja najbolj pridni na Dolenjskem. Edini tekmujejo za zamejsko bralno značko Karla Prušnika-Gasperja, letos pa so pritegnili tudi šolarje Dolenjskih Toplic. Berejo tudi za Župančičevo in Zmajev značko, ob 200-letnici rojstva pa so podelili tudi Karadžičevo. Na sliki: Letos sta značke slovesno podelila pesnika Ivan Perhaj in Ivan Zoran. (Foto: J. Pavlin)

Od kod vse teče v Krko?

Seja predsedstva OK SZDL — S samoprispevkom

NOVO MESTO — Na nedavni seji predsedstva občinske konference SZDL Novo mesto so med drugim obširno spregovorili o pripravah na samoprispevek, ki naj bi ga po izteku sedanjega začeli občani plačevati prihodnje leto. Ugotovili so, da morajo biti priprave temeljite, da bi tako že pred razpisom postalo jasno, kaj krajani najbolj pogrešajo.

Na seji so med drugim imenovali nekaj predstavnikov za svet za kulturo in odbor za osebno delo ter zletni odbor in stalni sekretariat zleta.

L. M.

Ob prazniku Regrčanov

Za telefonijo, kanalizacijo še KTV? — Referendumski plan več kot izpolnjen — Delo mladih upadlo

NOVO MESTO — 26. junija slavi krajevna skupnost Regrča vs spomin na odhod starih vaščanov v partizane. Ta se je končal tragično, saj so vsi štiri v jurklostrski hosti umrli mučeniške smrti, ko so padli v roke domačim izdajcem. Svoj praznik bodo krajani KS Regrča vs proslavili v soboto, 25. junija, ob 19. uri v gozdičku ob domu kra-

so večidel z lastnim delom in sredstvi pripomogli krajani sami.

Letos smo opravili zaključna dela na telefoniji, čakajo pa nas še zaključna dela na kanalizaciji, nekaj javne razsvetljave v ulici K Roku, s čimer bo razsvetljava v kraju dograjena, ter asfaltiranje Runkove ulice in ceste v naselje pri Roku. Asfaltiranje v dolžini 1860 m bo po predvidevanjih stalo 4 milijarde starih dinarjev. Denar za to bodo zbrali krajani sami, nekaj bo prispevala skupnost KS, računamo pa tudi na pomoč komunalne skupnosti in delovnih organizacij, kjer so krajani zaposleni. Predvidevamo, da bo najkasneje spomlad asfaltirana tudi cestna povezava med Regrčo vasjo in Gotno vasjo, kjer smo vsek nad težko vodo skupaj s KS Gotna vas že razširili, vendar je za nadaljevanje del zmanjkalo denarja. Mislimo, da je ta odsek v občinski pristojnosti, zato bi morale, zlasti ker so pri gradnji potrebna strokovna tehnična dela, gradnjo čokočačiti za to pristojne organizacije.

Skupaj s KS Šmihel razmišljamo tudi o izgradnji kableske televizije, kajti pri nas se je za KTV odločilo kar 70 odstotkov gospodinjstev. Če se bodo tako odločili še v Šmihelu, bomo v izgradnjo gotovo šli. « T. J.

janov s kulturnim programom in družabnim srečanjem.

Ob prazniku predsednik sveta KS Martin Hraštovski razmišlja takole: »Kdor je poznal Regrčo vs prej, bo sedaj, odkar je že enajsto leto samostojna krajevna skupnost, priznal, da se je veliko spremenilo. K tem spremembam

niti s to dovoljeno rastjo sredstev glede na enako lansko obdobje ne dohajajo porabe. Pri vseh interesnih skupnostih se seveda otepaajo z velikimi likvidnostnimi težavami, najtežje je tam, kjer je precej zaposlenih, to je zlasti v šolstvu in zdravstvu, prav tu pa so morali pokriti še izgube iz preteklih let, kar stanje še poslabšuje. Bojijo se, da bo prišlo tako daleč, da celo denarja za plače ne bo. Edino, kar so se lahko storili, je to, da bodo z delno prerazporeditvijo in s še dovoljenim dvigom prispevne stopnje vsaj malo omilili izredno težak položaj družbenih dejavnosti. Nekaterim interesnim skupnostim so morali še tako preizkusno prispevno stopnjo še znižati, da so jo lahko tistim, kjer so problemi najbolj pereči, vsaj malo dvignili. V skupnem pa je prispevna stopnja za interesne skupnosti višja za okoli odstotek. To velja od izplačila junijskih osebnih dohodkov.

Brez tega popravka bi se za zdravstvo do konca leta doteklo za celih 500 milijonov dinarjev manj, kot za letos znaša dovoljeni priliv, tudi sedaj pa sprejete programa zdravstvene skupnosti ne bodo mogli izpeljati. Čeprav je strošek na metliškega zavarovanca najnižji v regiji in je prispevna stopnja za zdravstveno skupnost med višjimi v Sloveniji, se za to pomembno dejavnost zbere premalo denarja. To je sploh težava vseh majhnih rizičnih skupnosti, na katero manjše in gospodarsko šibkejšje občine že dajl časa opozarjajo. Po sedanjih ocenah bo letošnje leto za metliške družbene dejavnosti za cel mesec predolgo. A. B.

Po zdravje v domači kraj

Marko Smiljanec se je po 40 letih za stalno vrnil v Radatovce — Lep napredek

RADATOVIČI — Tako kot številni njegovi vrstniki je Marko Smiljanec iz Doljanov, žuberške vasi pri Radatovičih, kot mlad fant odšel v partizane. V domače kraje se je za stalno vrnil skoraj 40 let zatem. Sedaj vodi Smiljanec bife Dva jelena v Radatovičih, pravzaprav pomaga hčerki, ki ima uradno ta bife. To je edini gostinski lokal v teh krajih. »Od Suhorja, Radovice in Metlike do tod ni nobene druge gostilne, najbližja v Žumberku pa šele v Sošicah,« je povedal Marko. Po vojni je Smiljanec ostal v JLA, potem pa več let delal v organih za notranje zadeve v Zagrebu. Po upokojitvi so se ga lotile bolezni, prestal je več operacij. »Medtem sem si tu v Radatovičih zgradil vikend, ssem sem prišel na okrevanje in od takrat ni o bolezni več ne duha ne sluha.« Pred osmimi leti je tako spet postal bifevalec Žumberka. »V hiši v Zagrebu živi hčerka z družino, jaz grem tja le za kakšen dan na mesec in še takrat komaj čakam, da pridem nazaj v Radatovce.« S starši živi v Radatovičih tudi mlajša hčerka Branka, profesorica filozofije in sociologije, ki se tu v miru pripravlja na magistriraj. »Jaz sem prvi zgradil vikend v teh krajih. Takrat so se mi še smejali, češ kaj rinem v te hribe bogu za hrbotom. Sedaj pa je tu že kakšnih 40 vikendov, v glavnem so jih postavili ljudje iz teh krajev, ki so po vojni odšli, ker v domačih krajih ni bilo perspektive. Smo pa Žumberčani zelo navezani na svoje kraje in sedaj se vračamo.«

Smiljanec pa ni prišel v Radatovce le kot upokojenec počivati, tvorno se je vključil v življenje teh krajev in postal pobudnik številnih akcij in del za napredek. Kmalu so ga izvolili za predsednika krajevne skupnosti. »V tistem času smo dobili tovarno, asfaltirali cesto od Radatovičev naprej, lani smo z veliko pomočjo vojske ter občin Metlika in naše ozeljske obnovili vodovod, tako da so ti kraji v zadnjih letih lepo napredovali.« Sedaj je v teku velika akcija za napeljevanje telefona in Smiljanec je predsednik odbora za telefonijo. »V dveh krajevnih skup-

Marko Smiljanec: »Najbolj sem zadovoljen, ko vidim, da naši žumberški kraji oživljajo.«

nih, Radatovič in Dragoševci, je okoli 50 prijaz za telefon, sami veliko delamo, povezani pa bomo na centralo na Suhorju.«

Zraven bifeja, ki ga imajo v namenu zadnjih šest let, je začel Smiljanec graditi večjo stavbo. »Računam, da bi jaz to zgradil v grobem, potem pa bi poiskal interesente, da bi si tu uredili trgovino; prostor bi bil še za pošto, gostilno pa še za kakšno delavnico. Gotovo tega ne delam zase, saj tega ne bom mogel uživati, moji otroci pa tudi ne bodo živeli tukaj. To je moj prispevek za nadaljnji napredek in oživljanje tega lepega kraja.« A. B.

Za cel mesec predolgo leto

Metliške družbene dejavnosti v velikih težavah — Za plače zmanjkalo denarja?

METLIKA — Stanje v metliških interesnih skupnostih družbenih dejavnosti je tako rekoč iz dneva v dan slabše. Po intervencijskih zakonih je omejen dotok sredstev, po zadnjih ukrepih pa poraba. Dejanske materialne zmognosti in vsi ti ukrepi so povzročili, da je razkorak med sprejetimi programi zdravstva, šolstva, socialnega skrbstva, kulture, otroškega varstva in drugih družbenih dejavnosti ter med njihovim uresničevanjem vedno večji in bolj boleč. Manevrskega prostora pa ni niti za milimeter. Tudi če bi hoteli in če bi za te dejavnosti v občini lahko več zbrali, tega ne smejo, ker je vse predpisano. Kljub temu da je že sedaj obremenitev osebnih dohodkov v metliški občini med višjimi v republiki, se za nekatere interesne skupnosti ne zbere toliko denarja, kot je dovoljena meja, druge pa

ODTOJK — V Dolnji Brezovici pri Šentjernej se se pred časom s silno naglico lotili urejanja greznice na nekdanji »ekonomiji«. Iz te stavbe je doslej teklo iz vseh mogočih odtočnih špranj celo na cesto Šentjernej—Vrhpolje, zato je bližnje ljudstvo zgoreno pozivalo pristojne dejavnike vsaj štiri leta, naj kaj ukreponje. Glas godrnajočega na Šentjernejskem polju pa je šel pristojnim v ušesa šele tedaj, ko je naznanjal, da bo gnojnice sito krajevno neizprosno zabetoniralo vse sporne odtoke iz t.i. ekonomije. Ampak prebivalci le-te najbrž niso sami krivi, če so stavbo dobili v začasno posest v tako nedorečeni izvedbi.

NATAKAR — Na nedavnem delovnem srečanju Krkinih komunistov v hotelu na otočju si je preznojena in izsušena dvojica v zadnjih vrstah zaželela osvežilega piva. Iz tega pa ni bilo nič, ker je mimosodiči natakara postregel s pojasnijom, da pred odmorom pač ne more postreči z napitkom. Kljub temu pa je po odmoru zadovoljili s pijačo eno do tovarišč. Ali pa morda prikupne ženske v rumenem nosijo kozarce s pijačo vselej v torbici?!

LETEČI ZDROB — Eden od Novomešanov nadvse rad zaužije zdrove žličnike v vroči juhi. Ker je kanji pripraviti tovrstno poslastico, je kupil zdrob. Toda glej čudo: v občanovi shrambi je dobrotva v škatli oživila in se v podobi drobčenih živalic spreletavala med policami. Za to poklicani bodo zdaj skušali ugotoviti, ali je bila škatla zdroba zatočišče debelglavim večšam ali morda moljem.

Ena gospa je slišala, da je eden novomeških direktorjev med nabiranjem znanja v bližnjem Londonu porabil za reprezentanco skromnih 280 tisočakov.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 9. do 15. junija so rodile: Dragica Kraševc iz Herinje vasi — Gregorja, Jelka Župan iz Loške vasi — Tanjo, Marija Koželj s Krusnega vrha — Borisa, Albertina Županc z Malega Kamna — Kajo, Elka Grm iz Trebnjega — Gasperja, Erika Nosan z Rateza — dečka, Martina Škušek iz Dobruške vasi — Aleša, Blaženka Zeleznjak iz Brihovega — Moniko, Suzana Sajnič iz Črnomlja — Roka, Jožica Sintič iz Kočarije pri Kostanjicah — dečka, Zdenka Humek z Male Cikave — Kajo, Marija Povše iz Zloganja — Sabino, Erna Koprivnjak iz Dolenjskih Toplic — Roka, Tinca Flander z Jame — Saro, Mihaela Ožbolt iz Žužemberka — Katarino, Darinka Hudorovec iz Lokey pri Črnomlju — Mladena, Liljana Medle iz Črnomlja — Anjo, Antonija Škrjanec iz Čužnje vasi — Janeza, Marija Cerar iz Dol. Leskova — Evgejba, Renata Osojnik iz Krmelja — Tadeja, Justina Ferlin iz Gor. Kriza — Anico, Jožica Slak iz Trebnjega — Jernejo, Biserka Gornik z Malega Slatnika — Luka, Barbara Kolman iz Krškega — Klara, Stanka Magister iz Črnomlja — Kristjana, Marija Badovinac iz Brezovice — Daniela, Andreja Murn s Sel pri Dolenjskih Toplicah — Petro, Ana Špendal iz Biške vasi — Andrejo, Vanja Kužnik s Sel pri Dolenjskih Toplicah — Ano, Jožica Pavec z Brodja pri Podbočju — Tino, Jožica Brajdčič iz Šmihela — dečka, Jožica Vidmar iz Gumberka — deklico. Čestitamo!

IZ NOVEGA MESTA — Miladinka Gavrič's Ceste heroejev 24 — Majo in Anica Rolih iz Stritarjeve 5 — Urško. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

UČENKE SREDNJE ŠOLE testilne usmeritve Metlika so izdale v iztekačem se šolskem letu štiri številke glasila Zvita nit. V zadnji številki — izšla je pred dnevi — je zaslediti v glavnem literarne prispevke, prevladujejo pa pesnice. Razumljivo: puberteti se je pridružila še pomlad in pero kar samo piše srčne izlive. Mentorica Zvite niti je že nekaj let predmetna učiteljica Marija Roglič.

PRETEKLI ČETRTEK so se sestali v prostorih družbenopolitičnih organizacij vsi tisti, ki so pripravljali delati v turističnem društvu. Kakšnega posebnega navala ni bilo, saj gre za delo in ne za podeljevanje priznanj in diplom. Turistični navdušenci nameravajo za začetek predlagati zaporo za metliške trge. Avtomobilij naj bi ne rušili na metliške trge v poletnih mesecih, parkirišča pa bi bila namenjena mizam, za katerimi bi stregli gostinci, ki imajo na trgih lokale. Ker rešitev diši po pameti, je težko verjeti, da bo tudi uresničena.

OBISKOVALCI JURČKA, Mercatorjeve okrepčevalnice, so si enotni, da je pogled na metliške trge lep in romantičen. V isti sapi pa ne pozabijo pripomniti, da bi bil še lepši, če asfaltna prevleka ne bi bila tako izmučena, dotočena in zakrpna. Zaradi te ugotovitve pivo še rajši teče po grlu. PO RADIU LJUBLJANA iščejo dobrega gospodarja za metliško kopalnico. Po televiziji počenjajo isto za mlino ob Kolpi. Gospodar metliškega kopalnišča Golf Turist pa globoko razmišlja, koga bodo letos nastavili v bifeju Breza. Morda spet Črnomaljša Asanija Nuhija?

Črnomaljski drobir

IVER IN BRUNO — Če se kdo spota ob tuje napake, ne vidi pa svojih, še večjih, velja zanj svetopisemski izrek, da vidi v tujem očesu, bruna v svojem pa ne. Očitno pa Nela Eržišnik Svetega pisma ne bere, od tistih časov, ko je hodila k verouku, pa je tudi že preteklo več desetletij, pa še stvari so se od takrat obrnile na glavo. Če bi poznala ta izrek ali ravnala tako, da ga ne bi bilo treba uporabiti tudi zanj, se na zadnji gasilski veselici v Ziljah gotovo ne bi toliko spotala ob visoke plače funkcionarjev, sama pa za pol ure mlatenja prazne slame pokasirala 50 starih milijonov, več kot znaša povprečna plača zaposlenih v črnomaljski občini.

VESELICA BO — Pol stoletja ali še več gasilci iz Dragatuša pripravljajo ivanjsko veselico v soboto ali nedeljo po Ivanju. Ker pa morajo take in podobne prireditve pripravljati vedno eni in isti ljudje in so letos gasilci že imeli veselico spomladi za krajevni praznik, so se odločili, da letos ivanjske veselice ne bo. S tem pa se ne strinja podjetni lastnik gostilne Župančičev hram Rajko Štefanič, ki bo tradicionalno ivanjsko veselico priredil do sobote pred svojo gostilno.

REZILCI V PROIZVODNJI — Črnomaljski tozđ Gorenje ima zelo malo reziljskih delavcev, pa še ti morajo zadnje čase za kakšen dan zapustiti svoja reziljska delovna mesta in jih zamenjati za delo v proizvodnji. Dela je namreč toliko, da ga delavci v dveh izmenah komaj zmagujejo in morajo delati tudi ob prostih sobotah. Prejšnji črtlet so naredili 3854 kompresorjev, kar je rekordno število. Poněkod pa se srečujejo z drugačnimi težavami, ko ne proizvodni ne reziljski delavci nimajo kaj delati.

Drobne iz Kočevja

MAČKICI V KONTEJNERJU — Šolar je med sprehodom po Podgorski ulici v bližini Dinosa slišal mlo mijavkanje. Mačke ima rad, zato jih je začel iskati. Našel jih je šele, ko je splezal dovolj visoko, da je lahko pogledal v bližnji kontejner. Prav na dnu — kontejner je bil prazen — je videl dve čisto mali mačkici. Vse kaže, da ju je nekdo vrgel noter. Kasneje je s pomočjo očeta mačkici rešil in eno posvojil, drugo pa je posvojila sosedka.

PREKIPELO JE — Seveda le na štedilniku. Družna je odšla od doma, na prižganem štedilniku pa so pustili jed v loncu. Kmalu je vse prekipelo, se zažgalo, da se je skoz okno valil gost dim, in še smrdelo je. Sosedje so iskali stanovalce tega stanovanja, otroci so jokali, da bo blok zgorel in ne bodo imeli kje spati, stanovalci so poklicali miličnike, gasilce... Na srečo pa so le našli tudi prizadetega stanovalca in vse je bilo v redu. Le nič krivi lonec je moral v kanto za smeti.

KONTROLA PROMETA — Nedavna kontrola prometa je pokazala, da na cesti skoraj polovica vozil z manjšimi ali večjimi napakami, večina voznikov se ne priprijet na varnostnim pasom, skoraj 100 vozil je bilo parkiranih na prepovedanih krajih (v bližini pa so bila prazna parkirnna mesta), pešci prečkajo cesto, kjer se jim zljubi, kolesarji pa vozijo slalom kar med pešci na pločnikih.

Ribniški zobotrebci

STABILIZACIJSKO S KRVODAJALCI — V Ribnici ne podeljujejo več krvodajalcem priznanj na skupni občinski svečanosti. Rečni križ za to nima dovolj denarja, pa čeprav je praksa pokazala, da je na proslave prihajala le polovica vabljenih krvodajalcev. Zato so pri Rdečem križu sklenili, da se bodo krvodajalcem zahvalili kar na sindikalnih prireditvah po posameznih delovnih organizacijah.

POZABILI NA ŠPORTNE OBJEKTE? — Komaj je bil novi samoprispevek izglasovan, že nekateri opozarjajo, da ni prav, ker v njem ni zajeta tudi dograditev nekaterih športnih objektov. Menijo, da je igrišč v Ribnici premalo, predvsem pa primanjkuje manjših športnih igrišč ribniški osnovni šoli, saj šolarji že nimajo kje vaditi. Predlagajo tudi, naj bi igrišča zgradili zadaj za dvorano športnega centra. Seveda je po toči zvoni preprosto, pa tudi v program samoprispevka ni mogoče natrpati vseh želja. Počakati je treba torej na novi samoprispevek, se pravi kar pet let, ali pa se v Ribnici odločiti za zbiranje dodatnih sredstev za ta namen.

JUTRI KONCERT — Jutri, 24. junija, bo v letnem gledališču v ribniškem gradu koncert Marka Brečlja, nekdanj znanega alternativca, pod naslovom Javna vaja. Organizatorji pravijo, da tudi tokrat računajo na obiskovalce iz Kočevja, saj je na podobnih koncertih že po tradiciji več poslušalcev iz Kočevja kot domačinov.

Trebanjske iveri

NIŠOVINIZMA — Jože Florjančič je pretekle petek na Trebelnem povedal, da pri njih v Bučni vasi ni nikakršnega šovinističnega razpoloženja do Trebeljanov. V pojasnilo in boljše razumevanje: na Trebelnem ljudje menijo, da v sosednji krajevni skupnosti niso nič kaj ogreti za hitrejšo posodobitev ceste Gubčeve brigade, ki bi jim dala boljše povezavo z dolensko metropolo.

NIKOLI DOSTI — Obrtnik je od mirenske krajevne skupnosti odkupil bivšo stavbo Gopa s telefonom vred. A glej ga zlomka, že so se mu usedli za vrat postarji, češ č ne bo plačal še okrog 50 starih milijonov prispevka, ne bo nič s telefonado. Obrtnik je nekaj časa čudno gledal in tuhtal, kaj storiti, naposled pa je segel po denarnici. Manj prizanesljiv človek bi verjetno kar tožil prodajalca nepremičnine.

IZ NAŠIH OBČIN

IZ NAŠIH OBČIN

Šola pred stoletnico

V gribeljski šoli je v dveh kombiniranih oddelkih 29 učencev — Krajani so proti ukinitvi

GRIBLJE — Prihodnje leto bo minilo 100 let, odkar imajo v Gribljah šolo in ves ta čas šola za ta kraj veliko pomeni, zato so ljudje z razburjenjem in negotovostjo sprejeli glasove, da v Črnomlju razmislijo, da bi to podružnično šolo zaradi vsesplošne stiske z denarjem in zaradi premajhnega števila učencev ukinitvi. V Črnomlju so pojasnili, da gre samo za razmišljanje, nikakor pa ni v tej smeri še nič narejenega. V Gribljah se seveda zavedajo, da bi s šolo veliko izgubili.

V štirih razredih gribeljske šole je v tem šolskem letu 29 učencev, prvi in drugi ter tretji in četrta razred sta kombinirana, v kombinaciji prvega in drugega razreda je 9 učencev, v tretjem in četrtem pa 20. Učenci višjih razredov se vozijo v šolo v Črnomelj. Na šoli učita dve učiteljici, Helena Šikonja in Nevenka Weiss, obe se v Griblje vsak dan vozita, Šikonjeva iz Trbuče, Weissova pa iz Gornje Pake. Šikonjeva uči v Gribljah tri leta in ji je to prvo delovno mesto, Weissova pa sedaj nadomešča učiteljico, ki je na porodniškem dopustu. »Seveda je za naju poučevanje na taki šoli težje. Vožnja nama vzame veliko časa, pouk v kombiniranih oddelkih pa je tudi veliko težji kot v čistem oddelku, več je priprav, težje je plani-

ranje pouka, stalno je treba paziti, da so vsi učenci zaposleni, bolj se jim je treba posvečati,« pravi učiteljici Weissovi po tej plati gotovo lažje, saj je v prvih dveh razredih le 9 učencev. Pri takem številu se lahko kljub kombinaciji vsakemu posveti celo bolje kot v čistem oddelku, veliko težje pa je v kombiniranem oddelku delati z 20 učenci, kolikor jih je v 3. in 4. razredu. »Mislim, da bi morali učiteljice na takih šolah pogosteje menjati,« pravi Šikonjeva.

Sicer pa gribeljski učiteljski tudi mislita, da bi bilo napak, ko bi to šolo ukinitvi in bi se morali že najmlajši šolarji vsak dan voziti v Črnomelj. »V take podružnične šole bi bilo treba več vlagati, tukaj je prostora dovolj, le šolo bi bilo treba bolj urediti in opremiti.« O odnosu Gribeljcev do šole veta učiteljici povedati le lepo, krajani s šolo dobro sodelujejo, veliko so naredili pri ureditvi šolskega igrišča, postavili so ograjo in tudi otroci, pravija, učiteljice bolj spoštujejo kot mestni. Število učencev se je v zadnjih treh letih sicer malo zmanjšalo, vendar, kot kaže, za naprej ne bo več padalo ali se bo celo povečalo. V prihodnjem šolskem letu bo v 1. razredu devet učencev.

A. B.

GRIBELJSKI UČITELJICI — Zaradi vožnje in kombiniranih oddelkov je delo na šoli težje, kljub temu pa učiteljici menita, da ne bi bilo prav, ko bi to šolo ukinitvi.

KOLPA POJE IN PLEŠE

VINICA — Letošnja prireditev Kolpa pleše in poje, ki jo prireja vinski turistično društvo, bo v soboto, 9. julija, v vinskem kampu. Med drugim bosta nastopili tudi dve folklorni skupini naših izseljencev iz Kanade, Planika in Mladi glas, pa plesne skupine iz Kočevja, Črnomlja, Metlike, Vrbovskega, Duge Rese, Ozlja, Delnic in Karlova. Pripravljajo tudi modno revijo in seveda izbor miss Kolpe. Dekleta, ki bi se rade potegovale za ta lepotni naziv, morajo svoje prijave s sliko in osnovnimi podatki poslati na Turistično društvo Vinica do 5. julija.

GLASBENI IZPITI — Učenci črnomaljske glasbene šole so prejšnji teden opravljali letne izpite. Pred svojimi učitelji so morali pokazati, koliko so se naučili v tem šolskem letu. V črnomaljski glasbeni šoli je 162 učencev, od tega 50 v pripravnici, nekakšni mali glasbeni šoli. Zaključni nastop pa so pripravili v Črnomlju in v Semčih.

Rešitev v svežih idejah

V Kočevju skušajo k reševanju težav, v katerih je občina, pritegniti mlade, njihove ideje

KOČEVJE — Kako zaustaviti nazadovanje kočevske občine na vseh področjih, predvsem pa v gospodarstvu, in doseči, da bo občina spet napredovala, o tem naj bi potekal pogovor z mladimi strokovnjaki z visoko in višjo izobrazbo, ki so se v kočevski občini zaposlili v zadnjih petih letih. Razgovor je bil 15. junija. Nanj je bilo vabljeno 80 mladih, prišlo pa jih je le okoli 20.

Organizatorji sestanka so pričakovali sveže ideje mladih za rešitev zaved na posameznih področjih. Teh idej pa mladi seveda niso mogli kar takoj stresti iz rokava, zato so se dogovorili, da bodo take zamisli in pobude zbirali neprestano, predvsem pa zdaj, ko pripravljajo študijo o ponovni oživitvi Kočevske.

Zamisli in volja mladih, da jih uredni, pa so potrebne že zdaj, takoj. Na vprašanje mladincev, če v Kočevju razmišljajo o zaprtju kakšnega podjetja, je bilo odgovorjeno, da Tekstilana že propada in je tik pred tem, da jo dokončno zapro. V slabem stanju je tudi Zidar, pa tudi druga podjetja se otepaajo z manjšimi ali večjimi težavami. Na sestanku je bilo povedanih nekaj možnosti za rešitev posameznih podjetij. To so programi, ki zahtevajo večje ali manjše preusmeritve proizvodnje (in še prej nišljenja). Nekateri programi niti ne bi zahtevali veliko denarja. Glavna ugotovitev pa je, da je razvoj možen le s srestvi kočevskega gospodarstva (ki jih skoraj nima), združevanjem in pomočjo v regiji, republiko in izven nje.

J. P.

Trebelci hočejo boljše ceste

V krajevni skupnosti Trebelno letos zaključujejo akcijo za telefonijo — Veliko dela čaka še pri posodobitvi cest

TREBELNO — »Navkljub temu da so naši krajani nadpovprečno obremenjeni, saj plačujejo kar za dva krajevna samoprispevka 4,5 odstotka od svojih plač, pokojnin in katastrskega dohodka, bomo še vedno za ceste zbrali le 25 milijonov dinarjev. Posodobitev poglavitnih cest v krajevni skupnosti pa je ta čas prednostna naloga,« je povedal predsednik sveta KS Trebelno Stane Urek.

Letos bo le zaživela telefonija, ki je tudi plod velikega odrekanja, prispevkov in udarniškega dela številnih krajanov, saj so položili kar okrog 100 km omrežja. Pravijo, da bi jih po zdajšnjih cenah priključek stal že blizu neverjetnih 5 milijonov, torej pol stare milijarde!

»Računamo, da bomo letos razširili in obnovili kilometer ceste proti Zabuškovi. Skoraj 3 km dolg cesta Sv. Peter — odsek za Jelševca pa je že skoraj pripravljena za asfaltiranje. V oblikih pa je, žal, posodobitev ceste Brezje — Češnjice, ki povezuje Cesto Gubčeve brigade. Radi bi končno boljše ceste do Novega mesta. Novomeščani že lep čas samo obljubljajo, da se bodo tudi oni bolj zavzeli za to cestno povezavo, mi pa sami posipavamo in vzdržujemo ceste, kot da je samo naša. Pohvale Novomeščanom, kadar pridejo k nam čez Bučno vas, da smo dobro posipali ceste, kaj malo nam pomenijo. Raje bi videli, če bi se še oni zganili. Soglašam s tistimi, ki menijo, da bo potrebna za Cesto Gubčeve brigade, se pravi od Trebelnega

do križišča v Karteljevem, repubiška pomoč, za kar se bodo morali povezati novomeški in trebanjski občinski mošnje. Sicer pa naj povem, da smo hvaležni za pomoč, ki nam jo daje občinska cestno-komunalna skupnost v Trebnju; letos naj bi dobili za ceste 180 milijonov. Ker imamo naša krajevna skupnost

• Prejšnji petek je vodstvo krajevne skupnosti Trebelno povabilo na pogovor o odprtih problemih občinske mošje iz Trebnjega in iz sosednje krajevne skupnosti Bučna vas. Kot je povedal predstavnik z novomeške strani Jože Florjančič, je napačna misel, da Novomeščani niso naklonjeni rešitvi ceste Gubčeve brigade. Naposled je tudi to dolg do krajanov Karteljevca, še od tedaj, ko so jim ukinitvi šolo in obljubili avtobusni prevoz po sodobni cesti. Res pa je, je dejal Florjančič, da mora cesta najprej priti v planje KS in cestne skupnosti.

najmanj posodobljenih cest v trebanjski občini, nam gredo pri tej skupnosti na roko še tako, da je soudeležba naše KS pri naložbah 10-odstotna, medtem ko velja za druge KS pravilo, da same prispevajo petino denarja, ostalo pa skupnost,« pravi Urek.

Stane Urek: »Ljudje sprašujejo, ali bo kaj z obratom Iskre na Jelševcu.«

P. P.

Vedno manj zdrave vode

Globinska vrtanja niso rešitev

RIBNICA — Iz poročila sanitarne inšpekcije povzemamo, da vodovodu v Grčaricah v sušnem obdobju neprestano primanjkuje vode (zato jo dovažajo s cisternami) in da je bila voda večkrat mikrobiološko oporečna, se pravi nezdružna. Zato namerava komunalna delovna organizacija, ki ta vodovod upravlja, pri sedanjem zajetju napraviti globinsko vrtino, da bo tako prišla do zdrave pitne vode za Grčevljane.

Druga ugotovitev inšpekcije je, da ni še ničesar narejenega za zaščito vodnih virov. Že lani je ta inšpekcija dala

občinski skupščini pobudo, naj bi sprejela odlok o zaščiti okolice vodnih virov, da bi tako preprečili onesnaževanje vode. Vendar v občini še nimajo denarja, da bi to zamisel lahko tudi uresničili.

Ne le v ribniški občini, tudi v drugih občinah postopamo z vodo zelo neodgovorno. Onesnažujejo jo, tako da ni več za pitje, pogosto pa tudi ne za kopanje, da ribe v vodah niso primerne za uživanje ali pa množično poginjajo ob zastrupitvah voda.

J. P.

NOV DELOVNI ČAS LEKARNE

TREBNJE — Ker je v Lekarni Trebnje prišlo do nekaterih sprememb delovnega časa oz. dežurstva, so nas pri občinski zdravstveni skupnosti zaprosili, da o teh seznanimo naše bralce. Lekarna bo poslej odprta ob delavnikih od 7.30 do 20. ure, ob sobotah od 8. do 15. ure, ob nedeljah pa bo dežurstvo od 8. do 13. ure.

Posavje zbira za nagrade inovatorjem

Spodbujanje izboljšav ni muha enodnevnica

BREŽICE — Dogovor o pospeševanju inovacij je do zdaj sprejelo približno dve tretjini gospodarskih organizacij v regiji...

Letos bo prva nagrada za inovacije 1 milijon dinarjev, druga 700 tisoč in tretja 400 tisočakov. Tretjih nagrad je bilo lani 7 in za letos jih vnovič napovedujejo več...

Spodbujanje inovacij naj bi v Posavju postalo stalna oblika dela z zaposlenimi, zato nimajo prav direktorji, ki še vedno mislijo, da so to »spadalske akcije«...

Spodbujanje inovacij naj bi v Posavju postalo stalna oblika dela z zaposlenimi, zato nimajo prav direktorji, ki še vedno mislijo, da so to »spadalske akcije«...

VSA ŠOLA V CVETJU ZA KRAJEVNI PRAZNIK

ARTIČE — Turistično društvo vabi jutri ob 19. uri na otvoritev razstave cvetja in ročnih del. Razstavljalci so krajanje, sodelujeta pa tudi Agraria in Gozdno gospodarstvo...

Raziskave v Globokem so prekinili

Zaloga lignita zadošča za izkop, a Slovenija še ne potrebuje premoga

BREŽICE — Projektne svet za odpiranje rudnika lignita v Globokem je sklenil začasno ustaviti raziskave. Poročilo o dosedanjih rezultatih bo jutri obravnavala občinska skupščina...

Glede na to, da je izkop premoga na tem območju predviden šele za leto 2000, je projektne svet menil, da dosedanje ugotovitve o zalozah zadoščajo in da bi lahko začasno ustavili raziskovalna dela...

Petina delavcev dobiva pomoč

Lani so v krški občini porabili za družbene pomoči 2 milijardi dinarjev

KRŠKO — Vse bolj se slišati glasove in opozorila, da se bo s slabšanjem gospodarskega položaja večalo število delavcev, ki bodo potrebovali socialno pomoč...

Socialne ali družbene pomoči, kot jim rečejo mi, pri nas deli skupnost socialnega varstva. Pomoč pri tem pa skupnost nudi center za socialno delo, ki vodi enotno skupno evidenco o socialno-varstvenih pomočeh...

Jeseni še varčnejše šolstvo

Zbori občinske skupščine jutri o predlogih za racionalnejšo porabo šolskega dinarja — Med drugim napovedujejo spremembo šolskih okolišev

BREŽICE — V šolstvu so že lani sprejeli več varčevalnih ukrepov, od katerih nekatere že uresničujemo, druge pa nameravamo izpeljati v jeseni s spremembo šolskih okolišev...

Namen ukrepov je boljše izkoristiti okoliške šole in razbremeniti osnovno šolo bratov Ribarjev, ki jo zdaj obiskuje tretjina učencev v občini. S prerezporoditvijo otrok naj bi omogočili normalno delo z njimi...

S predlaganimi ukrepi bodo po trenutnih cenah v naslednjem šolskem letu prihranili 30 milijonov dinarjev. Strah pred tem, da bodo na nekaterih šolah prosvetni delavci ostali brez dela, je odveč...

Iz krize samo z reformami

Silvo Gorenc, član CK ZK in direktor TCP Djuro Salaj, govoril političnemu aktivu tovarne

KRŠKO — Pretekli petek se je v mali dvorani Delavskega kulturnega doma Edvarda Kardelja v Krškem sestel politični aktiv Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj...

S predlaganimi ukrepi bodo po trenutnih cenah v naslednjem šolskem letu prihranili 30 milijonov dinarjev. Strah pred tem, da bodo na nekaterih šolah prosvetni delavci ostali brez dela, je odveč...

Nekateri pedagoški delavci že poučujejo na dveh šolah, da so polno zaposleni in da v občini ni treba sprejemati novih moči. Glasbena šola ima močno omejen vpis, starši pa morajo s šolnino pokrivati materialne stroške...

Spremembe bodo tudi v političnem sistemu, a očitno ne bodo dovolj samo lepimi popravki dosedanje ustave. V novi ustavi bo seveda družbeno lastnina imela še naprej vodilno vlogo, poleg nje pa bodo lahko živele še zasebna, družna in druge...

KOPITARNA TRETJA

VRŠAC — Preteklo soboto je bila v Vršču že 12. kopitariada Jugoslavije. V štirih športnih panogah so se pomerili proizvajalci kopit domačega Zenita, Tvina iz Virovitice, Borova in sevniske Kopitarne...

Pri Venetovih se pozna, da so vajeni pridno delati. Pavle je sicer zaposlen kot obratni elektridar v sevnški Tovarni konstrukcij, Silva pa dela v Jutrjanji in oba sta si naročila še dodatno breme in skrb — velik sadovnjak...

Barva prodaja jabolka

Z obiska pri sadjarjih Venetovih pod Sv. Rokom

SEVNICA — »Več kot 20-krat škropimo, odvisno pač od vremena. Toda proti koncu nočemo škropiti proti gnitju, ker jabolka tudi sami jemo in nočemo uživati strupa«...

Ultimat prisilne uprave STT

Do 30. junija se mora sevnška vlada odločiti o osamosvojitvi obrata Tovarna konstrukcij, sicer bo prisilna uprava STT obrat ukinila

SEVNICA — Po sanacijskem programu Strojne tovarne Trbovlje naj bi število delavcev zmanjšali od 1650 na največ 1000. STT v zdajšnjem položaju niti v perspektivi ne bo v stanju zagotavljati pogojev za uspešno poslovanje...

nance (TMF) iz Ljubljane. Ta je že pripravila predlog postopka za osamosvojitve obrata v treh fazah. V Sevnici naj bi oblikovali strokovno ekipo, da bi s 1. januarjem 1989 pričeli z delovno organizacijo v ustanavljanju. STT bi prepustila Sevnčanom celoten program kemije, ki ga je treba še razvojni in tržno usposobiti...

še kot tozd. Obligacije do STT in drugih poslovnih partnerjev naj bi prenesli na novo organizirano organizacijo v ustanavljanju. Če se sevnški izvršni svet ne bi odločil za to obliko, grozi prisilna

• Sevnški politiki soglašajo, da je nujno nekaj storiti za rešitev Tovarne konstrukcij, zlasti glede zagotovitve socialne varnosti. Od 36 delavcev na prisilnem dopustu jih je sevnška občinska skupnost za zaposlovanje pozvala 9 na testiranje za prekvalfikacijo. Odzvalo se jih je 8, 7 jih je teste uspešno opravilo, Stilles pa je vzel 3 delavce za proizvodni program Elana na Blanci, trije kovinarji so si že poprej poiskali zanesljivejši kos kruha v Stillesu...

Sevniški paberki

SAFARI PO KRANJSKO — Potem ko smo pred časom že poročali o silnem razburjenju, ki ga je divjad povzročila pri mnogih kmetih v Zabukovju in okolici, saj jim je pobrala veliko pridelka, se zgora zdaj ponavlja na drugem koncu sevniske občine — v Šentjanžu in okolici. Na zadnji seji občinske skupščine je Janez Šuštaršič povedal, da hodijo ljudje dobesedno jokat na krajevno skupnost. Ljudje se zdaj sprašujejo, kaj je pomembnejše, kmetijstvo ali lovski turizem za kakšno liro, marko ali pa, da bo treba za vsakemu funkcionarju — novo pečenemu lovcu, tako rekoč pred puško pripeljati kakšnega srnjaka ali prašiča?!

PRIZNANJA BELINKE IN SEVNISKE OBČINE

SEVNICA — Na sobotni proslavi ob 40-letnici Belinke je delovna organizacija podelila priznanja nekaterim svojim delavcem. Predsednica sevniske občine Breda Mijović je čestitala Belinki in Jugotanu za uspešno ekološko sanacijo, najzaslužnejšim pa je izročila občinska priznanja.

DOLENJSKI LIST

V kulturi se spet vse podira

Na posvetih za posavsko in dolensko regijo prišel do izraza strah, da kultura marsikje ne bo premogla dovolj denarja niti za preživetje — Precep, kot ga še ni bilo

KRŠKO, NOVO MESTO — »Slovenska kultura izgublja, kar ji je uspelo, tudi s pomočjo političnih sredstev, pridobiti v zadnjih letih«, je dejal predsednik republiške ZKO Marjan Gabrijelčič v sredo, 15. junija, na dveh medobdobjih posvetih, dopolne v Krškem za posavsko in polpodne v Novem mestu za dolensko regijo.

Menil je, da so bila ta leta renesansa, če ne kar zlato obdobje za kulturo. Kultura je dobila več denarja kot kdajkoli prej, in to za razvoj vrste področij. Posej je lahko več dala za varstvo naravne in kulturne dediščine, za knjižničarstvo in založništvo pa še za marsikaj, poleg tega ji je skoraj uspelo z osebnimi do-

Teoretično ima narod kajpak prav, v praksi pa je žal drugače. Ne pomaga niti pritožba na ustavno sodišče, saj se zakon prej menja, kot razišči ustavno sodišče, kdo ima prav.

Na posvetih je razprava potem z republiške ravni presedala na regije ozroma občine. Skupna ugotovitev razpravljalcev na obeh posvetih je bila, da se tudi kulturi v občinah slabo piše in da bo boj za preživetje še hušji, kot ga bo, denimo, bila tako imenovana nacionalna kultura. Če bo slo tako naprej, kot zdaj kaže, bo denarja komaj za plače, to pa pomeni, da bodo programi prizadeti kar po vrsti. Temu pa že ni več moč reči preživetje, temveč stagnacija. Skoraj iz vseh občin so na posvetih navajali primere, ko ne vedo, s čim bodo preživljali

to, kar imajo, marsikaj od tega pa šteje za pomembno pridobitev zadnjih let, že omenjene zlate dobe.

Slika stanja je zaskrbljujoča, kot ni bila še nikoli prej, nebo nad kulturo črno in strašljivo, to pa naj bi ne bilo končno stanje. Stanje bo kmalu še slabše, saj zaenkrat še ni moč predvideti, kdaj bo konec drsenja navzdol. Dejstvo je, da so kulturo v nekaterih občinah ostriglji do gole kože tudi zato, da bi se z delom njej namenjenih sredstev opomogli drugi, npr. zdravstvo, ki je v velikih škodljivih izgubah. Ali pa je tako tudi prav? Spričo dejstva, da ponekod še vedno vlada razpisništvo, in to tako na gospodarskih kot tudi negospodarskih področjih, ob čemer nikogar ne boli glava niti nihče nikogar ne kliče na odgovornost, je tak način reševanja problematike na področju družbenih dejavnosti ne samo skrajno neodgovoren, ampak tudi politično škodljiv.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Učenci novincev

Nove učence bo novomeška glasbena šola vpisovala prihodnji teden in avgusta

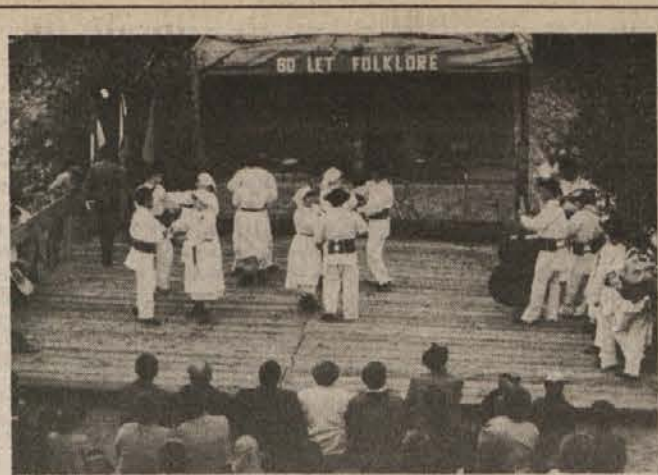
NOVO MESTO — Glasbena šola Marjana Kozine bo vpisovala nove učence za šolsko leto 1988/89 v dveh rokih. Prvi rok za vpis bo v torek, 28., in sredo, 29. junija, in sicer dopolne od 9. do 12., popoldne pa od 15. do 18. ure. Vpis bo za naslednje predmete: klavir, harmonika, violina, violončelo, kontrabas, kitara, klarinet, saksofon, flavta, blok flavta, rog, tuba, trobenta, pozavna, zbor male glasbene šole in plesna šola.

Učenci bodo sprejeti le na podlagi sprejemnega preizkusa, pri čemer bodo ugotovili, ali imajo kandidati primerno razvit posluš, čut za ritem, sposobnost glasbenega pomnjenja ter telesne in zdravstvene sposobnosti za učenje instrumentov.

Drugi rok za vpis novincev bo v torek, 30. avgusta, dopolne (od 10. do 12. ure) in popoldne (od 15. do 17. ure).

Rezultati obeh vpisov bodo objavljeni na šolski oglasni deski v sredo, 31. avgusta. Učenci, ki bodo izpolnjevali pogoje za vpis, se bodo dokončno lahko vpisali 31. avgusta med 15. in 16. uro ali 1. septembra med 7. in 17. uro, tedaj pa bodo morali plačati tudi 5.000 din vpisnine. Če se učenci v navedenem času ne bodo vpisali, bodo na njegovo mesto sprejeti drugega učenca.

P. P.

NASTOP OB JUBILEJU — Takole so se v Adlešičih v nedeljo, ko so proslavljali 80-letnico folklorne skupine v tem kraju, predstavili domačini. (Foto: I. Zoran)

Tudi Dunaj jih je videl

Adlešički folkloristi proslavili 80-letnico delovanja skupine — Prosvetno društvo imenovano po Božu Račiču

ADLEŠIČI — Adlešičani so v nedeljo, 19. junija, proslavljali višok kulturni jubilej: 80-letnico organiziranega delovanja folklorne skupine. Osrednja slovesnost je bila dopolne za zadružno domom na prostem, kjer so najprej ob zvokih tamburice zaplesali domačini, nato se je predstavil tamburaški zbor KUD Niko Županič iz Gribelj, program pa so popestrili še gostje iz zamejstva, in sicer tamburaški orkester KUD France Prešeren iz Boljunca pri Trstu; orkester vodi Drago Žerjal, ki je med drugo svetovno vojno partizanalil v Beli krajini.

V uvodnem nagovoru obiskovalcev iz vseh krajev Bele krajine je bilo sporočeno, da si je prosvetno društvo v Adlešičih nadelo ime

Obiskovalci so si v nedeljo v Adlešičih lahko ogledali tudi razstavo belokranjskih vezenin in pletenin ter drugih izdelkov domače obrti, ki je še živa in se je začel učiti že najmlajši belokranjski rod — osnovnošolci. Razstavo so pripravili v osnovni šoli.

Boža Račiča, ki je tu med svojim nekajletnim učiteljstvom ustanovil leta 1921 telovadno društvo Sokol. To društvo je že naslednje leto prerušilo v Prosvetno društvo Adlešiči, ki je imelo tudi dramsko in folklorno skupino.

Po podatkih, ki jih je zbral domačin Alojz Cvitkovič, so adlešički folkloristi že leta 1908 nastopili na dvornem Dunaju. Iz kasnejšega časa se je ohranilo več dokumentov pa tudi fotografij o delovanju folklorne skupine, ki je plesala belokranjske ljudske plesove spremljavi vaških tamburašev. Tako je zapisano, da so v bele noše oblečeni folkloristi leta 1934 nastopili v Ljubljani, okoli leta 1938 na večji prireditvi v Beli krajini («V nedeljo popoldne na vasi»), 8. septembra 1940 pa na festivalu belokranjskih plesov in običajev v Metliki, kjer so Adlešičani dobili prvo nagrado. Zelo radi se spominjajo nastopa v ljubljanski Drami ob 70-letnici pesnika Otona Župančiča; pesnik jih je takrat posebej pozdravil.

Med drugo svetovno vojno so priložnostne folklorne skupine delovale malone v vseh vaseh na adlešičkem območju in veliko nastopale. Pod vodstvom folkloristov iz adlešičke skupine so plesali iz raznih krajev Bele krajine nastopili tudi v času, ko je v Črnomaljskem kulturnem domu potekalo zasedanje SNOS.

O adlešičkem pevskega zboru je ohranjenih malo pisanih virov, je pa ohranjen tonski zapis, posnet leta 1914, s pesmimi, ki jih je prepeval ta zbor. Iz preteklosti je še znano, da so pevci iz Adlešič peli na otvoritvi belokranjske železnice in mnogo kasneje, leta 1944, skupaj s pevci iz Gribelj in Podzemlja v Črnomlju.

Zdajšnji tamburaški zbor je bil ustanovljen leta 1946 in je imel prvi nastop v Grabrijanovi gostilni. Skupaj s folkloristi so tamburaši nastopali na vseh večjih prireditvah v Sloveniji in na Hrvaškem. V lepem spominu jim je še predvsem nastop na balkanskem festivalu v Ohridu.

I. Z.

Na posvetih je bilo slišati več mnenj o tem, da bo moral posej bolj poprijeti amaterizem. Tako v dolenski kot tudi v posavski regiji predstavlja amaterizem močno kulturno osnovo in marsikje sploh edino obliko kulturne dejavnosti. Vendar brez denarja, vsaj minimalnih sredstev, tudi amaterizem ne more, je bilo slišati. V zvezi s tem je bil v Krškem naveden drastičen primer brežiškega kulturnega doma, ki je za kulturno dejavnost zaprt, obnoviti pa ga ne morejo, ker ni denarja. Zgora tega doma pa je povzročila, da je v zadnjem času zamrla amaterska dejavnost, da več ne delujejo gledališke skupine, cejo take, ki so včasih kaj pomenile. Čudne reči se dogajajo, kot je bilo slišati na posvetu v Novem mestu, tudi v Črnomlju. Ker kulturna skupnost, ki zbira denar po eni najnižjih prispevnih stopenj v Sloveniji, nima denarja, da bi plačala gostovanje slovenskega gledališča, vabi v goste gledališče s srbohrvaškega območja, ki je nekajkrat cenejše. In še več takih bodečih nežic so obelodanili na posvetih.

hodki dohiteli prejeme v gospodarstvu.

»Ko je bila kultura že tik pred tem, da zaživi, kot bi se zanj spodobilo,« je poudaril Gabrijelčič, »pa je prišla tako imenovana obračunska zakonodaja in z njo intervencijni zakoni, ki so, zlasti slednji, pridobitve v hipu izničili. Lani je še nekako slo skozi, letos pa so se stvari še poostrele in se tako zasukale, da je postalo vprašljivo tudi preživetje kulture.«

Gabrijelčič je še dodal, da bi Slovenci svojo kulturo lahko sami preživljali in jo še razvijali po svoji meri, če bi seveda o tem sami odločali, oziroma če bi samostojno razpolagali z ustvarjenim denarjem. Tega pa žal ne moremo, ker se je vpletla država in sprejela zakone, ki to onemogočajo. Na to je takoj sledila pomisel, ali ima država pravico spreminiti odločitve naroda, da dá za svojo kulturo toliko, kot ta potrebuje, in da razvija tisto, kar se zdi njemu potrebno.

Desetletnica s srečanjem

Delavska pihalna godba GD Sevnica jubileja ne bo posebej praznovala — V soboto pridejo v goste gasilski orkestri

SEVNICA — Delavska pihalna godba pri gasilskem društvu v Sevnici je bila ustanovljena pred desetimi leti in s tem je bila oživljena po več desetletjih zatija lepa tradicija kulturnega delovanja gasilcev tudi na tem glasbenem področju.

Čeprav je imela godba precej porodnih težav kot pač vse podobne ljubiteljske skupine, so pred desetletjem le zbrali toliko denarja, da so kupili nove instrumente in uniforme in kaj hitro začeli javno nastopati. »Za nekoga je 10 let kratka doba, dolga pa je zlasti za tiste, ki so v tem času ustvarjali in delali. To pa pomeni, da so se godbeniki odrekli številnim uram prostega časa za vaje in javne nastope. Čeprav se je pričilo veliko godbenikov, predvsem mladih, je bil osip zaradi odhoda v srednje, višje šole in k vojakom vedno zelo velik in

Sevniška godba bo letos organizirala že 9. srečanje gasilskih pihalnih orkestrów Slovenije. Prireditve bo v soboto, 25. junija, ob 16. uri na sevniškem gradu (v primeru dežja pa v jedilnici Konfekcije Lisca). Sodelovalo bo vsaj sedem godb.

»V vsaki godbi se odločijo, da desetletnega jubileja ne bodo posebej praznovali, temveč bodo jubilej obeležili z akcijami. Še bolj zavzeto delo na vajah in s tem izboljšana kakovost igranja bo najlepše plačilo za jubilej. Upajo, da bodo tudi v prihodnje deležni gnotne podpore sevniškega združenega dela in ZKO ter strokovne pomoči domače glasbene šole.

P. P.

NASTOPILO SO NAJBOLJŠI — Na pevski reviji v Novem mestu je nastopil tudi moški zbor delovne organizacije Belt iz Črnomlja. Petinrtideset moških glasov je pelo pod vodstvom dirigentke Majde Veselič. (Foto: J. Pavlin)

Praznik zborovske pesmi

Na območni reviji je nastopilo 8 zborov z 230 pevci

V počastitev 81-letnice rojstva skladatelja Marjana Kozine je bila minuli petek zvečer v tukajšnjem Domu kulture tradicionalna območna revija odraslih pevskih zborov iz črnomaljske, metliške, novomeške in trebanjske občine, ki jo je pod naslovom Naša zemlja pripravila Pevska zveza Dolenske in Bele krajine. V skoraj dve uri trajajočem »pevskem prazniku« se je v osmih zborih predstavilo 230 pevcev, za katere je bilo to ob zaključku sezone veliko priznanje za uspeh, ki so ga dosegli na občinskih revijah.

Po uvodnih besedah Janeza Zajca, predsednika Pevske zveze za Dolensko in Belo krajino, so se na odru zvrstili

zbori: mešani pevski zbor KD Orehovica pod vodstvom Milana Pavliča (22 pevcev), mešani pevski zbor Svoboda z Mirne z zborovodjem Stanetom Pečkom (42 pevcev), ženski pevski zbor KUD Miran Jarc iz Črnomlja z zborovodkinjo Ano Jankovič-Söber (25 pevcev), Dolenski oktet iz Novega mesta z umetniškim vodjem Petrom Cigliarjem, moški pevski zbor Belt iz Črnomlja pod vodstvom Majde Veselič (32 pevcev), mešani pevski zbor KD IMV pod vodstvom Slavka Raucha (35 pevcev), komorni zbor KUD Pavel Golia iz Trebnjega z zborovodnjo Igorjem Teršarjem (28 pevcev) in mešani pevski zbor KUD Krka iz Novega mesta pod vodstvom Mira Kokola (35 pevcev). Prireditev je povezovala Zvonka Falkner iz Trebnjega.

J. P.

Drugo rojstvo krške knjižnice

Valvasorjeva knjižnica in čitalnica se je preselila v kapucinski samostan — Izpolnjen pomemben pogoj za ponovno pridobitev matičnosti — Uradna, slovenska otvoritev je bila minuli petek s koncertom pevskega zbora Consortium musicum iz Ljubljane

KRŠKO — Najpomembnejši dan v življenju Valvasorjeve knjižnice in čitalnice je nedvomno tisti, ko so to ustanovo spravili na svet oziroma to slovesno odprli. To je bilo pred dobrima dvema desetletjema, še v času brez kulturnih skupnosti in samouprave na tem področju. Knjižnici so že v prvih letih naložili tudi skrb za galerijo, urejeno v nekdanji cerkvi sv. Duha, in likovne razstave v njej. Dejavnost v knjižnici in galeriji je potem tekla, kakor je mogla, pač glede na sredstva, ki jih je imela Valvasorjeva knjižnica in čitalnica na voljo. Ob pogledu nazaj je moč videti nemalo vzponov in padcev, zlasti slednjih, ki so knjižničarstvo, pa ne samo zaradi razmer v občini, nekako potiskali na obrobje in včasih tudi v življenje.

Ze od vsega začetka je bil najhuši problem s prostori. Kmalu se je namreč pokazalo, da prostori, ki jih je Valvasorjeva knjižnica in čitalnica dobila v starem delu mesta, v neposredni bližini občinske hiše, ne samo da ne ustrezajo, ampak so tudi premajhni. Rešitev iz prostorske stiske se je nakazovala takrat, ko so zidali Delavski kulturni dom Edvarda Kardelja, saj so načrti vključevali tudi nove prostore za knjižnico. Iz vsega tega pa ni bilo nič. Delno razbremenitev je pomenila otvoritev izposojevališča na Vidmu na levem bregu Save, vendar so z dotokom novih knjig kmalu zapolnili police. Se več, stiska je postala tako huda, da je bila knjižnica prisiljena celo ukiniti čitalnico. Takrat se je na obzoru že nakazovala otipljivejša, predvsem pa trajnejša rešitev za to ustanovo.

Z dobrohotnostjo in velikim razumevanjem kapucinskega samostana, ki je sam imel pomembno knjižnico z mnogimi dragoceni stari knjigami in za galerijo starih slik neznanih mojstrov, so večji del samostanskih prostorov začeli preurejati za posvete name - noma oziroma za Valvasorjevo knjižnico in čitalnico, ki je medtem že bila v sestavi delavske univerze. Vodstvo kapu-

cinskega samostana je še prej dalo prof. Jaru Dolarju urediti samostansko knjižnico, akademskemu slikarju in restavratorju Viktorju Povšetu pa obnoviti slike. Z združenimi močmi so Krčani udeležena dela letos naposled končali in opremili za potrebe Valvasorjeve knjižnice in čitalnice (po načrtih arhitekta Jožeta Petrica), tako da se je knjižnica v majsko-junjskem obdobju lahko preselila v kapucinski samostan.

Slovenska otvoritev novih prostorov Valvasorjeve knjižnice in čitalnice je bila v petek, 17. junija, v predvečernih urah. Začel jo je mešani pevski zbor Consortium musicum iz Ljubljane pod vodstvom dirigenta dr. Mirka Cudermana s koncertom v samostanski cerkvi. Zbor je v akustičnih prostorih cerke, zgrajene v 17. stoletju in kasneje preurejene, zapel šestnajst pesmi slovenskih in tujih skladateljev. Ze med programom so nastopili govorniki in poudarjali pomen te pridobitve za knjižnico in kulturo v krški občini, nakar so si številni obiskovalci prostore Valvasorjeve knjižnice in čitalnice v samostanu tudi ogledali.

Knjižnica je dobila prostore v dveh etažah, nad katerima je galerija obnovljenih samostanskih slik in kipov. S presjnim stanjem, ko je bilo vse na kupu in bolj podobno skladišču kot sodobni knjižnici, te pridobitve skoroda ni moč primerjati. V samostanu je dovolj prostora za knjige in ljudi, se pravi za vodstvo knjižnice in knjižničarke, kot tudi za obiskovalce. Vsaka knjiga je zdaj dosegljiva brez kakvega večjega napora in tako bo načelo o prostem pristupu prišlo še bolj do izraza. Bralcem je omogočeno, da se, če to želijo, dlje časa držijo v knjižnici, imajo na voljo čitalnico in separeje za študij. Pomembno je tudi to, da bo knjižnica lahko spet uvedla najrazličnejše prireditve, od literarnih večerov do najrazličnejših stikov in srečanj z bralci in ustvarjalci.

Poseben problem pa ostaja še vedno tehnična oprema. Tudi do te bo knjižnica prej ko slej morala priti, če naj res postane sodobna ustanova v svoji stroki. Brez vsega, kar je potrebno za moderno poslovanje, dolgo tudi ne bo mogla biti. Če hoče obdržati matičnost in s tem pravico do lastnega nadaljnjega razvoja, bo namreč morala izpolniti tudi vse tisto, kar ji nalaga zakon o knjižničarstvu. Zdej je pogojno matična, če pa hoče matična ostati, mora do leta 1990 urediti vse, kar ji je naložil strokovni svet SRS za knjižničarstvo in za kar sta temu organu dali zagotovilo občinska kulturna skupnost in občinska skupščina kot ustanoviteljica. Preselitev v nove, predvsem pa večje prostore pomeni izpolnitve najpomembnejšega, nikakor pa ne vseh pogojev za ponovno pridobitev matičnosti.

I. ZORAN

»Pojoči škrat« že med otroki

Izbor pesmi za otroke — z mini elektronsko klaviaturo, knjižno novost, ki je prišla iz Tiskarne Novo mesto, so prejšnji teden predstavili v Kozinovih dvorani

NOVO MESTO — Iz Tiskarne Novo mesto je te dni prišla novost, ki bo popestrila knjižni trg, razveselila pa predvsem otroke, ki jim je tudi namenjena. To je knjižica Pojoči škrat, izbor pesmi za otroke s priloženo elektronsko mini klaviaturo. Založba pri Dolenjskem muzeju jo je izdala v 5000 izvodih, ker pa Pojoči škrat hitro pohaja, pripravljajo že ponatis in posebno izdajo za srbohrvaško jezikovno območje.

Knjižica vsebuje trinajst pesmi oziroma skladb. Večinoma gre za ljudske pesmi, od skladateljev pa je največkrat upoštevan Janez Bitenc. V izboru, ki ga je opravil Zdravko Hrbar, je tudi ena novost. To je Hrbarjeva glasbena pesmi »Slikar« novomeškega pesnika Janeza Kolenca iz njegove zbirke Otroštvo v sre. Zdravko Hrbar pa pesmi ni samo izbral, ampak jih je tudi priredil za igranje na omenjeni mini elektronski klaviaturi, ki je sestavni del knjižice. Igrati se lahko naučijo tudi otroci, ki ne obvladajo glasbene pisave,

saj so vse note označene s številkami (tudi na klaviaturi). Da bi bila knjižica že na oko pestrejša in da bi otrokom pričarala vsaj nekaj tistega sveta, o katerem poje posamezna pesmica, je ilustrirana. Ilustracije so delo slikarja Tonija Vovka, ta pa je knjižico tudi oblikoval. Nemahten trud pa je vložila tudi Jožica Kukar, ki je izrisala note za knjižno izdajo.

Knjižico Pojoči škrat, ki ji ni primere v Sloveniji pa tudi ne v Jugoslaviji, so javno predstavili v sredo, 15. junija, zvečer v nabito polni Kozinovi dvorani

v novomeški glasbeni šoli. O njenem nastajanju in nastanku je govoril Janez Slapnik, direktor Tiskarne Novo mesto, ki je pri tem poudaril, da je knjižica pomenila vsestransko zahteven projekt in izziv vsem, ki so kakorkoli sodelovali pri izvedbi, tja do kooperantov iz Ptuj, ki so izdelali elektronsko mini klaviaturo. Pesmi, med temi tudi Hrbarjevo, je ob klavirski spremljavi Tatjana Hadl predstavil zbor male glasbene šole pod vodstvom Cvetke Hrbar.

Nemalo knjižice so prodali že udeležencem te prireditve v Kozinovi dvorani. Tedaj so jo stari svojim otrokom kupili po 15.000 din. Ze dan kasneje je bil Pojoči škrat v knjigarni Mladinske knjige po 19.500 din.

I. Z.

PRIJETEN IZLET

Člani društva upokojenih delavcev rudnika Kanižarica, ki smo se udeležili izleta 28. in 29. maja, se najlepše zahvalujemo rudniku Kanižarica za vozilo in šoferja, uslužbenca Turist biroja Črnomelj pa za uspešno organizacijo potovanja. Na izletu smo potovali po Tivovem mostu na Krk, kjer smo si ogledali letališče in turistično naselje Njivice, zatem pa do Baške in s trajektom na Rab. Tam smo si ogledali pokolišče žrtev fašističnega nasilja in počitniški dom REK Edvard Kardelj. Oskrbnik doma nas je zelo lepo sprejel. Potem smo nadaljevali pot vse do Gospiča, kjer smo prenočili, naslednje jutro pa smo šli do Plitvic. Ogledali smo si »plitviško vijčanje«, ki je bilo za nas veliko doživetje, saj smo kaj takega prvič videli. Obiskali smo tudi legendarno Petrovo goro.

JANKO ŠKARJAK

GOSTJE IZ BREŽIC

Učenci brežiške osnovne šole so gostovali pri nas v igrici Kralj v časopisu. Pokazali so izredno sposobnost za igranje, saj v dvorani skoraj ni bilo obiskovalca, ki ne bi imel skoraj do ušes odprtih ust. Igra je bila zanimiva, igralci še bolj, saj so srednji vek na zanimiv način povezali s sedanostjo.

DUŠAN ČANČAR
OŠ Artiče

Še: Način ni bil pravi

Pripombe DU Semič na pismo »Način ni bil pravi«, objavljeno v Dolenjskem listu 9. junija

Po smrti predsednika DU Semič Jurija Vogrinc je bil na seji odbora društva na njegovo mesto izvoljen Matija Simonič, ki ni bil izvoljen za v.d. predsednika, kot trdi Albin Novak v svojem prispevku. Novak navaja, da je predsednik samovoljno zmanjšal število članov IO. Kot dolgoletni član našega društva in tudi član odbora, katerega sestankov pa se ni udeleževal redno, bi moral poznati sklep s seje odbora 8. februarja, po katerem se število članov iz-

vršilnega odbora zmanjša od 15 na 11 članov, in sicer zato, ker zmanjšanje narokuje pravilnik našega društva. Torej tega ni odločil predsednik sam.

Na občnem zboru 28. februarja pa so predlagali razrešnico staremu odboru in predlagali novega. Oba predloga sta bila soglasno sprejeta in potrjena z dvigom rok. Novaka smo pisмено vabili na sejo 8. februarja in je vedel za datum občnega zbora. Zakaj se seje in zbora ni udeležil, nam ni znano. Iz navedenega je torej razvidno, da je Novakova trditev povsem neresnična. Kot dolgoletni član društva in njegov nekajletni tajnik pa bi moral poznati pravila in vedeti, da se vsi organi društva razrešujejo in volijo na letnih konferencah.

MATIJA SIMONIČ,
za odbor DU Semič

MALO JIH JE KONČALO — Človek bi rekel, da so bili profesorji v predvojni dobi dosti bolj strogi kot današnji. Generacija, ki je na novomeški gimnaziji končala šolanje pred 50 leti, je med 8-letnim šolanjem izgubila več kot sto sošolcev. Le devetnajst od 124 zapisanih jih je končalo (5 deklet in 14 fantov). V petek so se jubilatni srečali v lovski sobi hotela Kandija. Prišel je tudi njihov takratni učitelj prof. Janko Jarc. (Foto: J. P.)

Vojaki so nam salutirali

Nekdanji taboriščnik se spominja obiska Italije

Zapis sicer govori o mojem izletu v Redipuglio, Palmanovo in Visco leta 1963, vendar bi utegnel še koga zanimati, morebiti Belokranjce, Dolenjce in Notranjce, ki jih je bilo veliko interniranih v Viscu.

Na izletu po Italiji, na katerega me je

ob 20-letnici razpada Italije povabil bratranec, smo se najprej ustavili v Redipugliu, kjer je veličasten spomenik padlim italijanskim vojakom iz 1. svetovne vojne. V Viscu pri Palmanovi smo se ustavili pred nekdanjim taboriščem in sedanjo artiljerijsko vojašnico. Navidez ni bila veliko drugačna od nekdanjega taborišča. Paviljoni in na sredini dvorišča vodni stolp in kapela so še stali kot med vojno. Obstali smo pred vhodom, ravno tam, kjer je ob padu fašizma stal komandant taborišča colonello Buonarrotti in krčevito jokal, da so mu solze drsele po velikem trebuhu, kot bi deževalo. Dežurnemu oficirju sem povedal, da bi si rad ogledal taborišče, kjer sem prebil precej vojnih dni. Sam me ni smel spustiti noter, zato me je napotil k županu Visca, čes da bom tam zanesljivo dobil dovoljenje. Pot k njemu mi je bila odveč, zato sem taborišče videl le od zunaj. Vendar me je na cesti ogovoril domačin in mi povedal, da je bil do razpada Italije v tem taborišču stražar.

Po slovesu od govornega Italijana smo šli v vas Visco, ki je nekaj manjša kot npr. Semič in ima eno gostilno. V njej so nam v pol ure pripravili kompletno kosilo. Med obedom sem povedal strážarju, da sem živel v njeni vasi pred 20 leti kot interniranec. Novico je takoj prenesla vojakom, ki so sedeli v gostilni. In ko smo po kosilu odšli, so vsi vstali in salutirali.

FRANC DERGANČ

Umrli je dr. Božidar Tomič

Te dni je po Kočevju še posebno odjeknila žalostna vest, da je nenadoma umrl dr. Božidar Tomič, priljubljen zdravnik in znan družbenopolitični delavec.

Božidar Tomič je bil rojen leta 1930 v Doljčevu v Srbiji. Medicino je študiral v Ljubljani in študije dokončal leta 1965, nakar se je zaposlil v Kočevju, kjer je delal do svoje smrti. Ob delu se je dopolnilno izobraževal za varstvo otrok, žena in mladine pa tudi za medicino dela in je nazadnje vodil dispanzer za medicino dela, prometa in športa.

Delal je tudi v dispanzerju za šolske otroke, v obratnih ambulatah, v zdravstvenih postajah, v domu starejših občanov, v naborni komisiji, v komisiji za preizkus znanja iz PMP za bodoče voznike motornih vozil. Krajši čas je bil tudi direktor kočevskega tozda Zdravstvenega doma Kočevje-Ribnica in predsednik zbora delavcev zdravstvenega doma Kočevje itd.

Dolga leta je delal v samoupravni organih KS Kočevje-mesto. Bil je pobudnik za pobratenje krajevnih skupnosti Kočevje in Prokuplje v Srbiji. Zelo prizadevno je deloval pri Rdečemu križu. Dal je pobudo za ustanovitev kočevskega kluba zdravljenih alkoholikov in bil mentor tega kluba od ustanovitve pred 15 leti pa do svoje prežgodnje smrti.

Vsi smo ga poznali kot izrednega človeka. Vedno je bil pripravljen pomagati vsakemu, tako bolniku kot sodelavcu.

J. P.

PETINŠESTDESETLETNIKI — Pred petimi leti so priredili prvo srečanje, v nedeljo pa so srečanje v gostilni Šporar v Mirni peči obnovili. To so letniki 1923 iz krajevnih skupnosti Mirna peč, generacija, ki jih je vojna doletela v najlepših mladostnih letih, zato mnogih ni več med njimi. Približno 120 jih je bilo, ko so napolnili en razred osnovne šole v Globodolu, enega v Karteljevem in dva v Mirni peči. Organizator srečanja Polde Jarc iz Hraščja pravi, da se bodo čez pet let spet dobili. Grozd, ki ga udeležence srečanja držijo v rokah, je dozorel v rastlinjaku Alojza Kastelca iz Vrhpeči. (Foto: T. Jakšič)

NOV ANSAMBL — Na novomeški zabavnoglasbeni sceni, na raznih veselicah, zabavah in plesih se čedalje bolj pogosto pojavlja ansambel Kristal iz Mallega Podljudba. Fantje s pevko Liljano Kastelic se najraje lotevajo narodnozabavnih skladb, pa tudi druge zabavne glasbe za ples in razvedrilo. Orgle in klavirsko harmoniko igra vodja ansambla Mitja Jerman, solo kitaro Marjan Lukšič, bas kitaro Tomaž Smolič, harmoniko Ivan Petan in bobne Vinko Gorše. Imajo že tudi nekaj lastnih skladb. (Foto: T. Jakšič)

O TREH BRATIH

OSILNICA — Medtem ko je v Jugoslaviji čutili v politiki in sredstvih obveščanja napetost med narodi, pa v Osilnici pripadniki raznih narodov zglede sodelujejo in se na razprte sploh ne ozirajo. Tudi vodstvo KS deluje tako rekoč pod geslom, ki je bilo zapisano (pravzaprav je bila to pesem) v prvi članki še v stari Jugoslaviji in se glasi: »Slovinci, Srbi in Hrvatje smo trije bratje...« itd. Tako je predsednik skupščine krajevnih skupnosti Osilnica Slovenec Željko Knavs, predsednik izvršnega sveta KS je Hrvat Veljko Rašperić, predsednik gospodarske komisije pa Srb dr. Stanko Nikolić. Seveda v osilniškem primeru sloga ne temelji na besedah in zahtevah, kdo mora komu kaj dati, in krhtikah, kdo koga izkorišča, ampak izključno na delu. P.-c

PRIZNANJA KRVODAJALCEM

Krajevna organizacija Rdečega križa iz Bršljina je ena redkih v novomeški občini, ki vsako leto pripravi sprejem za krvodajalce-jubilante, zaposlene v delovnih organizacijah na tem območju. Pohvali se lahko, da imajo v krajevni skupnosti tudi Alojza Avbarja, ki vleče voz med vsemi krvodajalci v občini, saj je do sedaj že 89-krat daroval to neprecenljivo tekočino. Tudi minuli petek so s priznanji nagradili več kot sto krvodajalcev, v soboto pa so pripravili še srečanje starostnikov, ki se ga je udeležila tudi najstarejša krajkanka, 92-letna Franciška Požar iz Bršljina. Na sliki: Med podelitvijo priznanj krvodajalcem. (Foto: J. P.)

Še: Zapora na pragu sezone

Odgovor izvršnega sveta občinske skupščine Trebnje na naše pisanje

V Dolenjskem listu je bil 2. junija 1988 objavljen članek z naslovom »Zapora na pragu sezone«, v katerem avtor članka B. Budja piše, da so odgovorni trebanjski občinski možje mlahavo in nedosledno ravnali, ker se nikakor niso mogli dovolj hitro dogovoriti, kako in kje bo potekal obvoz. Izvršni svet skupščine občine Trebnje je navedeni članek obravnaval na svoji 66. seji 7. junija in ugotovil, da vse trditve niso točne, zato je sprejel naslednji odgovor:

Pisec članka trdi, da se je vsaj že nekaj mesecev vedelo, da je most pri Ponikvah nevaren za nadaljnjo uporabo, a niso bili takoj sprejeti ustrezni ukrepi. Izvršni svet odgovarja, da je prvo informacijo o stanju mostu pri Ponikvah šele dne 4. 5. 1988 v dopoldanskem urah dal po telefonu Republiška skupnost za ceste Slovenije. Tega dne sta si most ogledala komisija skupnih služb Republiške skupnosti za ceste in izvajalec del Gradis iz Ljubljane. Po ogledu je bil dan predlog, naj se avtocesta pri Ponikvah zaradi popravila mostu popolno zapre.

Ker je poškodba mostu huda, bi zapora trajala približno 2 meseca. V tem času bi promet potekal skozi naselje Trebnje, in sicer iz smeri Ljubljana — Zagreb mimo motela Putnik, skozi naselje Trebnje in naprej proti Nemški vasi. Promet iz smeri Zagreb — Ljubljana pa naj bi potekal skozi Nemško vas — Trebnje — Stefan — Zidani most.

Upravni organ je o predvideni zapori takoj obvestil krajevno skupnost Trebnje. Svet krajevnih skupnosti Trebnje se je dne 4. 5. 1988 zaradi nameravanega obvoza premeta skozi naselje Trebnje sestel na izredni seji in predlagal, da se zaradi nemožnih prometnih razmer, ki bi nastale v primeru obvoza, proučijo možne variante obvoza.

Ze naslednji dan, 5. maja, se je zaradi nastale problematike na izredni seji sestel izvršni svet skupščine občine Trebnje in sprejel naslednje sklepe:

Slovenija Moja dežela.

Vzgoja in varstvo na cesti

Četici štiristo se bo pridružil še kakšen malček

Verjetno pričakujete, da se bom tudi jaz, tako kot Jože Beg v prejšnji številki, opravičila vsem nekaj manj kot štiristo staršem, katerih otrok nismo mogli sprejeti v organizirano varstvo v vzgojno varstveno organizacijo.

Vendar opravičevanje nima nobenega smisla, hkrati pa se ne jaz in ne komisija za sprejem otrok VVO, kateri predsedujem, ne čutimo krive za to »katastrofo« v naši občini. Neurejenega stanja nismo kot komisija zatekli letos prvič, nanjo opozarja tako skupnost otroškega varstva kot tudi VVO sama in to že vrsto let in zelo upravičeno. Občina Novo mesto ima izmed vseh v Sloveniji daleč največ odklonjenih otrok ob zelo povprečnem zajetu v vrtce. To so podatki, ki so jasni in so bili znani vsem »glavim za odločanje« že daleč pred odločitvijo za stadion in še nekaterim drugim, ki so prispevali k temu, da varstvo caplja na istem mestu že leta in leta.

Resda se je lani tako rekoč intervenacijsko preuredilo nekaj prostorov v dijaškem domu v Šmihelu in s tem vključilo (beri: rešilo) nekaj otrok, vendar to je zadnjih nekaj let tudi vse. Ob tem pa vidimo, kako na primer po Drski rastejo nove hiše, novi bloki z okni, za katerimi bodo že jutri jokali zaklenjeni otroci.

Kaj in kako bo naslednje leto delala komisija za sprejem otrok VVO, si lahko vsak misli. Četici štiristo se bo pridružil še kakšen malček.

Namesto opravičila zdajšnjim in prihodnjim odklonjenim otrokom predlagam vsaj delno rešitev za predel Drske, in sicer, da se priliječe novega bloka nameni za varstvo otrok. Vem, da to pomeni veliko denarja in akcije na raznih področjih, vendar ob misli, da so otroci sami ali v slabih razmerah, bodo odločitve menda lažje in delo bolj zavzeto.

Rešitev bo seveda moralo biti še nekaj, sicer bo vzgoja ulice in »črno« varstvo naredilo svoje.

Koga pa še to briga, dokler ni osebno prizadet!

METKA SOMRAC

1. Izvršni svet ugotavlja, da stališča organov KS Trebnje in DPO občine Trebnje je izražajo problematiko, ki bi nastala ob realizaciji obvoza skozi naselje Trebnje, in sicer iz naslednjih razlogov:

— Kljub temu da je cesta skozi Trebnje regionalnega značaja, je glavna ulica Trebnjega.

— Bliza se vrhunec turistične sezone in promet je iz dneva v dan večji.

— Neposredno ob regionalni cesti so prav vse trgovine, stavba občinske skupšine, pošta, banke, vrtce, gostinski lokali ipd., kar bo, ekološko širše gledano (hrup, izpušni plini), katastrofalno vplivalo tako na bivanje kot tudi na delo ljudi v teh OZD oziroma organih ali skupnostih.

— Tak obvoz bi cesto, ki je že sedaj v slabem stanju, najbrž popolnoma uničil; zaradi mestne kanalizacije, ki velikokrat prečka cesto, pa obstaja velika nevarnost udorov, saj obstoječa cesta prav gotovo ni zgrajena za prekomerne obremenitve.

— Sanacija mostu bi morala biti izvedena kvaliteten, ker se bo v krajšem razdobju že tretjič opravljala večja gradbena sanacija.

— Predvidena prometna rešitev bo povzročala velike prometne zastoje predvsem zaradi kritične točke pri izvozu iz križišča pri cerkvi.

— Izkušnje iz preteklih let, ko je bil izveden obvoz skozi naselje Trebnje, kažejo na nemožnost prometnovarnostni položaj Trebnjega, zato je potrebno proučiti vse možnosti, da se temu izognemo.

2. Izvršni svet zahteva, naj se takoj strokovno prouči, ali obstaja možnost sanacije mostu pod prometnim režimom.

3. Če možnosti za sanacijo mostu pod prometnim režimom ni, predlagamo drugačno ureditev obvoza, in sicer, da se primerno usposobi obvoz po priložni skici v dolžini cca 350 m z izstopom avtoceste pri Podborštu, mimo DO Surovina, skozi križišče v Dolenjo Nemško vas na priključitev na avtocesto takoj za mostom. Varianta je po našem mnenju zelo ustrezna, saj je potrebno upoštevati, da bi tudi v primeru obvoza skozi Trebnje morali krepko urediti vertikalno in horizontalno prometno signalizacijo, rekonstruirati most v Stefanu — Zidani most in razširiti železniško nadvoz pri vstopu v naselje Trebnje, saj je že sedaj enosmeren, pa tudi vprašanje njegove nosilnosti je vprašljivo.

Iz navedenega je jasno, da so naše zahteve utemeljene in da ponujamo boljši in sprejemljivi predlog, kot je predlog komisije Republiške skupnosti za ceste.

4. Predlagana varianta obvoza mimo »Surovine« je lahko le začasnega značaja,

LABODU PLAKETA — Na pobudo izvršnega odbora Društva invalidov Novo mesto je Zveza invalidov Slovenije podelila Labodu, tovarni oblačil iz Novega mesta, najvišje priznanje — plaketo. Letos so bila v Sloveniji podeljena le tri taka priznanja. Labod si ga je zaslužil z vzornim prizadevanjem za pomoč invalidom, katerih je v konfekcijski industriji, na žalost, veliko, ter za vsestransko pomoč novomeškemu društvu invalidov. Direktor Laboda Milan Bratož je ob prevzemu priznanja dejal, da je ob visoki iztrošenosti strojne opreme v Labodu in v slovenski konfekciji sploh težko govoriti o humanizaciji dela. »Tudi časi pred nami niso lahki. Vendar morajo biti ta dejstva le še večja spodbuda za iskanje pomoči invalidom, predvsem pa za zmanjševanje njihovega števila v bodoče. visoko priznanje Zveze invalidov Slovenije nas k vsemu temu še bolj zavezuje.«

Plaketo je predal predsednik DI Novo mesto Andrej Gregorič.

predvsem zaradi spremenjenih pogojev prometa po novi avtocesti.

5. Izvršni svet opozarja na vse negativne posledice, če bi bil predlog komisije izveden, predvsem z vidika varnosti občano, nemotenega dela občinskega upravnega središča ter prihajanja in odhajanja šoloobveznih otrok OŠ Trebnje (šolo obiskuje cca 900 otrok) in prometnih zastojev, ki bodo nastali zaradi že omenjene problematike. Prav tako bodo nastale posledice v nekaterih DO (Trimo, Labod, Krojaško podjetje, Novos TAP — kjer je zaposlenih cca 1.200 delavcev).

Navedene sklepe smo posredovali republiškemu komiteju za promet in zveze, kjer smo prvotno dobili podporo do naših stališč, da je potrebno omogočiti varen promet in proučiti možne variante drugačne ureditve obvoza.

Dne 6. maja si je komisija, sestavljena iz predstavnikov upravnega organa, Republiške skupnosti za ceste in Cestnega podjetja Novo mesto, ogledala predlagane variante ter se odločila, da je edina primerna varianta obvoz ob obstoječem viaduktu. Dogovorjeno je bilo, da bo tehnična rešitev obvoza dostavljena upravnemu organu do ponedeljka, 9. maja, zaradi pridobitve soglasij prizadetih lastnikov zemljišča.

Ta je bila posredovana šele 13. 5. 1988 in že istega dne je upravni organ pridobil soglasje 7 prizadetih lastnikov, 2 lastnika pa sta podpisali izjave pogojevala s plačilom odškodnine za stavbni objekt. Zadnje je bilo tudi edina naloga, ki jo je bil obvezan opraviti upravni organ na podlagi dogovora o izvedbi nove variante obvoza ob viaduktu »Ponikve«.

Dne 17. 5. 1988 je bilo Republiški skupnosti za ceste predloženo vse zbrano gradivo upravnega organa. Predstavnik občine (predsednik skupščine občine in predsednik izvršnega sveta) je bilo predloženo, da bo obvoz skozi Trebnje stekel v ponedeljek, 23. 5. 1988, kar se je dne 25. 5. 1988 tudi zgodilo. Vsi ugovori, ki sta jih dala predstavnika občine, so bili, neglede na že dogovorjeno, zavrnjeni.

Republiški prometni inšpektorat je 24. 5. 1988 izdal odločbo št. 34-12/D-450/88-ST, s katero je Cestno podjetje Novo mesto — TOZD Novo mesto zadolžilo za sanacijo poškodbe na viaduktu »Ponikve« na magistralni cesti M-1, na odseku Ljubljana — Bregana. Organ je odločbo izdal po skrajšanem postopku in obrazložil, da gre za nujne ukrepe v javnem interesu, ki jih ni mogoče odlagati. Z vsebino odločbe je seznanil izvršni svet skupščine občine Trebnje.

Glede na navedeni kronološki potek dogodkov si izvršni svet postavlja vprašanje, ali si je avtor članka to. BUDJA poiskal vse verdostojne podatke, da bi korektno obvestil javnost o »zapori na pragu sezone«. Hkrati se sprašuje, odkod tov. BUDJI informacije za njegov članek, saj bi bilo seznanjanje javnosti bistveno drugačno, če bi jih poiskal pri komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo občine Trebnje kot edinem pristojnem organu ali pri izvršnem svetu.

Nenazadnje pa moramo (ne kot opravičilo) javnost in nepoučenega avtorja članka informirati, da je magistralna cesta M-1 v upravljanju Republiške skupnosti za ceste, ki jo kot taka neposredno odgovorna za morebitno stanje, ki se dogaja na njej.

Izvršni svet
skupščine občine Trebnje
predsednik:
MAKS KURENT

ČEMU SLUŽI ŠOLA V MRZLAVI VASI?

Proti koncu februarja 1987 je bila v prisotnosti nekdanjega predsednika KS Mrzlava vas in predstavnikov SO Brežice med osnovno šolo bratov Ribarjev iz Brežic in obrtnikom Dragojevičem iz Zagreba sklenjena pogodba o najemu šolskih prostorov. Slednji je sklenil, da bo v šoli odprl šiviljsko delavnico in izdeloval posteljnino za izvoz. Obljubil je, da bo v delavnici zaposlil okrog 20 do 30 žensk, kar bi bilo zelo dobrodošlo ženam iz neposredne okolice. Dragojevič je kmalu po sklenitvi pogodbe tudi nekoliko adaptiral šolsko poslopje (napeljava centralne kurjave, parket v avli) in pripeljal nekaj šiviljnih strojev. Vnema pa je prenehala, še preden se je začelo kakšno delo. Od velikih obljub in načrtov ni ostalo nič. Ker ni poravnal stroškov električne energije, mu je DES izklopil elektriko. Tudi šoli ni poravnal dogovorjene najemnine. Tako so krajani po poldrugem letu na istem, kot so bili na začetku dogovora. Razlika je v tem, da so še ob prostore, ki so jih predtem uporabljali za občasne prireditve in proslave.

Pristojne organe prosimo, da zadevo s tem obrtnikom razčistijo, kajti tako stanje ne more trajati v nedogled.

N. Č.

MED MLADINCE

Na Smuku so nas sprejeli v mladinsko organizacijo. Ob tej priložnosti je vodil program učence iz 8. razreda. Na prireditvi smo dobili mladinske izkaznice in rdeč nageljček. Pripravili so nam še kosilo, po obedu pa smo se veselo zavrteli po plešišču. Zadovoljni smo odšli domov.

VLADKA PETERH
OŠ Mirana Jarca-Loka
Črnomelj

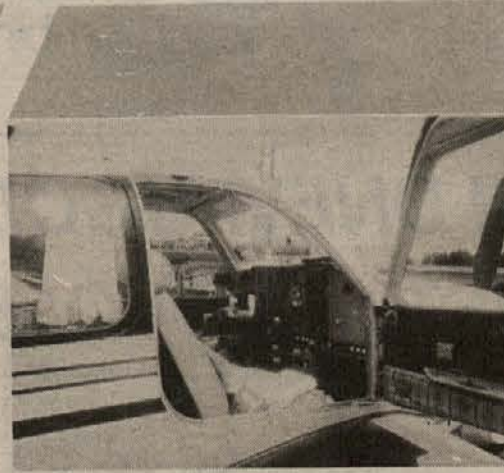
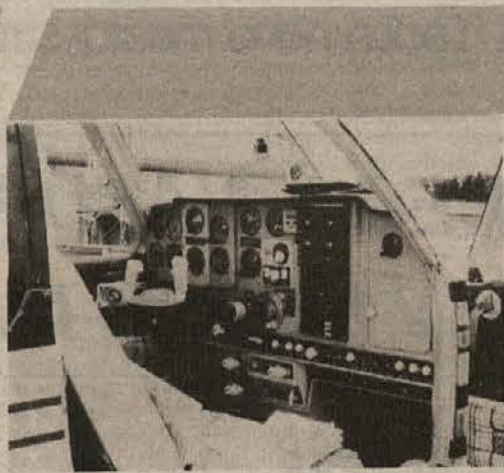

PO 40 LETIH REŠEVALI INTEGRALE — V soboto so se v šolske klopi nekdanje novomeške gimnazije spet usedli dijaki prvega rednega povojnega razreda, ki so opravljali maturo 1948. leta. Srečanje v šolskih klopih je bilo res prisrčno, še posebej ko jim je njihova takratna profesorica Darinka Pucelj-Zorec na tablo zapisala integralne naloge, na koncu pa so s pomočjo prof. Jožeta Glonarja preizkusili tudi svoje fizične sposobnosti. Jubilejno srečanje so uradno zaključili z obiskom kostanjeviške galerije in Jakčevega doma. (Foto: J. P.)

dolenjski lindbergh

Veliko ljudi se je v nedeljo, 19. junija, zbralo na letališki terasi brniškega letališča. Želeli so biti priče pomembnemu dogodku v zgodovini slovenskega letalstva: prvi Slovenec je z enomotornim letalom preletel Atlantik.

Natanko ob 12. uri in 48 minut se je na veliko pristajalno stezo brniškega letališča spustilo majhno enomotorno letalo Bonanza Beachcraft N-35. Pilotiral ga je dolenjski rojak Jože Udovč iz Dobrnice v trebanjski občini. Modro letalce se je tiho pripeljalo pred letališko postopje, kjer so ga obstopili Jožetovi sorodniki, prijatelji, narodne noše, predstavniki Slovenske izseljenske matice in seveda številni novinarji, ki so želeli ta podvig tako ali drugače postaviti v zgodovino.

Jože kar ni mogel verjeti svojim očem. Čakal ga je pozdrav na velikem balonu, maha-la mu je množica ljudi. Odprl je kabino, stopil iz letala in poljubil slovensko zemljo, potem pa je z visoko dvignjenimi rokami zavpil: »Pa sem naredil!«.

»Brez velikih dejanj ni velikih ljudi,« je nekoliko kasneje za Dolenjski list rekel Udovč in imel pri tem v mislih Američana Lindbergha, ki je pred 61 leti prvi preletel Atlantik in zmagoslavno pristal v Parizu. To pogumno dejanje je še vedno izziv za številne pilote iz vsega sveta.

»Slovenca spoznaš, ker je trmast,« pravi Jože. »Tudi jaz nisem izjema. Odločil sem se, da pojdem na to pot, ki se je za premožne tragično končala v vodah Atlantika«. To je bil Udovčev drugi poskus. Že lani je z istim letalom odletel proti Evropi, vendar ga je nad kanadskim ozemljem, potem ko je preletel že dobrih 3500 kilometrov, zajela huda nevihta s točo. Kosi ledu so razbili steklo kabine, moral

je zasilno pristati. Po enotedenskem postanku, ko so mu nekako zakrpali njegovo bonanza, se je odločil, da se vrne nazaj v Kalifornijo in ponovno poskuša srečo. Tokrat se je temeljito pripravil. Proučil je vse vremenske ujme, ki ga lahko spremljajo na poti, še posebej pa se je posvetil svojemu 25 let staremu letalu, ki ima za seboj že 3300 ur letenja, motor pa polovico manj. Za 13.500 kilometrov dolgo pot ga je Udovč moral opremiti z dodatnim tankom za gorivo. Preračunati je moral, kako bo razporejena teža po letalu, potem ko je prostor za potnike priredil v rezervoar za gorivo, ki drži kar 350 litrov. Tudi oprema je bila poseben problem, saj ameriška vojaška inspekcija predpisuje za vsa letala, ki lete prek Atlantika, samonapihljiv čoln in posebno obleko. Udovč je vgradil številne navigacijske naprave, radijske oddajnike in sprejemnike, avtomatskega pilota in še marsikaj. Se vedno pa je ostal en sam motor, ki poganja propeler s tremi kraki. In če zapišemo, da je Jože šele pet let pilot, da ima petsto šestdeset ur letenja in da ni več mlad, saj se je letos upokojil in srečal z Abrahamom, potem je jasno, da je šlo za velik podvig.

Dolgi polet je Udovč razdelil na etape. Z letališča Napa blizu San Franciscu v Kaliforniji, kjer je Jožetov drugi dom, je 6. junija poletel proti Torontu, pristal je na Greenlandu, potem na Islandu, in se končno spustil do Skotske, Anglije, Pariza in Ljubljane.

»Sedaj sem resnično najbolj srečen Slovenec. Vendar ni bilo lahko. Takoj v začetku sem imel težave z gorivom in kar trikrat mi je 4000 metrov visoko ugasnil motor. Vedno mi ga je uspelo spraviti v pogon, sicer bi v treh minutah končal v Atlantiku. Na novem rezervoarju

za gorivo ni delal merilec količine goriva. Med poletom sem se moral znati: potegnil sem pas s hlač, obesil nanj ključ in ga spustil v tank. Na Greenlandu je pihal veter 135 km/h, temperatura pa je bila 30 stopinj pod ničlo. Premetavalo me je kot listič papirja, a mi je uspelo rešiti se. Letalo je bilo okovano v led. Dvignil sem se višje in led je izginil,« je pripovedoval.

Jože Udovč ali Joseph Udovch, kot mu piše pod zvoncec velike stanovanjske hiše v predmestju San Franciscu, bo mesec dni ostal v rodni domovini, ki jo je zapustil natanko pred 30 leti. V Združene države se je odpravil kot dvajsetleten fantič iz rodnega Podliscia pri Dobrnici.

»Oče je bil sodar, mi otroci — bilo nas je pet — smo tolkli suhokranjsko revščino. Nekako sem se le izučil za ključavničarja. Leta 1958 me je povabil k sebi v Kalifornijo stric Justin Udovch, doma s Težke vode pod Gorjanci. Med vojno je v San Franciscu zbiral pomoč za Titove partizane, zato so ga v naši ambasadi zelo spoštovali. Odšel sem čez veliko lužo in trdo zagrabil za delo. Bil sem ključavničar in kmalu so me povišali v vodjo proizvodnje. Danes imam veliko podjetje za ogrevalne naprave Oceanside Sheet Metal v San Franciscu, ki ga vodi moj najstarejši sin, jaz pa sem ostal svetovalec,« je na kratko o svojih treh desetletjih povedal prvi Slovenec, ki je po zraku premagal Atlantik.

Sedaj ga čakajo obiski in sprejemi. Priletel bo tudi na letališče v Prečno, še prej pa bo s svojo bonanzo zaokrožil nad domačo hišo. Z dolenjskimi letalci bi se rad nekaj pogovoril, kaj, je sedaj še skrivnost.

»Najprej se bom odpočil, še prej pa moram poklicati prijatelje v slovenskem klubu v San Franciscu, ki nestrpnno pričakujejo novice o mojem uspehu. Morda boste kmalu spet slišali o meni. Seveda bo treba najprej leteti nazaj. Po isti poti. Potem se bom pripravil za nov polet. S svojo bonanzo bi bil rad tudi prvi Slovenec, ki bo na majhnem letalu obletel svet.

Če mi bo uspelo, je veliko vprašanje. Vendar smo Slovenci trmast! Zame sta na svetu samo dve vrsti ljudi: Slovenci pa tisti, ki bi bili radi Slovenci,« je samozavestno končal Jože Udovč.

JANEZ PAVLIN

ŠEST MOŽ V ČOLNU, DA O DEMOKRACIJI NITI NE GOVORIMO

Pred dnevi sem imel priložnost prebiti teden dni na 9 metrov dolgi jadrnici, ki jo je ob naši lepi obali vodila šestčlanska posadka. Naključje je hotelo, da je bilo moštvo tako imenovana Jugoslavija v malem, v posadki so bili predstavniki domala vseh republik in pokrajin, manjkala sta namreč samo Makedonija in Kosovo. Devet metrov čolna je zelo malo kopna, teden dni pa zelo veliko časa, zato ni čudno, da je posadka, ki jo je trdno združevala neizmerna ljubezen do morja in jadrna, tu in tam zašla tudi v politične vode, obilno posejane z vidnimi in nevidnimi čermi. Seveda je popolnoma jasno, da je Slovenija, moja dežela, v teh pogovorih obveljala za najbolj nevarno plitvino. Vsi moji poskusi, da bi ji pripravičal o nasprotjem, so bili zaman. In to kljub dejstvu, da sem konec koncev argumentirano govoril prijateljem, med katerimi je bila najmanjša izobrazba pedagoška akademija. Zakaj nisem uspel?

Predvsem zato, ker si tudi izobraženci po diplomi predstavljajo Slovenijo preveč stereotipno. Če pogovore na čolnu nekoliko karikirano združim v nekaj skic, smo Slovenci predvsem pridno in nekoliko

skopuško ljudstvo, ki teka naokoli v lovskih klobukih in pumparicah. Med nami da ni niti enega lenuha, revščino smo zatrli, največja želja vsakega Slovenca pa je vsaj lasten vikend, če že ne samostojna država. Civilno služenje vojaškega roka so si moji jadralski prijatelji zamišljali kot nekakšno podružnico »vojske rešitve«, ki se spotika naokoli v poluniformalnih in od časa do časa da na kahlo kakšnega starčka iz sosredstva. Zaman so bili ugovori, da smo Slovenci še kar vojaki in da bi za seveda še zdaleč ne zgoraj opisano služenje vojaškega roka prišlo na leto v poštev (v vsej Jugoslaviji) kakšnih 500 mladeničev, kar naše zmagovite in preslavne JLA niti malo ne bi oslabilo.

Najbolj od vsega pa me je presejnetilo, da ti ljudje, ki jih še kar dobro poznam in za katere bi naredil marsikaj in tudi oni brčkone kaj zame (na morje vendarle ne greš s sovravnikom), pravzaprav v kali preganjajo misel na vsako drugačnost, vsako individualnost, pravico do iniciative. Vse bi moral obiti, tako mislijo, monolitno, človeka, ko govorimo o državi, pravzaprav ni, so samo mase, ki s skoraj versko go-

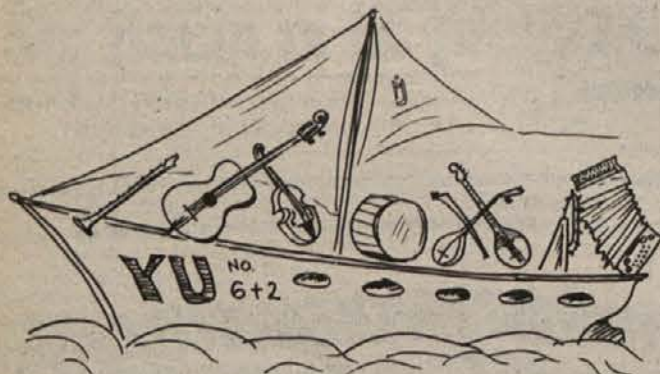
rečnostjo ritualno slede večni resnici, katere razlagatelj in vrhovni žrec je Partija. Seveda je res, da je za večino filozofskih šol nadvse značilna trditev, da imajo v lasti edino zveličavno resnico, vendar so marksisti skoraj edini, ki trdijo, da je njihova resnica znanstveno utemeljena, in edini, ki so to resnico tudi uzakonili. V državi, kjer biva ena sam resnica, ne more biti preveč svetlo. Misel, pobuda in ustvarjanje so namreč zadeve, ki v normalnih razmerah pripadajo mislecu, pobudniku in ustvarjalcu.

Svet se je vedno sukalo naprej zato, ker sta manjšina ali posameznik mislila drugače od večine in amorfne mase. Slovenci seveda še zdaleč nismo množični Giordano Bruno ali Jezus Kristus, vendar je naša, slovenska Zveza komunistov spoznala, da potrebuje, če hoče obstati, v svojih vrstah zelo individualne in zelo kreativne ljudi, ki so v partiji zato, da bi se v tej organizaciji srečali in povežali z enako kreativnimi somišljeniki, ki se trudijo za družbo »po meri človeka«. To pa je že skoraj demokracija.

Tega moji prijatelji na manj kot desetih metrih plavajočih desk niso mogli ali hoteli razumeti. Demokracija da ni drevo, ki bi uspelo na Balkanu, demokracija je nekaj, kar sili v vse smeri, mi pa potrebujemo glavnika, ki bi nas počesal. Kot da filozof nikoli ne bi povedal misli, da je preveč demokracije nevarna zadeva, še bliže sodu smodnika pa si z nič demokracije.

Razšli smo se nekako pobito. Sklenili pa smo, da prihodnje leto, če Mikulič ne bo ukinit jadrnanja jugoslovanskih državljanov ob jugoslovanski obali, na našem čolnu ne bomo govorili o politiki. To bo sicer nič demokracije, morda pa bomo rešili prijateljstvo.

MARJAN BAUER

mala enciklopedija neverjetnosti

Ve se, da je nori rimski cesar Kaligula imenoval svojega konja Incitatusa za konzula, manj znano pa je, da je Kaligula nekaj časa resno razmišljal o tem, da imenuje za konzula tudi svojega osla Ottona. Premislil se je samo zaradi tega, ker se je bal, da bi ta ali oni oslovo riganje prepoznal kot politično opredelitev.

Rimljani so pokazali svoj smisel za realnost tudi na področju političnega kiparstva. Kipe, ki so upodabljali celo telo, so delali tako, da je bilo mogoče glavo v nekaj minutah zamenjati. Ko je kdo padel v politično in s tem tudi splošno nemilost, njegovega kipa ni bilo treba porušiti ali razbiti: zamenjali so samo glavo, kar je veliko cenejše in hitrejše.

Ob koncu republikanskega obdobja je v Rimu vladalo prepričanje, da so ljudje s kljukastim nosom rojeni za vladanje, vsi z drugačnim nosom pa za poslušanje.

Otroci, ki so veliko bolj bistri, kot na splošno mislimo, se pogosto čudijo, kako je lahko Pepelka s svojim princem do jutra plesala v steklenih čevlji. Otroci imajo prav. Gre za nesporazum. Pepelkin čevljiček, ki ga je naokoli nosil in pomerjal zaljubljeni princ, je bil v resnici iz krzna. V srednjeveškem francoskem jeziku so krznu rekli vaire, kar se izgovori ver. Podobno se izgovori tudi beseda verre, ki pomeni steklo. Kaže, da je metoda »piši kot govoriš« naredila nekaj katastrof tudi v pravljicarstvu.

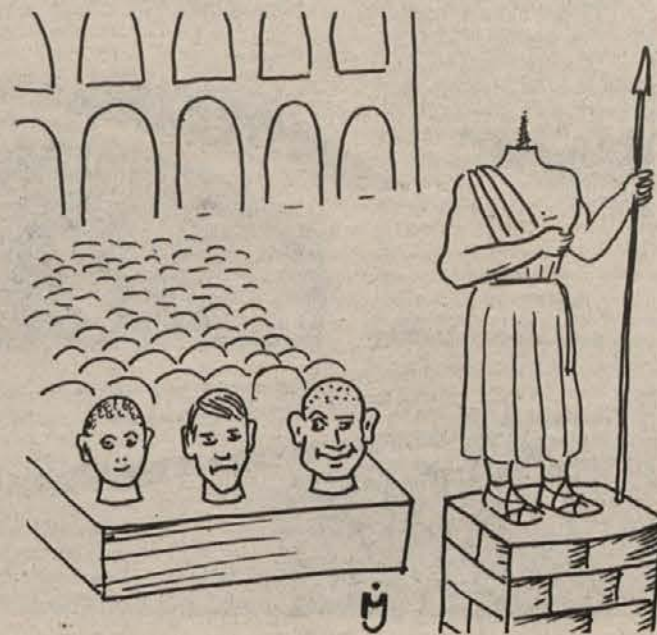
Obstaja skoraj brez števila metod napovedovanja usode in prihodnosti. Tako je alektoromancija postopek, ki temelji na odrejanju smeri, v katero prepeva petelin, potem ko je oplo dil kokoš. Amnionancija je napovedovanje usode komaj rojenega otroka po obliki popkovi ne, metoskopija je metoda, ki sega v neznanu prihodnost s pomočjo oziroma po videzu peg in mozoljev na obrazu radovedne osebe, skapulomancija pa napoveduje bodočnost z

analizo razpok na stegenici na raznju pečene ovce. Kost mora biti neoglodana.

Studentje univerze v Cambridgeu so leta 1938 uvedli tekmovalno v goltanju živih zlatih ribic. Na prvem prvenstvu je zmagal bruc s teološke fakultete: po grlu je spustil 79 sluzastih kosov. Zaradi vojne je bilo tekmovalje prekinjeno, obnovili so ga leta 1946, ko je zmagovalec pogoltnil kar 192 ribic.

Ko so leta 1636 ustanovili univerzo Harvard, danes eno najbolj uglednih v ZDA in v svetu, so morali vseučilišče obdati s tri metre visoko palisado. Zaradi volkov in Indijancev.

Ameriški predsednik John Tyler se kot državnik ni kdove kako proslavil. Zelo uspešen pa je bil na drugih področjih, med drugim je imel (s svojo lastno ženo) kar 18 otrok, to je toliko, kot jih imajo vsi člani tega ali onega jugoslovanskega predsedstva.

Novoles

lesni kombinat n. sol. a novo mesto-straža

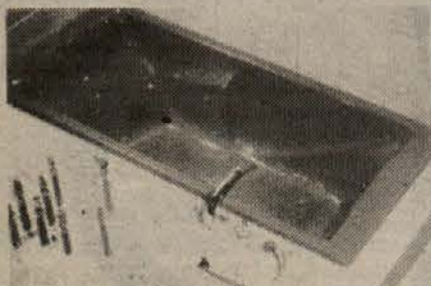
NOVOLESOVI DNEVI UGODNEGA NAKUPA V SALONU POHIŠTVA NOVOLES V NOVEM MESTU

od 18. do 28. 6. 1988

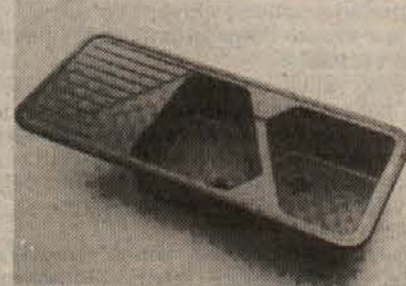
VSAK DAN OD 8. DO 20. URE, V NEDELJO OD 9. DO 14. URE

PRODAJNI POGOJI:

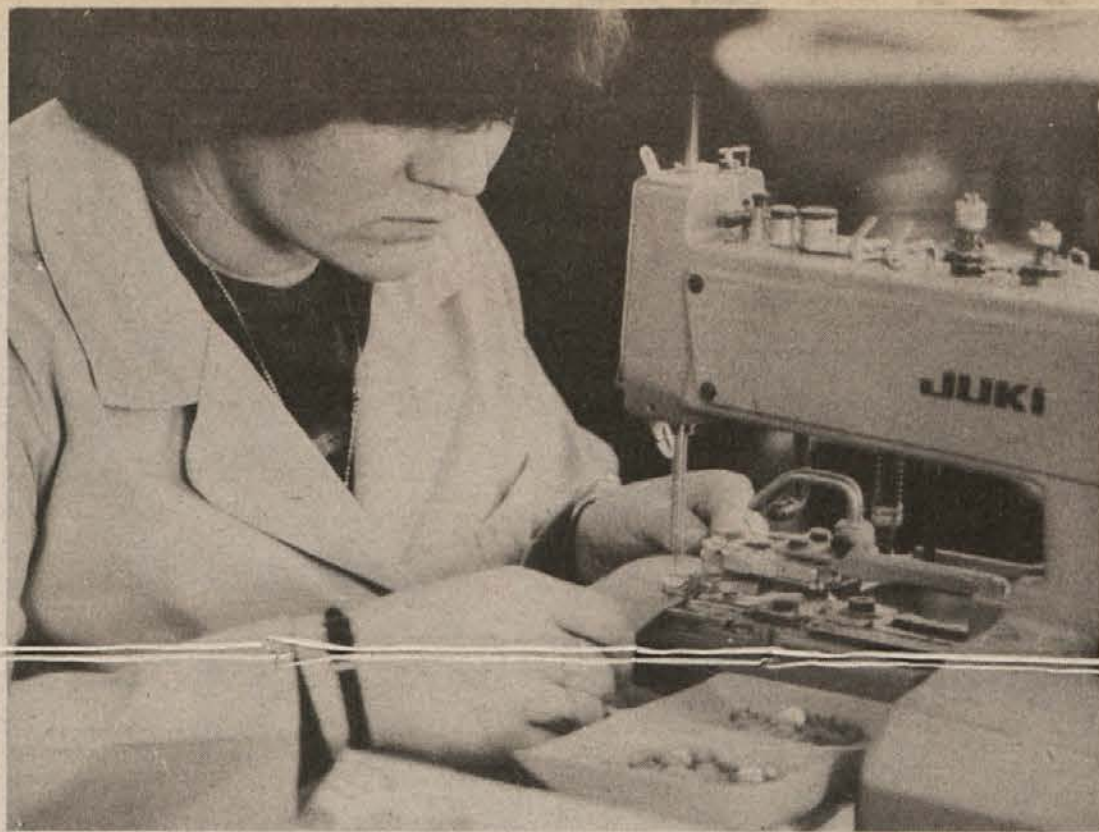
1. **POPUST DO 60%** za Novolesove proizvodne programe
2. **POPUST DO 80%** za desortirani izvozni program kolpa-sari
3. **KREDIT NA 6 OBROKOV BREZOBRESTNO**, plačilo 1. obroka ob nakupu
4. Za takojšnje plačilo 20% popusta
5. Pri nakupu nad 700.000 din brezplačen prevoz do 100 km

Nagradno žrebanje z lepimi nagradami za kupce Novolesovih proizvodov

TEKSTILCI SE NA TRGU BORE VSAK DAN

tem, da je uvedena dodatna stimulacija na razliko med uvozom in izvozom. Žal pa je plačevanje teh stimulacij menično, menice pa zapadejo v plačilo po 60 ali 90 dneh. Kaj to pomeni ob naši inflaciji? Na ta način izgubimo četrtino vrednosti stimulacij! Še huje pa je, da se tudi pri nas bojimo gibanja tečaja dinarja, ki verjetno ne bo v prid predelovalni industriji.

Vujasinovič: Tekstilci smo navajeni na težave, saj se z njimi ubadamo že dolgo. Mi imamo trg in zanj se borimo vsak dan. Vendar se vsi zavedamo, da ne bomo nikoli bogati, saj nam gre tako rekoč samo za preživetje, preživel pa bo tisti, ki bo imel sodobno opremo. Naša oprema pa je slabša kot pri tistih, ki izvažajo manj.

Komočar: Naši proizvodni programi so sicer različni, a vsi se peljemo na istem konfekcionarskem vakuu. In tako kot za ostale tovarne velja tudi za nas, da je izvoz eksistencialna nuja. V Labodu usmerjamo že 55 odst. razpoložljivih zmogljivosti v izvoz, od tega je 80 odst. lohn posla, petina pa klasičnega izvoza. V Libni izvozimo celo 70 odst. naših zmogljivosti. Kot so povedali že moji kolegi, izvoz tudi nam ne daje takih učinkov, kot smo pričakovali. Medtem ko ti na eni strani dodajo nekaj stimulacije tudi na lohn posle, ti po drugi strani vzamejo s taksami in carinami. Seveda se tudi mi srečujemo s domačo konkurenco, ker ponekod gradijo nove tovarne, ne da bi se vprašali, kam bodo z izdelki. S tem nam konkurirajo tudi na tujem trgu. V Labodu lahko s ponosom pokažemo na naše izvozne uspehe, zlasti na zahodnem trgu. Letos pa načrtujemo nov skok, tako da bi izvoz v skupnem prihodu znašal že več kot četrtino.

Perc: Naj dodam še nekaj. DPRP — družbeno priznane reprodukcijske potrebe — so ostale še naprej tako, kot so bile doslej. Te DPRP so bile narejene iz pravic do fizičnega uvoza v preteklosti. In kdor je imel nekoč to srečo, da je veliko uvažal, bo uvažal tudi poslej.

DL — V zadnjem času se pojavlja še en problem in ta je, da se domači trg zapira. V časopisih beremo, da z juga vračajo izdelke slovenske industrije, še posebej, ker so predragi. Ali se tudi vam to dogaja?

Glas: Mi smo imeli od lanskega oktobra zamrznjene cene. To je bil seveda zelo težek udarec, saj smo izgubili 2,5 milijarde dinarjev, kar je za nas veliko. Ko so se cene na začetku tega meseca sprostile, smo skušali ugotoviti, kaj se dogaja na trgu, kaj dela konkurenca. Lahko rečem, da se s takimi problemi še nismo srečali.

Komočar: Trg se res zapira, a na to se je treba pripraviti, odgovoriti s protikutrepi. Zato smo se preusmerili v maloserijsko proizvodnjo, s čimer bomo sledili sodobnemu svetu. Res pa je, da smo mi v nekoliko višjem cenovnem razredu in za marsikatero občano v drugih republikah je naš artikel nedostopen.

KOLIKO BO KUPCEV?

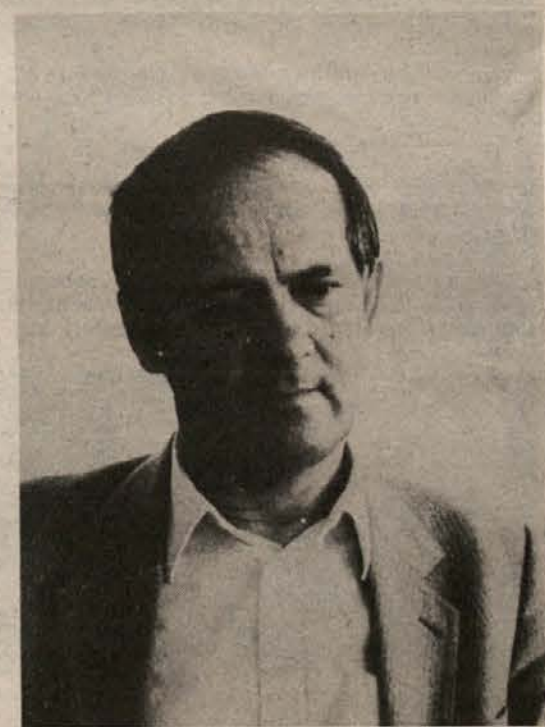
Vujasinovič: Domači trg se obnaša kot tuj. Ko smo z dobavo zamudili dva dni, so nam robo vrnili. Zdaj se hitimo prilagajati, pri tem ima pomembno vlogo naša prodajna mreža po vsej Jugoslaviji, zlasti v večjih centrih. Prepričani smo, da bomo imeli kupce, samo koliko jih bo?

Perc: V Jugoslaviji je 350 konfekcionarjev, od tega jih dela otroško konfekcijo 65. Lani se je v konfekcijski industriji na novo zaposlilo domala 1000 delavcev, to pa je za šest Jutranjk; v vsej tekstilni industriji pa je zaposlenih 316.000 delavcev. Pri splošnem združenju smo se dogovorili, da ne bo več zaposlovanja, pa se tega nihče ne drži. In zaradi močne konkurence smo prisiljeni izvoziti polovico naše proizvodnje.

Glas: Ker je naša delovna organizacija nekoliko specifična tako po programu kot po položaju, moram nekatere stvari še dopolniti. Lisca že po tradiciji tržno pokriva celotno Jugoslavijo, tako da v Sloveniji prodamo le petino naših izdelkov. Med štirimi proizvajalci smo mi daleč največji in najmočnejši in v teh letih, ko se je veliko govorilo o zapiranju trga, mi tega nismo občutili, čeprav največkrat nismo ponujali trgovini tako ugodnih pogojev kot drugi. Druga naša značilnost je, da že šest let pospešeno preusmerjamo našo delovno organizacijo v klasičen izvoz. Računamo, da bomo izvozili 65 do 70 odst. proizvodnje, in to samo zaradi tega, ker se nam zdijo lohn posli preveč tvegani. Poseben problem je tudi, ker na domačem trgu ni dovolj surovin, uvozne obremenitve pa so zelo hude, ne glede na to, od kod uvažajo. Obremenitve znašajo celo 45 odst., teh pa zunanji kupec ne prizna. Tako grede vse iz žepa našega delavca. Poskušali smo z intervencijami, a vse zaman. Tem dajavam pa se vlada očitno ne namerava odreči, ker so to zanj močni viri denarnih sredstev.

DL — V konfekcijski industriji dosegate evropske norme, imate dobre izvozne rezultate, delavka za šivalnim strojem pa je slabo plačana. Kako bi lahko še pojasnili te nepravilnosti v naši družbeni delitvi dohodka?

Perc: Obremenitev dohodka in bruto osebnega dohodka je pri nas večja kot drugod. Od leta 1984 do letos so se te obremenitve povečale za 10 odst. Sprašujem se, katera industrija v svetu bi še lahko držala taka bremena. Povečujejo se tudi naše dajatve za nerazvite, ki znašajo sedaj že 5,2 odst. In v Sloveniji smo šli že tako daleč, da za nerazvite zbirajo tudi nerazviti. S plačami je pa tako: lani je bil povprečni OD delavke v Jugoslaviji 120.000 din, pri nas v Sloveniji 200.000 din, v Makedoniji pa celo samo 90.000

Slavko Vujasinovič

Tekstilna in konfekcijska industrija sta bili nekoč skoraj odvisni kot gospodarsko pomembni panogi

v korist kovinskih predelovalnih, denimo, elektronske industrije. Obe sta zablude naše gospodarske politike preživeli čili in zdravi in danes lahko tekstilci postrežejo s podatki, da so pravzaprav edini, ki še imajo akumulacijo, da so in še dosegajo pomembne izvozne uspehe. Čeprav vse skupaj zveni paradoksalno, je v tem vendarle neka logika. Tekstilne industrije država ni nikoli pestovala, vsaj v Sloveniji ne, in se je pač morala znati, kakor je vedela in zna. Skratka, ravnala je tržno. Prav sedaj pa se tekstilci borijo z vse hujšo konkurenco na tujem trgu in vprašanje, ki se zastavlja, je, koliko časa bo tekstilna industrija še lahko zdržala to tekmo, če se bo njena akumulacija prelivala drugam. Brez akumulacije pač ne bo novih tehnologij, brez teh ne bo konkurenčnosti, za nameček pa so tu še zadnji ukrepi Mikuličeve vlade. Ta vprašanja so bila iztočnica na okrogli mizi Dolenjskega lista o tekstilni industriji v Posavju, ki smo jo imeli v sevnjski Lisici. Na njej so sodelovali: Vili Glas, direktor DO Konfekcija Lisca, Sevnica; Drago Perc, pomočnik direktorja DO Industrija otroške konfekcije Jutranjka, Sevnica; Edo Komočar, direktor Labodovega tozda Libna, Krško; Slavko Vujasinovič, direktor Betinega tozda v Dobovi, in Brane Ogorevc, finančni direktor Lisce. Iz uredništva Dolenjskega lista smo sodelovali novinarji: Pavel Perc, Jože Simčič in Jožica Teppy.

Glas: V zadnjih letih smo uspešno sledili našim ciljem, še posebej na področju izvoza, za katerega bomo letos izkoristili že 45 odst. svojih proizvodnih zmogljivosti. Tudi v prvih petih mesecih tega leta smo dosegli dobre rezultate, saj se nam prodaja na domačem trgu ni ustavila, prav tako pa smo bili uspešni tudi na zunanjem trgu. Edini problem je bila plačilna sposobnost naše delovne organizacije. Seveda so majski ukrepi zvezne vlade za našo delovno organizacijo nov preizkusni kamen. Premik je vsekakor bil v pozitivno smer, vprašanje pa je, če smo dobili vse, kar smo pričakovali. Pridružujem se splošnim mnenjem, da je bila devalvacija prenizka in prepozna. Zastavlja se tudi vprašanje, kakšna bo politika dinarja v naslednjem obdobju. S temi vprašanji pa je seveda povezana prodaja na domačem in tujem trgu. Na domačem trgu bi nas morala skrbeti kupna moč, pa nas trenutno niti ne. Kot sem že rekel, smo že v prvih mesecih dosegli dokaj visoko realizacijo letnega plana, imamo pa seveda tudi precej naročil za naprej.

Perc: Pri nas v Jutranjki smo se močneje usmerili v izvoz pred petimi leti, ko je delalo zanj 35 odst. zmogljivosti, letos bomo izvozili že dve petini naših zmogljivosti, prihodnje leto pa že polovico. V strukturi izvoza je največ predelovalnih poslov, naša posebnost pa je tudi v tem, da na domačem trgu le težko dobimo materiale ustrezne kakovosti, barv, dezenov itd. Pa imamo kljub temu malo uvoza — uvažamo samo najnujnejšo opremo — pokritje uvoza z izvozom pa znaša kar 3,3-krat do 4,2-krat. Mislim, da se mora slovenska tekstilna industrija še močneje kot doslej usmeriti v izvoz. Pri tem pa se srečuje s konkurenco na jugu, ki nudi klasična dela po isti ceni kot mi za lohn posle. To je seveda nelojalna konkurenca in tuji partnerji imajo od tega samo koristi. Svoje je na tem področju naredila tudi parola o izvozu za vsako ceno, kar je spet vplivalo, da so nam nižali cene. Zato smo jugoslovanski tekstilci v najnižjem cenovnem razredu, kar pa v celoti ne velja za slovensko tekstilno industrijo.

IZVOZNIKI NE BODO DOBILI PRIČAKOVANEGA

Kar zadeva ukrepe zvezne vlade, se tudi jaz bojim, da izvozniki spet ne bomo dobili tistega, kar smo pričakovali. S popravkom tečaja dinarja so se zmanjšale stimulacije od 18,6 odst. na 7,6 odst. Edini pozitivni premik vidimo v

din. Konfekcionari zaostajamo s plačami za ostalo industrijo za 15 do 17 odst. Pa to še ni vse. Za pokrivanje izgub ŽTP smo prispevali 230 milijonov dinarjev, njihove storitve pa smo plačali s 23 milijoni dinarjev. Kje je ta logika? Železnico in druge monopoliste naj plača tisti, ki jih potrebuje.

DL — Ves čas se pogovarjamo o trenutnih težavah, vendar boste morali verjetno tudi v konfekcijski industriji najti poti, ki vas bodo vodile v drugačne perspektive. Podobno kot lesna industrija, ki je dolga leta izvažala nekonkurenčne izdelke, se boste morali tudi vi preusmeriti v višje cenovne razrede. Ali obstaja pot, ki vas bo popeljala iz sedanjih zagat?

Komočar: Od delavca tu ne morem nič več iztržiti, ta je že dokazal, da zna delati tudi za najbolj zahteve. Kupce. Ključ za krepitev težav je v uvozu sodobne opreme, zanjo pa je potreben kapital. Toda ni samo kapital ovira, so tudi uvozna dovoljenja itd. Mi ne prosimo miloščine, čeprav nekateri pri nas to razumejo tako. V svetu je drugače, saj je tam industrija manj obremenjena.

Ogorevc: Seveda se srečujemo tudi z likvidnostnimi težavami, a so pri nas manjše kot drugod, ker imamo kvalitetnejša obratna sredstva. Seveda imamo teh težav toliko, kolikor jih imajo vsi v Jugoslaviji, ostali viri težav pa so omejitve bančnih plasmajev itd. Sicer lahko rečem, da je kvaliteta obratnih sredstev v Sloveniji na nekoliko višji ravni, čeprav bi lahko rekel, da imamo probleme pri sovlaganju ter pri ustvarjanju novih firm.

KOT DA SMO SAMI NA PLANETU

Glas: Mi govorimo o jugoslovanskem trgu pa o izvozu in uvozu. Vse to me zelo moti, ker kaže našo mentaliteto. Če govorimo o odpiranju v svet, potem moram trg vzeti kot celoto, kajti v svetu je vseeno, kam prodajate: ali v Nemčijo, Avstrijo ali Robni kuči Beograd. In v takih razmerah, ko so nas 40 let narobe učili, je težko iskati drugačno perspektivo. Še posebej, ker tudi naša država ne ve, kam se bo usmerila. Če pa nimamo podlage, na kateri bi iskali poti razvoja, potem je vse skupaj loterija. Toda v loteriji si to lahko privoščiš, ker je vložek majhen, pri nas, kjer gre za velika družbena sredstva, pa ne. Osebnost torej pogrešam dolgoročno projekcijo države, zanima me, kaj bo leta 1995, leta 2000, tudi statusno, in to je strahotno pomembno vprašanje. Jasno nam mora biti, da se v Evropi ustvarjata dva trga, vzhodni in zahodni, in v njiju bodo zajete vse države razen nas in Albanije. Mi pa se obnašamo, kot da smo sami na tem planetu. In tisti, ki delajo programe za državo, ne odgovarjajo nikomur in ničmur, mi pa smo odgovorni za toliko in toliko delavcev, ki bodo morali živeti.

Komočar: Če bomo hoteli uresničiti izvozne načrte, bomo morali uvožiti opremo. Brez sodobne tehnologije nimamo na zunanjem trgu kaj iskati. Od podatku, da je 83 odst. opreme slovenske tekstilne industrije že odpisanih, se moramo globoko zamisliti.

Vujasinovič: Zavedati se moramo tudi, da je v naši branži večina zaposlenih žensk. Tudi delavke si želijo sodobne tovarne, dober proizvodni program. Mi pa opozarjamo še na problem večzemskega dela, ki našo žensko hudo obremenjuje. Delavka, ki je žena in mati, bi morala imeti več časa za svoje otroke. To pa bo mogoče doseči le s prestrukturiranjem.

DL — Ali je delitev na napredne in manj napredne samo geografska, ali tudi v drugih republikah razmišljajo podobno?

Glas: Ne moremo vedeti, kaj drugi razmišljajo, vemo samo, kaj govorijo. Pa tudi v Sloveniji ni čisto vse jasno. Politično spodbujamo trg, ljudi pa je strah in dejansko nihče ne more v celoti oceniti, kaj nam trg lahko prinese. Vendar je res: kdor je dober, je za trg in ta bo preživel.

Komočar: Gospodarstvo je treba sprostiti spono normativizma, kajti papirnata vojna nam samo škodi. Trg sam pa bo naredil selekcijo in mislim, da je za slovenske tekstilce tu dosti maneverskega prostora. Moramo pa bolj sodelovati, se povezovati, v naše delo vnesti več znanja in inovacij. Znanje nam ne smemo niti stimulacije.

DL — Za konec še eno vprašanje. Česa vi direktorji ne delate, a bi sicer morali delati, oziroma kje je vaša moč oziroma nemoč?

Glas: Včasih se na koncu šihva vprašam, kaj si sploh naredil. Kar delajo normalni poslovni ljudje na Zahodu po 10 do 12 ur na dan, lahko pri nas delamo le dve uri. Pa s tem nočem reči, da je zame ovira samoupravljanje. Pri nas so nenormalni pogoji glede prodaje, uvoza, nabave repromateriala, za kadre, za pogovore z ljudmi. Čemur drugod že posvečajo veliko več pozornosti, za to pri nas preprosto ni več časa. Le ta razlika je, da je odgovornost drugod postavljena zelo visoko, pri nas pa nima hudo visoke cene.

Komočar: Jaz v tozdu imam malo drugačne razmere, kot jih ima direktor delovne organizacije. Pogosto delujem operativno, z ramo ob rami s tehnologom, vodjem proizvodnje, imam tako rekoč vsak dan opravka z ljudmi, to pa je vsak dan težje.

Ogorevc: Ukvarjamo se s predpisi, vsak dan bolj, in za to so potrebni veliko bolj strokovni ljudje. Naš cilj je, da se prebijemo skozi in ostanemo nekaznovani. Če bi bili tudi na drugih področjih tako inovativni!

Perc: Pri nas porabiš ogromno delovnega časa za čisto vsakdanje stvari, kajti poslovni odnosi so na psu. Ne velja nobena pogodba, noben dogovor, vse moraš osebno nadzirati, pa še nisi čisto gotov, da bo stvar stekla.

Brane Ogorevc

Drago Perc

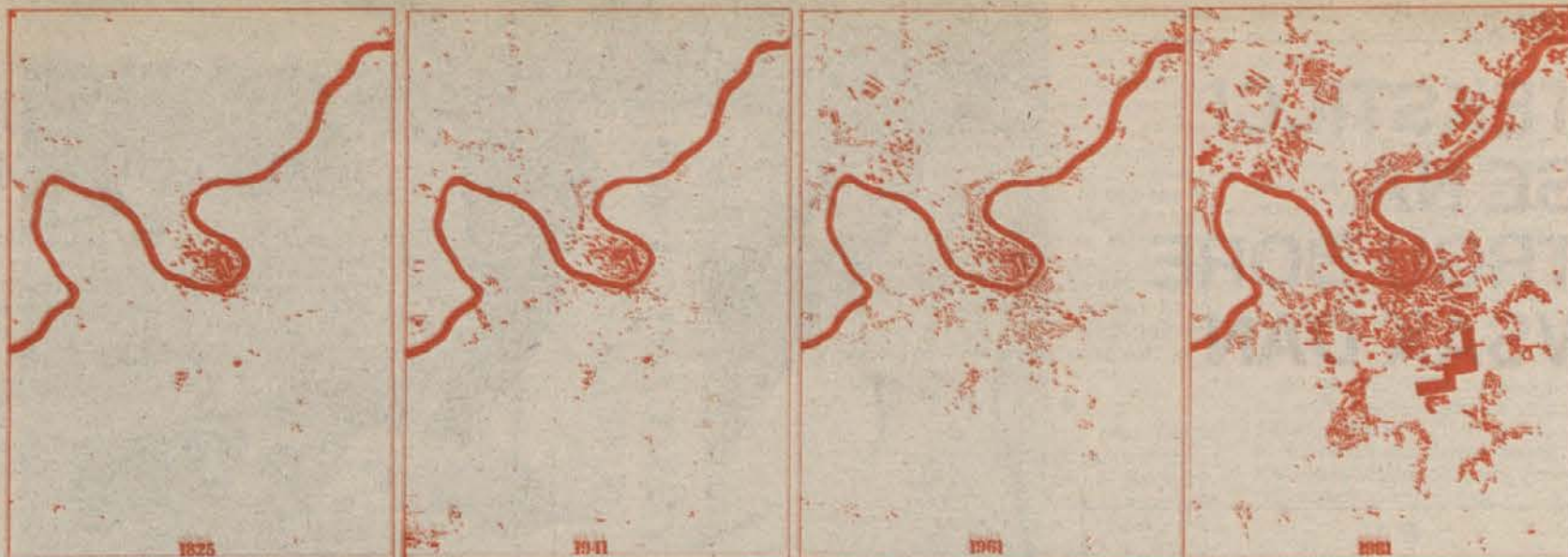

Edo Komočar

Vili Glas

NOVO MESTO KOT DESET- KRATNI ŠENT JERNEJ

Namen mojega pisma, ki je bilo nekaj številk nazaj objavljeno v Dolenjskem listu, je bil dobrodošel. Projektante in odgovorno institucijo sem opozoril, da kostanje na Novem trgu prebivalcem, ki živimo z mestom, pomenijo toliko, da jih ne bi smeli sekati. So že stoletje in pol v ponos in veselje rmeščanom in ravno tako pomemben detajl mestne podobe kot Kapitelj, Glavni trg, Breg, itd. Po poklicu sem arhitekt in vem, da bi kostanje s pazljivostjo in nekoliko drugačnim projektiranjem lahko rešili, ne da bi bistveno povečevali stroške investicije. Pred kratkim sem na Angleškem videl avtocesto, ki se je mogočnemu hrastu elegantno ognila z lepo izpeljanim lokom. Očitno so imeli načrtovalci več talenta, smisla za lepo, več spoštovanja do naravne in kulturne dediščine kot mi.

Poleg tega sem v pismu izrazil skrb za usodo izredno lepo oblikovanih prostorov, ambientov pred zgradbo skupščine občine Novo mesto, tamkajšnjih kostanjev ter skrb za usodo levega in desnega brega Krke po izgradnji novega mostu.

Nemalo sem bil presenečen, ko me je po vrnitvi s študij-skega potovanja na moji delovni mizi čakal kup časopisnih izrezkov, iz katerih sem razbral, da so se med mojo odsotnostjo v Novem mestu dogajale zanimive stvari.

Navajen sem že, da vsaka drugačnost pri nas sproži nerazumljivo, anarhično reakcijo razrahljanega sistema oblasti, vendar se je v primeru kostanjev pred menoj odkril ves kondenz pomanjkljivosti, ki so v počasnem odvijanju dogodkov prikriti in neopazni.

V odgovoru na moje pismo me anonimni pisec v imenu Zavoda za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje ter Komiteja za urbanizem uvodoma ošvrkne, da ne poznam pristojnosti institucij, organiziranosti urbanističnega načrtovanja in predpisov. In ima popolnoma prav. Resnično dvomim, da je urbanistično načrtovanje v občini Novo mesto sploh načrtovano. Poleg tega pa institucije ne izražajo nikakršne pristojnosti, predpisi pa ne proizvajajo samodejno kvalitetnega bivalnega okolja. Še več, urejanje prostora je v največji meri stvar politike, ki naj bi jo vodile tako imenovane pristojne institucije, a popolnoma jasno je, da temu niso kos. Problematika se iz dneva v dan zaostrojuje, Komiteja za urbanizem občine Novo mesto s celo vrsto komisij, podkomisij in zavodov pa ne ukrene nič. Celo več, veselo trobi v en glas z največjimi povzročitelji nerada.

Do takega stališča me je pripeljala analiza spremljanja razvoja (bolje rečeno propada) Novega mesta v zadnjih desetih letih. Ob tem mi je žal nekaterih kvalitetnih zasnov urejanja prostora, ki niso bile nikoli realizirane, predvsem zaradi nerazumevanja in nezavedanja njihovih širših in bolj abstraktno dojemljivih prednosti. Žal mi je, da so opus-

tili javne natečaje, po katerih je Novo mesto slovelo v strokovni javnosti. Bili so dokaj objektivni in kvalitetni. Tudi natečaj za Novi trg je bil eden izmed njih. Natečajna rešitev je bila za tisti čas dokaj sodobna in kar v redu. Že takrat pa so se na Novem trgu premočno križali interesi in rezultat tega je bil, da so bila programska izhodišča neprimerna za umestitev v prostor. Programska izhodišča so vsebovala obvezno upoštevanje lokacij hotela Metropol, ki s svojim volumnom danes zapira pogled s trga proti Kapitlju, sedanjo novo občino, za katero bi bilo bolje, da bi jo porušili že ob gradnji, zavarovalnico, ki je gabaritno solidno postavljena, a izgleda, kot da je prišla iz vesolja. Obsežen volumen blagovnice je mnogim udeležencem natečaja povzročal preglavice, avtobusne postaje pa niso upoštevali, ker se je takrat mislilo, da bo novi most hitreje zgrajen.

Takrat sem bil malo premlad, da bi dajal strokovne pripombe, bil pa sem zraven, ko so podminirali staro pošto. Nikoli ne bom pozabil svetlobe, ki je tistega popoldneva osvetlila uboge kostanje in nekdanjo mestno hišo na cesti komandanta Staneta. Z rušitvijo stare pošte se zasluti, da je prostor poln. Brez novih objektov. Manjk mu edino malo bolj kulturna obdelavna parterja in druga, verjetno parkovna funkcija. Od tu dalje pa se postavlja vprašanje, zakaj mora biti tam veleblagovnica. Ali ni rušenje tudi neke vrste oblikovanje prostora?

Trgovci naj se nikar ne pritožujejo, da Novomeščani kupujejo drugje. Za to so sami krivi. To dokazuje tudi primer sadja in zelenjave, kjer kvalitetno ponudbo omogočajo edino zasebniki. Družbeni sektor caplja za njimi tako z izbiro kot s kvaliteto, elastičnostjo in organiziranostjo.

Ni ravno potrbito, da se za trgovine gradijo palače, prej so potrebne dobre prometne povezave, saj je bistvo trgovanja v prodaji, v blagu in ceni. Za funkcionalno trgovino morajo biti trgovski objekti opremljeni s parkirišči, ki jih mora biti dovolj, z obširnimi razstavno-prodajnimi in demonstracijskimi prostori. Dostop mora biti omogočen tudi vozičkom z blagom od avta do prodajnega mesta.

Ravno hitrost strežbe, brez čakanja v vrstah, udobnost in atraktivnost nakupovanja je danes osnovna zahteva trgovin razvitega sveta, kjer poleg tega ne poznajo praznih polic in šokantnih dragin. Če bi hoteli v Novem mestu sedanjo ponudbo zamenjati s ponudbo razvitega sveta, bi veleblagovnica potrebovala vsaj desetkrat večjo površino s parkirišči in ostalim, kar pripada dobro opremljeni trgovini.

Vsak razvoj zmeraj drago plačujemo predvsem zaradi ignoriranja znanja, do prostora nimamo nikakršnega od-

nosu, zenerne površine 50 brnastavo prostre površine za pozidavo. Poleg tega nismo enotni niti v osnovni strategiji razvoja.

Kaj se na splošno dogaja z organizmom Novega mesta? Za prikaz uporabljam slike rasti grajenih struktur in njihovo razpredanje po prostoru v letih 1941, 1961, 1981. Naredil sem jih leta 1982. Tempo in obseg zasedanja prostih površin se je do danes še močno povečal.

Tako imenovane pristojne institucije leto za letom naračajo najbolj zastarele, energetske zahtevne, okorne modele zazidalnih načrtov, vse po svojem neprefinjenem, »malonovomeščanskem« okusu. Odločitve o posegih v prostor so večkrat kompromisno nepremišljene in pogosto rezultat edino komercialnega interesa posamezne interesne skupine, projekcijskih organizacij in gradbene firme.

Danes vemo, da so bila »nakladanja« o funkcionalnosti, družbeni upravičenosti, nujnosti, o tem, da se ne da drugače, o začasnosti in drugem le pravljica in izgovor za nerazgledanost, neznanje, neambicioznost, lokalno majhnost in strah pred konkurenco idej.

Nacionalni dohodek smo zapravili, ostale so nam pogošnje starokopitne hiše, uničene njive, grdo mesto in nerodno locirana neučinkovita industrija, ki nam sedaj vračajo kopico vsakovrstnih zagat.

Mesto je brez historičnega jedra, podobno desetkratnemu Trebnjemu ali Šentjernejju, skratka velika vas, če že omenjena kraja ne postajata bolj mesto, kot je Novo mesto.

Vse to je znak strahovite odtujenosti, odsotnosti mestne podobe, prostorske strukture mesta, neidentifikacije človeka s svojim bivanjskim miljejem in vzrok, zaradi katerega se vsi ob besedi Novo mesto spominjajo edino historičnega jedra in se vanj tudi aktivistično zapičijo. Pri tem gre skoraj vedno za dobronamerno pobudo, ki se na žalost po pravilu konča s primitivnimi in neokusnimi posegi v mestno telo jedra, ki prebivalce in mesto ponižujejo. Na primer z asfaltiranjem tlakovanih površin, odstranjevanjem granitnih robnikov in zalitje klančin z manj kvalitetnim asfaltom, s fenomenalnimi betonskimi koriti, miniaturnimi kozolčki za plakiranje, realsocialističnimi izložbami, večjim in manjšimi napismi, ki kažejo popoln tipografski in kulturni analfabetizem, da ne govorim o vsebinah, ki najbolj neposredno stikajo človeka z arhitekturo, ter o splošni socialni strukturi prebivalcev, ki si še upajo živeti v historičnem jedru.

Postavljam vprašanje, kje je vzvod, ki bi tako stanje stvari premaknil na boljše. Najprej je verjetno potrebno

kerenito opremiti fazo razmišljanja in razpisnega, ki bi skrbel za mesto. Potrebno je na neki način, mogoče z natečaji, animirati strokovno javnost in kvaliteto, ki jo od nje pričakujemo. Po možnosti brez lokalnih omejitev. Treba je navduševati prebivalce za kvalitetno urejanje mestnih območij, pripraviti program reurbanizacije. Sele s celovitim sistemskim pristopom objeto mesto dovoljuje posege v historično jedro, prenovo, ki ne sme biti rezultat komercialnega interesa določene gradbene firme, ampak izraz varovanja kulturne dediščine, bivanjske in arhitekturne kvalitete ter geniusa loci.

Opozarjam, da so metode, ki so v minulem desetletju gradile mesto, popolnoma preživele in izčrpane. Takoj je potrebno prekiniti s slepim širjenjem mesta, s prakso naračanja projektov, ki serijsko ustvarjajo nove in nove prostorske konflikte, ter preiti k izboljšanju bivanja v širnih novomeških predmestjih, na voziščih, v distriktih.

Novejša gibanja v evropski arhitekturi, posebej tista, ki se ukvarjajo z urbano prenovo evropskih mest, kažejo, da je danes mogoče podobno reševati težave od Prage do Londona, od Norveške do Sicilije.

Ustvarjanje kvalitetnih prostorskih zasnov je področje dela kvalitetnih oblikovalcev, arhitektov in modrih urbanistov. Še bolj pa je vse odvisno od splošno razgledanih, kulturno ozaveščenih naročnikov, ki jih odlikujejo skrb za napredek, optimizem in pogum. Takih pa je v otročni, zaspani, od svetovnih tokov oddaljeni dolenski metropoli sila malo.

Moja pisarija naj ne bo razumljena kot »napad«, ampak kot izraz iskrene želje po streznitvi, po novem optimizmu in poziv na zavedanje, da živimo na pragu Evrope, in ne na vratih Orienta. V bodočnosti se bomo priključili na obširno mrežo evropskih avtocest. Neposredno bomo zvezani v veliko evropsko aglomeracijo mest. Stiki med nami in razvitim svetom bodo lahko hitrejši, obilnejši, če seveda ne bomo še bolj zapirali naših najbolj odprtih meja med najbolj zaprtimi.

Vloga Novega mesta v tem novem prostorskem sistemu je odvisna od nas, od naše zavesti, kulture in sposobnosti. Čeprav smo v izredno težkem ekonomskem in političnem položaju, ni vse brezizhodno. Zato moramo pri gradnji našega mesta uporabiti prej več pameti kot kaj drugega in imeti pred seboj cilj, da bo naše mesto tako atraktivno, udobno, lepo, da ga bomo lahko ponudili tudi svetu. »Mesto je velika hiša,« je pred stoletji izjavil arhitekt Alberti. Jaz pa mu dodajam, da potrebuje tudi gospodarja.

BORUT SIMIČ

Novomeško mestno jedro

NAJ GENERACIJE ARCHITEKTOV DELAJO LE ZA ARCHIVE?

V prostorih novomeškega rotovža so se pred časom zbrali občani na okrogli mizi o prenovi mestnega jedra in po več strokovnih platih na široko razpredli misli o uspehih in porazih v prenavljanju jedra Novega mesta. Ali je bil javni pogovor v mestni hiši še en tovrsten uspeh ali poraz, bi bilo zunaj kroga poznavalcev razmer težko popolnoma pravično presoditi, pokazal pa je, da je ta trenutek v pametnih glavah več dobrih prenovitvenih predlogov kakor dobrih zamisli za skorajšnjo izpeljavo teh predlogov v vsakdanjem življenju. Tako stanje duha povzroča v mestu nekakšno stopicanje na mestu, kolikor pa je korakov naprej, ve vsak zase. Tako je bilo moči razumeti razpravljalce. Ali to potemtakem pomeni, da mestnega jedra ne prenavljajo, ker sploh ne vedo, kaj naj naredijo?

Jovo Grobovšek je presodil, da so prenovitveni načrti močno v znamenju osebnega odnosa strokovnjakov do zadeve, celo toliko, da so strokovni pogledi že v osnovi različni. Tako se v Novem mestu strokovnjakov ni posrečilo dogovoriti, ali bodo prenavljali mesto po stari Jakčevi grafiki ali pa bodo sledili cilju, da je treba postaviti to ali ono trgovino. Tako se dogaja, da zavrzi v Jakčevo grafiko naredijo z mestom to in to, a prav zares in z delovno disciplino »niso pristopili k problemu«. Problem je v določanju ciljev, zanj pa gre iskati krivdo že v uradno določenem načinu dela. Za prenovo je namreč potrebno dobiti uradne dokumente, ti pa so drugačni kot intelektualna naloga arhitekta. Takli razkoraki so povzročili, da se s sedanjim razmišljanjem ljudje ne povezujejo s preteklim in da torej v načrtovanju prenove ni povezave. Podobnim prekinitvam botrujejo tudi pogoste družbene spremembe, ko nekatere ustanove ukinkajo in oblikujejo drugačne. Potem se ob načrtovanju posegov v mesto ne ve, kdo pije in kdo plača. Obstaja pa prastra, da se bo zgodilo nekaj katastrofalnega, če bo obveljala strokovnjakova beseda. Zato ostaja srž

problema v tem, da jedro ne doživi celovite prenove, ampak v njem urejajo zdaj to, drugič drugo, zdaj tako, drugič drugače.

Zlasti s stališčem o premajhnem zaupanju v strokovnjake — arhitekto se je globoko strinjal Albert Račič, ki je svoj nastop na rotovžu sklenil z malone dramatičnim pozivom, naj ne dovolimo, da bi še ena generacija — verjetno je mislil svojo generacijo arhitektov — delala v prazno, če je že ena morala hočeš nočeš to početi. Prazen tek se vidi v tem, da se razmere v prenovi mesta niso obrnile na boljše, saj ni na razpolago potrebne dokumentacije. Po drugi strani pa so študentje pisali o urejanju mestnega jedra diplome, ki jih ni znal nihče uporabiti. Ali je Račič opozar-

jal na svojevrstno občinsko brezbriznost, zaplankanost ali celo nevoščljivost? Dejal je, da je v Novem mestu precej arhitektov, vendar njihovega jaza dejansko ni čuti. Tudi pred leti sprejeti odlok o prenovi ni nikdar postal resničnost, za kar je krivda tudi na politični strukturi, ki zadeve ni speljala.

Sodeč po nastopih v razpravi v mestni hiši, ki sta jo organizirali občinska raziskovalna in kulturna skupnost, torej ne manjka zamisli, kje urejati in kaj, da bo mestno jedro ohranilo starodavnost in se navzelo duha sodobnih iskanj človekove pameti. Gotovo vsaj zdaj manjka denarja, sicer Darinka Smrke ne bi predlagala, naj bi v sistem solidarnosti vključili tudi prispevek za prenovo mestnega jedra. Ugotovila je, da Novo mesto v tem srednjeročnem obdobju nima denarnega vira za prenovo, medtem ko ga ponekod drugod, npr. v Krškem, premorejo. Pa ni rešitve, kot je zatrdila, dokler mesto ne bo našlo načina za zagotavljanje denarja. Do takrat bomo reševali mesto parcialno in vsak iz svojega zornega kota.

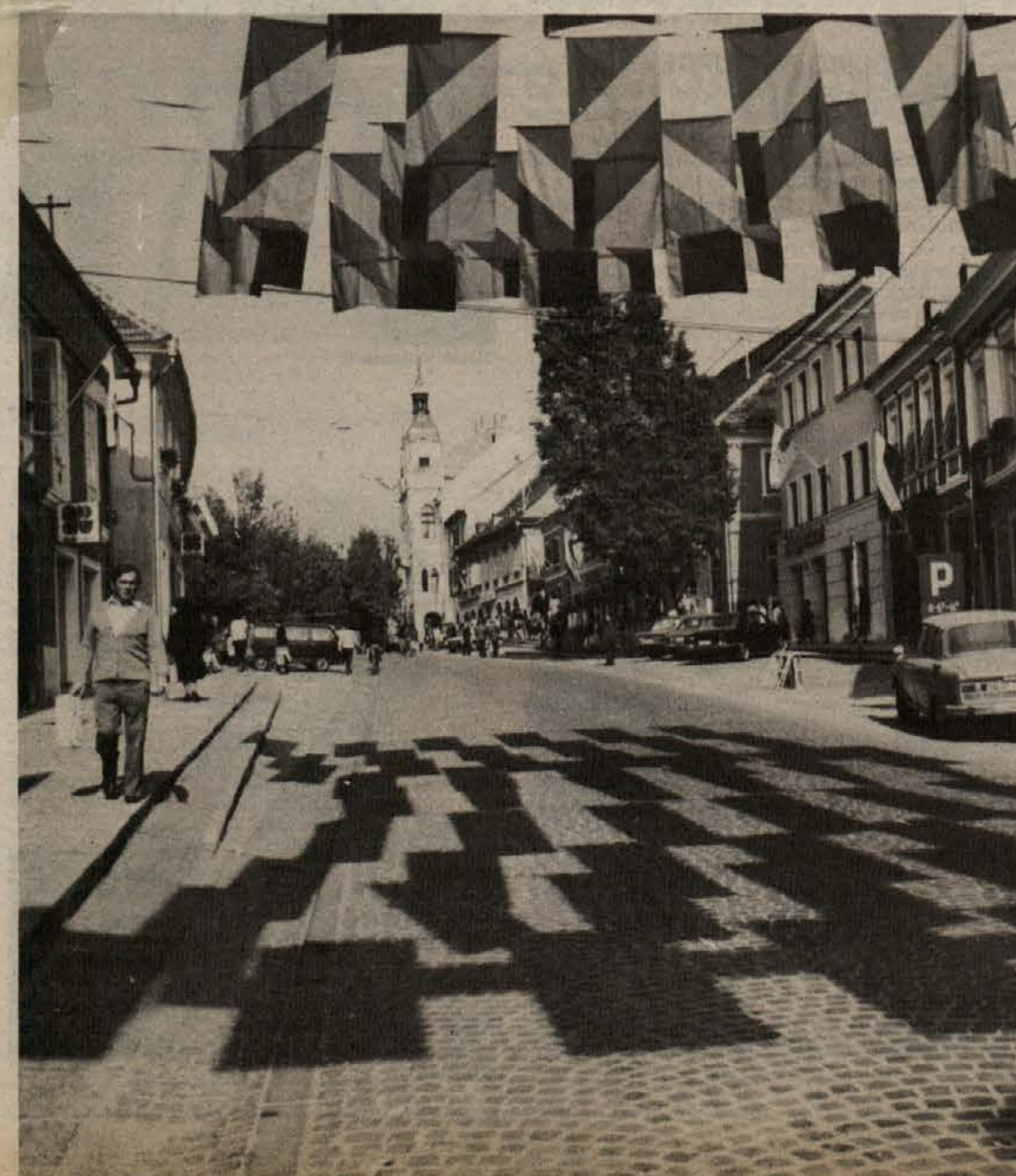
Če se slednje dogaja, se lahko tudi zavoljo tega, ker očitno vse do danes v mestu niso določili, kdo naj se ukvarja s prenovo. V razpravi je več udeležencev obžalovalo, da ni »nosilca«, zaradi tega pa je bila okrogla miza skoraj podobna licitaciji za oddajo celotnega prenovitvenega posla.

O sporočilu pogovora na rotovžu nekaj pove celo prispevka o mačkini hoji okrog vrele kaše, ki jo je v razpravi omenil tudi Ivan Hrovatič. Zbranim je sicer dal v presojo predlog, po katerem naj bi v prenovi mesto vendarle stopilo naprej. Po njegovem naj bi ustanovili odbor za prenovo, določili nosilce raziskav za potrebe prenove, s tem da bi lahko določene manj operative naloge zaupali tudi ustreznim fakultetam. V tretji točki pa se je zavzel za urejeno financiranje preučevanja in izvajanja prenove mestnega jedra. Dokler pa ni znano, kako kaj prenavljati, naj bi predpisali, kaj se v mestu ne sme delati.

V prenovi naj bi se torej spet naslonili na visokošolski tozdar Arhitektura, in Jože Koželj, profesor v tej ustanovi, je pokazal pripravljenost svoje fakultete, da zbrano znanje preizkusi na novomeškem mestnem jedru in v sodelovanju z Novim mestom. Slednje očitno nekako skuša sprati madež s svoje časti, ki si ga je prisluzilo, ker je leta 1981 sprejeti odlok o prenovi mestnega jedra zaklenilo v predal, da ga ne bi uredili. Zato bo verjetno ugriznilo v kisloljalko sedanje vodstvo, kar pa se sploh ne sklada nujno s pravimi imeni, saj je Franci Šali na razpravi napovedal, da bodo imenovali odbor za revitalizacijo mestnega jedra. Ta odbor naj bi nadaljeval nekoč začeto in prekinjeno prenovo tako, kot naj bi okrogla miza o prenovi po mnenju Lada Kotnika pomenila nadaljevanje že začelih razmišljanj. Za lažje delo bi morali imeti čimveč informacij na enem mestu, tega pa ni, saj po mnenju Dušana Grande in drugih manjka odgovora na vprašanje, kdo naj povezuje delo v zvezi s prenovo.

Na ta način so razpravljalci odprli široko pahljako za drog. Najbrž bi še nízali bolj ali manj hude stiske s prenovo mestnega jedra, da se ni Ivo Longar zatekel k preprostemu nasvetu, naj vse pobude iz razprave obravnava v ožjem krogu in jih tam spravijo obliki, ki bo tu tudi formalno zavezujoča.

M. LUZAR

5 JOSIPOV, 5 GOSTIL- NIČARJEV, 5 ZVEZDIC

Pogled na kranjsko stran

Sloves Kalinove gostilne na Obrežju, ki je ta mesec praznovala 150-letnico obstoja, potrjuje, da si tradicija in kakovost podajata roke. Še bolj kot v Sloveniji poznajo Kalinovo gostilno na Hrvaškem, predvsem v Zagrebu, od koder prihaja tja večina gostov. Pred vojno so se vozili s kočijami, s kolesi pa s priljubljenim samoborskim vlakcem, ki so mu v petdesetih letih podaljšali progo do Bregane in tako gostilno na slovensko-hrvaški meji še bolj približali izletnikom.

Razen specialitet, dobre postrežbe in prijetnega okolja, s čemer so si Kalinovi ustvarili ime, privlačijo goste tudi druge posebnosti hiše. Največja atrakcija so gotovo divji prašiči v bližnji ogradi. Ta čas jih je v njej dvaindvajset z mladiči vred. Kar šest so jih spekli za 300 povablencev na slavno ob 150-letnici. Kalinova družina ima dolgoletno lovsko tradicijo. Od petih rodov in petih Josipov samo stari oče sedanjega gostilničarja ni bil v lovski družini. To pomanjkljivost je Joe že zdavnaj nadoknadil. Komaj pet let je imel, ko ga je oče, dolgoletni predsednik lovske družine Mokrice, začel jemati s seboj na lov. S štirinajstimi je že ustrelil gamsa in naredil praktični izpit, na teoretično preizkušnjo pa je moral počakati do polnoletnosti.

Potem so se mu odprle poti skoraj v vsa lovišča širom po državi. Lovski prijatelji so ga vabili na vse strani, na divje prašiče, na medvede in visokogorsko divjad. Josip se je najbolj navdušil za lov na vepre s psi in od takrat naprej ima doma svojo farmo jazbečarjev in istrskih goničev. Vsako sezono mu jih divji prašiči nekaj raztargajo. Nekatere veterinarji rešijo, da okrevalo, drugi nimajo te sreče.

Gostje, ki so po 1972. letu zahajali h Kalinu, se še spominjajo, kako se je med mizami sprehajal mlad veper, gospodarjev ljubljene Bobi, ki ga je povsod spremljal. Josip ga je jemal s seboj celo v Zagreb namesto psa. Ko je bobi zrasel in tehtal kakih 60 do 70 kilogramov, je postal nevaren za druge ljudi, zato se ga Joe ni več upal imeti na prostosti. Dal ga je v ogrado, kjer še danes kraljuje vedno pomlajajočem se krdu. Star je šestnajst let. Bobija je Josipu nekoč na lovu prinesel v gobcu pes. In Joe je poskrbel, da so mu zakrpal rane. Zdaž uživa v ogradi posebne pravice. Šele ko ga bo pobrala starost ali bolezen, ga bo dal nagačiti celega, če pa to ne bo možno, bo zadržal samo trofej.

Za Bobijem je Josip ulovil še več prašičkov. Divje svinje v njegovi ogradi imajo tudi mladiče, čeprav te živali v ujetništvu navadno nimajo potomcev. Povpraševanje po njih je veliko in Josip jih je doslej oddal v ljubljanski in osiješki živalski vrt, kupujejo jih pa tudi lovci, ki želijo z njimi zapolniti svoja lovišča. Pri vzreji so Kalinu veliko pomagali veterinarji iz Brezic in Samobora ter s klinike v Zagrebu. Z njihovo pomočjo so mladiči prebrodili najbolj kritično obdobje, da jih ni pobrala driska, ki je za te živali smrtno nevarna.

Josip ima za seboj nič koliko lovskih dogodivščin. Prijatelji ga kličejo Joe. To ime se ga je oprjelo v petdesetih letih, ko so med gradnjo tovarne v Bregani bili pri njih na hrani ameriški inženirji. Joe je lovil v Keniji, Tanzaniji, Namibiji, na Švedskem. Najbolj ga privlači Afrika, kjer je v velikih rezervatih ogromno najrazličnejše divjadi. Tako je bil zanj doslej nepozaben lov pod Kilimandžarom, kjer je tudi pokrajina čudovita. Preden se je prvič podal v Afriko, je Joe prebral knjigo Johna Hunterja Afriški lovec, v kateri avtor opisuje Kenijo v času, ko je bila še popolna divjina in so ljudje šele začeli krčiti gozdove. V Afriko je nekajkrat vodil turiste in si tako prislužil popust za lov. Najbolj poceni so antilope in gazele (15 dolarjev), zato se večina zadovolji z njimi. Za leva, leoparda in slona pa je treba odšteti že celo premoženje.

V Kalinovi zbirki trofej je zagotovo najmočnejši los, ki ga je pred tremi leti uplenil v Yukonu na Aljaski. Ta pokrajina je velika za tri Nemčije in ima le 26 tisoč prebivalcev, od tega 15 tisoč v mestu Whitehorse. V lovišče ob jezeru sredi divjine se je Joe odpeljal s hidroavionom. Tam je ostal štirinajst dni. Čakal ga je Indijec s šestimi konji. Na dan sta prejezdila po 30 do 50 kilometrov. Nekaj osnovnega živeža in začimb sta imela s seboj, v glavnem pa sta se prehranjevala s tem, kar sta ulovila.

Bilo je v drugi polovici septembra in toplotna razlika med dnevom in nočjo je na primer nihala med deset stopinj nad ničilo in minus dvajset. Zima se je približevala z neverjetno naglico. Temperatura je hitro padala, včasih tudi za dve ali tri stopinje na dan. Na tem lovu je Josip uplenil losa, karibuja in belega muflona. V mestecu Whitehorse je srečal človeka, ki se je pisal Počivaček in je bil rojen blizu Celja, kjer je imel trgovino s športno opremo. Svet je res majhen. Josip se je tam potepal tudi po krajih, kjer je baje Jack London napisal več svojih knjig.

Lovska strast in pustolovska žilica pa mu še vedno das-ta miru. Naslednji njegov cilj je Mongolija — puščava Gobi,

kjer ga mika lov na kozoroga in argala, največjega muflona, pa tudi snežnega leoparda bi v Aziji rad uplenil. Že nekaj let tehta možnosti, kako bi najceneje prišel v tiste kraje.

V stanovanju ima Josip že toliko trofej, da na stenah kmalu ne bo več prostora zanje. Tudi nagačenega medveda ima, pravega lepotca, ki ga je uplenil v naši državi. Rekord je zagotovo dosegel pri divjih prašičih, saj jih je doslej dobil blizu 400.

Kalin je seveda tudi gostilničar, vendar dobro podkovan v teoretičnem znanju. V Zagrebu je končal ekonomsko fakulteto. Med študijem je prebil prve počitnice v Nemčiji in se lotil vsega od zidarjenja naprej. Pri firmi Salamander je obrizgal z loščem po 1500 čevljev na dan in pri tem lepo zaslužil. Pozneje je bil tri leta v Franciji. Povsod je imel odprte oči, in ko sta z ženo Blaženko 1968 prevzela gostilno, je vedel, kaj hoče sodobno restavracijo, zato jo je 1970. leta začel širiti. Zunanji videz stare gostilne je ohranil, pustil je tudi stare zidove in pol metra debel lesen strop z zemljo v sredini, ki je še vedno zelo trden. Za univerziado je uredil vrtno restavracijo, kjer je pod streho prostora za 90

ljudi. V dveh gostinskih sobah ima 120 sedežev, v posebni sobi deset, v prvem nadstropju pa še 50 mest za večje skupine.

Med specialitetami hiše so na prvem mestu divji prašič in druga divjačina od jelena do srne in zajca ter divje perutnine, biftek Kalin, biftek z zelenim poprom, tatarski biftek. Kalinovi slovijo tudi po predjedeh. Pripravljajo nadvse okusne polže in žabje krake, ta čas pa so bogato založeni z gobami, saj jih okoličani pridno nabirajo in nosijo naprodaj.

Josip in žena Blaženka sta vesela številnih odličij, ki jih je gostilna Kalin dobila ob 150-letnici, najbolj pa zlatih vilic, s katerimi jih je odlikovala Praktična žena iz Beograda. Dobila sta tudi veliko zvezdo Večernjega lista in mesta Zagreba, priznanja turističnih zvez s hrvaške in slovenske strani. Ponosna pa sta tudi na pet zvezdic, ki jih njihovi gostilni že nekaj let po vrsti podeljuje Slovenija, ker vesta, da ni lahko priti do njih.

J. TEPPEY

Kolinska na Mirni

IN VENDAR IMA KROMPIR PRIHODNOST

Kaže, da se Kolinska na Mirni po burnem poslovnem letu le postavlja na trdnije temelje. V tovarni so se letos domala plebiscitarno odločili, da sprejmejo drugačen model organiziranosti in da na pobudo matične delovne organizacije ukinejo temeljno organizacijo. Za to potezo si v Kolinski gotovo niso nabrali točk pri občinskih politikih, a kaj jim to mar, pomembno je, da imajo zdaj dobre plače in tudi dokaj jasno prihodnost. Če je seveda to sploh mogoče reči za katerikoli kolektiv ob tako nestanovitni ekonomski politiki.

Kolinsko na Mirni je pestila vrsta težav, za katere v kriznih razmerah niso imuni niti v poslovno bolj cvetočih organizacijah, neposredno pa sta jo bremenili preobilna letina krompirja v sezoni 1986/87 in kot posledica tega pomanjkanje krompirja v sezoni 1987/88. Zavaljo ekstremnih razmer se niso mogli izogniti izgubi. Med vzroke za rdeče

številke prištevajo težave pri prodaji, proizvodnji in zaloga izdelkov iz krompirja, nizke cene izdelkov iz krompirja ter spremembe predpisov in revalorizacijske stroške.

»Leto 1987 smo pričeli z velikimi zalogami nedokončane proizvodnje polizdelkov in gotovih izdelkov. Tega je bilo kar 828 ton in je vrednostno predstavljalo 598 milijonov dinarjev po cenah iz oktobra 1986. To je bila zelo velika finančna obremenitev zaradi visokih obrestnih mer za najete kratkoročne kredite, po drugi plati pa je bilo treba za vsako ceno te zaloge odprodati. Tako smo lani prodali 521 ton krompirjeve moke po povprečni ceni 432,70 din za kilogram. Dosežena cena je znašala le 45 odstotkov dejanske cene za ta izdelek. Pri tem smo v direktnih stroških materiala in spremljajočih prevrednotenjih vrednosti zaradi planskih cen in revalorizacije porabili 368 milijonov dinarjev, kar je za 143 milijonov več kot smo iztržili s prodajo. Če k temu dodamo še delež fiksnih stroškov, ki bi morali biti realizirani v prodaji, se izguba poveča še za 359 milijonov. Tako smo torej pri proizvodnji in prodaji krompirjeve moke ustvarili 502 miliona izgube oziroma kar 92 odstotkov vse izkazane izgube. Dobra stran te razprodaje je v tem, da smo zaloge bistveno zmanjšali, kar je gotovo velika razbremenitev za leto 1988,« je natančno razgrnila račune vodja obrata Kolinske na Mirni inž. Marinka Škufca.

Jeseni lani so v Kolinski dobili krompir zelo dobre kakovosti, vendar komaj 23 odstotkov dogovorjenih količin. V trebanjski kmetijski zadrugi pravijo, da kmetje niso bili zadovoljni z odkupno ceno krompirja. Primerilo pa se je tudi nekaj, česar ne pomnijo, odkar so začeli v trebanjski občini intenzivno pridelovati krompir. Iz Vojvodine in od drugod so prihajali h kmetom po krompir z vlačilci. Očitno je suša v jugovzhodnih predelih države naredila svoje, nekaj so dodale še bolezni. Namesto da bi krompir iz naših žitnic vozili k nam, je tokrat promet tekel v obratni smeri.

Povedati pa je treba še nekaj. Otroška hrana ni več program, ki bi lahko Kolinski na Mirni v teh gospodarskih raz-

merah krilo slabo poslovanje krompirjevega programa. V Kolinski opažajo, da se izvozne cene otroške hrane relativno znižujejo že nekaj let. V letu 1985 so za kilogram izdelka pridobili na tujem za 64 odstotkov več denarja kot na

domaćem trgu, v letu 1987 pa le še 78 odstotkov cene na domačem trgu! To je tudi rezultat oziroma posledica za države nerealnega tečaja dinarja. Poleg tega prodaja otroške hrane v Jugoslaviji iz znanih razlogov celo usiha. Zato morajo v Kolinski odšteti precej denarcev za reklamo, če hočejo obdržati prodajo vsaj na lanski ravni.

Čeravno so spreminjeni predpisi naredili Kolinski veliko sivih las, je v spremembah vendarle tudi nekaj dobrega. Za leto 1987 je zakon predvidel, da lahko z učinki revalorizacije pokrivajo izkazano izgubo. To pa pomeni, da izguba, ki so jo ustvarili tudi z delovanjem novih predpisov, zaradi kritja v vrednosti revalorizacijskih učinkov s svojimi sankcijami ne vpliva na debelino mesečnih kuvert in druge oblike neposrednega gospodarjenja z denarjem.

Kolinska se skuša izvleči iz zagat z znižanjem zalog, zboljšavami pri proizvodnji in prodaji, ukrepi pri organiziranosti in zaposlenosti itd. Kot je povedala inž. Marinka Česen, ki ima v Kolinski ljubljana na skrbi tehnologijo in razvoj delovne organizacije, kratkoročni program sanacije terjaja predvsem popoln izkoristek sedanjih zmogljivosti. Kvaliteto je treba držati, odvisna je od surovine. S Kmetijskim inštitutom se Kolinska dogovarja, kako bi na trebanjskem območju sadiili še primernejšo sorto, kot je dezire. Otroška hrana je še dosegla gospodarnosti primerne količine. Obogatili so jo z beljakovinami in ponudili v izvoz. Preizkusiti kaže še pripravo otroške hrane na osnovi drugih žitaric. Zdaž prevladujeta pšenica in riž.

Letos so začeli na Mirni z instant sirotko, ki naj bi je izdelali 700 ton. Uporabna je tudi za pekarsko industrijo kot dodatek. Razmišljajo še o sušenju zelenjave na valjih, proizvodnji kosmičev za prehrano malih živali. Hrana za pse je bila med preizkušanjem ugodno ocenjena. Za vse te dodatne programe oz. izdelke niso potrebne večje naložbe. Dolgoročno bi se lotili tudi zahtevnejših programov, s tem da bi nadaljevali začetno proizvodnjo instant sirotke, poskusili s proizvodnjo modificiranih škrobov in pripravo otroške hrane na mleku.

PAVEL PERC

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

TOZD KERAMIKA IN ZAKLJUČNA DELA

Nudimo vam nakup vseh vrst keramičnih peči in pečnic v naših industrijskih prodajalnah v:

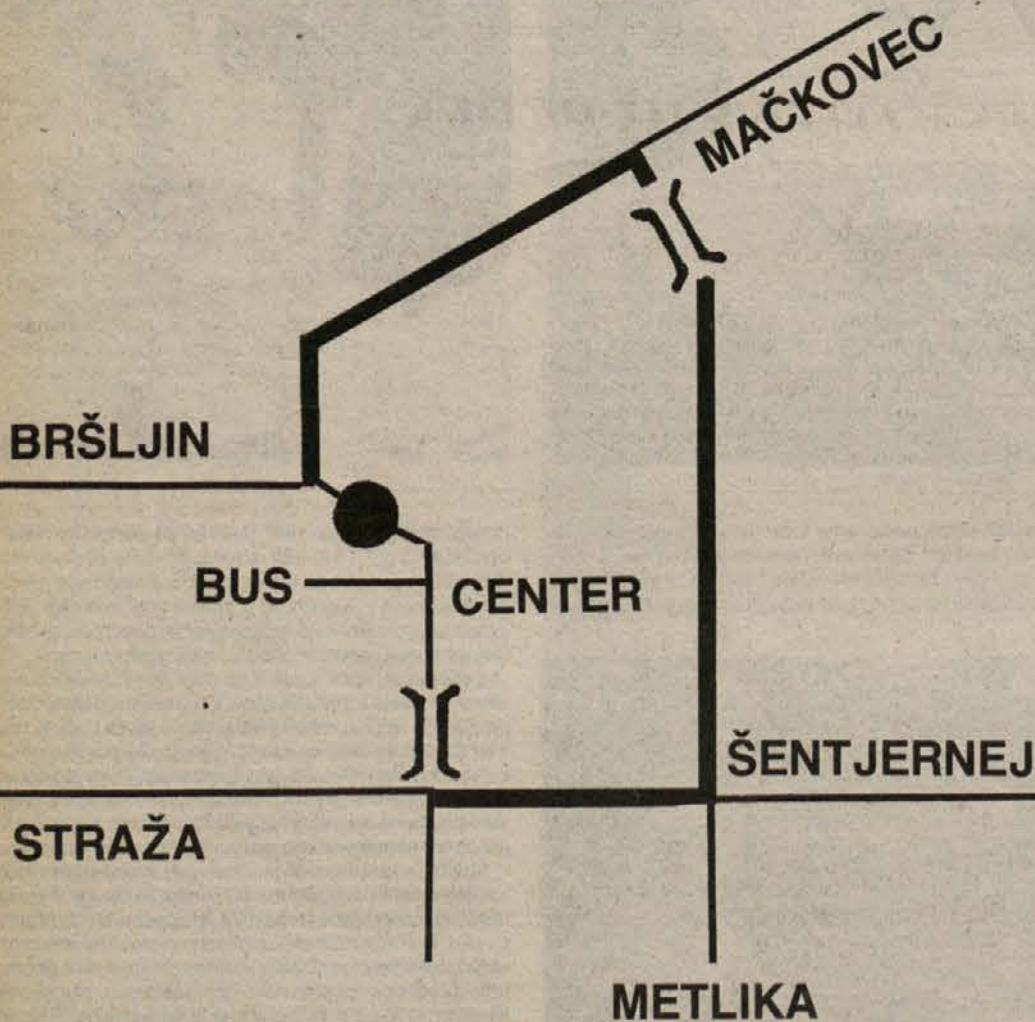
Novem mestu, Ljubljanska 26, tel. 068/21-434,
Ljubljani, Partizanska 19, tel. 061/442-177,
Zagreb, Trpimirova 25, tel. 041/410-523.

- popust do 40%,
- možnost obročnega odplačevanja,
- kreditna prodaja na 6 mesečni brezobrestni kredit,
- posebna ugodnosti za gotovinska plačila.

PIONIR

GRADBENO INDUSTRIJSKO PODJETJE NOVO MESTO

GIP Pionir N. m. objavlja začasno zaporo ceste Komandanta Staneta v Novem mestu na odseku Salon pohištva Novoles — Hotel Metropol zaradi izvajanja gradbenih del v času od 27. 6. do predvidoma 24. 7. '88 in sicer za vsa vozila razen avtobusov in dostavnih vozil nosilnosti do 3t. Dostop z vozili v Center mesta bo možen preko kandijskega mostu. Obvoz za vse smeri bo preko novega mostu v Ločni.

KOMUNALNO GOSPODARSTVO

METLIKA

Cesta XV. brigade 2

Zbor delavcev

objavlja prosta dela in naloge

individualnega poslovnega organa

DIREKTORJA DELOVNE ORGANIZACIJE

Kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom predpisanih pogojev izpolnjevati še naslednje pogoje:

- višja ali srednja strokovna izobrazba in 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih
- organizacijske sposobnosti in vodstvene sposobnosti

Delavec bo imenovan za dobo štirih let.

Kandidati naj pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: Komunalno gospodarstvo Metlika, Cesta XV. brigade 2, za razpisno komisijo. Kandidati bodo o izbiri obveščeni najpozneje v 30 dneh po končanem zbiranju vlog.

311/25

OBČINSKA RAZISKOVALNA SKUPNOST

NOVO MESTO

RAZPISUJE

1. nagrade za leto 1988

Nagrade se podeljujejo za:

- dosežke na področju množične inventivne dejavnosti
- raziskovalne dosežke
- raziskovalno delo mladih
- mentorsko delo z mladimi na področju razvojno-raziskovalne dejavnosti
- dolgoletno razvojno-raziskovalno delo

Organizacije združenega dela, družbenopolitične organizacije in skupnosti ter posamezniki iz občine Novo mesto naj do vključno 23. septembra 1988 pošljejo dokumentirane predloge na naslov: Občinska raziskovalna skupnost, Novo mesto, Kidričev trg 3.

2. natečaj za izdelavo plakete,

ki jo bo skupnost podeljevala nagrajencem

Predloge pošljite na naslov: Občinska raziskovalna skupnost, Novo mesto, Kidričev trg 3, najkasneje do 15. avgusta 1988 z oznako »ZA PLAKETO«.

Prispele predloge bo ocenjevala komisija, ki jo sestavljajo člani odbora za inventivno in raziskovalno dejavnost ter člani predsedstva.

Za najboljše ocenjene predloge sta določeni dve nagradi, in sicer:

- prva nagrada v višini 200.000 din
- druga nagrada v višini 100.000 din.

Za predlog, ki bo po mnenju komisije najbolj ustrežal potrebam skupnosti, bo z avtorjem sklenjen dogovor o odkupu.

Crispy bogastvo celega zrnja

Crispy izdelki so povsem naravna zdrava hrana, ki vam jo ponujamo pod zaščitnim znakom NATURA.

Vsi Žitovi proizvodi, ki nosijo zaščitni znak NATURA, so zanesljivo čisti plodovi narave, bogati na balastnih snoveh, vitaminih in mineralih.

Ker narava nudi najboljše, je nesmisel kaj dodajati ali odzemat. Torej je v Crispy izdelkih prisotno bogastvo celega zrnja.

Naučite se začeti dan s Crispy izdelki, kateri z mlekom ali jogurtom energetsko povsem zadovoljujejo potrebam organizma tako za umske kot fizične delavce.

Tako kot se spreminjajo

vse na svetu, se spreminjajo tudi prehrabene navade. Tisti, ki bodo prej dojeli, da je Crispy zdrava hrana novega stoletja, bodo zagotovo prej izbojevali zmage nad boleznimi današnjega časa.

Crispy izdelki niso namenjeni le zajtrkom, malicam in lahkim večerjam. Lahko jih dodajamo tudi glavnim obrokom ali pa jih grizljamo kar tako, ker so dobri.

Izpraznjenih škatel ne zavržite! V lističu, priloženem vsaki škatli, je nasvet, kako jih lahko koristno uporabite.

ŽITO Ljubljana, TOZD Mlini

Turizem smo ljudje

Slovenija
Moja dežela.

NOVOTEKS tekstilna tovarna, n.sol.o. NOVO MESTO

vabi vse, ki se odločate za poklic, da postanete naš študent in naš bodoči strokovnjak.

S študentsko, ki je večja, če se odločite za deficitarni poklic (to je večina poklicev v tekstilni stroki), boš razbremenjen finančnih skrbi. Ker smo delovna organizacija z velikim številom raznovrstnih programov — prav gotovo ti je znan naš TEENS program — boš imel veliko možnosti, da boš lahko uveljavil svoje znanje in sposobnosti že med šolanjem, še bolj pa kasneje na delu. Če za časa šolanja bomo poskrbeli za materialno in strokovno pomoč, ki jo boš potreboval. Po končanem izobraževanju pa ti bomo nudili zanimivo delo, možnost osebne in strokovne razvoja in ostale ugodnosti, ki jih nudimo našim zaposlenim.

Če te zanima naša ponudba, pozorno preberi seznam razpisanih študentskih in primeru, da si se odločil za enega izmed razpisanih poklicev, te z veseljem pričakujemo v eni naših tovarn v Novem mestu, Metliki ali na Vinici.

	Stopnja	Število študentov
DO NOVOTEKS NOVO MESTO		
— strojni ključavničar x	IV	12
— strugar x	IV	3
— klepar	IV	1
— elektrikar-energetik x	IV	2
— tekstilni konfekcionar II	IV	2
— prodajalec x	IV	1
— elektrotehnik-elektronik	V	1
— strojni tehnik	V	1
— tekstilno-mehanski tehnik (tkalski) x	V	15
— tekstilno-mehanski tehnik (predilski) x	V	15
— tekstilno-kemijski tehnik	V	9
— naravoslovno-matematični tehnik	V	2
— ekonomski tehnik	V	3
— inž. tekstilne tehnologije x	VI	8
— inž. strojništva x	VI	4
— inž. tekstilno-konfekcijske tehnologije x	VI	7
— ekonomist (komercialna smer)	VI	2
— ekonomist (finančna smer)	VI	2
— ekonomist (analiza in planiranje)	VI	1
— dipl. inž. tekstilne tehnologije x	VII	13
— dipl. inž. strojništva x	VII	3
— dipl. inž. elektrotehnike x	VII	3
— dipl. inž. oblikovanja tekstilij in oblačil	VII	6
— dipl. ekonomist (finančna smer) x	VII	4
— dipl. ekonomist (komercialna smer) x	VII	2
— dipl. ekonomist (notranja menjava) x	VII	3
TO KONFEKCIJA II VINICA		
— tekstilni konfekcionar II	IV	10
— inž. tekstilno-konfekcijske tehnologije x	VI	2
TO PREDILNICA METLIKA		
— tekstilno-mehanski tehnik (predilski) x	V	5
— dipl. inž. tekstilne tehnologije x	VII	2

Prijave za razpis kadrovske študentske (obrazec DZS SPN-1 — Vloga za uveljavljanje socialno varstvenih pravic) dostavite na naslov: NOVOTEKS, kadrovski oddelek, Foersterjeva 10, 68000 Novo mesto, najpozneje do 15. julija 1988. Ker želimo, da bi vloge prispelo čimprej, boste končno spričevalo in potrdilo o vpisu lahko dostavili po koncu šolskega leta.

Učenci, ki se bodo vpisali v programe deficitarnih poklicev (tekstilno-mehanski tehnik), bodo poleg redne študentske dobili dodatek za deficitarnost in kritje stroškov v višini 50% cene v dijaškem domu.

Vse informacije lahko dobite po telefonu 068-23-030 v referatu za izobraževanje.

(x — oznaka za deficitarne poklice, dodatek 200 točk)

317/25

Ozornia

POJOČI ŠKRAT

Pojoči škrat, izbor pesmi za otroke, je nova glasbena zbirka 13 pesmic, ki jih je zbral in priredil Zdravko Hribar, izdali in založili pa Založba pri Dolenjskem muzeju in Tiskarna Novo mesto.

Posebnost zbirke je dodani elektronski klavičnik v obsegu od g do e₂, na katerega lahko igrajo pesmice. Notnemu zapisu so podpisane številke, prav tako so izpisane na klaviaturi. Tako je mogoče pesmice sila enostavno igrati, saj ni treba poznati imena not. Za vedoželjne je dodano absolutno poimenovanje v notnem črtovju in odgovarjajoča klaviatura. Izbor pesmic je raznolik: tu so najbolj znane pesmice J. Bitenca, otroške ljudske pesmice in še 3 novitete. Vse pesmice so pisane v c-duru, kar je zelo enostavno za igranje. Le zadnja pesem uporablja b₁, kar simbolično predstavlja črna tipka škrate.

zajemo in zaigramo hkrati. Torej sijajna kombinacija notne slike in instrumenta, vsekakor prva na naši tleh. Vsaka pesmica je predstavljena na svoji strani, njej odgovarjajo domiselne ilustracije Tonija Vovka. 13 pesmic — 13 glasbenih izjavov radovednim pevcom in izvajalcem, namenjena ne samo otroku, temveč tudi odraslemu, ne samo začetniku, ampak tudi poznavalcu glasbenih skrivnosti.

Prof. TEA MARN

OD CESARJA DO VODITELJA

Mohamed je menda svojim učencem dejal, da v Etiopiji živi kralj, pod katerim ni nihče preganjan, da je to dežela pravičnosti. Dandanes bi si nihče ne upal ponoviti prerokovih besed. Saj nas iz časopisja in s televizijskih ekranov Etiopija gleda lačnih oči in okrvavljena. V tej starodavni države sveta s svojo tritisočletno državno kontinuiteto, a hkrati med najrevnejše na svetu, divjajo vojne, teror, lakota. Ker gre za neuvrščeno državo, s katero ima Jugoslavija dobre, v zadnjem času pa za del javnosti celo vprašljive stike (izvoz orožja), je razumljivo, da ta dežela marsikoga zanima. Zato prihaja kar v pravem času na knjižni trg knjiga Ernesta Petriča Od cesarja do voditelja, ki govori o Etiopiji. Knjiga je izšla v zbirki Potopisi pri Mladinski knjigi.

Ernest Petrič je verjetno eden tistih redkih Jugoslovanov, ki Etiopijo dobro poznajo. Več let je preživel tam kot profesor mednarodnega prava, deželo prepotoval po dolgem in počez, dobil veliko informacij od vplivnih ljudi in preštudiral tako njeno zgodovino

kot sedanjost, saj sodobne Etiopije ni mogoče razumeti brez poznavanja njene preteklosti. Svoje izkušnje, spoznanja, analize in osebna doživetja je povezal v pripoved, ki ni potopis, kot smo jih vajeni, saj pomeni njegova knjiga nekakšen spoj predstavitve politološke študije sedanjega trenutka z izbranimi obdobji zgodovine te dežele in osebnih doživetij. Petrič je hkrati, ko je izrisal profil Etiopije in njene revolucije, zarisal tudi nekatere poteze, ki bi jih lahko našli ob enako odprtem in kritičnem pogledu tudi doma. Knjiga je branje, ob katerem se je mogoče zamisliti tudi v kaj drugega kot le v daljno in malo poznano deželo črne Afrike.

M. MARKELJ

OSTANITE ŠE NAPREJ...

Podobno kot revolucija tudi televizija žre svoje otroke. Ustvari zvezdo in jo običajno tudi sama utrne. Televizija terja nove obraze, nove ljudi. Obraba televizijskega novinarja ali napovedovalca je nadpovprečno velika, ker je treba streči (naveličane mu) občinstvu, ne oziraje se na Unamunovo misel, da je občinstvo

Po sloviti zbirki Sto romanov, ki bo ta čas kmalu v celoti drugič ponatisnjena, so v Cankarjevi založbi iskali načine, kako bi nadaljevali s seznanjanjem slovenskih bralcev in ljubiteljev svetovne književnosti z novejšimi dosežki romanopisja. Porodila se je zamisel o zaokroženih nacionalnih paketih, v katerih naj bi izšli prevodi najboljših del uveljavljenih romanopiscev. Prvi paket, v katerem je bil predstavljen ameriški roman, je zagledal beli dan leta 1985. Že takrat je bil skoraj v celoti pripravljen tudi naslednji paket, v njem pa šest izbranih angleških romanov, vendar je zaradi znanih težav, s katerimi se založniki otepaajo, minilo poltretje leto, da so te dni romani končno le izšli.

Izbor je pripravil Mirko Jurak, ki nikakor ni imel lahkega dela ob izjemi veliki tovrstni literarni produkciji, ki ni velika le po količini, temveč tudi po kvaliteti. Z upoštevanjem kriterijev, med katerimi so bili: uveljavljenost avtorja, berljivost in komunikativnost pripovedi ter aktualnost romana za današnji čas, se je izbor zožil na šesterico avtorjev: Virginio Woolf, Edwarda M. Fostra, Charlesa P. Snowa, Grahama Greena, Angusa Wilsona in Evelynna Waugha.

Trdega prevajalskega dela, slovenjenja romana k SVETILNIKU Virginio Woolfove, ki sodi v krog pisateljev, začetnikov prozabne evropskega romana, se je lotila Rapa Suklje in omogočila, da slo-

iz izložbe

SREDNJEVEŠKI PEČATI IN GRBI

Sfragistika in heraldika sta pomožni zgodovinski vede, ki raziskujeta pečate in grbe, torej bi jima lahko po naše rekli kar pečatolovje in grboslovje. Za laika je slišati precej nenavadno, da se kar cela veda ukvarja s takimi podrobnostmi, vendar so pečati in grbi pomembni in zanimivi zgodovinski viri, ki lahko mnogo pomagajo zgodovinarjem pri spoznavanju predvsem starejših obdobji zgodovine. Tako so srednjeveški mestni pečati in grbi po mnenju raziskovalca Tonija Diedericha najbolj zanimivi pojavi zahodnoevropske kulturne zgodovine in zelo važen vir za raziskovanje mestne zgodovine.

Slovinci imamo v našem Valvasorju enega najstarejših raziskovalcev pečatov in grbov slovenskih (kranski) mest in trgov. Kasneje so o njih pisali še drugi, v novejšem času M. Kos, V. Melik, F. Gestrin. Prvo veliko monografijo sfragistike in heraldike v slovenskem zgodovinskem splošno zbiranju so dobili šele letos, ko je pred kratkim Slovenska Matica izdala knjigo Srednjeveški pečati in grbi mest in trgov na Slovenskem našega strokovnjaka za to področje Boža Otorepca. Hkrati je ta knjiga, kot so jo že označili poznavalci, eno izmed temeljnih del o slovenski srednjeveški zgodovini, mimo katere ne bo mogel noben resen raziskovalec tega obdobja.

Delo je nastalo kot doktorska disertacija, ki jo je avtor pripravil vrsto let, ker je delo prekinjal zaradi obveznosti, ki jih je kot strokovnjak imel pri prevzemanju avstrijskih arhivskih dokumentov. Vendar so ti odlogi piscu prišli kar prav, saj je pri teh opravilih odkril precej novega gradiva. Knjiga se od disertacije nekoliko razlikuje; pregledu srednjeveških pečatov in grbov sta na novo do-

vo najslabši mecen. Je to žrtve res tako kruto in tragično, kot mislijo (izrabljeni) televizijci sami?

Prej bi rekel, da je plačilo za poceni pridobljeno slavo.

pred malim zaslonom. Televizija ne gradi zgolj na znanju in sposobnosti, pomembna je tudi zunanost, nastop, imidž. Pod tele-

vizijske reflektorje ne sili ljudi samo ambicioznost, ampak tudi želja po slavi in karieri. Tudi brez trdega dela se da tam kaj doseči, če imaš prikupen obraz in glas...

gana še pečata in grba mesta Ormož in trga Železna Kapla, nekaj besedila je izpuščeno-ga, nekaj pa dopolnjeno in predelanega.

Avtor je v raziskavo zajel mesta in trge na vsem slovenskem narodnostnem ozemlju v obdobju do konca 15. stol., torej tudi s sedanje avstrijske Koroške in iz Primorske ter Istre, vendar obravnava samo tista mesta in trge, ki imajo ohranjene originalne pečate na listinah ali originalne pečatnike iz srednjega veka, ter tiste, katerih pečati in grbi se v srednjeveškem gradivu vsaj omenjajo.

Knjiga je v grobem razdeljena na tri dele. V uvodnem delu avtor podaja pregled dose-danih tovrstnih raziskav v evropskem prostoru in v našem, nato pa v najboljšejsšem osrednjem delu knjige, ki jo predstavlja analitični inventar, po pokrajinah obdela pečate in grbe 39 srednjeveških mest in trgov na Slovenskem. Razpravo zaključuje z analizo gradiva, v kateri podaja pregled starosti pečatov, označb pečatov v listinah, njihovih vrst, oblik in velikosti, materiala za pečatenje ter s pregledom napisov in podob na njih, nato sledi še kratek povzetek rezultatov raziskave. Seveda spremlja delo ves potreben spremljevalni znanstveni aparat od fotografij pečatov, opomb, seznama literature do krajevne kazala in povzetka v nemščini.

M. MARKELJ

Za akulisami televizijskega bliščca pa teče precej bolj vsakdan-je življenje in tega nam skuša v svoji knjigi »Ostanite še naprej z nami« verno prikazati Janez Čuček, že »izrabljen« voditelj osrednjega televizijskega dnevnika TV Ljubljana, sicer pa dober zunanje politični novinar. Knjiga seveda ni velika literatura, je pa spretno napisana zanimiva, dolga reportaža o življenju neke ustanove in njenih ljudi. Toda spet smo tam: zares privlačni so le opisi (in trači) iz življenja znanih televizijskih obrazov, televizijskih zvezd našega formata, ne pa občinstvu neznanih program-skih in tehničnih delavcev, pa naj so za delovanje televizije še tako pomembni. Tako pač je in bo. Zato se mi žrtve televizijskih zvezd niti ne zdi tako tragično in kruto. Je le cena slave.

M. LEGAN

IZ LJUDSKIH UST

»Skrajni čas je, da ohranimo zgodovinskemu spominu vse kle-no, živahno ustno slovnost, ki je na našem podeželju resda še zmeraj osupljivo trdoživno, ki pa ga erozija starostnega načina življenja in postopna urbanizacija naše dežele vendarle ogoroža-ta.« je zapisal urednik Branko Gradišnik na zavihek zaščitnega ovitka nove knjige, ki je te dni zagledala beli dan pri Kmečkem glasu. Gre za prvo knjigo nove serije oziroma podzbirke Glasovi, ki bodo poslej izhajala v okvirju priljubljenih in branih knjig Kmeč-ke knjižne zbirke. Led je prebila knjiga Javorov hudič Franca Cernigoja.

Knjiga ni zanimiva le po vsebini, zanimiv je že njen nastanek. Avtor se je pred več kot 10 leti vrnil v svojo rodno Goro — doma je iz Dola oz. Predmeje — počuevat slovenski jezik na šolo na Colu. Spodbudil je učence, da so začeli zapisovati najrazlične-jša ljudska besedila in jih objavljati v šolskem glasilu Javorov list. Tako je odkril pravo bogastvo ljudskega folklornega slovn-stva, »še neizkopen zaklad«, kot ga je označil sam. Ko je zbrano gradivo pripravil za objavo v jubilejni številki šolskega glasila, se mu je pokazalo, da ima v rokah zapise, ki presegajo zgolj lokalno vrednost. In lotil se je jezikovne in slogovne predelave. Več različic je ponekod združil v eno, v besedila je vnesel nazaj narečne izraze, ki so jih učenci pri zapisovanju »prevredili« v knjižni jezik, slogovno pa je pripovedi ukrojil po načinu pripove-dovanja svojega nekdanjega sovaščana, navdušenega pri-povedovalca.

Tako pripravljeno gradivo je kar klicalo po knjižni objavi. V navezi z urednikom Kmečke knjižne zbirke Gradišnikom in z Marijo Stanonik, ki se že več let strokovno ukvarja z organiza-cijskim, animatorskim in mentorskim delom pri pridobivanju in zbiranju gradiva za znanstveno izdajo slovenskih folklornih po-vedk, se je rodila prva pokrajinska zbirka tovrstnega ljudskega ustnega izročila. V načrtu je namreč serija pokrajinskih zbirk, ki naj bi sčasoma pokrile vse narodnostno ozemlje Slovencev. Kdaj se bo »pravcam« z Gore pridružila še kakšna knjiga, pa je odvisno od zavzetosti sodelavcev, zbiralcev tega gradiva na območjih, kjer je ustno ljudsko izročilo še živo.

Knjiga Javorov hudič prinaša torej vrsto zapiskov povedk, še živih med ljudmi, ki prebivajo ob robu in na pobočjih Trnovske planote nad zgornjevipavsko dolino. Glavni junak je, kot pove naslov, hudič, »nemiren duh, ki je neprenehno v hoji za člo-vekom, simpatično, a tragično bitje, ki ne more brez človeka, je vedno znova izganjani del človeške narave in si na vse načine prizadeva priti nazaj v človeka, ljudje pa so z njim kruti in nepoš-ten«, spremljajo pa ga še najrazličnejša bajeslovna bitja in onostranske sile, ki se naseljujejo naš svet v ljudski domišljiji, od vil, smrti, straha, spomin do vedanca, povodnega moža in skrivnostne kače z diamantom v glavi. Ob prijetnih ilustracijah Silve Karim, ki poučuje likovni pouk na colski šoli, je v knjigi zbranega zares veliko zanimivega pravljичnega branja, to pa je čtivo, ki priteguje poleg otrok tudi odrasle.

Na koncu se kar samo zastavlja vprašanje, kako je z zbiran-jem folklornih povedk na našem območju, v širši Dolenjski. Goto-vo tudi pri nas še živi ustno ljudsko izročilo, in ne bi bilo napak, ko bi se našli takšni zanesenjaki, kot so učitelji in učenci colske in dobrovoljske šole. Morda bo prav knjiga Javorov hudič tista spodbuda, ki bo pripeljala nekega dne do tega, da bomo dobili tudi povedke, denimo, s pobočij Gorjancev, kjer je že naš neu-trudni bard Trdina nabral čudovit šopek.

M. MARKELJ

ŠEST OTOŠKIH PERES

venski bralci zdaj lahko preberejo in odkrijejo roman, ki ga poznavalci literature postavljajo med temeljna dela sodobne svetovne književnosti in v vrh angleškega romanopisja, hkrati pa ga ljubitelji literature vse pogosteje jemljejo v roke (v desetih letih ga je angleški založnik ponatisnil 14-krat). Pisec spremne be-sede Jani Virk je roman označil kot središčno delo romanopisja Woolfove, poudaril pa tudi, da je pisatelj-ici kot redki izmed ustvarjalcev, ki uporabljajo pisateljsko tehniko tako zavesti, uspešno ustvariti komunika-tivno in prepričljivo pripoved na dveh ravneh. »Čutimo, da se za na-vadno zgodbo skriva nenavadna zgodba, da so besede zrcala sim-bolov, ki usmerjajo svetlobo na druge ravni,« je zapisal Virk.

V nasprotju z Woolfovo sodi Edward Foster med tiste pisatelje, ki niso eksperimentirali z romanesk-no formo, marveč so ostali zvesti tradiciji psihološkega realizma. Roman ODKRIVANJE INDIJE, ki edini iz paketa angleških romanov ni prevodna novost (bil je že preveden, tokrat pa ga poslovenil Janez Gradišnik), je pisateljevo najboljšo delo. Ob izidu je sprožil živahne razprave in tudi dosti negotovanja zaradi ostre kritike britanske kolonialne oblasti v Indiji, ki jo je čutili iz pripovedi o ljudeh, ki na svoj način doživljajo spopad med Vzhodom in Zahodom in ga po svoje skušajo, neuspešno, premagati. Roman je tudi prikaz nasprotij notraj Indije same, kot se razodevajo skozi od-nose med junaki pripovedi, hkrati pa nam govori o zaprekah sploh, o prepadih med ljudmi, med resami, med ideali in življenjem in tako od-pira vprašanja duhovnega življenja sodobnega človeka. O aktualnosti romana priča dejstvo, da je slavni režiser David Lean po njem ustvaril film.

Tudi Charles P. Snow se ne navdušuje nad jezikovnim eksperimentiranjem in raje ostaja priverženec trdno zgrajene in jasne zgodbe, ki jo rad aktualizira. Snov zajema iz sodobnega življenja angleške druž-be, pripoved pa problematizira s splošnočloveškimi vprašanji. V romanu HODNIKI OBLASTI, ki sodi med trojico najboljših iz pisateljevega obsežnega romanskega ciklusa Tujci in bratje, je to vprašanje o vplivu oblasti na posameznika, kako ga moč, ki jo daje denar in vi-sok družben položaj, preoblikuje. Seveda so boj za oblast, delovanje oblasti in oblastnikov, volja do moči vprašanja našega časa, zato Mirko Jurak v spremni besedi opozarja, da četudi Snowovi romani niso v samem vrhu angleške književnosti, predstavljajo pomembne dokumente našega časa. Roman je prevedel Jože Stabej.

Oblast je vtaknil v naslov svoje pripovedi o preganjanju Cerkev in duhovnikov v Mehiki tudi pisatelj Graham Green, ki je od vseh omenjenih gotovo najbolj poznan pri naših braicah, saj skoraj ni več nje-govih boljših del, ki jih ne bi imeli prevedenih v slovenščino, videli pa smo tudi filme, ki so nastali po nje-govih literarnih predlogah. S prevodom romana OBLAŠT IN SLA-VA (prevedel ga je Janez Gradišnik in mu napisal spremno besedo) smo dobili Greenovo delo, ki je po ocenah poznavalcev njegovo najboljše, čeprav pa pisatelj sam nima za svojo največjo mojstrovino. Pripoved o zapitem duhovniku in nje-govem protagonistu, fanatičnem poročniku, ki hoče izkoreniniti vero, bodo naši bralci gotovo brali z enakim, če ne večjim užitek kot ostala Greenova dela.

Evelyn Waugh je bil Greenov sodobnik in prijatelj, vendar njego-vih del za razliko od Greenovih pri-

nas skorajda ne poznamo, četudi ga kritiki uvrščajo med najboljše angleške pisatelje tega stoletja. Najbrž bo krivo dejstvo, da je v svoji knjigi Meč časti zelo pristransko in nepohvalno pisal o naših partizan-ih (bil je v britanski vojaški misiji pri nas). Najbrž iz tega razloga ta roman ni bil uvrščen v paket, čeprav gre po ocenah poznaval-cev za najodličnejši britanski roman o zadnji vojni. Namesto tega imamo preveden roman VNOVIČ V BRIDESHEADU. Romaneska podoba življenja angleške aristokracije z vrsto izrednih figur in duhovitimi razumniškimi debatami ter s poudarjenim vprašanjem smrti in religioznosti, je doživela izreden uspeh, ki ga ni doseglo nobeno Waughovo delo več. Roman je prevedel Janez Gradišnik in v spremni besedi nekoliko podrobne-jše predstavil pri nas preveč zapa-s-tavljenega avtorja.

Angus Wilson spada med naj-bolj ostre satire angleške proze petdesetih let. V svojem pisanju se je osredinil na problem zavožene-ga, v nezadostni meri izživetega ter zaradi tega nesrečnega življenja posameznika, s čimer zadeva v vprašanja morale in »razkrievanje laži v javni in osebni sferi življenja«, kot je jedrnat označil Igor Mavec, pisec spremne besede k sloven-skemu prevodu Wilsonovega roma-na ANGLOSKO VEDENJE. Roman govori o zgodovinarju, ki dvomi o pristnosti neke najdbe — šlo je za podtaknjen idol plodnosti krsto nekega škofa iz srednjega veka — a ne najde moči, da bi farso razkrinkal. Pripoved je briljantno in duhovito napisana, služi pa za okvir analize anglosaškega veden-ja in morale. Prevedla ga je Alenka Stanič.

Toliko na kratko o zanimivem paketu angleških romanov, s katerim Cankarjeva založba pomaga vzdrževati vezi s svetovno književnost-jo.

M. MARKELJ

Pričujoči zapisi temeljijo na resničnih dogodkih, ki so pred tremi in več desetletji razburjali dolensko javnost, le osebe in kraji v njih so, ker so glavni junaki povečini že pošte-no odslužili svojo kazen, izmišljeni.

SIN IN HČI UBILA OČETA

Novomeški zdravnik dr. Božo Oblak je bil tega 8. septembra zjutraj obveščen o smrtnem primeru v bližnji vasi, ki naj bi ga zakrivila srčna kap. Zdravnik je telefonično dovolil truplo pokojnika umiti in preobleči, nakar se je še sam kot mrliški oglednik odpravil v vas. Le kaka ura je potekla, ko je dr. Božo Oblak telefoniral na novomeško UNZ in sporočil, da se mu zdijo okoliščine Jožetove smrti močno sumljive. Truplo je namreč našel okrvavljeno, poleg tega je izvedel, da so se v družini prejšnjega večera prepirali. Eno z drugim je povzročilo, da je zdravnik v vas poklical komisijo novomeške UNZ.

»Ko smo stopili v hišo, smo na desni v večji sobi našli na mrtvaškem odru Jožetovo truplo.« je bilo med drugim zapisano v poročilu komisije novomeške UNZ. »Pokojnik je bil oblečen in pregrnjen s tančico, vzglavnik je bil močno okrvavljen. V levem kotu sobe smo na tleh našli več kapelj suhe krvi. Domačini so nam pojasnili, da je pokojnik nekaj časa ležal na tistem mestu in tam krvavel. Podrobnejši pregled nas je popeljal na podstrešje, kjer smo našli dve laneni okrvavljeni rjuhi, krvave moške hlače, na vrtni ograji

smo opazili krvavo moško srajco. Nedvomno so oblačila pripadala pokojnemu Jožetu.«

Pregled trupla je potrdil sume, na Jožetu je bilo namreč najti več ran in podplutb, obdukcija je pokazala celo prelom lobanje v čelnem predelu, obtolčenine možganov, prelom več reber in nekaj drugih ran, ki so zakriville smrt. Preiskovalci niso dolgo tavalili v temi. Na prvo sled jih je popeljal zdravnik, ki je slišal nekaj o prepriju prejšnji večer v Jožetovi družini. Te govorce so potrdili tudi sosedi.

Miha in Ana sta se tistega večera okoli 22. ure vračala z obiska proti domu. Stokajoči glasovi so ju pripeljali do stopnic Jožetovega gospodarskega poslopja, kjer sta našla na tleh ležečega gospodarja. Pobrerala sta ga in ga odnesla v hišo, kar pa nikogar od domačih ni posebej prizadelo. Miha je Jožeta položil v posteljo, nakar sta z ženo odšla. Jožeta so zjutraj našli mrtvega. Je res le padel, kot so trdili domači, ali pa je bil nemara žrtev preiščenega zločina, ki so mu botrovali dolgoletni spori v družini? Odgovor je bil kmalu znan.

Soseda, ki se je takrat (7. septembra zvečer) odpravljala v posteljo, je preiskovalcem povedala o vpitju, ki ga je bilo slišati iz Jožetove hiše. Povsem določno se je spominjala glasov gospodarja, ki je obupno klical na pomoč: »Jezus,

Jezus Nazarenski, pomagajte mi!« Na pomoč je klical sosede. Vmes je slišala nekajkrat zamolklo butniti. Skupaj z ostalimi sosedi je bila prepričana, da Jožeta pretepajo in ga ženejo v svinjak, od koder naj bi klici tudi prihajali. Prav tako je povedala, da je slišala šibek Jožetov glas iz svinjaka. Ženo je prosil, naj mu vendar odpre vrata, slišala pa je tudi oster sinov glas, ki je materi to odločno prepovedal. Kriki in ropot so nato prenehali, pri sosedih je ugasnila luč.

Tudi izjave ostalih vaščanov so bile podobne, vsi so slišali vpitje in klice na pomoč, eden je celo pograbil sekiro in hotel steči Jožetu na pomoč, pa sta mu to preprečili ženski v hiši.

S takšnimi in podobnimi izjavami se je krog osumljencev vse bolj ožil. Sumi preiskovalcev so se že kmalu dokaj odločno usmerili na Jožetovega sina in hčerko. Prvi je na vasi živel z očetom, hči je prebivala v Novem mestu. Spori v družini so bili dokaj pogosti, vzrokoy zanje je bilo več. Eden je bil v Jožetovem razmerju z drugo žensko v vasi, naslednji v tem, kdo bo po smrti Jožetove žene razpolagal s premoženjem, spet tretji v drobnih vsakodnevnih preprih.

Tako je bilo tudi usodnega 7. septembra. Domači so na njivi pripravljali krompir, pomagala je tudi hči iz Novega mesta. Prepri pa se je vnel pri večerji. Jožetova vnuka sta za večerjo hotela

svež kruh in ga tudi dobila, kar pa gospodarju ni bilo pogodu. Zahteval je, naj se najprej pospravi stari kruh, čemur sta sin in hči odločno nasprotovale. Jožetu je takrat prekipelo, s krožnikom vroče juhe v roki je udaril po mizi, da se je porcelan razbil, juha pa polila in poškopila otroka. Sin se je takrat zavzel za svojega otroka, skočil od mize, enako tudi njegova sestra, oba sta pograbila očeta in ga na silo odgnala iz hiše v svinjak. Ni hče ne ve natanko, kaj se je zatem v svinjaku dogajalo, v obširni obrazložitvi sodbe, s katero je bila na sojenju Jožetovemu sinu in hčeri pojasnjena odločitev sodišča, je moč prebrati naslednje:

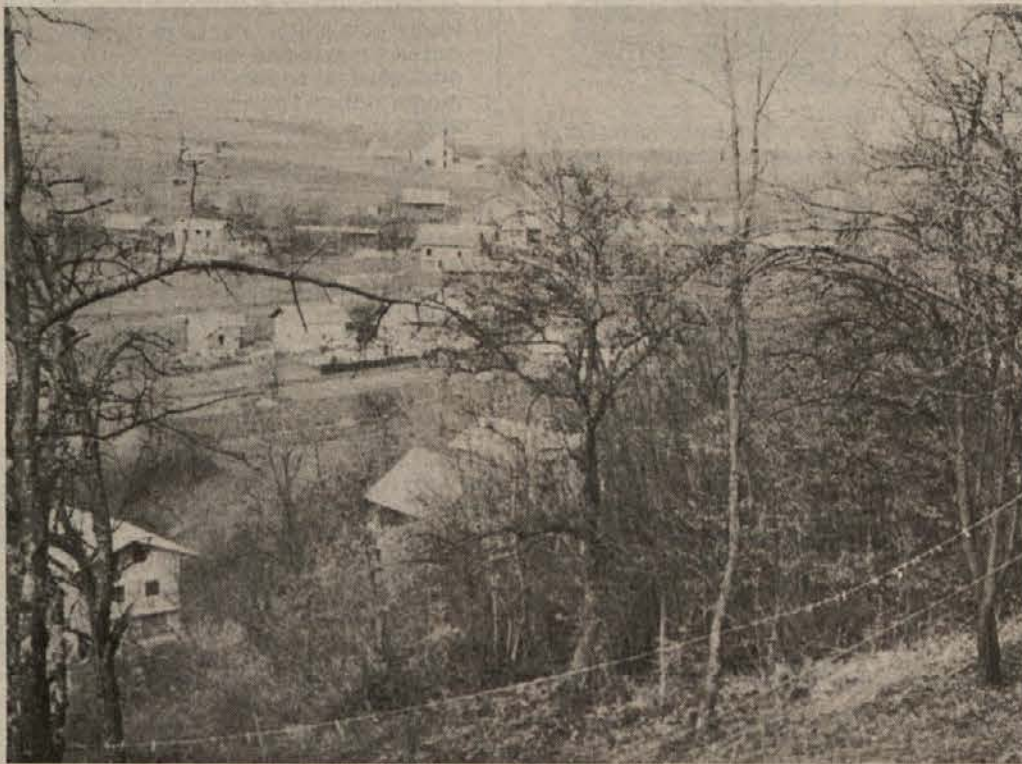
»Oba sta med družinskim prepriom zvečer zgrabila očeta in ga s silo odgnala iz hiše v svinjak. Pred svinjakom in v njem sta ga pretepala z neugotovljenim predmetom, predvsem s štirio-glatim trdim predmetom premera ploskve 5 krat 6 cm in mu z njim prizadejala prelom lobanje, obtolčenine možganov, prelome reber, poškodbe rok, vratu in oprsja, kar vse je povzročilo, da je njun oče še iste noči poškodbam podlegel.«

Sin Marjan in hči Rezka sta dejanja vseskozi zanikala, trdila sta, da je oče, potem ko sta ga zaprla v svinjak, sam splezal ven, pri tem padel in se poškodoval. Več dokazov je govorilo proti takšnim trditvam, med drugim tudi to, da so preiskovalci na odprtini, skozi katero naj bi se Jože rešil in potem padel, našli netaknjeno plast prahu in pajčevine. Piko na i pa je vsem sumom dalo zaseženo pismo, ki ga je sin skušal pretihotapiti iz preiskovalnega zapora svojemu bratu. V njem mu je naročal, naj mu priskrbi eno ali dve priči, ki bosta potrdili njegov alibi, nadalje, naj poskrbi, da žena ne bo kaj »metlala«, prav tako pa naj na izjave pazita njegov starejši sin in mati. Pismo podobne vsebine je skušala pretihotapiti v vas tudi sestra Rezka. Domačim je naročala, da sta se z bratom že dogovorila, kaj vse bosta povedala in da se naj tudi ostali ravnajo po dogovoru.

Prav nobenega dvoma ni bilo ob koncu razprave za člana senata. Sina in hčer so obsodili na po osem let zapora, pri čemer sodišče ni moglo mimo dejstva, da je šlo za očetomor, prav tako pa ne mimo tega, da je tudi oče sam veliko pripomogel k slabim in neurejenim razmeram v družini. Obja sta se zoper kazen pritožila, enako tudi javni tožilec, ki je menil, da je sodba prenzka, vendar je vrhovno sodišče SRS razsodilo, da izrečena kazen v celoti ustreza ugotovljenim dogodkom.

Sin Marjan je svojo kazen prestajal v KPD Dob, hči Rezka na Igu, oba pa sta bila po nekaj prošnjah za pomilostitev s sklepom republiškega sekretariata za pravosodje in upravo pogojno izpuščena 23. decembra 1971. Kazen bi jima v celoti potekla slaba tri leta kasneje.

B. BUDJA

IMETI GROŠ JE BILO BOGASTVO

Dopolodne je Višnja gora, mestece, ki slavi letos petstodeseto leto, odkar je dobilo mestne pravice, kot izumrlo. Še naprej sanja svoje vaške sanje, kot da se ga stoletna mestna čast sploh ne tiče. Ulice in

trgi so skoraj prazni, mladež je po šolah, starši pa na delu v Ivančni gorici, Grosupljam in Ljubljani. Doma je malo zaposlitve zanje in je kaj prida tudi nikoli ni bilo. Polž, ta stari simbol mesta, je dobro priklenjen in shranjen na varni višini, da mu zlikovci ne morejo do živega. Zaspano idilo moti le hrup z bližnje avtomobilske ceste ter ropotanje strojev, ki v dolini pod mestecem odpirajo novo prometno žilo.

»Ja, kakšne hude bogatije pri nas nikoli ni bilo,« pravi Kristina Puš, poštarjeva vdova, ki živi v hišici na Mestnem trgu, tik pod cerkvijo. Petinosemdeset let je preživela v tej hišici in marsikaj ve povedati o življenju v tem kraju. »Jaz se tistih zgodb, ki so jih pripovedovali možakarji, ko so se zbirali pri nas doma, ne spomnim več. Zbirali so se ob večerih, ko je stari oče še vezal lonce, delal grablje in popravljal drugo kmečko orodje. Kaj so si popili in znali veliko povedati, saj so hodili okoli po bližnjih in daljnih sejnih pa tudi v tuje kraje jih je zanesla noga. Stari ljudje so pomrli, z njimi pa so šle tudi tiste zgodbe. Staroselcev je sedaj tukaj bolj malo. Veliko je bilo prej praznih hiš v mestu, sedaj prihajajo mlajše družine in jih obnavljajo. Tako gre življenje dalje. Vse manj ljudi poznam.«

Kristina se spominja svoje mladosti v Višnji gori takole: »Največ nas je bilo kajzarjev, ki smo imeli nekaj lastne zemlje in živine, sicer pa smo se morali za življenje znajti, kakor smo vedeli in znali. Bilo je še nekaj trgovcev, gostilničarjev in obrtnikov, največ čevljarjev in krojačev. Tem je šlo nekoliko bolje. Belega kruha skoraj nismo poznali. Medtem ko so nekateri v šoli jedli bele žemlje, smo mi glodali suh črn kruh.«

Pravega očeta Kristina nikoli ni poznala. Umrl je, ko ji je bilo komaj nekaj mesecev. Mati se je ponov-

no poročila in imela v obeh zakonih skupaj sedem otrok. Delali so za golo preživetje: »Zunaj mesta smo imeli nekaj njiv in hlev. Otroci smo pasli živino pod gradom. To so bili najlepši časi. Igrali smo se, pazili na živino in kurili ognje. Z bližnjih njiv smo pukali krompir in ga pekli, dokler nas niso kmetje preganili. Tudi kurjavo za dom smo morali dostikrat priskrbeti otroci sami. V gozdu smo nabirali suhljad, ga vezali v butare in nosili domov. Pa še tega nam gozdni čuvaji niso pustili. Če so nas dobili, so nas napodili. Š šolo je bil pa križ. Učiteljice so bile zelo stroge. Če česa nismo znali, smo jih hitro dobili s palico po prstih. Vedno smo trepetali v strahu, kaj bo.«

Kmalu po prvi svetovni vojni, v kateri je izginil njen starejši brat, se je Kristina poročila. Vzela je soseda Franca. Rodila je štiri otroke: dva dečka in dve deklici. Že tako težko življenje pa je še bolj zagrenila druga vojna. Kristinin dom je močno prizadela. Ko so Nemci bombardirali Višnjo goro, je bila hiša domala porušena. Za prvo silo, dokler niso vsaj nekoliko usposobili ruševin za bivanje, jim je prav prišel kar hlev, kjer so spali poleg živine. Ko so se preselili nazaj, pa ni bilo več miru: »Zapahnili smo vsa okna in vrata in tako zabarakirani preživeli noči. Zunaj pa so po mestu štokljali Nemci in belogardisti. Trkali so na vrata in vpili: 'Kje imaš partizana?' Nismo se jim upali odpreti. Mož in sin sta po italijanski kapitulaciji odšla k partizanom. Rekla sta, da gresta samo malo za grad v gozd počakat, da bo konec vojne, pa ju dve leti nistem videla niti dobila nobene pošte od njiju. Sin je prišel domov bolan in je kmalu umrl. Tudi mož je prišel invaliden. Vse življenje je čutil posledice.«

Zadnja leta vojne je morala Kristina sama skrbeti za tri otroke in ostarelo mater. Težko je bilo.

»Najtežje je bilo s hrano. Komaj da si pridelaš najnujnejše za sproti. Ko so prišli naši v mesto in so rekli, naj skuham za partizane, sem tudi skuhal. A kaj bi reva skuhal? Malo krompirja in fižola pa malo zabele gor, to sem lahko napravila. Več nistem mogla dati. Življenje pa je bilo vedno zelo nevarno. Nisi vedel, kam se obrniti, komu zaupati. Povrhu tega mi je umrla mati. Imela sem jo na parah, ko pritečeta po ulici dve dekleti. Prestrašeni sta dejali, da ju lovijo Nemci in da naj ju skrijem. Že sem ju hotla skriti v klet, ko se spomnimo na pare. Zlezli sta pod krsto in se skrili za prtom. Niso ju našli in še sedaj sta živi in zdravi.«

Tako pripoveduje Kristina iz Višnje gore, polna težkih, pa tudi lepih spominov. Lep spomin je na stare višnjegorske semanje dni, ko je bilo mesto polno ljudi iz bližnje in daljne okolice, polno štantov in paše za mlade oči. Če je imela dva solda, je bilo že nekaj, če je bil v žepu groš, je bilo že bogastvo. Tedaj je vabila punčka iz lecta, zrcalce ali lectovo srce. »Milo smo gledali tiste šanke,« pravi Kristina. »Ko sem za birno dobila pet kron v rdeči denarnici, sem mislila, da sem bogata, saj smo doma morali za denar vedno prodati skoraj vse, mleko in jajca, kar bi otroci kaj radi sami pojedli.«

Danes, ko bi ji lahko bilo lepo, je Kristina že stara. Že enainvajset let je vdova. Otroci so si ustvarili lastne družine, tako da živi sama v hišici na Mestnem trgu. Sedem vnučkov ima pa dva pravnučka, ki ji krajšajo čas, kadar jo obišejo, sicer pa veliko bere, včasih tudi brez očal, poslušaja radio in gleda televizijo. Tudi dela še rada, čeprav je betežna: »Zdravnik pravi, da bom bolj zdrava, če bom več hodila.«

TONE JAKŠE

Žreb je izmed reševalcev naše predzadnje križanke izbral STANETA BOZJA iz Škofljice in mu za nagrado dodelil knjigo našega znanega televizija Janeza Čučka Ostanite se naprej z nami. Čuček je v nji popisal življenje v ljubljanski televizijski hiši, zgone in nezgone ljudi, ki jih vsak dan spremljamo na malih ekranih, ko nam posredujejo novice, nas zabavajo, jezijo ali tudi dolgočasijo. Nagradjencu želimo prijetno branje!

Rešite današnje križanko in pošljite rešitev najkasneje do 5. junija na naslov: Uredništvo Dolenjskega lista, Germova 3, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 24.

KOSARKAR SPLITSKE JUŽNOPLAŠTIKE

TLIJA MENICA

KRŠČ TURSKE POLOŽNIKI/GR. BOVINJE NAŠČEVANJA

PRELAZ ČEZ VELEBIT/KRČMARICA

KEM. SIMBOL ZA NATRIJ

SESTAVIL J. UDOR

NAGON

VEZNIK

MOCVIRSKA PTICA TOPLJEŠIH PREDILOV

NORJ. SMUČI

VRSTA TENISKEGA UDARCA/SNETJAVOST

ZIMSKO PREGOVNO SREDSTVO/ZOOLO. MESTO V EGIPTU

JOSIP STRITAR/Z. IME

ARHITEKT PARIŠKEGA STOLPA

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 22

Pravilna rešitev predzadnje križanke je, brana v vodoravnih vrsticah, takšna: KAJ, OTIK, UTE, LOARA, PREDSEDNİK, INRI, AKNA, SVET ZSJ, AV, M, OPOJ, IRAK, AKRA, SFENOID, RIO, URI, NJIVA, JOZEFINA, ETAN, ATENAGORA, UNA, NONA, ADAM, SAS.

MISLI

Ves predmet umetnosti je organiziran v protest proti državi.

J. VIDMAR

Najstrašnejše je tisto, česar ne poznamo.

I. BERGMAN

DL	JUŽ. AM. STEPA	ZAPREKA	DRŽAVNIK PLJADE/ KOSARKAR SOLMAN		PRESTOLNICA GRČIJE/ KRAVEC (JAPNEVEC)				
GRAD. ODER					VELIKANI				
GLASLO IT. KOMU. NIST. PARTIJE					OS. ZAIEMK/ MIT. RIM. POZEMELJE				CASTRO FIDEL/ RUSKI VLADAR
PISATELJICA MALENSKOVA					ZVITEK				ZUNANJE- TRGOVINSKI IZRAZ/ AVT. OZNAKA SOMBORA
KORIST					ZIVLJENJ- SKA TEKOČINA				PRODUKT PRI NEPOPOL- NEM ZDREVANJU
PRITIK RENA V SVICI					SPIS				STARA PLOSKOVNA MERA

Bo prihodnost brez zoba?

Raziskave antropologa Bracea so pokazale, da se zobje zmanjšujejo — Postajajo odveč

Že tri desetletja si antropolog Loring Brace ogleduje zobe po vseh muzejih sveta od Jave do Avstralije, in tudi v naših muzejih je bil. A ne ogleduje si vsakršnih zobovij, zanimajo ga le tista, katerih starost se meri v desetisočletjih. Na osnovi teh dolgoletnih raziskav je prišel do ugotovitve, kaj čaka človeštvo. Zobje se namreč neprestano zmanjšujejo. Ko je antropolog meril obseg in debelino zob, je ugotovil, da se je v obdobju od neandertalca do modernega človeka površina tretjega kočnika zmanjšala od povprečnih 260 na 200 kvadratnih milimetrov. Pri tem pa je zanimivo, da je bilo manjšanje zob prvih 90.000 let zelo počasno, zadnjih 10.000 let, od pleistocena naprej, pa se je zmanjševanje podvojilo.

Kaj je vzrok temu? Brace domneva, da so na zmanjševanje zobovja vplivale spremenjene prehranske navade ljudi, predvsem pa drugačna priprava hrane. Z odkritjem lončenih posod in peči so ljudje hrano lahko

Seveda se zastavlja zanimivo vprašanje, ali se bo proces zmanjševanja nadaljeval. Brace pravi, da vse tako kaže. Sodobna hrana je pripravljena tako, da jo je treba še manj žvečiti. In če bo šlo tako naprej, bodo naši zanamci nekoč brez zob.

V življenju je mogoče potegniti čisto natančno mejo med mladostjo in starostjo. Mladost se konča z egoizmom, starost se prične z življenjem za druge. Mladim ljudem navržje življenje veliko užitek in tudi veliko gorja, ker živijo samo zase.

H. HESSE

Kadar zbolijo poslovni prostori

Bivanje v sodobnih pisarniških prostorih je lahko škodljivo za zdravje — Kako ozdraviti »bolne« poslovne zgradbe? — Izolacije

Pisarniško delo ni nikoli veljalo za kaj prida zahtevno in nevarno. Zanj niso značilna težakta opravila, uslužbenci ne delajo z nevarnimi snovmi, v pisarnah ni težkih delovnih razmer, kot so v mnogih industrijskih obratih, zato bi se vsakdo nasmehnil ob misli, da so pisarne nevarno delovno mesto. Kako neki, saj od nekdanj veljajo za tisto toplo gnezdece, kjer je človeku najlepše!

Vendar pa novejša raziskava kažejo, da vseeno ne gre pisarniškega dela jemati za tako varnega in neškodljivega. Raziskovalci, ki so jih presenetile številne težave pisarniških uslužbencev, so preučili njihove pritožbe, da jih v službi pogosto boli glava, da se jim vrti v glavi, da se jim solzijo in otekajo oči, da pogosto krvavijo iz nosa in imajo razpoloženske in duševne težave. Stvar so vzeli v precep, jo raziskali in ugotovili, da gre za nenavaden in zanimiv pojav, ki so ga imenovali sindrom bolnih zgradb.

Gre v bistvu za posledice onesnaženja mikro okolja, to je okolja pisarniških prostorov. Kot pravijo strokovnjaki, so to lahko zdravju zelo škodljive zadeve. Pisarne so lahko kljub lepemu videzu in zunanji čistosti gnezdišče škodljivih snovi. Kakih 20 do 30 odstotkov vseh ameriških poslovnih zgradb naj bi po mnenju raziskovalcev spadalo med »bolne« in krive, da se uslužbenci v njih slabo počutijo in da njihovo delo spremlja jo zdravstvene in razpoloženske težave.

Michael McCawley, strokovnjak za oboje, celo predvideva, da bo v prihodnih desetletjih problem zraka v pisarniških prostorih postal zelo resen.

Največkrat je za onesnažen zrak v pisarniških prostorih krivo slabo prezračevanje. Ne samo da ni poskrbljeno za zadostno odvajanje škodljivih naprav, predvsem fotokopirnih strojev, pogosto se celo dogaja, da prezračevalne naprave zajemajo svež zrak naravnost iz zraka z ulice, ki je v mestih tako prenasihčen z izpušnimi plini in drugimi onesnaževalci. Težave in sploh sindrom bolnih zgradb so povezane na nek način z energetske krizo iz sedemdesetih let. Ko je energetska kriza pokazala zobe, so povsod, kjer se obnašajo varčno in racionalno, prešli na dodatno izolacijo prostorov. Okna so zamenjali z neprodušnimi, dodatno so izolirali strop in stene ter tako preprečili naravno prepustnost zidov. Vendar na ta način niso zadržali le drage toplote, z njo vred je v prostorih ostajalo tudi vse ostalo in onesnaženost zraka v poslovnih prostorih se je nabirala in povečevala.

»Stvar je podobna razmeram v podmorju. Ni važno, kako dobiš so filtrirni, v ozračju krožijo iste snovi,« pravi Robert Phalen, strokovnjak za okolje, s kalifornijske univerze, kjer se ukvarjajo tudi s temi doslej nezabeleženimi problemi.

Mešanje istega zraka v pisarnah je škodljivo predvsem zaradi tega, ker dandanes pri normalnem pisarniškem delu nastajajo številne zdravju škodljive snovi. Najprej je tu seveda tobačni dim, nato že omenjeni hlapi fotokopirnih naprav, hlapi iz drugih pisarniških tekočin, kopirnih papirjev, tapet, čistil in celo iz sodobnega pohištva. Mnoge od teh snovi vsebujejo formaldehid, ki povzroča omočnoost in slabost, pri ženskah pa celo

menstruacijske težave. Dodatno k vsemu prispevajo še sodobne hladilno-ogrevalne naprave, ki so pogosto razširjevalec bolezenskih klic.

Tako se dogaja, da je v pisarnah zrak slabši, kot je zunaj. V nekaterih pisarnah je onesnaženost zraka za sto odstotkov večja, kot je onesnaženost mestnega zraka, ugotavljajo strokovnjaki Agencije za zaščito okolja.

Kaj to pomeni za sodobno družbo, kjer se težišče dela prenaša v pisarne, v katerih ljudje preživijo, vsaj v ameriških razmerah, okrog 90 odstotkov svojega delovnega časa, ni treba posebej poudarjati. Zaskrbljenost je povsem upravičena.

Nič nenavadnega ni torej, da je problem rodil novo dejavnost, ki ji pravijo gradbena diagnostika. Skupine arhitektov, biologov, zdravnikov in psihologov interdisciplinarno preučujejo sindrom bolnih zgradb, ker ena sama stroka temu problemu pač ne mora biti kos. Da ugotovijo, ali zgradba spada med »bolne«, je treba preučiti, kako je zgrajena, kakšne so snovi, uporabljene pri zidavi in dodelavi prostorov, kakšna je oprema in pohištvo, kako delujejo prezračevalne, ogrevalne in ohlajevalne naprave, kakšna je izolacija, osvetljenost, treba je ugotoviti, kakšni mikroorganizmi so se naselili v prezračevalnikih in drugih zanje primernih prostorih — in šele potem se je mogoče lotiti zdravljenja obolenih stavbe in prostorov.

Marsikdaj za ozdravitve ni potrebno veliko narediti, včasih pa je stavba tako zelo »oboleta«, da se je ne splača zdraviti. Lep primer dragega zdravljenja je veterinarska šola floridske univerze. Zgrajena je bila pred dvema letoma, a se je hitro izkazalo, da je izrazita »bolna« stavba. 600 uslužbenec, ki so delali v nji, se je kar naprej pritoževalo zaradi glavobolov in težav z očmi. Pregled bolne stavbe je pokazal, da bi njeno zdravljenje stalo 6 milijonov dolarjev. To je več kot polovica vrednosti investicije. Že ob temu računu so odgovorni dobili glavobol, pa naj so bili v bolni zgradbi ali ne.

Nič spominkov

Razstrelili bodo Hitlerjev bunker — Park in šola

Ko so sovjetske čete vdrle 30. aprila 1945 v Berlin, se je Adolf Hitler ustrelil v svojem bunkerju, medtem ko se je njegova komaj dva dni poročena izbranka Eva Braun zastropila. Tako si se je zloglasni firer sam sodil, njegovi sodelavci pa so firerjevo truplo polili z bencinom in zažgali. Od Hitlerja ni ostalo nič in tako so tisti, ki ga še danes občudujejo, ob dragocene relikvije. Ostal pa je Hitlerjev bunker pod kupom zemlje, poraščene s plevelom, v sedanjem vzhodnem Berlinu.

Že leta 1959 so se vzhodnonemške oblasti namenile to pričo Hitlerjevega konca uničiti, vendar takratni vrtnali stroji in dinamit niso bili kos izjemno debelim in močnim betonskim stenam in stropu bunkerja. Zdaj so se bunkerja ponovno lotili. V načrtu je, da ga podrejo, na njegovem mestu in v okolici pa zgradijo igrišče, park, stanovanjske zgradbe, šolo, restavracije in trgovine.

Tokrat gre delavcem stvar bolj od rok. S sodobnimi vrtnalniki vrtajo luknje v 4 metre debel strop bunkerja, vanje pa bodo vložili močne eksplozive, ki bodo zločinsko gnezdo raznesli v drobne kosce. Vse delce bunkerja bodo skrbno pobrali in uničili, tako da ne bo ostal nikakršen spominek.

Tudi mi smo svobodnejši, če imajo ljudje, ki mislijo drugače, pravico, da mislijo drugače in to izrazijo.

L. RISTIČ

Štiri stvari so, od katerih je odvisna večina ljudi in ki si jih največ želijo: dolgo življenje, slava, položaj in ime, denar in dobrine.

JANG ČU

Pustolovski dopust

Turizem vdira v belo divjino Antarktike — Drag dopust

Turisti so zares kot nekakšne človeške žuželke; povsod so: v planinah, na morju, v gozdovih, puščavah, otokih, mestih, na podeželju, v divjini. In zdaj jih je mogoče od časa do časa srečati tudi na kraju, ki je vse kaj drugega kot prijazen človeku. Preživeti dopust na mrazu 50° pod ničlo, v okolju, kjer ni nobenega drugega živega bitja, celo rastlin ne, kjer si od najbližjega naselja oddaljen tisoče kilometrov in ni mogoče srečati nobenih domačinov — po takem dopustu najbrž ne skomina vsakogar. A tiste, ki jih, vabi Antarktika. Seveda le, če imajo polne žepce denarja.

Verjamejo ali ne, vrste za izlet na Antarktiko, če je temu sploh mogoče reči izlet, so delo, odkar nekatere posebne organizacije organizirajo potovanja na ta najsamotnejši konec sveta. Lani je bilo opravljenih več deset izletov, za letošnjo sezono pa prav tako ni strahu. Nedavni izlet na južni pol, ki ga je organizirala kanadska organizacija, je lepo uspel, čeprav so morali udeleženci plačati kar 35.000 dolarjev za eno osebo.

Vendar niso vsi navdušeni nad pustolovskimi izletniki. Znanstveniki, ki raziskujejo Antarktiko, se boje, da bo vse bolj množično prihajanje na Antarktiko ogrozilo tamkajšnje izredno krhko naravno ravnovesje. V antarktičnem turizmu vidijo večjo nevarnost kot v morebitnem odpiranju rudnikov.

Še nikdar niso revolucije uničili sovražniki, vedno pa so jo uničili bedaki.

B. ŠTIH

Za brezglave se vedno najdejo glave, da jih pohrustajo.

F. KLOPCIČ

Mrtvi zarod

Množično poginjanje tjuhlenjev v Severnem morju — Virus

Vsako pomlad so prebivalci malega danskega otoka Anholt z veseljem pričakali prihod tjuhlenjev, ki vsako leto prihajajo na peščene obale tega otoka na pomladansko kotenje. Letos pa prihod ni bil nič vesel. Namesto veseljem dogodkom in tjuhlenjskemu naraščanju so bili Anholčani pričé skrivnostnemu umiranju.

Doslej so odkrili, da je več kot 150 odraslih živali in njihovih prezgodaj skrotih mladičev poginilo. Skoraj vsak dan so na obalah pobrali nekaj deset crknjenih živali.

A smrt ni kosila le na tem otoku. Poročila so prišla tudi od drugod, tako da se je končna številka poginulih živali dvignila že na 500.

Pravega vzroka za poginjanje tjuhlenjev in prezgodnja kotenja še ne vedo, vendar pa strokovnjaki sumijo, da je kriva onesnaženost Severnega morja. Zahodnonemški zoolog Guenter Heidemann pravi, da so v tkivu crknjenih živali odkrili visoke koncentracije težkih kovin in kloriranih ogljikovodikov.

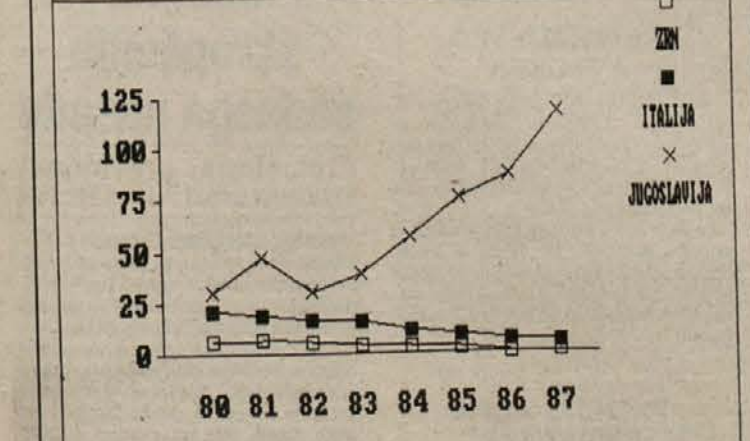
Morje, onesnaženo s temi snovmi, seveda ni primeren življenjski prostor za zdravo življenje. Kemični strupi so po vsej verjetnosti oslabili naravni samozaščitni sistem tjuhlenjev. Zmanjšana imunost pa je kriva, da so ti priznani morski sesalci postali žrtve nekega virusa. Močno sumijo, da je virus prišel v morje s klavniškimi odlagališč na zahodnih obalah Švedske.

Narodno-domovinska identiteta človeka se današnji filozofski izvorni misli razkriva kot človeško bistveno. In za to identiteto sta prav narodni faktični jezik in v njem mogoča narodna kultura najpomembnejši razsežnosti.

I. URBANČIČ

svet v številkah II

RAST DROBNOPRODAJNIH CEN

SAMO NAVZGOR — Drobnoprodajne cene pri nas že od leta 1982 naprej poznajo eno samo pot — navzgor. To resnico naši potrošniki seveda dobro poznajo, saj morajo za nakup vsakdanjih potrebščin odšteti vse več in več denarja. Graf prikazuje to nič kaj veselo rast drobnoprodajnih cen pri nas in za primerjavo še v Italiji in ZR Nemčiji; krivulje kažejo, kako se je gibala povprečna letna rast v odstotkih od leta 1980 do lani. Obe primerjavi državi poznata stalno upadaje, v Nemčiji pa je bila rast v zadnjih dveh letih celo ničelna. Še dobro, da na grafu ni letošnjega dviga, saj bi bil prenizek za tak skok jugoslovanske krivulje.

KOMISIJA ZA DELOVNA RAZMERJA DELAVSKEGA SVETA DELOVNE SKUPNOSTI ZAVAROVALNE SKUPNOSTI TRIGLAV — DOLENJSKE OBMOČNE SKUPNOSTI NOVO MESTO

objavlja prosta dela in naloge — zavarovalnega zastopnika za zastop Trebnje

Pogoji: Uspešno končana šola IV. ali V. stopnje zahtevnosti in 1 leto delovnih izkušenj. Delovno razmerje se sklepa za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Za objavljena dela in naloge je določeno 2-mesečno poizkusno delo. Kandidati naj ponudbe s kratkim lastnoročnim življenjepisom in dokazili o uspešno končani šoli, pošljejo v roku 8 dni na naslov: Zavarovalna skupnost Triglav — Dolenjska območna skupnost Novo mesto, Cesta herojev 1, Novo mesto. Ponudbe kandidatov, ki ne bodo priložili zahtevanih dokumentov, komisija ne bo obravnavala. Sklep o izbiri bo kandidatom vročen v roku 30 dni po preteku roka za prijavo.

V skladu z 9. členom odloka o priznanjih občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list, št. 20/82)

Izvršni svet skupščine občine Novo mesto razpisuje

TRDINOVO NAGRADO IN NAGRADO OBČINE NOVO MESTO ZA LETO 1988

- Trdinova nagrada se podeljuje delovnim ljudem in občanom občine Novo mesto, ki dosežejo pomembne uspehe na kulturnem, prosvetnem in znanstvenem področju.
- Nagrada občine Novo mesto se podeljuje delovnim ljudem in občanom občine Novo mesto, ki dosežejo pomembne uspehe na gospodarskem, političnem in športnem področju.
- Predloge za podelitev nagrad lahko dajejo delovni ljudje in občani, organizacije združenega dela, krajevne skupnosti, samoupravne interesne skupnosti, družbenopolitične organizacije ter družbene organizacije in društva.
- Predloge za nagrade je potrebno s obrazložljivo predložitvi izvršnemu svetu občinske skupščine Novo mesto najkasneje do 30. septembra 1988.
- Nagrade bodo podeljene ob praznikih občine na slavnostni seji zborov skupščine občine Novo mesto v oktobru 1988.

Novo mesto, junija 1988
Predsednik IS: IVO LONGAR, i. r.

Zavrnil predlog tožilstva

Z Borisom Stadlerjem o tem, zakaj je bil vložen predlog za dopolnitev preiskave v gradbeni aferi — Novomeški senat je predlog v ponedeljek zavrnil

NOVO MESTO — Zadnja številka tednika Teleks je prejšnji teden prinesla obsežno pisanje, v katerem skuša avtor razčleniti zadnja dogajanja okoli novomeške gradbene afeje, pri tem pa je napisal tudi svoje laično razmišljanje, kako se mu dozdeva, da se stvari za osumljene kar dobro razvijajo. Do takšnega dozdevanja je avtor prišel na podlagi pogovora z ljubljanskim temeljnim javnim tožilem Borisom Stadlerjem, ki pa je takšna namigovanja v razgovoru za Dolenjski list konec minulega tedna odločno zanikal. Po tistem, kar smo slišali, lahko precej manj laično zapišemo prav nasprotno.

Po mnenju tožilstva je dejansko stanje dovolj razjasnjeno, tudi o krivdi in kazenski odgovornosti obdolžencev so

stvari razčiščene, podanemu predlogu za dodatno preiskavo je botrovala le ocena, da višina protipravno pridobljene premoženjske koristi ni dovolj razjasnjena, to pa je za kvalifikacijo kaznivih dejanj odločilnega pomena. Tožilstvo namreč meni, da ni mogoče sprejeti cen za posamezne storitve pri gradnji stanovanjskih hiš Božidarja Zajca in Boštjana Kovačiča, kot jih navaja izvedenec Maligoj iz Razvojnega centra Celje, češ da so bistveno nižje od, denimo, kasnejših cen v izračunih Pionirja. Kot je povedal Boris Stadler, je že novomeško temeljno javno tožilstvo v postopku večkrat posredovalo svoje prihtevalo na izvedensko mnenje ter zahtevalo njegovo dopolnitev, vendar

• O usodi predloga za dopolnitev preiskave je v ponedeljek odločal senat novomeškega temeljnega sodišča. Senat je ugodil predlogu novomeškega preiskovalnega sodnika, ta pa je odločil, da se preiskave ne dopolnjujejo, kar pomeni seveda, da bo moral ljubljanski tožilec odločiti zgolj na podlagi zbrane gradiva. Senat je bil namreč mnenja, da je dokaznega gradiva za to fazo kazenskega postopka dovolj, morebitno dopolnitev izvedenskega mnenja pa lahko senat naknadno zahteva na glavni obravnavi.

na vsa vprašanja ni dobilo prepričljivega odgovora. Skratka, v mnenju izvedenca ostaja skupaj z nepojasnjenimi vprašanji, od količin vgrajenega materiala, ki so si zelo nasprotujoče, kubature ročne izkopa temeljev, kubature zidu do položene horizontalne izolacije, cen in še česa. Vse to po mnenju tožilstva v Ljubljani vzbuja sum o realnosti kom-

pletnega izvedenčevega izračuna tako glede cen kot glede količin.

Prav zaradi takšnih dvomov je bila namestnica javnega tožila v Ljubljani Jožica Boljete-Brus, ki je odgovorna za ta spis, mnenja, naj bi k sodelovanju pri-tegnili še nepristranski izvedenski inštitut v Zagrebu, ki naj poda izvedensko mnenje o vrednosti opravljenih del za eno stanovanjsko hišo, in sicer upošteva vse opravljena zemeljska dela, armaturo, betonsko in armiranobetonska dela, zidarska in tesarska dela ter izvedbo kanalizacije. Prav tako naj omenjeni inštitut oceni izvedensko mnenje Razvojnega centra Celje. Po besedah Borisa Stadlerja je dopolnitev preiskave zaradi vsega tega nujna, razjasnitev naštetih pomanjkljivosti lahko pripelje do bistveno drugačne vrednosti opravljenih del na eni stanovanjski hiši, to pa je seveda ključnega pomena za kvalifikacijo kaznivih dejanj, ki so jih obdolženci osumljeni.

B. BUDJA

Traktor ga je med prevačanjem stisnil ob drevo

19-letni Jože Gazvoda podlegel poškodbam

ZAJČJI VRH — Traktor je prejšnji teden zahteval novo življenje. V sredo, 15. junija, ob 22.30 uri se je 19-letni Jože Gazvoda s Sel pri Zajčjem vrhu peljal na traktorju brez varnostne kabine po lokalni cesti iz Malega Orehka proti Dolžu. Ko je zavijal na makadamsko cesto proti domačim Selom pri Zajčjem vrhu, je iz neznanega razloga zapeljal preko vozlišča in čez poldrugi meter visok travnati nasip, preko katerega se je traktor prevrnil. Med prevačanjem je vozilo Gazvoda stisnilo ob drevo, tako da je hudim poškodbam podlegel na kraju nesreče. Prepozno se je sedaj vpraševati, ali bi mu varnostna kabina prihranila življenje.

OSTALO LE PRI REŠEVANJU POTOPLJENEGA VOZILA — Veliko ur dela in truda so vložili organizatorji v pripravo ponedeljkove vaje specializiranih enot civilne zaščite na novomeški Loki, vendar jim je načrte prekrizal močan naliiv. Dan civilne zaščite je tako ostal obeležen le s prikazom reševanja potopljenega vozila iz reke. Potapljači novomeške KPA so skupaj s člani novomeške poklicne gasilske enote vozilo v pičlih nekaj minutah spravili iz vode, pri tem pa so prvič prikazali uporabo posebnih blazin, s pomočjo katerih so avtomobil spravili na vodno gladino, nakar so ga gasilci zvelkali na obalo.

Dež pokvaril vajo, ne pa slavlja

Ob 20. juniju, dnevu civilne zaščite — Močan naliiv prekinil vajo na Loki — Priznanja najzaslužnejšim — Plaketa ZIS za novomeške poklicne gasilce

NOVO MESTO — Vse je bilo v ponedeljek popoldne na Loki nared za vajo specializiranih enot občinske

ga štaba civilne zaščite, s katero so hoteli Novomeščani obeležiti 20. junij, dan CZ. K sodelovanju so bili povabljeni taborniki, jamarji, člani kinološkega društva, ki naj bi s svojimi štiri- in petsternimi prijatelji prikazali reševanje izpod ruševin, klub za podvodne aktivnosti, novomeški poklicni gasilci, radiofonisti, enota narodne zaščite, sanitetna ekipa JLA, oddelek občinske enote prve medicinske pomoči, enota za reševanje na vodi, člani zvezne organizacije za tehnično kulturo in seveda miličniki.

Vaja je imela več delov, realizirana pa sta bila le dva: razstava jarmarske in potapljaške opreme in opreme gasilske poklicne enote ter prikaz reševanja potopljenega vozila iz vode, vključno z reševanjem v vozilo vkleščenihih potnikov. Številni obiskovalci pa so v ponedeljek popoldne ostali prikrajšani za prikaz reševanja iz višinj, za ogled taborniških spretnosti in prikaz poslušnosti šolanih psov in njihove pomoči pri iskanju in reševanju ponesrečenec izpod ruševin. Žal je močan naliiv opravil svoje, zato pa nadaljevanje praznovanja dneva ci-

vilne zaščite ni bilo nič manj slavnostno. V prostorih Doma JLA je namreč predsednik skupščine občine Novo mesto Franc Šali podelil plakete in značke civilne zaščite, ki jih podeljujeta svet za SLO in družbeno samozajeto, in republiška priznanja. Zlato značko občinskega štaba CZ so prejeli: Darko Mojstrovic, na-

• V ponedeljek popoldne je bila v veliki dvorani slovenskega izvršnega sveta slavnost, na kateri je član predsedstva SRS Alojz Briški podelil plakete, znake in značke civilne zaščite za leto 1988. Najvišje priznanje, zvezno plaketo, ki jo podeljuje predsednik zveznega izvršnega sveta Branko Mikulic, je tokrat prejela tudi poklicna gasilska enota iz Novega mesta, kar je seveda nov in doslej najdragocenejši dokaz pravilne usmeritve in doseženih rezultatov tega majhnega kolektiva v zadnjih dveh letih.

mestnik poveljnika štaba CZ v Straži: Slavko Novak, poveljnik štaba CZ v Orehovi vasi; Stane Štih, poveljnik štaba CZ v Hinjah in Franc Virc, komandir občinske specializirane enote prve veterinarske pomoči. Plakete civilne zaščite so prejeli: GG, tozd Transport in gradnje iz Straže za organiziranje občinske enote za tehnično reševanje, štab CZ v Gabrju za uspehe pri razvoju in napredku civilne zaščite in ekipa prve medicinske pomoči iz Bršljina za dosežene uspehe na tekmovanju enot civilne zaščite.

Ob tem sta bili v ponedeljek podeljeni tudi dve republiški priznanji: zlati znak civilne zaščite je prejel Igor Fajdiga, član občinskega štaba CZ, plaketo civilne zaščite, najvišje tovrstno republiško priznanje, pa je prejela poklicna gasilska enota Novo mesto. Posebni priznanji SLO sta prejela še štab CZ KS Sentejnerje in Peter Jazbec, član DO Varnost.

B. B.

POTA IN STRAN POTPA

dežurni poročajo

VLOMIL V AVTO — V noči na 19. junij je neznan storilec vlomil v osebni avto 34-letnega Vinka Drnovška iz Zagarja ob Savi. Možakar je vozilo pustil parkirano pred pekarno Žita v Črnemlju, njegovo odprtost pa je nekdo s pridom izkoristil. Iz avtomobila je namreč odvil in odnesel avtoradio, vreden vsaj 80 tisočakov. Predrznega še iščejo.

OB MOTORNO ŽAGO IN VRTALNI STROJ — Neznan storilec je v noči na 17. junij obiskal garažo 45-letnega Borisa Slaka iz Trebnjega. Tatič je zmarknil motorno žago in električni vrtni stroj, tako da je Slak oškodovan za preko 100 starih milijonov dinarjev.

ČELNO TRČILA

ROŽNO — 28-letna Danica Škoberte s Senovega se je 17. junija ob 12.10 peljala z osebnim avtom po lokalni cesti z Blance proti Brestanici. Ko je v Rožnem pripeljala v desni ovinek, je tam na cesti stal kmečki voz, last Zlatka Razuma iz Reštanja. Škobertova je voz obvozila, takrat pa je nasproti z osebnim avtom pripeljal 80-letni Jože Lackovič iz Brestanice. V čelnem trčenju je bil voznik hudo ranjen, laže pa 76-letni sopotnik Franc Kapušar iz Brestanice.

GROZIL, DA BO RAZSTRELIL BLOK

SENOVO — Krški miličniki so 13. junija ob 22.30 pridržali do iztrezitve 56-letnega Karla Klavžarja s Senovega. Možakar je okoli 21. ure prišel vinjen domov in začel razgrajati po bloku. Stanovalec je celo grozil, da bo povzročil eksplozijo s plinom, kar je lani enkrat že storil, zato jih je nekaj celo zapustilo stanovanje. Zoper Klavžarja bo podana prijava sodniku za prekrške.

KOLOVOZ — Takšno podobo nudi tle dni cesti, ki povezuje Dolenje Kamenice s Potočno vasjo. Obiljub cestarjev in komunalcev, da bodo pot popravili, imajo krajani že dovolj, kajti razrita in luknjčava, v teh deževnih dneh pa tudi blatna cesta je primerna komajda še za traktor.

KRONIKA NESREČ

MED PREHITEVANJEM NA TRAVNIK — 25-letni Zlatko Poredoš iz Velikih Brusnic se je 18. junija okoli 3. ure peljal z osebnim avtomobilom po magistralni cesti med Zagrebom in Ljubljano. Pri Kro-novem je pričel prehitevati tovornjak s prikolico, ko mu je nasproti pripeljal drugo vozilo. Poredoš je krepko zavril, pri tem pa je zanesel v levo na travnik; pri tem se je hudo poškodoval 33-letni sopotnik Anton Hudoklin iz Velikih Brusnic. Slednji je zdravi v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za 4 milijone dinarjev.

VOZIL V PREKRATKI VARNOSTNI RAZDALJI — 16. junija ob 20.05 se

V Kočevju čakajo bazo AMZ

Z nedavnega občnega zbora kočevskega AMD — Izvolili novo vodstvo — Stane Levstik častni član

KOČEVEJE — Avto-moto društvo Kočevje, ki obstaja 42 let, ima skupaj 1.081 članov, od tega je 964 avtomobilistov (občina šteje 19.000 prebivalcev, ki so lastniki nad 4.000 osebnih avtomobilov in ima že blizu 8.000 voznikov motornih vozil). Na nedavnem občnem zboru AMD so ugotovili, da je društvo uspešno rešilo vse naloge, ki si jih je zadalo za minulo obdobje. Opozorili so tudi, kaj vse je potrebno v ovcini se do-je urediti. Še naprej je potrebno izboljševati ceste, saj sodijo v kočevski občini med najslabše v republiki. Lani je Avto Kočevje ukinilo avtoservis (mehanično delavnico za osebna vozila), da je zdaj v občini le ena avtomehanična delavnica, ki zasluži to ime, in še ta je v zasebni lasti. AMD tudi že več let zama-n opozarja, da je v mestu potrebna pralnica avtomobilov in to ne le zato, da bodo avtomobili bolje vzdrževani, ampak tudi, da bo okolje manj onesnaženo (zdej avtomobile perejo običajno kar ob rekah in pri hišah). Letos je potrebno urediti vse, da bi končno le zgradili že več let načrtovano bazo Pomoč-informacije, ki bi skrbel za vleko pokvarjenih vozil ali njihovo popravilo na ces-

tah, za tehnične preglede, registracijo, informacije itd.

Na občnem zboru so izvolili nov izvršni odbor društva, za predsednika pa Jako Lavrišo in podpredsednika Vinka Zajca. Veliki plaketi AMD Kočevje so podelili avtomehaniku Matiji Randlju in dr. Božidarju Tomiču. Dosedanjega dolgoletnega predsednika AMD Kočevje Staneta Levstika so proglasili za častnega člana društva, poleg tega pa mu je Avto-moto zveza Slovenije podelila svoje najvišje priznanje — plaketo AMZ Slovenije in AMZ Jugoslavije.

J. P.

Z MOTORJEM OPLAZIL TRAKTOR

SENUŠE — 14. junija ob 5.50 se je po lokalni cesti med Senušami in Velikim Trnom peljal na kolesu s motorjem 18-letni Franc Žaren iz Senuš. Mladenec je zaradi prehitre vožnje v Novi gori oplazil traktor, ki je stal parkiran na bankini zunaj vozlišča, izgubil ravnotežje in padel po cesti. Žaren se je hudo poškodoval in se zdravi v brežiški bolnišnici.

V štrajkih izgubljenih 5.000 ur

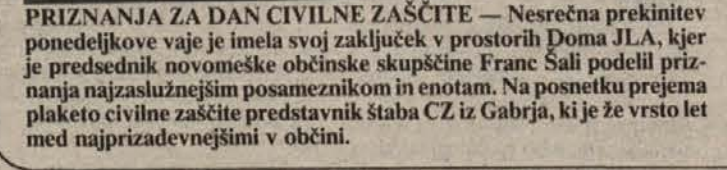
Letos narašča število kršitev javnega reda in miru, več pa je tudi nezadovoljstev delavcev in stavn — Na vrhu IMV in metliška Beti

ČRNOMELJ, METLIKA, NOVO MESTO, TREBNJE — Ne le kriminal, tudi prekrški zoper javni red in mir so letos na Dolenjskem dokaj porastli. Miličniki v vseh štirih dolenjskih občinah so v prvih treh mesecih obravnavali 276 prekrškov, ki jih je storilo 251 občanov, kar 162 tih kršitev je bilo storjenih pod vplivom alkohola. Vse te številke so precej nad lanskimi.

Statistika kaže, da je bilo letos največ kršitev povzročeno s prepiri in vpitjem, drznega vedenja in pretepojev je bilo nekoliko manj kot lani, zato pa je vno-vič porastlo število omalovaževanj po-oblaščenih uradnih oseb. Ob tem pregledu dodajamo še, da je bilo največ kršitev storjenih v gostinskih lokalih in, v nasprotju z minulim letom, podnevi. Starostna struktura kršiteljev kaže, da jih je kar 80 odstotkov starejših od 30 let, nekaj mlajših je bilo 16 odstotkov, kršiteljev, mlajših od 18 let, pa je bilo vsega 4,6 odstotka. Zanimivo je, da dolenjski miličniki v prvih letošnjih mesecih niso zabeležili enega samega prek-

V STANOVANJU EKSPLODIRAL PLIN

ČRNOMELJ — V petek, 17. junija, je ob 12.55 prišlo v stanovanju 47-letne Mhaele Schweiger iz Črnomojla do eksplozije plina. Hči Vlasta je hotela prižgati plinsko pečico, ko pa jo je odprla in prižgala vžigalico, je močno počila. Vlasto je vrglo po tleh, eksplozija pa je razbila tri okenska stekla in poškodovala štedilnik. Nesreča je na srečo minila brez telesnih poškodb, materialne škode pa je bilo za 120 tisočakov. Vzroke eksplozije še raziskujejo.

PRIZNANJA ZA DAN CIVILNE ZAŠČITE — Nesrečna prekinitev ponedeljkove vaje je imela svoj zaključek v prostorih Doma JLA, kjer je predsednik novomeške občinske skupščine Franc Šali podelil priznanja najzaslužnejšim posameznikom in enotam. Na posnetku prejema plaketo civilne zaščite predstavnik štaba CZ iz Gabrja, ki je že vrsto let med najprizadevnejšimi v občini.

vkajočih je na drugem mestu metliška Beti, tozd Konfekcija Črnemelj z 250 udeleženiimi delavci, 130 jih je štrajkalo v metliškem tozdu Konfekcija, 100 pa v Pionirjevem tozdu MKI.

rška s političnim obeležjem, zato pa je bilo v tem času evidentiranih 12 nezadovoljstev, od tega jih je 8 prerastlo v prekinitev dela. Ob teh podatkih se velja podrobneje ustavit.

V tako imenovanih nezadovoljstvih je sodelovalo 1.956 delavcev. Izgubljenih je bilo 5.320 delovnih ur, kar je domala 100 odstotkov več od lanske tovrstne številke. Še bolj zaskrbljujejo številke o prekinitvah dela na Dolenjskem. V prekinitvah je sodelovalo 1.428 delavcev (lani 987), največji porast izpada delovnih ur pa je nastal

• Najpogostejši in neposreden vzrok za številne letošnje stavke in nezadovoljstva delavcev so bili nizki osebni dohodki, nesorazmerja pri nagrajevanju, sledijo pa medsebojni odnosi, razne pomote pri izplačilih OD itd.

predvsem zaradi prekinitve dela v IMV, tozd Tovarna avtomobilov. Tam so zaradi štrajka izgubili kar 3.275 ur, kar je pretek 60 odstotkov vseh izgubljenih ur na Dolenjskem. V tej, letos na Dolenjskem največji prekinitvi dela je sodelovalo prek 700 delavcev, po številu sta-

S KOMBIJEM V AVTOBUS

SOTELSKO — 17. junija nekaj po 13. uri se je po lokalni cesti med Krškim in Brestanico s kombijem peljal 28-letni Ga-jur Zibiri iz okolice Tetova. V desni nepregledni ovinek v Sotelškem je zapeljal s prevlečko hitrostjo. Zaneslo ga je na levo, tako da je trčil v avtobus, ki ga je nasproti pripeljal 46-letni Jože Jerele iz Venič. Slednji trčenja kljub zavrzanju ni mogel preprečiti. Zibiri je bil v nesreči hudo ranjen. Materialne škode je bilo za 2,2 milijona din.

PADEL S KUPA EMBALAŽE

BREŽICE — V petek, 17. junija, ob 11. uri je prišlo v brežiški tovarni pohišstva do hujše delovne nezdode. 49-letni Slavko Strnad iz Pesjeja pri Krškem je med službo prekladal kartonsko embalažo in pri tem splezal na zloženi kup. Kup se je med plezanjem spodmaknil, tako da je Strnad padel 1,7 metra globoko na asfaltna tla in se hujše poškodoval. Zdravi se v brežiški bolnišnici.

STRELJAL ŠKORCA, OGROŽAL LJUDI

BREŽICE — 73-letni Rudolf Zagode iz Brežice je 14. junija ob 10.40 na vrta svoje hiše s flobertom streljal na škorca. Zrno je priletelo skozi okno tamkajšnjega obrata IMV in švignilo mimo ušes delavcev Franca Novaka in Jožeta Šetinca. Zaradi ogrožanja ljudi in njihove varnosti bo zoper Zagodega podana kazenska ovadba temeljnemu javnemu tožilecu. Orožje so mučasno odvzeli.

Usodno škropljenje sadnega nasada

Premajhna previdnost kriva za smrt Ivana Hotka

PIRŠENBREG PRI GLOBOKEM — Minuli petek, 17. junija, popoldne so v gospodarskem delu vinskega hrama v Piršebregu pri Globokem našli mrtvega 43-letnega gospodarja Ivana Hotka.

O vzrokih Hotkove smrti je takoj stekla obsežna preiskava miličnikov in kriminalistov krške UNZ. Kaj kmalu se je pokazalo, da je Hotko 15. junija škropil večji sadni nasad, delo je opravljal z ročno škropilnico, za škropivo pa uporabljal zelo strupeno thiodane tipa 35. Škropil je brez vsakršnih zaščitnih sredstev in ukrepov, kar je bilo, kot se je pokazalo kasneje, zanj usodno. Že v četrtek, 16. junija, je potolžil sosedu, ki je bil pri njem na obisku, da ga hudo boli glava, po 22. uri pa se je odpravil na podstrešje hrama, kjer so ga naslednjega dne našli mrtvega. Zdravnik, ki si je truplo ogledal, je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi zastrupitve s škropivom.

Telovadnice ali stadion

S sredinim sklepom so delegati občinske TKS dokončanje obnove stadiona porinili na stran

V mnogočem utegne biti za nadaljnji razvoj novomeškega športa usodna sredina skupščina TKS. Sklep, da ostane srednjoročni plan telesnokulturne skupnosti nesprenmenjen, pomeni dvojno: da mora vodstvo občinske skupnosti še naprej v nasprotju s svojimi prepričanji zagotavljati sredstva za sofinanciranje povečanih telovadnic v osnovnih šolah Šmarjeta in Škocjan, s pripombo seveda, da le, če bodo to dopuščala zbrana sredstva, in drugič, da je dokončanje pričetne obnove novomeškega stadiona vnovič postavljeno na stranski tir.

Kdove zakaj se delegati tokratne skupščine TKS niso zmenili za mnenje vodstva TKS in sveta za telesno kulturo, ki bržkone nista kar tja v en dan predlagala, naj bi prekinili s širjenjem telovadnic v drugih krajih, dokler ne bi končali pričetne obnove stadiona Bratstva in enotnosti. Vzrokov za tak njen predlog je bilo več, in to zelo tehničnih. Dejstvo je, da je stadion danes tak, kot je, neuporaben. 7 tisoč mladih v novomeški občini je tako brez ustrezne površine za tovrstno dejavnost na prostem, da o tem, koliko so prikrajšani atleti, nogometaši in še kdo, ne govorimo. Ni postranski tudi podatek, da imajo v drugih krajevih skupnostih novomeške občine veliko več telovadnih površin, kot jih ima Novo mesto samo, in je zategadelj potrebno tak predlog ocenje-

vati tudi iz tega zornega kota. Danes na stadionu kakršnakoli množična športna dejavnost ni mogoča, kar je za takšno mestno središče prava stremota, zagotovo bistveno večja od tiste, ki bi nastala, če v Šmarjeti ali Škocjanu ne bi dobili nekaj dodatnih metrov pokritih telovadnih površin.

Seveda pa ne gre prezreti še nečesa. Za dosežanja obnovitvena dela, kakršnekoli kvalitete so že bila, je bilo porabljenega ogromno denarja, za nameček ves dolg (gre za okoli 9 starih milijard s pripadajočimi obrestmi) še do danes ni poravnani. Upravičena je bojazen, da bo še tistih nekaj skromnih pridobitev s sredinim sklepom skupščine uničenih. Kajti iluzorno je misliti, da bo TKS v sedanjih gospodarskih razmerah v kratkem času zbrala potreben denar za sofinanciranje telovadnic v Šmarjeti in Škocjanu (pri tem TKS sploh nima podatkov, koliko sredstev bo to veljalo, kdo jih bo zagotavljal, kdo bo objekt vzdrževal, itd.), kar ima po mnenju delegatov prednost pred dokončanjem obnove stadiona.

Predlogo vodstva občinske TKS in seveda za telesno kulturo pri novomeški SZDL sta tako padla v vodo. Vprašanje je le, ali so delegati vse naštetu imeli pred očmi, ko so dvigali roke.

B. BUDJA

Konec z milijardnimi darili?

Glavoboli novomeške TKS s sofinanciranjem povečanih telovadnic pri osnovnih šolah — Salomonska rešitev sredine skupščine

NOVO MESTO — Sila kratak je bil zapis o dogajanjih na sredini seji obeh zborskih skupščin novomeške telesnokulturne skupnosti, če seveda na dnevnem redu ne bi bilo razprave o sofinanciranju povečanih telovadnic osnovnih šol v občini. Prav nobenih težav in posebnih pripomb ni bilo glede sprejetja letošnjega finančnega načrta TKS, z volitvami organov skupščine (ti bodo v naslednjem dvoletnem mandatu obdobju nespremenjeni) zato pa je precej več časa in tudi živcev vzelo besedovanje o sofinanciranju osnovnošolskih telovadnic.

Zadnja leta se je v Novem mestu razpasla navada, da je bila domala vsaka gradnja ali obnova telovadnice pogojena z zahtevo po večjih dimenzijah od predpisanih in načrtovanih. To je seveda pomenilo, da je v finančni konstrukciji zajela velika luknja, kajti gradnja »normalnih« telovadnic financira občinska izobrazevalna skupnost, vsak dodatni meter površine pa je seveda zahteval dodatna sredstva. Krajevne skupnosti in šolniki so se v takih primerih vselej obračali po pomoč na novomeško telesnokulturno skupnost, kjer so njihovim prošnjam praviloma vselej tudi prislutili. Vsaj doslej. Tako je tudi v sedanjem srednjoročnem planu občinske TKS določeno, da bo skupnost sodelovala pri gradnji povečanih telovadnic pri osnovnih šolah v Vavti vasi, Mirni peči, Škocjanu in Šmarjeti. Letos je TKS že zagotovila 7 starih milijard za gradnjo mirnepske telovadnice, v planu je pred-

videnih še 180 milijonov za gradnjo v Vavti vasi, ta sredstva naj bi zagotovili s pomočjo kreditov na račun programa v letu 1989.

Toda denarja za šport je vse manj in lažje je bilo trdit, da takšne investicije ne zajedo osnovne dejavnosti. Ob tem se seveda postavlja še drugo, nič manj aktualno vprašanje. Vzdrževanje takšnih povečanih površin je izredno drago, znano je dejstvo, da pri nas športnega objekta ni tako težko zgraditi, veliko težje ga je potem vzdrževati. Za že tako prazno malho TKS je bila to dodatna obremenitev, zato je bil že skrajni čas, da je bilo tokrat na skupščini postavljeno vprašanje, ali je sploh še smotno zagotavljati sredstva za vse našete telovadnice in ali bo TKS za takšne telovadnice zagotavljala vzdrževanje in amortizacijo.

Razprava je bila vroča, tisti, ki bi naj telovadnice dobili, so, razumljivo, navijali za uresničitev srednjoročnega programa. Očitno so bili dovolj glavi, vprašanje, če tudi prepričljivi, kajti delegati so naposled izglasovali sklep, da TKS financira vse v srednjoročnem planu predvidene telovadnice, s salomonsko pripombo, da je uresničitev tega odvisna od dotoka sredstev. Prav tako je padla odločitev, da je bil denar za mirnepsko in vavtovsko telovadnico enkratno darilo novomeške TKS, kajti slednja sredstva za vzdrževanje ne bo zagotavljala.

Komentar k takšnemu sklepu sredine skupščine je lahko sila kratak. Z veliko

verjetnostjo je namreč moč trdit, bosta telovadnici v Škocjanu in Šmarjeti ostali brez dodatnih površin, kajti TKS vsaj v prihodnjih nekaj letih denarja za tovrstne naložbe ne bo imela. Če seveda ne bo hotela odkriti osnovne dejavnosti in če bo resnično zastavila vse moči v dokončanje nesrečno začete projekta na stadionu Bratstva in enotnosti, čemur pa delegati očitno nasprotujejo. A o tem na drugem mestu.

B. BUDJA

VOJKOVIČ DRŽAVNI PRVAK Z 206 CM

VARAŽDIN — Na DP za starejše mladince v Varaždinu je Goran Vučkovič z osebnim rekordom 206 cm osvojil naslov državnega prvaka v skoku v višino. Na 6. mesto se je uvrstil Delić s skokom prek 190 cm. Pri dekletih je bila Saša Derganc v metu kopja 4., Tina Čuček pa 6. Šesti mesti sta osvojili tudi obe štafeti fantov. V finale teka na 200 m se je uvrstil Tomaž Božič, a so pri objavljanju finalistov pozabili prebrati njegovo ime, zaradi česar je njegova steza ostala prazna.

TRETJA DIRKA ZA DP PAVLICO

LJUBLJANA — Na stadionu v Šiški je bila v nedeljo letošnja tretja dirka za državno prvenstvo v speedwayu, ki si jo je ogledalo kakih 4.000 obiskovalcev. Nedeljska tekma je minila brez presenečenj, prvi favoriti Zvonko Pavlic iz Krškega je namreč prepričljivo opravil z vso konkurenco. Vrstni red nedeljske preizkušnje: 1. Pavlic (Krško) 15, 2. Omrzel 13, 3. Peterca (oba Ljubljana) 13, 4. Horvat (Lendava) 13 itd. V skupnem seštevku po treh dirkah vodi Pavlic z 39 točkami, Horvat jih ima 37, Peterca 35, Tominac 34 itd.

ŽE PETO MEDNARODNO SREČANJE MOTORISTOV

TREBNJE — Kot smo že pisali, pripravila trebanjski AMD konec tedna že 5. srečanje motoristov. Prišlo se bo v petek z zbiranjem prijav popoldne na športnem igrišču in nato s spoznavnim večerom v gostilni Kolenc na Mirni, nadaljevalo v soboto z ogledom trebanjskih gostin, družabnimi igrami in družabnim večerom. V nedeljo od 13 ure naprej bo tekmovalje vseh udeležencev v spretnostni vožnji na tekmovalnem poligonu pri trebanjski osnovni šoli. Pokrovitelj prireditve so trebanjska Tesnila.

TRETJE MESTO LAVRE KASTELIC NA DP

MARIBOR — Na DP mlajših mladincev in mladink v Mariboru se je z rekordom in tretjim mestom v teku na 1000 m odlikovala Lavra Kastelic. Dosegla je izvrzen rezultat 2:53,18 in svoji nedavni zmagi na srednješkolskem prvenstvu Slovenije dodala še en uspeh. Zelo dobro je nastopal tudi Dragan, ki je bil dvakrat četrti. V teku na 3000 m je to mesto osvojil z osebnim rekordom 9:00,18, rekord pa je postavil tudi v teku na 1500 z ovirami 4:29. V tem teku se je 5. mesto uvrstil Retelj, ki je tudi dosegel osebni rekord 4:35,01. Peti v državi je bil metalca kladi-va Žižek z rezultatom 48,40 m. J. P.

IZBOLJŠAN REKORD ŠENTJERNEJSKEGA HIPODROMA — Nedeljska konjeniška prireditve v Sentjerneju je postregla z nekaj zares razburljivimi dirkami, vrhunec pa je bil zagotovo nastop najhitrejših kasačev. Na levem posnetku je razburljiv finiš 4. dirke, v kateri je Fit Avia dosegel nov rekord hipodroma s časom 1:18,4. V predzadnjem ovinku je bil na čelu še zmeraj Karlo Forst (desno), zmago in rekord pa si je Fit Avia (levo) pritekel v zadnjih dvesto metrih. Na desnem posnetku pa vidimo neuspešen poskus Ikarja in Draga LESA (desno), da v ciljni ravnini vendarle poskuša iztržiti kaj več od za njiju skromnega tretjega mesta. (Foto: B. Budja)

Fit popravil rekord hipodroma

Navzlic smoli na startu je Fit Avia popravil svoj lanski rekord proge skoraj za poldrugo sekundo — Lady Lucy zmagala v kvalifikacijah

ŠENTJERNEJ — V pčilem mesecu dni je šentjernejskim organizatorjem uspelo spraviti pod streho kar dve veliki konjeniški prireditvi. Na nedeljski jim je priskočilo na pomoč tudi vreme, kajti šentjernejski hipodrom je bil tisto popoldne prava suha oaza sredi nalivov in ploh po okoliških krajih. Res škoda torej, da si te kime, katere vrhunec so bile kvalifikacije za jugoslovanski kasaški derbi in nastop najhitrejših kasačev, v katerem je Fit Avia postavil nov rekord hipodroma, ni ogledalo več ljubiteljev tega športa.

Nastopa Fita Avia, ki je bil že lanski rekord šentjernejske proge, je bil prava postalica za okoli 3.500 gledalcev. Med ogrevanjem za prvi tek avtostarta najboljših kasačev je prišlo do nesreče, v kateri sta jo skupila prav Fit in njegov voznik Marko Hrovat iz Ljubljane; oba sta padla in vprašljiv je bil celo njun nastop. Oba laže poškodovana sta se vendarle pojavila na startu, nato pa v nepozabni dirki, v kateri je Fit prav v zadnjem ovinku prehitel Karla Forsta, dosegla še nov rekord hipodroma. Kako hitra je bila ta dirka, pove že podatek, da je hitreje od starega rekorda tekel tudi drugouvrščen konj. Ob tej je največ pozornosti veljalo še kvalifikacijam za jugoslovanski kasaški derbi, ki jih je dobila Lady Lucy. Gledalci pa so seveda z zanimanjem sledili tudi nastopom domačih konj, vendar je bilo malo razlogov za zadovoljstvo. Še največje je bilo moč pričakovati od Ikarja, ki pa se je v dirki tri- do dvanajstletnih kasačev s temeljem 1:26 in boljšim moral zadovoljiti šele s tretjim mestom, kar je seveda daleč pod njegovimi zmoglostmi.

REZULTATI — 1. dirka, Emona Doljenka, časovni handicap za 3- do 12-letna na kasače, temelj 1:33,1, 1. Fiso (Koletnik, Ljubljana), 2. Majk (Stremfelj, Komenda), 3. Lear II (Sepetavc, Triglav-Bled), 2. dirka, Zavarovalnica Triglav Novo mesto, mehanični handicap za dvoletne kasače: 1. Lameto (Puh, Ljutomer), 2. Fru-fru (Slana, Ljutomer), 3. Priks (Antončić, Sentjernej); 3. dirka, Labod Novo mesto, časovni handicap za 3- do 12-letne kasače, temelj 1:29, 1. Askan B (Gorjanc, Brdo), 2. Penta (Šopar, Zagreb), 3. Figa (Slavič, Ljutomer); 4. dirka, Cestno podjetje Novo mesto, I. tek avtostarta za 3- do 12-letne kasače s temeljem 1:23,5 in bol-

jšim: 1. Fit Avia (Hrovat, Ljubljana) 1:18,4 (nov rekord hipodroma), 2. Karlo Forst (Kovačič, Maribor), 3. Fita (Sršen, Ljutomer); 5. dirka, VGP Novo mesto, časovni handicap za 3- do 12-letne kasače, temelj 1:26, 1. Nena II (Cvetek Maribor),

2. Fantast (Stegmayer, Zagreb), 3. Ikar (Les, Sentjernej); 6. dirka, Cestno podjetje, II. tek avtostarta najboljših kasačev: 1. Fit Avia, 2. Karlo Forst, 3. Fita. Skupni vrstni red po dveh tekih: 1. Fit Avia, 2. Karlo Forst, 3. Fita. 7. dirka, TKS Novo mesto, kvalifikacije za jugoslovanski kasaški derbi, avtostart za 4-letne kasače: 1. Lady Lucy (Rancigaj, Brdo), 2. Falka (Crmkovič, Ljubljana), 3. Kitan B (Hojs, Ljubljana)... 6. Rebus (Govck, Sentjernej), 7. Modra (Radkovič, Sentjernej). B. B.

Vztrajnost zgradila igrišča

V Krškem so ob krajevnem prazniku predali namenu šest novih teniških igrišč

KRŠKO — Še lani je malokdo verjel peščici krških teniških navdušenec, da jim bo uspelo zgraditi teniška igrišča. Pa se je izkazalo, da so bili fantje dovolj vztrajni in iznajdljivi, tako da jim je ob pomoči združenega dela in s Francem Čargom na čelu gradbenega odbora uspelo zgraditi šest novih teniških igrišč. Preteklo soboto je bila pri stadionu Matije Gubca slavnostna otvoritev.

Seveda pa so na novih teniških igriščih — na starih je tenis, na dveh pa asfalt — začeli igrati že pred slavnostno otvoritvijo. Kajti zanimanje za tenis je v krški občini izjemno veliko, saj šteje krški teniški klub že 1200 članov, od tega je polovica članov v samem Krškem. Seveda pa na novem teniškem igrišču, ki je tudi osvetljeno, tenisa ne bodo igrali samo člani, ampak tudi nečlani, le da bodo morali plačati malce višjo ceno, a še vedno precej nižjo kot v Čeških Toplicah. Tako bo dopolnilna cena za uporabo igrišča 2500 dinarjev za nečlane in 2000 dinarjev za člane. Popoldne od 15. do 18. ure bo cena 4000 oziroma 3500, zvečer od 18. do 22. ure pa bo

do ure po 6000 oziroma 5000 dinarjev.

Simon Gomišek je oskrbnik teniških igrišč, zraven pa bo vodil še bife. Povedal je, da je igrišče že sedaj dobro zasedeno in se torej ni bati, kako bo sredi sezone. V teh dneh bodo tu pričeli s tečaji, ki se jih bo udeležilo 60 tečajnikov, od tega bo polovica mladine in nekaj starejših občanov. Začeli bodo tudi delo s selekcijami, tu so že tudi prvi uspehi na tekmovanjih, načrt pa so še veliki. Krški tenisači bi radi objekt temeljito opremili in tako zaključili celotno podobo športnega parka s stadionom Matije Gubca. Za to pa bodo potrebna parkirišča, garderobe, tuši in nemara še kaj. In če bodo tako vztrajni, kot so bili doslej, potem jim bo zagotovo uspelo tudi to, kar so si zadali za naprej.

J. S.

Simon Gomišek, oskrbnik krških teniških igrišč.

V soboto že sedmi mirnopski tek

Start prireditve ob 17. uri

MIRNA PEČ — V počastitev dneva borca in ohranjanja tradicij NOB pripravljajo Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije, Atletska zveza Slovenije in prizadevni gostitelji tradicionalni, že 7. mirnopski tek, ki bo v soboto, 25. junija, s pričetkom ob 17. uri.

Udeleženci teka, katerega pokrovitelj je novomeški IMV v sodelovanju z Renaultom, se bodo pomerili v malem maratonu na 21 kilometrov, trinskem teku na 10 km, teku JLA na 3 km ter v teku pionirjev in pionirk na 1.500 oziroma 600 metrov dolgi progi. Prireditve bo hkrati štela za odprto prvenstvo Slovenije v malem maratonu in za prvenstvo Dolenjske v tej disciplini, hkrati pa velja tekmovalje za priznanje RTV Ljubljana »Kaveljc-korenina«. Dodajmo, da bo v malem maratonu na startu kar 9 kategorij, od mladincev do veterana, v trinskem teku dve, prav tako pa tudi v teku pripadnikov JLA, pionirjev in pionirk. Organizatorji so prijave zbirali do 20. junija, program sobotne prireditve, ki bo potekala po progah med Mirno pečjo, Jablanom, Brezovo rebrjajo, Frato in Gobodolom, pa je tek: ob 17. uri bodo najprej startali udeleženci malega maratona in trinskega teka, dve minuti kasneje pripadniki JLA, ob 17.06. pionirji na 1.600 metrov dolgo progo in ob 17.20 še druga skupina pionirjev na 600 metrov dolgo preizkušnjo.

Verjetno ni potrebno posebej poudarjati, koliko pomeni takšna zmaga po prevoženih 1.022 kilometrih od Zagreba do Čičevca v konkurenci najboljših vzhodnonemških kolesarjev, med katerimi omenimo le Bartha, dvakratnega zmagovalca Dirke miru, odličnih sovjetskih tekmovalcev na čelu z lanskegaletovim setovnim mladinskim prvacom Tonkovom, da ne navedemo naprej.

Najhuje je bilo v soboto, v zadnji etapi. Sovjetski kolesarji so mi hoteli na vsak način iztrgati rumeno majico, narekovali so silovit tempo in le kolegom iz A in B reprezentance se imam zahvaliti, da mi je uspelo s pičlo prednostjo petih sekund

JUGO ŽE NA RATEŽU — Takole so v nedeljo pred Vovkovo gostilno na Ratežu pozirali novomeški junaki v soboto končane mednarodne dirke Po Jugoslaviji. Pred avtomobilom, ki ga je kot nagrado za osvojevo prvo mesto prejel Sandi Papež (v sredini), sta še Jure Robič (levo), ki je vozil z B reprezentanco in v skupnem seštevku zasedel 21. mesto, in Jože Smole (desno), ki je med najzaslužnejšimi, da je Papežu uspel veliki met. Tako Sandi kot Jože sta bila seveda tudi člana naše A reprezentance, ki je v ekipnem seštevku v zadnji etapi prehitela Sovjetsko zvezo in zmagala. (Foto: B. B.)

Podvig krških kegljačev

Presenetljiv razplet tradicionalnega turnirja moških ekip v kegljanju — Krško pred Gadisom in Konstruktorjem

KRŠKO — V počastitev krajevnega praznika in pod pokroviteljstvom krajevnega skupnosti Krško je tamkajšnji kegljaški klub pripravil že 5. tradicionalni turnir moških ekip v kegljanju. Na kegljišču hotela Sremič so se zbrali tekmovalci iz sedmih slovenskih klubov.

Med posamezniki je najboljši rezultat dosegel Darko Bizjak iz Gradisa z 941 podrtimi keglji, sledita pa Kirbiš (Konstruktor) z 921 in Rožman (Krško) z 919 podrtimi keglji.

DVE ODBOJKARSKI

KOČEVJE — Nove drugoligašice iz Kočevja so pred dnevi sodelovale na močnem mednarodnem odbojškarskem turnirju v madžarskem Szombathelyju in v konkurenci šestih ekip zasedle tretje mesto. Kočevke so namreč v odločilnem polfinalnem srečanju izgubile z gostitelji-cami z 2:3. — V vrstah odbojkaric Kočevja je prišlo te dni do nekaterih sprememb. Novi trener ekipe je namesto Tona Krkoviča sedaj Tine Knavs, Kočevke pa je okrepila tudi bivša igralca ravenskega Fužinarja Nataša Pavšar.

Trden črnomaljski člen Gorenja

Ladislav Grdina o rezultatih in nadaljnjih načrtih Gorenja, DO Gospodinski aparati — Brez razvoja črnomaljskega tozda ni napredka delovne organizacije

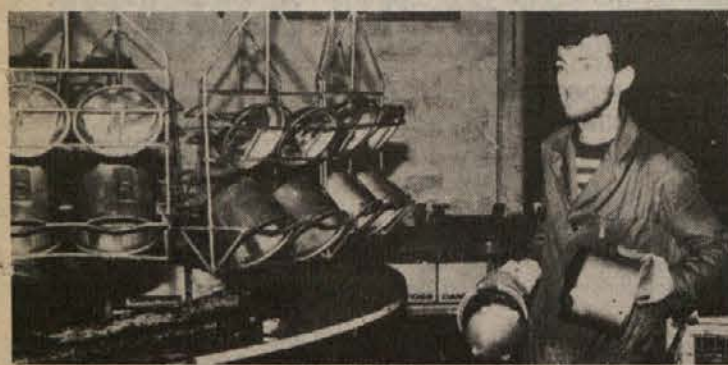
ČRNOMELJ — Sozd Gorenje sodi med večje in uspešnejše slovenske organizacije združenega dela, ki svojo vrednost vedno znova potrjujejo tudi na močno konkurenčnih zahodnih trgih. Delovna organizacija Gospodinski aparati je med sorodnimi firmami na šestem mestu v Evropi in pokriva okoli 5 odst. evropskega trga z gospodinskimi aparati. Je seveda tudi daleč največji jugoslovanski izvoznik teh aparatov na zahodno tržišče, saj znaša njen delež v jugoslovanskem izvozu pralnih strojev na evropsko tržišče kar 90 odst., hladilnikov 50 odst., zmrzovalnikov 73 odst., vsi vgradni kuhalni aparati, ki prihajajo iz Jugoslavije na ta zahtevni trg, pa so iz Gorenja.

Prejšnji petek je o dosedanjih rezultatih in nadaljnjih načrtih te delovne organizacije v Črnomlju govoril predsednik njenega poslovnega odbora Ladislav Grdina. V Črnomlju dela eden od sedmih tozdov DO Gospodinski aparati. Kompressorji, v katerem je zaposlenih 179 ljudi. »DO Gospodinski aparati, v kateri je zaposlenih 5.640 ljudi, je najstarejša in s proizvodnega stališča najbolj razvita delovna organizacija v Gorenju, zato veliki skoki v proizvodnji niso več možni. Za letošnji načrtujemo za 5 odst. večjo proizvodnjo kot lani, to pa smo dosegli z manj zaposlenimi, se pravi, da bomo povečali produktivnost in hkrati izboljšali kvaliteto. S tem si obojamo tudi večjo prodajo na tujih trgih in višje cene; naš cilj je, da v Evropi dosežemo srednji cenovni razred. Letni je za izvoz delalo 52 odst. naših proizvodnih zmogljivosti, letošnji plan je 55 odst., vendar sedaj dela za izvoz že 60 odst. naših zmogljivosti, zaradi zmanjšane kupne moči doma pa raču-

namo celo na 70-odst. delo za izvoz,« je med drugim povedal Grdina. Tako bodo letos izvozili kar 1.730.000 različnih gospodinskih aparatov, od tega 530.000 hladilnikov in 450.000 pralnih strojev. Njihov letošnji izvoz bo vreden 160 milijonov dolarjev, celoten sozd Gorenje pa bo izvozil za 260 milijonov dolarjev.

»V naši delovni organizaciji si ne moremo zamisljati razvoja brez razvoja črnomaljskega tozda,« je dejal Grdina. Z vodilnim svetovnim proizvajalcem kompresorjev za hladilno-zmrzovalne aparate, nemškim Danfossom, so že podpisali pogodbo za proizvodnjo dveh novih tipov kompresorjev. O kakovosti teh kompresorjev dovolj pove to, da so Japonci na vprašanje, kaj delajo na tem področju, odgovorili, da skušajo doseči raven in kakovost teh kompresorjev. O poslovnih stikih s to veliko nemško firmo pa govori dejstvo, da je Danfoss prvič dal svojo dokumentacijo o novih proizvodih nekemu drugemu. Med Gorenjem in Danfossom gre za kooperacijo in ne za nakup licence. Gorenje bo lahko svoje proizvode s temi vgrajenimi kompresorji prodajalo po vsem svetu, soglasje od Danfossa bodo potrebovali le za neposreden izvoz teh kompresorjev v nekatere države. Jeseni bo končan investicijski program in sklenjena pogodba za dobavo opreme, dobavni rok pa je 16 mesecev, tako da bo proizvodnja novih tipov kompresorjev stekla v večjem obsegu leta 1990. Po današnjih cenah je vrednost te naložbe 12 milijard dinarjev. V šestih do sedmih letih pa naj bi v celotni delovni organizaciji Gospodinski aparati v razvoj investirali kar 430 milijard dinarjev.

Kako so v Gorenju v zadnjem času

KMALU NOVI KOMPRESORJI — Leta 1990 bodo v črnomaljskem tozdu Gorenja začeli proizvajati nova tipa kompresorjev, ki sodita v svetovni vrh na tem področju. Po sedanjih cenah bo naložba veljala 12 milijard dinarjev.

ZAHVALA

V 87. letu starosti nas je zapustil dragi papa, dedek, pradedek in stric

MARTIN LUMPERT
Češence 14, Mirna peč

Iskreno se zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje, izrekli sožalje ter pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvalujemo dr. Jerneju Kranjcu za skrbno nego med boleznijo, delovnim organizacijama KOMUNALA in ZTO-Sekcija za vleko vlakov Novo mesto, govornikoma Slavici Derganc in Jožetu Kondi za besede slovesa, pevskemu zboru »Dušan Jereb« iz Novega mesta za zapete žalostinke in gospodu župniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala.

YSI NJEGOVI

ZAHVALA

Ob nenadni smrti dragega moža, očeta in starega očeta

KARLA ŽUPEVCA
iz Raven pri Zdolah

se iskreno zahvalujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, krajanom in sodelavcem za izraze sožalja, darovano cvetje, pomoč pri organizaciji pogreba ter tako številno spremstvo na zadnji poti. Posebna zahvala Gerjevičevim, Knezovim in Troštovim za vsjo pomoč, TCP Djuro Salaj in Društvu upokojencev Krško za sodelovanje pri pogrebu, delavcem trgovskega podjetja Preskrba in Nuklearne Krško, Delavnice pod posebnimi pogoji Leskovec, Železniške milice Ljubljana ter osrednjih sol Vipava in Slandrove brigade iz Domžal za izraženo sožalje, cvetje in spremstvo na poslednji poti. Iskrena hvala Antonu Živicu za tople poslovilne besede, pevcem in godbi za v srce segajoče žalostinke ter gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Hvala še enkrat vsem, ki se boste pokojnega z lepó mislijo v srcu spominjali.

Žalujóci: vsi njegovi

izboljšali kvaliteto svojih izdelkov, pove tudi to, da se njihovi servisieri pritožujejo, da nimajo dovolj dela. Do leta 1992 pa nameravajo v Gorenju vsa tista delovna mesta, na katerih je kakovost izdelka odvisna od človeka, avtomatizirati.

A. BARTELJ

Artiče: revija tamburaških orkestr

Jutri jubilejni koncert, plesi in razstava

ARTIČE — Tamburaški orkester prosvetnega društva Oton Župančič Artiče praznuje 20-letnico igranja. Ustanovil ga je Martin Blatnik, prvi člani pa so bili Vinko Haler, Ivan in Franc Fuks, Branko Rožman in Jože Aringer. V tisti čas sodijo tudi začetki pevskega zbora in folklor.

Tamburaški orkester se je kmalu okrepil in 1974 je imel našudiranih že 80 skladb. Sledila je kratka prekinitev, 1983 pa je prevzel strokovno vodstvo prof. Drago Križanič. Orkester se je potem pomladil, vanj so se vključili soljarji. Dobili so nove instrumente in uniforme. Tamburaši so potem družno nastopali s pevci in folklorno skupino, ki jih je povezal med seboj Miha Haler.

Orkester sodeluje na republiških in zveznih tekmovanjih in se zadnji dve leti uvršča med najboljše tamburaške skupine v Jugoslaviji.

Na nedeljski reviji bo z domačini vred sodelovalo devet orkestr iz Slovenije: iz Cirkovcev, Črnomlja, Griž, Pirana, Hoč in Celja, Sotradice in Ljubljane. Vsak ima na sporedu po tri skladbe, dve pa bodo zaigrali skupaj na zaključnem nastopu.

J. T.

»AVTOMATIZACIJA STREGE IN MONTAŽE«

NOVO MESTO — Danes in jutri bo v Domu JLA v Novem mestu sedmi seminar z gornjim naslovom. Pod pokroviteljstvom združenih Isker dolenjske regije ga organizira laboratorij za tehnično kibernetiko, obdelovalne sisteme in računalniško tehnologijo, ki deluje na ljubljanski fakulteti za strojništvo. Na današnje otvoritev ob 9. uri so med drugim povabili poleg predstavnikov občinskega družbenopolitičnega življenja dekana fakultete za strojništvo in predstavnika Gospodarske zbornice Slovenije. Na novomeškem delovnem srečanju bodo sodelovali številni strokovnjaki iz vse Slovenije.

JURIJ KOZJAK NA MULJAVI

MULJAVA — Igralska skupina tukajšnjega kulturno-umetniškega društva bo jutri uprizorila dramatisiranega Jurija Kozjaka, tej premieri pa bodo pridružili gledališčniki z Muljave še predstave 25. t. m. ter 1., 2., 8. in 9. julija. Uprizarjanje Jurčičevih del sicer sodi v železni repertoar Letnega gledališča pod Jurčičevo domačijo. Jurija Kozjaka sta priredila domačin Dane Zupančič in častni krajjan Muljave Janez Eržen, igravec Mestnega gledališča Ljubljana, scena pa je delo Vinka Severja in Jožeta Sinjurja. V igri bo nastopalo 80 domačih amaterskih igralcev, med njimi 10 konjenikov, ki dajejo predstavi še poseben čas. Podobne predstave so privalibile prejšnja leta na večer tudi po 1.500 do 2.000 obiskovalcev.

RAZPRAVE O AVTO CESTI

TREBNJE — Javne razprave o dopolnitvi planskih aktov zaradi gradnje bodoče avto ceste Ljubljana — Zagreb bodo 27. junija v OŠ Veliki Gaber, 28. junija v prostorih KS Šentlorence, 29. junija v združenem domu v Veliki Loki, 30. junija v gostilni Mišič v Štefanu, 6. julija v veliki sejni sobi skupščine občine Trebnje in 7. julija v GD v Dol. Nemški vasi. Vse razprave se bodo pričele ob 19. uri. Vabljeni!

12. DOLENJSKA KRESNA NOČ V MOKRONOGU

MOKRONOG — V soboto, 25. junija, ob 20. uri se bo na mokronoškem gradu začela 12. dolenjska kresna noč, kulturno-zabavna prireditelj, ki navadno nikogar ne razočara. Celó tistih ne, ki dobronamerno prestrežejo kakšno kresničko, ki zleti z vsemi žavbami namazanega jezika kresnička Lojzeta Podboja — Slavca. V kulturnem sporedu seveda ne bo manjkal nepogrešljivi organizator kulture v Mokronogu — KUD Emil Adamič in njegova folklorna sekcija. Visoko raven kulturnega dela prireditve zagotavlja nastop solistov mariborskega baletnega ansambla, čarodej za magijo kresne noči pa bodo Jani Jošovec, Franc Zupan in Danilo Gorjup. Pri obredu kresne noči sodelujejo vsi obiskovalci. Za ples bo igral ansambel Akord. Pokrovitelj 12. dolenjske kresne noči v Mokronogu bo Iskra Mokronog.

TELEVIZIJSKI SPORED

- PETEK, 24. VI.**
8.45 — 12.00 in 16.50 — 00.00
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
17.05 VIDEO STRANI
17.20 TEDNIK, ponovitev
18.20 GRIZLI ADAMS, 21. del nanizanke
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
19.59 ZRCALO TEDNA
20.22 CAGNEY IN LACEY, 1. del ameriške nanizanke
21.10 O FAUSTU, CERKVI IN TA-
- BUJSKIH TEMAH V NDR, dokumentarna oddaja**
21.55 DNEVNIK
22.10 STEKLINA STO LET PO PAS-TEURJU, francoski dokumentarni film
22.30 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, 6. del nadaljevanke
00.00 WETHERBY, angleški film
01.40 VIDEO STRANI
- DRUGA TV MREŽA**
19.00 Fantje z vseh vetrov — 19.30 Dnevnik — 19.55 Lausanne: Mednarodni atletski miting — 22.30 Poročila —
- 22.35 Dokumentarna oddaja — 23.10 En avtor, en film
- TV ZAGREB**
8.30 Znanost — 9.30 Ljubo doma, kdor ga ima — 10.00 Poletno dopoldne — 12.15 Poročila — 12.20 Poletno dopoldne — 15.35 Poročila — 15.40 Poletno dopoldne — 16.50 Program plus (ponovitev) — 18.30 Risanka — 18.40 Številke in črke — 19.00 TV koledar — 19.30 Dnevnik — 20.00 Nezdodni center (nanizanka) — 21.00 Zabavnoglasbena serija — 22.00 Dnevnik — 22.20 O sole mio — 23.20 Program plus — 01.00 Poročila
- SOBOTA, 26. VI.**
8.35 — 11.50 in 13.30 — 00.00
TELETEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
10.30 JUBILEJNA TEVETEKA, ponovitev 21., zadnje oddaje
11.35 VIDEO STRANI
13.45 VIDEO STRANI
14.00 RADOVEDNI TAČEK
14.15 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
14.20 MIŠKOLIN
14.30 POSTOJNKA JAMA, ponovitev
14.45 REPUBLIŠKA REVİJA MPZ ZAGORJE 86
15.15 POROČILA
15.25 FINALE EP V NOGOMETU
17.15 PASTIRCI, slovenski mladinski film
- 18.35 PAPEŽ V KRKI NA KOROSKEM, reportaža
19.01 KNJIGA
19.30 DNEVNIK
19.59 NAŠ UTRIP
20.22 ŽREBANJE 3x3
20.30 OHCET V LJUBLJANI, reportaža
21.10 NEVSAKDANJA ŽENSKA, italijanski film
V petih dneh policijski inšpektor razišče umor arhitekta. Vse glavne osebe se gibljejo v visoki družbi, zato mora inšpektor delovati še posebej diskretno, saj s svojim finančnim in političnim vplivom lahko usodno posežejo v njegovo delo.
23.00 DNEVNIK
23.15 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, 7. del nadaljevanke
TUDI TAKNI SE RODIJO, 3. del humoristične serije
- NEDELJA, 26. VI.**
8.45 — 13.15 in 13.55 — 22.45
TELETEKST
9.00 VIDEO STRANI
9.10 ŽIV ZAV
10.05 GRIZLI ADAMS, 21. del nanizanke
10.30 GOPSA MONSOROJSKA, 3. del nadaljevanke
11.25 ALPSKI VEČER
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
14.10 VIDEO STRANI
14.25 SINONI IN HČERE STEKLARJA JAKOBA, 12. del nadaljevanke
15.20 PRISLUHNI MO TIŠINI
16.00 SP V MOTOKROSU
17.25 APLAVZI, APLAVZI, sovjetski film
18.40 RISANKA
19.01 TV MERNIK
19.30 DNEVNIK
20.07 MOŠKI V SREBRNEM JOPIČU, 2. del nadaljevanke
- PONEDELJEK, 27. VI.**
8.45 — 12.00 in 17.00 — 00.00
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ
17.15 VIDEO STRANI
17.30 NAŠ UTRIP, ponovitev
17.45 ZRCALO TEDNA, ponovitev
18.15 MALA NADA
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNİK
- 19.30 DNEVNIK
20.07 MEDNARODNO DELAVSKO GIBANJE — DO OKTOBRA, 1. del dokumentarne serije
20.45 DINAR
21.30 DNEVNIK
21.45 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, 8. del nadaljevanke
ALO, ALO, 4. del humoristične serije
- TOREK, 28. VI.**
8.45 — 12.00 in 17.55 — 00.00
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
18.10 VIDEO STRANI
18.25 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
18.30 NA POČITNICE
18.45 RISANKA
- 19.01 OBZORNİK
19.30 DNEVNIK
20.07 MEDNARODNO DELAVSKO GIBANJE — RAZPOTJA, 2. del dok. serije
20.45 OSMI DAN, oddaja o kulturi
21.30 DNEVNIK
21.45 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, 9. del nadaljevanke
- SREDA, 29. VI.**
8.45 — 12.00 in 17.55 — 00.00
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
18.10 VIDEO STRANI
18.25 TRJ PREDICE
18.35 MIŠKOLIN
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNİK
- 19.30 DNEVNIK
20.07 MEDNARODNO DELAVSKO GIBANJE — GRENKI MIR, 3. del dok. serije
20.45 MEDNARODNA OBZORJA
21.30 DNEVNIK
21.45 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, 10. del nadaljevanke
- ČETRTEK, 30. VI.**
8.45 — 12.00 in 17.50 — 00.00
TELETEKST
9.00 POLETNA NOČ, ponovitev
18.05 VIDEO STRANI
18.20 INDIJANSKE LEGENDE
18.45 RISANKA
19.01 OBZORNİK
- 19.30 DNEVNIK
20.06 TEDNIK
21.05 IZGUBE, 5. del nadaljevanke
22.05 DNEVNIK
22.20 POLETNA NOČ
SCHWARZWALDSKA KLINIKA, KDO BO NOSIL HLAČE, 4. del
01.20 VIDEO STRANI

100,6 MHZ

EPP - OGLASI - ČESTITKE

studio

Tel.: 28-160

NEDELJA
8.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 8.30 kmetijska oddaja, 9.30 kronika, nekoč je bilo tako..., repičeva draga, 10.00 vse manj je dobrih gostin, 11.00 mali oglasi, 12.30 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 18.00 konec programa

PONEDELJEK
12.00 začetek programa — pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 modra kronika — ponovitev oddaje, 13.30 pogovarjamo se z vami, 14.30 šport, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 lestvica narodno zabavne glasbe, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biva leze-biba gre, studio D — jutri

TOREK
12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., iz organizacij združenega dela — mozaična oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 pomagamo vam, 16.30 minute za narodno glasbo, 17.00 odgovarjamo na vaša vprašanja, 18.00 kronika, pesem tedna, biva leze-biba gre, studio D — jutri

ČETRTEK
12.00 začetek programa, pozdrav, napoved, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditev, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biva leze-biba gre, studio D — jutri

SOBOTA
12.00 začetek programa, napoved, pozdrav izbor pesmi tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 čestitke in pozdravi naših poslušalcev, 14.00 nagradni kviz, 15.30 dogodki in odmevi, 15.00 zanimivosti, predstavitev znanih in manj znanih oseb, prireditev, 16.30 modra kronika, 18.00 kronika, biva leze-biba gre, studio D — jutri

SREDA
12.00 začetek programa, pesem tedna, 12.30 novice, nekoč je bilo tako..., 13.00 vaš in naš studio — D, 13.30 glasbena oddaja, 15.30 dogodki in odmevi, 16.00 želje in čestitke naših poslušalcev, 17.00 aktualna tema, 18.00 kronika, pesem tedna, biva leze-biba gre, studio D — jutri

Radio Sevnica

UKV — 96.8 ali 105.2 MHz
Redakcija
Čestitke
Oglasi
telefon 81-004
Studio
telefon 81-315

ČETRTEK
17.00 — Uvod in predstavitev sporeda
17.20 — Predstavljamo vam
17.45 — Ljubezen nam je vsem v pogubo
18.00 — Dobimo se ob istu uri
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Slovo ...

SOBOTA
17.00 — Uvod in predstavitev sporeda
— Razvedrilna sobota
— do 19. ure

NEDELJA
10.30 — Pozdrav in predstavitev sporeda
10.50 — Kmetijska panorama
Nedeljski gost
Oddaja o kulturi
11.40 — Mikrofon na vasi
Dobro je vedeti
12.00 — Aktualno
Minute za prometno varnost
12.15 — Za vsakogar nekaj
13.00 — Nedeljski poročevalci
13.30 — Čestitke in pozdravi naših poslušalcev

SREDA
17.00 — Pozdrav in predstavitev sporeda
17.05 — Informativna kronika
17.25 — Naši kraji in ljudje
18.25 — Glasbena oddaja
19.00 — Zaključek sporeda

SEME

Cenjene stranke obveščamo, da smo pričeli z obratovanjem v novi prodajalni na GLAVNEM TRGU 17 (nekdanji KROJAČ).

Za nakup se priporočamo!

**REPUBLIŠKI SEKRETARIAT
ZA NOTRANJE ZADEVE SR SLOVENIJE
Uprava za notranje zadeve Krško**
objavlja prosta dela in naloge

PISARNIŠKEGA DELAVCA

Pogoji:
— končan program srednjega 2-letnega izobraževanja administrativne smeri
— poskusno delo

Poleg splošnih pogojev po zakonu o delovnih razmerjih morajo kandidati izpolnjevati še pogoje 84. člena zakona o notranjih zadevah.
Pisne prijave z življenjepisom in dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi Upravi za notranje zadeve Krško, Krških žrtev 55, Krško.
Informacije na telefonsko številko (068) 72-080.

O izidu objave bodo kandidati pisno obveščeni v 15 dneh po izbiri kandidata.

309/25

**MERCATOR-KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA
Ribnica, Šeškova 15
ZADRUŽNI SVET**
razpisuje v skladu z 51. členom statuta dela in naloge

DIREKTORJA

Poleg splošnih pogojev, določenih v zakonu o združenem delu, mora kandidat izpolnjevati še naslednje posebne pogoje: da ima visoko ali višjo izobrazbo kmetijske, ekonomske ali pravne smeri, najmanj 5 let delovnih izkušenj, da je moralno-politično primeren.

Kandidat, ki bo izbran, bo imenovan za 4 leta.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: **MERCATOR-KMETIJSKA ZADRUGA RIBNICA, Šeškova 15 — 61310, Ribnica, s pripisom »za razpisno komisijo«.**
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po poteku roka za prijavo.

310/25

Na podlagi 46. člena zakona o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84) in 245. člena sprememb in dopolnitev statuta občine Trebnje (Skupščinski Dolenjski list št. 16/80) je Skupščina občine Trebnje na seji zbora združenega dela in zbora krajevnih skupnosti ter družbenopolitičnega zbora dne 8. 6. 1988 sprejela

SKLEP

o javni razgrnitvi osnutka dopolnitev prostorskih sestavin družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986 — 1990 s programskimi zasnovami za ureditveno območje izgradnje avtoceste — magistralne ceste Bratstva in enotnosti

1. Javno se razgrne osnutek dopolnitev prostorskih sestavin družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986 — 1990 s programskimi zasnovami za ureditveno območje izgradnje avtoceste — magistralne ceste Bratstva in enotnosti, izdelan pri UZ Projektivni atelje Ljubljana pod št. 3276-1 v maju 1988.

2. Osnutek dopolnitev prostorskih sestavin družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986 — 1990 s programskimi zasnovami za ureditveno območje izgradnje avtoceste — magistralne ceste Bratstva in enotnosti, izdelan pri UZ Projektivni atelje Ljubljana pod št. 3276-1 v maju 1988.

- Veliki Gaber
- Šentlovrenc
- Velika Loka
- Štefan
- Trebnje
- Dol. Nemška vas

30 dni od dneva objave sklepa v Dolenjskem listu.
Javna obravnava bo potekala po naslednjem razporedu:
— 27. 6. 1988 ob 19. uri v osnovni šoli Veliki Gaber
— 28. 6. 1988 ob 19. uri v prostorih KS Šentlovrenc
— 29. 6. 1988 ob 19. uri v zadružnem domu Velika Loka
— 30. 6. 1988 ob 19. uri v gostilni Mišič v Štefanu
— 6. 7. 1988 ob 19. uri v veliki sejni dvorani SO Trebnje
— 7. 7. 1988 ob 19. uri v gasilnem domu v Dol. Nemški vasi

3. V času javne razgrnitve k osnutku dopolnitev prostorskih sestavin družbenega plana občine Trebnje za obdobje 1986 — 1990 s programskimi zasnovami za ureditveno območje izgradnje avtoceste — magistralne ceste Bratstva in enotnosti dajo svoje pripombe in predloge občani v KS, delavci in delovni ljudje v zainteresiranih organizacijah združenega dela ali samoupravnih organizacijah oz. skupnostih.

Številka: 30-03/88-10
Datum: 8. 6. 1988

Predsednik
skupščine občine:
NACE DEŽMAN, i. r.
308/25

**Samoupravna stanovanjska skupnost
občine Crnomelj**

odbor za gospodarjenje s stanovanjskim sklado

odda v najem poslovni prostor

s površino 27,82 m² v Ulici 21. oktobra 19/b v Črnomlju.

Interesenti naj dostavijo pisne vloge na Samoupravno stanovanjsko skupnost občine Crnomelj, Mirana Jarca 3, Crnomelj, ali se oglasijo telefonično na št. 51-212.

312/25

**ZCD
TOZD Zdravstveni dom Novo mesto**

objavlja po sklepu DS

javno licitacijo za

	letnik izključna cena	
2 osebna avtomobila ZASTAVA 750	1980	800.000
1 reševalni avto CITROEN	1981	4.000.000
1 reševalni avto CITROEN (karamboliran)	1981	2.000.000
1 avto LADA NIVA	1986	5.500.000

stara okna, delno zastekljena, v ZP ŠENTJERNEJ
Licitacija za avtomobile bo v petek, 24. 6. 1988, ob 8. uri pred Zdravstvenim domom, licitacija za okna pa bo v ponedeljek, 27. 6. 1988, ob 8. uri v ZP Šentjernej.

Ogled bo možen eno uro pred licitacijo, za karambolirani CITROEN pa v četrtek, 23. 6. 1988, od 7. do 8. ure pri Jerovšku v Grosupljem.
Do začetka licitacije mora vsak interesent plačati pri blagajni varščino v višini 10% izključne cene.
Uspešni ponudniki morajo najkasneje v 8 dneh skleniti pogodbo in plačati celotno kupnino. Prometni davek plača kupec.

**DO DINOS LJUBLJANA
TOZD Priprava odpadnih
surovin
Ljubljana, Titova 118**

Odbor za delovna razmerja

objavlja prosta dela in naloge

2 SORTIRCEV

v delovni enoti Novo mesto, Ljubljanska cesta 35

Pogoji:
KV delavec kovinske ali metalurške smeri in 1 leto delovnih izkušenj.
Delo se sklone za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in enomesečnim poskusnim delom.
Kandidati naj dostavijo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: **DINOS Ljubljana, TOZD Priprava odpadnih surovin, Ljubljana Titova 118, v 8 dneh po objavi.**

318/75

KOMUNALA Trebnje, p. o.

razpisuje
po sklepu delavskega sveta
v skladu s 136. členom statuta DO KOMUNALA Trebnje
prosta dela in naloge

direktor DO

Od kandidatov pričakujemo, da izpolnjujejo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v SRS, še naslednje:
— višja ali visoka izobrazba tehnične, ekonomske ali pravne smeri,
— da imajo najmanj 4 oz. 2 leti ustreznih delovnih izkušenj,
— da izpolnjuje načela in merila za opravljanje najodgovornejših funkcij in nalog.

Delo je s posebnimi pooblastili in odgovornostmi; mandat traja 4 leta.
Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi v zapečateni ovojnici na naslov: **KOMUNALA Trebnje, Goliev trg 9, Trebnje, s posebno oznako na ovojnicah »Za razpisno komisijo«.**
O izbiri bomo kandidate obvestili v 15 dneh po izbiri.

325/25

V skladu z 9. členom odloka o priznanjih občine Novo mesto (Skupščinski Dolenjski list, št. 20/82)
razpisuje

Komisija za priznanja skupščine občine Novo mesto zbiranje predlogov za:

- 1. imenovanje za častnega občana novomeške občine in**
- 2. podelitev plakete mesta Novo mesto**

Za častnega občana občine Novo mesto je lahko imenovan tisti, ki doseže pomembnejše uspehe na gospodarskem, političnem, kulturnem ali športnem področju in tisti, ki pomembno prispeva k razvoju in krepitvi samoupravnih odnosov v našem družbenem sistemu.

Plaketa mesta Novo mesto se podeljuje zaslužnim delovnim ljudem in občanom, organizacijam združenega dela, samoupravnim interesnim skupnostim, krajevnim skupnostim ter drugim organizacijam in skupnostim, družbenopolitičnim organizacijam, društvom in državnim organom, ki dosežejo izredne uspehe na področjih, na katerih delujejo in ki s tem pripomorejo k boljšemu družbenoekonomskemu, družbenopolitičnemu in splošnemu družbenemu položaju ter razvoju samoupravnih družbenih odnosov v občini.

Skrajni rok za dostavo utemeljenih in obrazloženih predlogov je 31. avgust 1988.

Dokončni predlog priznanj bo pripravila komisija za priznanja in ga predložila v odločitev zborom občinske skupščine v septembru 1988, priznanja pa bodo podeljena na slavnostni seji občinske skupščine v oktobru 1988.

Novo mesto, junija 1988

Predsednik komisije:
VINKO BAMBIČ, i. r.

SEME

**DO SEME BEOGRAD,
TOZD BEOGRAD,
PE MARIBOR, Framska c. 4**

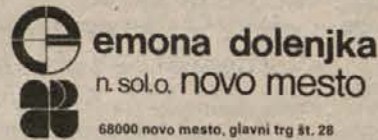
Komisija za delovna razmerja
objavlja prosta dela in naloge

**POSLOVODJA PRODAJALNE V ČRNOMLJU
(1 delavec)**

Pogoji:
— višja ali srednja kmetijska šola
— eno leto delovnih izkušenj
— primerno zdravstveno stanje

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev bo sprejemala Komisija za delovna razmerja 8 dni po objavi razpisa.
Prijave pošljite na naslov: **SEME BEOGRAD, PE Maribor, Framska c. 4, 62000 Maribor.**
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po poteku roka za prijavo.
Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas.

315/25

68000 novo mesto, glavni trg št. 28

Razpisna komisija delavskega sveta

v skladu z določili statuta
razpisuje dela in naloge

individualnega poslovnega organa — direktorja DO

Kandidat mora poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje pogoje:

1. da ima visoko ali višjo šolsko izobrazbo ekonomsko-organizacijske ali pravne smeri ali izkazano delovno zmožnost, to je potrebna znanja in sposobnosti, ki jih kandidat izkaže:
— z uspešnim vodenjem organizacij združenega dela ali obsežnejših organizacijskih enot na enakih ali podobnih področjih,
— z dokazili o opravljenem ustreznem funkcionalnem usposabljanju;
2. da ima pet let ustreznih delovnih izkušenj pri odgovornih poslovnih delih;
3. da ima aktiven odnos do razvijanja samoupravne socialistične ureditve ter odgovoren odnos do sodelavcev in gospodarjenja z družbenimi sredstvi.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju zahtev za opravljanje razpisanih del in nalog naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: **DO Emona Dolenjka, razpisna komisija, 68000 Novo mesto, Glavni trg 23.**

326/25

OBJAVLJA
prosta dela in naloge za določen čas:

— izvajanje zahtevnih tajniških opravil

(nadomeščanje za čas porodniškega dopusta) s 40-dnevni poskusnim delom — 1 delavec

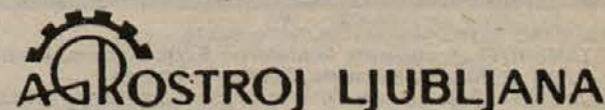
Kandidati za zasedbo objavljenega dela oziroma nalog morajo poleg splošnih pogojev, predpisanih z zakonom, izpolnjevati še pogoje, opredeljene v družbenem dogovoru o uresničevanju kadrovske politike občine Krško, in naslednje pogoje:

- srednja šola administrativne ali ekonomske smeri,
- znanje strojeписа,
- 1 leto na administrativnih poslih.

Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: **Komisija za delovna razmerja RUDNIK RJAVEGA PREMOGA SENOV Titova 106 68281 SENOV**

Rok prijave je 8 (osem) dni po objavi. Kandidate bomo o izbiri obvestili v 30 dneh po objavi.

323/25

**delovna organizacija za proizvodnjo
kmetijske mehanizacije in opreme p. o.
Ljubljana, Draga 15**

po sklepu komisije za delovna razmerja delavcev
objavlja
v obratu »Milan Majcen« v Šentrupertu
naslednja prosta dela oz. naloge:

1. ORODJAR II

pogoji:
IV (KV) stopnja strokovne usposobljenosti strojne smeri — orodjar, 2 leti delovnih izkušenj — 2 delavca

2. LIVAR I

pogoji:
IV (KV) stopnja strokovne usposobljenosti metalurške smeri — livar, 1 leto delovnih izkušenj — 1 delavec

Delo združujemo za nedoločen čas s poskusnim delom, ki je v skladu s pravilnikom o delovnih razmerjih delavcev.
Kandidati naj v 8 dneh po objavi pošljejo vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: **Agrostroj—Ljubljana, Draga 15.**

322/25

tedenski koledar

Četrtek, 23. junija — Kresnica
Petek, 24. junija — Janez
Sobota, 25. junija — Viljem
Nedelja, 26. junija — Helena
Ponedeljek, 27. junija — D. samoupr.
Torek, 28. junija — Leon
Sreda, 29. junija — Peter

LUNINE MENE
29. junija ob 20.46 — šcip

kino

BREŽICE: 24. in 25. 6. (ob 20. uri) ameriški triler Igraj ali umri. 26. 6. (ob 18. in 20. uri) in 27. 6. (ob 20. uri) ameriški akcijski film Kobra. 28. in 29. 6. (ob 20. uri) ameriška kriminalna Vele-mestni rokerji.
ČRNOMELJ: 23. 6. (ob 20. uri) ameriška komedija Nora zabava v Evropi. 24. 6. (ob 20. uri) angl.-franc.-ital. film Ime rože. 26. 6. (ob 18. uri) ameriški znan.-fantast. film Noč kome-

stanovanja

V Novem mestu prodam enosobno stanovanje. Telefon (068) 81-302, po 20. uri. (ček-ST-25)
NOVEJŠE družbeno, centralno ogre-ano stanovanje v Ljubljani (35 m²) za-menjam za stanovanje v Novem mestu. Ponudbe pod šifro: »DRUŽBENO«. (3236-ST-24)

motorna vozila

R 4/78 in BT ter ATX prodam. Tel. 21-575. (3389-MV-25)
SKODO 105, letnik 1979, prodam. Tel. 81-344. (P25-38 MO)
VW 1300, letnik 1972, registriran do marca 1989, prodam. Igor Barbič, Vel. Bučna vas 23, Novo mesto. (3386-MV-25)
R 4 TL, letnik 1979, prodam. Tel. 62-747 od 12. do 14. ure. (P25-39 MO)
FIAT 132/2000, letnik 1980, prevoženih 52.000 km, z dodatno opremo prodam. Franc Polanko, C. Gubčeve brigade 1/B, Trebnje. Ogljed vozila v petek in soboto popoldne na stanovanju. (3381-MV-25)
JUGO 45 A, julij 1986, rdeč, odlično ohranjen, prodam. Tel. 24-171. (P25-44 MO)
KARAMBOLIRAN GOLF, letnik 1979, 62.000 km, prodam. Jože Stoper, Jablanca 26, Boštanj, tel. (060) 181-313. (3383-MV-25)
TOVORNI AVTO ZASTAVA, vozno z B kategorijo, letnik 1983, prodam. Jože Kožar, Dol. Pirošica 6 pri Cerkljah. (P25-18 MO)
Z 750, letnik 1983, registrirano do 20. aprila 1989, prodam. Vili Žibert, Škocjan, 63. (P25-19 MO)
TOMOS AVTOMATIK ugodno prodam. Tel. 23-737, popoldne. (P25-20 MO)
R 4, letnik 1983, prodam. Feliks Cesar, Kettejze dvored 43, Novo mesto. (3385-MV-25)
VISO 2 CLUB, letnik 1982, prodam. Tel. (068) 67-001. (P25-26 MO)
BMW 318 i/4, letnik 1985-oktober, prodam. Tel. (061) 481-322. (P25-28 MO)
Z 750, letnik 1984, zelo dobro ohran-jeno (prvi lastnik), prodam. Tel. 85-938. (P25-29 MO)
LADO KARAVAN, letnik 1982, ugodno prodam. Janez Balas, Ob potoku 10, 68270 Krško, tel. 33-966. (P25-30 MO)
Z 126 P, staro dve leti, prodam. Tel. 84-887. (P25-33 MO)
ZASTAVO 128, november 1985, prevo-ženih 22.000 km, zelo dobro ohran-je-no, ter kombi Zastavo, obnovljen, na no-vo registriran, prodam. Saje, Cvibljce 2, tel. 65-070. (3387-MV-25)
LADO, letnik 1979, zelo dobro ohran-je-no, prodam. Tel. 44-307. (3388-MV-25)
R 4 GTL, letnik 1982, prodam. Tel. 44-912 int. 40 zjutraj in 45-010 popoldne. (P25-34 MO)

TOV. 26. 6. (ob 20. uri) angl.-franc.-ital. film Ime rože. 28. 6. (ob 20. uri) ame-riška kriminalna Ulica strahov.
MIRNA PEC: 24. 6. film Park je moj.
NOVO MESTO: DOM KULTU-RE — 23. 6. (ob 18. in 20. uri) franco-ška kriminalna Nedotakljivi. 24. — 26. 6. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski film Dva vraga iz Chicaga. 27. 6. in 28. 6. (ob 18. in 20. uri) ameriški film Av-STOPAR, 28. 6. (ob 10. uri — matineja) risanka Čarobni grm. 29. 6. (ob 18. in 20. uri) ameriški pust. film Dih smrti — James Bond 007.
SEVNICA: 24. 6. (ob 20. uri) itali-janski erotični film Leteči seks. 25. in 26. 6. (ob 20. uri) ameriška komedija Policijska akademija, 3. del. 30. 6. (ob 20. uri) ameriški erotični film Mlada lady Chatterly.
TREBNJE: 25. in 26. 6. ameriška vojna drama Vod smrti (Platoon).
NOVO MESTO: DOM JLA — 24. — 26. 6. ameriška kriminalna Zločin v Saint Tropezu. 27. — 29. 6. ameriški akcijski film Navajo grom.

TOVORNI AVTO MAGIRUS (6 t) kiper prodam. Tel. 56-283 od 19. do 20. ure. (3392-MV-25)
JAWO CZ 175 prodam. Tel. 52-667. (3297-MV-24)
SKODO 105 L, letnik 1977, ter cirku-larko Atika ugodno prodam. Krevs, Šmarješke Toplice 114. (3355-MV-25)
126 P, letnik 1980, prevoženih 40.000 km, prodam. Tel. 23-447, popoldne. (25-16MO)
ZASTAVO 128, staro dve leti, prodam. Slavko Durašević, Mestne njeve 11, Novo mesto. (3367-MV-25)
JUGO 55, letnik 1984, prevoženih 35.000 km, prodam. Tel. 85-478. (3365-V-25)
126 P, letnik 1980, prodam. Kalin, Ma-li Slatnik 10, ogled popoldne. (3360-MV-25)
PRODRAM JUGO 45 A, star dve leti. Košir Tone, Cegljenca 79, Novo mesto. (3362-MV-25)
LADO CARAVAN, letnik 1981, prodam. K Roku 72, Novo mesto. (3361-MV-25)
Z 101, letnik 1979, dobro ohranjeno, prodam. Jože Tramte, D. Dole 2, Ško-cajin. (3373-MV-25)
R 4 GTL, letnik 1983, dobro ohranjen, prodam. Tel. (068) 27-957. (3376-MV-25)
Z 101 GT, troje vrat, december 1983, prodam. Rangus, Šmarješke Toplice 80. (3378-MV-25)
Z 101, registrirano do julija 1989, prodam za 200 SM. Kastelic, Mestne njeve 10, Novo mesto. (P25-43MO)
SIMCO 1100 LS, dobro ohranjeno, registrirano za celo leto, prodam. Stane Zupančič, Cerov log 2, Sentjernei. (3380-MV-25)
OPEL KADETT, letnik 1977, prodam. Jože Jeršin, Račje selo, Trebnje, Tel. 44-389. (3394-MV-25)
Z 750, letnik 1983, prodam. Puž, Nad mlini 25, Novo mesto. (3393-MV-25)
R 4, neregistriran, letnik 1977, prodam. Tel. 24-987. (3383-MV-25)
MOTORNO KOLO JAWA (350 ccm), staro eno leto, prodam. Tel. 22-275. (3354-MV-25)
LADO 1200, staro, vozno, prodam. Andrej Mlinarič, Sokolska 4, Mirna. Ogljed popoldne. (P26-10MO)
ZASTAVO 750, letnik 1978, registri-rano do aprila 1989, prodam. Tel. 22-180. Milka Adamovič, Mestne njeve 5, Novo mesto. (P25-13MO)
JUGO 45, letnik 1984, prodam. Tel. 65-267 po 14. uri. (3345-MV-25)
ZASTAVO 101, letnik 1983, ugodno prodam. Tel. 88-480. (3344-MV-25)
ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam po ugodni ceni. Tel. 22-283, dopoldne. (3343-MV-25)
GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Tel. 65-725. (P25-45MO)
RENAULT 4 GTL, letnik 1985, prevo-ženih 60.000 km, prodam. Jože Bregar, Turropolje 15, Sentjernei, tel. 42-042. (3406-MV-25)
JUGO 45 L, star dve leti, prodam. Jože Jeriček, Podgrad 33, tel. v službi 21-584, dopoldne. (3407-MV-25)

TOMOS AVTOMATIK 90 in želado prodam. Tirc, Drača 14, Straža. (P25-46MO)
GOLF GL, letnik 1982, naprodaj. Stan-kovič, Drašiči 49, Metlika. (3456-MV-25)
JETTO, letnik 1982, 75000 km, prodam. Telefon 26-378, po 14. uri. (3432-MV-25)
R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Alojz Vrščaj, Lamutova 15 a, Novo mesto, tel. (068) 21-739. (3439-MV-25)
GOLFA, letnik 1981, ugodno prodam. Tel. 52-343. (3440-MV-25)
R 4, letnik 1977, obnovljen in dobro ohranjen, prodam. Ogled od 14. do 20. ure. Jožica Glavič, Ulica 3, bataljona VDV 51, Mirna. (3409-MV-25)
R 4, letnik 1985, prodam. Tel. 23-623. (3455-MO)
JUGO 45 A, star dve leti, prodam. Tel. (068) 20-481. (P25-57MO)
GOLF JL, oktober 1980, prevoženih 67.000 km, prodam za 8,5 M. Kocjančič, Cesta herojev 68, Novo mesto. Ogled v četrtek in petek od 16. do 20. ure. (P25-60MO)
Z 850, letnik 1984, registrirana do 3. 6. 1989, ugodno prodam. Ivan Fabjančič, Anže 11, Brestanica. (P25-61MO)
Z 750, letnik 1977, obnovljeno, nано-vo registrirana, prodam. Alojz Lindič, Strojarska 3, Novo mesto. (3447-MV-25)
ZASTAVO 128, letnik 1986, in vrtalni stroj, sveder do 16 mm, prodam. Tel. 84-923. (3448-MV-25)
R 4 TL, letnik 1980, in plinski bojler nujno prodam. Tel. 23-174. (3449-MV-25)
NOV AVTOMATIK prodam ali za-menjam za manjši avto. Macele, Dol. Kamence 48. (ček-MV-25)
GOLF DIESEL, letnik 1983, in Z 101 GTL 55, letnik 1986, prodam. Kocjan, Ratež 20. (3451-MV-25)
FIAT 128, letnik 1984, prodam. Rauh, K Roku 13, Novo mesto. (3452-MV-25)
RENAULT 12, letnik 1974, registriran do 16. 5. 1989, in golf diesel, letnik 1979, registriran do 16. 3. 1989, prodam. Tel. 33-246. (3454-MV-25)
GOLF DIESEL, letnik 1983, prodam. Tel. 60-039, dopoldne. Mirko. (3453-MV-25)
LADO NIVO, 1986/11, 31.000 km, dobro ohranjeno, prodam. Tel. 25-608, popoldne. (3455-MV-25)
ZASTAVO 128 prodam. Mikolič, Brusnice 41, tel. 22-283 do 18. ure. (3463-MV-25)
JUGO 45, letnik 1985, prodam. Tel. 72-957. (P25-63MO)
Z 750, letnik 1981, prodam. Tel. 27-077. (P25-50MO)
R 4 TL, letnik 1980, prodam po ugodni ceni. Tel. 86-167. (3411-MV-25)
126 P, letnik 1977, prodam za 125 SM. Prodaj tudi glasbeni stolp za 90 SM. Tel. 52-664. (P25-51MO)
APN 6, star eno leto, in kasetofon z dvojnjo glavno prodam. Tel. 84-358. (3413-MV-25)
R 4 GTL, letnik 1986, prodam po ugodni ceni. Tel. (068) 89-292. (3414-MV-25)
ZASTAVO 101 comfort, 1982, registri-rana za celo leto, prodam za 460 SM. Turk, Mali Orehek 5, Stopiče. (3415-MV-25)
YUGO 45 A, letnik 1986, prevoženih 25000 km, prodam. Cena 8,4 M. Tel. 65-198. (3413-MV-25)
Z 101 GTL, letnik 1986, registrirano do maja 1989, prodam ali zamenjam za cenejšo vozilo. Tel. (068) 76-132. (3412-MV-25)
PEUGEOT 204, letnik 1973, obnov-je-n, registriran do maja 1989, prodam. Tel. 24-834. (3417-MV-25)
ZASTAVO 101, letnik 1977, registri-rana do aprila 1989, prodam. Božič, Gor. Suhodol 23, Brusnice. (3419-MV-25)
126 P, letnik 1979, prodam. Medved, Kotarjeva 5, Novo mesto. (3422-MV-25)
DIANO, letnik 1979, registrirano do 27. 12. 1988, prodam. Franc Potočar, Potočna vas 29, Novo mesto, tel. 23-030, int. 381. (3425-MV-25)
GOLF YX-bencin, letnik julij 1986, prodam. Tel. 72-933. (3426-MV-25)
PRODRAM BMV 2002, letnik 1975, in Z 750, letnik 1978. Lenčič Igor, Tomažja vas 38, 68220 Šmarješke Toplice. (P25-66 MO)

JUGO 45 AX, star 5 mesecev, prodam. Tel. 44-268. (3438-MV-25)
LADO 1300 S, letnik 1983, prodam. Jože Zupančič, Dol. Kamence 45 b, Novo mesto. (3444-MV-25)
MOTOR M 14, star 10 mesecev, prodam. Martin Kralj, Gabrje 33, Brusnice. (3445-MV-25)
ODLIČNO OHRANJEN OPEL RE-KORD, letnik 1982, ugodno prodam. Tel. (068) 33-575, popoldne. (P25-52MO)
Z 101, september 1984, ugodno prodam. Tel. 25-625, po 15. uri. (3427-MV-25)
GOLF JGL, letnik 1982, registriran do aprila 1989, 70.000 km, garažiran, prodam. Tel. (068) 22-441 int. 526, dopold-ne. (3416-MV-25)
126 P, letnik 1981, prodam. Marija Šimec, Stopiče 77. (3433-MV-25)
Z 850, letnik 1982, prodam. Juvanc, Suhor 2, tel. 23-292, zvečer. (3434-MV-25)
R 4 GTL, letnik 1987, prodam. Tel. 84-328. (3435-MV-25)
MZ 150 in želado kiwi prodam. Košir, Podreber 40, Straža. (3437-MV-25)
GOLF 82 JGL, bordo, brezhiben kot nov, 60.000 km, prodam za 11 M. Tel. 21-432, dopoldne, ali 26-352, popoldne. (P25-65MO)
JUGO 45, letnik 1984, prodam. Tel. 23-297. (3396-MV-25)
HONDO CB 750, letnik 1978, prodam. Tomaž Barbič, Mačkovec 9, Novo mesto. (3399-MV-25)
AUTOMATIK A3ML, 86/10, in 60-basno klavirsko harmoniko prodam. Tel. 25-953. (3398-MV-25)
GOLF DIESEL, letnik 1984, prodam. Tel. 76-078. (3404-MV-25)

Z 750 LC, letnik 1980, nано-vo registri-rano, ugodno prodam. Jože Steingel, Sa-dinja vas 16, Dvor pri Žužemberku. (3403-MV-25)
R 4 TL, letnik 1983, prodam. Štefan Medle, Vel. Brusnice 47. (3402-MV-25)
ZASTAVO 750, letnik 1977, prodam. Lahko tudi na kredit. Tel. 76-078. (3404-MV-25)

TELEVISOR GRUNDIG, starejši let-nik, batrni, ugodno prodam. Tel. 21-003. (3397-PR-25)
KOBILCO, 6 mesecev pripuščeno, staro 6 let in gumy voz, 13 col, prodam. Mirko Verbič, K Roku 72, Novo mesto. (3401-PR-25)
VARILNI APARAT CO2 Iskra MIK MAK 300, skoraj nov, prodam. Anton Ravnikar, Krška vas 12. (P25-47 MO)
PRODRAM motor za čoln TOMOS 4 (kratka op.). Informacije na tel. 26-416.
KOVAČI, GOSTINCI Ugodno prodam večje količine oglja. Janez Novak, Vrh pri Pahi, Otočec, popoldne. (3362-PR-25)
DVE BREJI KRAVI prodam. Tel. 27-814. (3363-PR-25)
ZAMRZOVALNO SKRINJO (210 l) in gramofon Iskra stereo prodam. Tel. 23-194. (3371-PR-25)
KUHINJSKO pomivalno korito, vgra-jeno v pult, in visečo omaro prodam. Tel. 23-539. (3379-PR-25)
UGODNO PRODAM temno (pali-sander) petdelno omaro. Tel. 22-887 in 28-130. (ček-PR-25)
STEDILNIK (4 plin, 2 elektrika), od-lično ohranjen, prodam. Čampa, tel. 24-364. (3384-PR-25)
KOZOLEC na tri okna (=civiter-) prodam po zelo ugodni ceni. Janez Uršič, Skr-ljevo 8, Sentrupert, tel. 40-173. (P25-22MO)
ETAŽNO PEČ za centralno, novo, prodam 10% ceneje. Jože Kernc, Dol. Sta-ra vas 46, Sentjernei. (P25-42MO)
ZARADI BOLEZNI PRODAM pre-plepo sivo telo, ki bo prvi legla čez en mesec. Enkratna sorta. Naslov v upravi li-sta. (P25-41MO)
DIRKALNO KOLO na 10 prestav prodam. Tel. 42-219. (3351-PR-25)
STREŠNO OPEKO KIKINDA 272, 1000 komadov, prodam. Franc Prpič, Orehovec 16, Kostanjevica. (3349-PR-25)
KORUZO v zrnju prodam. Janškovec, Družinska vas 6, Šmarješke Toplice. (3346-PR-25)
ZAKONSKO POSTELJO, novo, prodam na Mirni. Tel. (061) 215-108 do 13. ure. (P25-1MO)
RADIOKASETOFON FISHER (ločljivi zvočniki, equalizer, 30 W), prodam. Tel. 84-103 dopoldne ali Skube, Dvor 80. (3343-PR-25)
GUMENJAK »sport beograd« in mo-tortomos 4, kratka op., prodam. Tel. (068) 21-104. (P25-48 MO)
RACUNALNIK Commodore 64 + kasetofon + 2 joysticka + 300 program-ov prodam. Tel. 23-008. (3441-PR-25)
ŠPORTNO KOLO pinarelo, tonsko kamer SOUND SC80-8mm in projek-tor, oboje znamke REUVE, prodam. Ber-ger, Šmihel 33, Novo mesto, (nad trgo-vino). (P25-52MO)
BREŽIČNI TELEFON v garanciji ugodno prodam. Tel. 44-267. (P25-62MO)
PRODRAM kombinirani štedilnik (2 + 2), hladilnik 1701, in borovno mizo (1,50 x 0,90) s šestimi struženimi stoli. Tel. zvečer 27-856. (P25-56MO)
SPECTRUM 48 K, tipkovnica ines, interface, microdrive, prodam. Tel. (068) 22-455, popoldne. (3450-PR-25)
PRODRAM kuhinjske elemente (pe-tunja) 4,60 m in štedilnik (4 plin, dva elek-trika). Tel. 21-273 int. 19, dopoldne. (3418-PR-25)
PRODRAM nov štedilnik (dva plin, dva elektrika) za 20% ceneje, harmoniko 80 b, melodija in škroplnico panonija, staro tri leta. Alojz Dragman, Dol. Kamence 2 a, Novo mesto. (3436-PR-25)

posest
PARCELE, primerne za vikend, prodam. Marjan Poljanec, Semič. (3357-PO-25)
PARCELO na Kamencah v izmeri 1500 m² prodam. Tel. 86-230. (3400-PO-25)
PRODRAM ali zamenjam vikend z vino-gradam na Goleku (Leskovec) za starejšo hišo v okolici Krškega. Naslov v upra-vi lista. (P25-15MO)
V NAJEM vzamem manjšo hišo z ne-kaj zemlje in bližini Brežic. Tel. (063) 32-626, popoldne. (P25-32MO)
VINOGRAD (30 arov) v Golobinjku pri Mirni peči prodam za 500 SM. Stane Pust, Novosadska 10, Ljubljana, tel. (061) 441-667. (P25-12MO)
VRT s stavbišči v izmeri 1,24 ha in gozd v izmeri 1,75 ha na Smuku pri Kočevju prodam. Tel. (063) 884-133, v večernih urah. (P23-13MO)
VINOGRAD s hramom v izmeri 13 arov prodam. Vse informacije dobite pri Silvi Baškovič, Kladje 20, 68283 Blanca. (P25-8MO)
POSESTVO: hiša (90 m²), travnik (89 arov), njive (126 arov), gozd (4 ha), Slo-venija — okolica Sevnice, prodam. Tel. (041) 155-205. (P24-55MO)
PARCELO s kozolcem v bližini Rake prodam. Tel. 85-108. (3338-PO-25)
POSESTVO (1,25 ha) v Lepstanu pri Novem mestu (Klenovik) prodam po zelo ugodni ceni. Tel. (064) 50-477 od 6. do 14. ure, naslednji teden pa od 14. do 20. ure. (P25-14MO)

NA SONČNI legi pri Čatežu se pro-da vikend s 40 ari zemlje. Tel. (041) 684-845. (3412-PO-25)

kmetijski stroji
TRAKTOR EICHER 16 KS s hidra-vliko in koso, v dobrem stanju, prodam. Tel. 84-028, popoldne. (3405-KS-25)
TRAKTOR FORDSON prodam. Tel. 21-575. (3389-KS-25)
ZETVENO NAPRAVO za BCS prodam. Silvo Klum, Slatnik 23, 61310 Rib-nica. (P25-37 MO)
MOTOKULTIVATOR HONDA F 600 s priključki, novo, zelo ugodno prodam. Tel. (068) 47-224. (P25-35 MO)
TRAKTOR TV 420, nov, in Z 750, letnik 1982, v dobrem stanju, prodam. Jože Mlinarič, Žigriški vrh 42, Sevnica, tel. 82-478, zvečer. (P25-49 MO)
PRODRAM IMT 35 in traktorski obračalnik za seno SIP 220. Zbure 5, Šmarješke Toplice. (3431-KS-25)
BOČNO KOSO za traktor ursus prodam. Alojz Kalin, Dol. Gradšče 19, Šent-jernei, tel. 42-386. (3420-KS-25)
TRAKTORSKE GRABLJE za »to-mo vinkovci« ter 4 m³ smrekovih plohov prodam. Tel. 85-462. (3423-KS-25)
ZAMENJAM traktor ursus 350, v voznem stanju, zelo dobro ohranjen, let-nik 1971, za manjši traktor zetor, fergus-on. Rudi Žvegljič, Stranje 34 (Zalog), Za-bukovje. (P25-54MO)
TRAKTOR IMT 549, star eno leto, prodam. Jože Ribič, Spodnje blato 8, Grosuplje, tel. (061) 773-567, popoldne. (P25-58MO)
TRAKTOR ferguson 533, 1850 ur, prodam. Anton Popit, Slepšek 9, Mokro-nog, tel. 49-567. (P25-59MO)
KOSILNICO BCS 127 prodam. Ko-močan, Cerklje ob Krki 29. (P25-64MO)
TRAKTOR ferguson 560 prodam ali zamenjam za manjšega. Franc Gal, Moč-virje 24, 68275 Škocjan. (3356-KS-25)
TRAKTOR IMT 540, star šest let, prodam po ugodni ceni. Jože Lamoveč, Podboršt 26, Sentjan na Dol. (P25-17MO)
PRODRAM obračalnik Sip, traktorski plug in brane, voz (12 col) in BCS diesel po ugodni ceni. Grmovlje 18, Škocjan. (3366-KS-25)
TROSILEC za hlevski gnoj, 4-tonski, skoraj nov, ugodno prodam. Franc Mali, Krka 16 a, Novo mesto, tel. 27-814. (3363-KS-25)
SNOPOVEZALKO za BCS ugodno prodam. Kralj, Močvirje 6, Bučca. (3364-KS-25)
TARKTOR Zetor 6211 (originalna kabina, 125 delovnih ur) prodam. Milan Smolič, 68211 Dobrič 31. (3375-KS-25)
PRODRAM krožne brane za traktor TV in ročno stiskalnico (Knaheer 600 kg). Tel. 89-124. (3377-KS-25)
PRODRAM obračalnik oziroma grablje Sonce na tri kolese. Martin Bizjak, Arto 3, 68293 Studenec. (P25-25MO)
SNOPOVEZALKO za BCS ugodno prodam. Jože Belec, Dol. Težka voda 15, Novo mesto, tel. 43-725. (3391-KS-25)
TRAKTOR Ferguson 539, nov, kiper prikolico za traktor, novo, buldožer KP 90, rabljen, fiat 750-Z, letnik 1984, prodam. Telefon (068) 49-394. (P25-31MO)
FREZO Mio standard 300 s prikolico prodam. Jože Jęglič, Gorenja vas 57, Smarjeta, tel. 20-258. (3387-KS-25)
FERGUSON 35, odlično ohranjen, 1600 delovnih ur, s kompresorjem in kabino ugodno prodam. Alojz Petje, Za-bukovje 34, Mirna, telefon (068) 47-327. (P25-11MO)
TRAKTOR Steier (36 KS) s koso in jermenico prodam. Slavo Jaklič, Križev-ska vas 13, Metlika. (3352-KS-25)

Svet delovne skupnosti upravnih organov občine Novo mesto razpisuje
JAVNO PRODAJO prikolice ADRIA 700, letnik 1975, izključna cena 1.200.000 dinarjev. Prodaja bo v sredo, 29. junija 1988, ob 15. uri na dvorišču upravne stavbe na Ljubljanski cesti 2. Ogled prikolice je možen 1 uro pred prodajo. Na licitaciji lahko sodelujejo občani in družbeno-pravne osebe. Prikolico je potrebno plačati in prevzeti v 5 dneh po prodaji pri sekretariatu za občno upravo. 316/25

DOLENJSKI LIST

Izdaja: DIC, tozd Dolenjski list, Novo mesto.
USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črno-melj, Krško, Metlika, Novo mesto, Sevnica in Trebnje.
SKUPŠČINA Dolenjskega lista je organ upravljanja tozda. Predsednik: Nace Štamcar.
CASOPIŠNI SVET je organ družbenega vpliva na programsko zasovno in uredniško politiko. Predsednik: Anton Štefanič.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simičič, Jožica Teppey in Ivan Zoran.
IZHAJA ob četrtnih. Posamezna številka 600 din, naročnina za 1. polletje 10.000 din; za delovne in družbene organizacije 40.000 din na leto; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (oziroma druga valuta v tej vrednosti) na leto.
TEKOCI RACUN pri SDK Novo mesto: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-970-257300-128-4405/9 (LB — Tema-ljna dolenska banka Novo mesto).
OGLAS: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 9.000 din, na prvi ali zadnji strani 18.000 din; za razpise, licitacije ipd. 10.000 din. Mali oglas do deset besed 6.000 din, vsaka nadaljnja beseda 600 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Germova 3, p.p. 130. Telefoni: uredništvo (068) 23-606 in 24-200, novinarski servis 23-610, ekonomska propaganda, mali oglas in naročniški oddelek 24-006. Nenarocnih rokov pisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov. Casopišni stavek prelom in filmi: DIC, tozd Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

ROTACIJSKO KOSILNICO SIP 135, skoraj novo, prodam. Možna tudi menjava. Ogled pri Jožetu Baškoviču, Kladje 20, 68283 Blanca. (P25-7MO)
UGODNO prodam malo rabljeno BCS kosilnico. Ogled v soboto popoldne in nedeljo pri Francu Papežu, Lopata 12, Hinje. (P25-2MO)
PRODRAM generalno obnovljen mo-tor za BCS — ACHME (petrolej). Tel. 45-369. (P25-3MO)
TRAKTOR Porsche (18 KM) pro-dam. Tel. 82-848. (P25-5MO)

razno
V NOVEM MESTU ali najbližji okolici vzamem v najem skladišni prostor za skladiščenje kartonske embalaže in izdelkov iz plastike. Tel. 22-069. (3410-RA-25)
Z RESNIM odnosom do dela lahko zaslužite 160 SM ali več. Plačilo tedensko. Prijave v petek, 24. junija, v Škocjanu, v bifeju Bobič, od 19. do 21. ure. (3372-RA-25)
POSTENEGA najditelja očal v črnem etujju prosim, da jih za nagrado vrne na naslov: Škedelj, Ragovska 12, Novo me-sto. (ček-RA-25)

prekllici
Podpisana ANKA STARC, stanujoča na Verdu 96, Vrhnica, preključujem pro-da-jo gradbenega materiala ali drugih stvari od hiše Gorenja Lepa vas 2, Krško, po VLADU STARCU, ker nima pravice sam prodajati. (P25-4MO)
FRANC PROGAR ml. iz Hmeljčca 18 preključujem neresnične očitke, izreč-ne tov. FRANCU REZLUJU iz Hmeljčca. (3382-PK-25)

čestitke
Dragi mami ALOJZIJ BUTSCHER iz Pribišja za njen dvojni priznanik, očetu PETRU pa za skorajšnji god iz srca čestita in obema želi prijetno počutje in zdravje — sin Adolf z družino. (3368-CE-25)

obvestila
Popravilo gospodinskih aparatov in elektroinstalacije, (pralni stroji, štedilniki, šivalni stroji, mali gospodinski aparati). Partizanska 7, tel. 27-558. (3459-OB-25)

Dne 26. maja 1988 se je na relaciji Žabja vas — IMV izgubila radio postaja, last poklicne gasilske enote IMV. Pošte-nega najditelja prosim, da nam jo proti nagradi vrne ali o najdbi

ZAHVALA

V 81. letu starosti je ugasnilo življenje naše dobre mame, stare mame in tete

MARIJE LEGAN

iz Žužemberka 128

Ob boleči izgubi se od srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, podarili cvetje, izrekli sožalje in pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo sosedama Slavki Legan in Anici Drap ter Janezu Glihi za poslovilne besede in pomoč pri pogrebu, župniku za opravljen obred in pevcem za zapete žalostinke. Hvala tudi dr. Kocartarju in sestram Doma starejših občanov v Novem mestu, ki so naši mami lajšale njene zadnje dneve.

Žalujoci: sinovi Tone, Rado in Marjan z družinami ter drugo sorodstvo

*Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli...*

ZAHVALA

Tiho in mnogo prezgodaj nas je za vedno zapustila naša draga mami, babi, tašča, sestra in teta

JOŽICA URH

iz Novega mesta

Ob nenadomestljivi izgubi bi se radi prisrčno zahvalili vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, zlasti pa sosedom, ki so nam v najtežjih trenutkih kakorkoli pomagali in z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se intenzivnemu oddelku Splošne bolnice Novo mesto, ZB Novo mesto in Drska, pevskega zboru »Dušan Jereb«, Kmetijski zadrugi Krka, godbi na pihala, še posebej njihovemu trobentaču in tovarišu Hrvatinu za občutene poslovilne besede ob grobu. Hvaležni smo vsem, ki so jo imeli radi, ji darovali vence in cvetje ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Še enkrat hvala vsem.

VSI NJENI

ZAHVALA

V 78. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tast in stric

ALOJZ BUKOVEC

gostilničar v pokoju,
iz Kota pri Semiču 84

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Še posebej se zahvaljujemo dobrim sosedom, ki so nam priskočili na pomoč, delovni organizaciji ISKRA Semič, gasilskemu društvu Kot-Brezje, g. župniku in g. kaplanu za lepo opravljeni obred in govornikom za izrečene poslovilne besede. Zahvaljujemo se tudi zdravnikom in osebju Splošne bolnišnice Novo mesto, Zdravstvenega doma Semič in Črnomelj za večkratno pomoč pri zdravljenju. Vsem še enkrat prisrčna hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

*Kakor hitro spolzi solza mila,
tako naglo te smrt je od nas zvabila,
da ni bilo časa niti za slovo in zahvalo,
s katero bi se oddolžili za tvojo skrb.*

ZAHVALA

V komaj 52. letu starosti nas je nepričakovano zapustil naš dragi mož, ati, stari ati, brat, stric, zet, svak, nečak in tast

FRANC OZIMEK

Sela-Šumberk 5

Ob boleči izgubi se prisrčno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali, sočustvovali z nami, darovali pokojniku cvetje ter nam izrazili sožalje in ga tako številno pospremili na njegovo zadnjo pot. Prisrčno se zahvaljujemo gasilskemu društvu Sela-Šumberk, ŽTP Ljubljana, Iskri Žužemberk, Zavodu Šentvid pri Stični, učencem 2. razreda osnovne šole Veliki Gaber, cerkvenemu pevskega zboru Sela-Šumberk, govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu in gospodu župniku za lepo opravljeni obred. Vsem in vsakemu posebej iskrena hvala!

Žalujoci: žena Rozi, hči Tatjana z družino, sinova Franci in Primož ter ostalo sorodstvo

Sela-Šumberk, 17. 6. 1988

ZAHVALA

V 90. letu je dotrpela naša najdražja mama, babica in prababica

IVANA PUNGERŠIČ

iz Dolenjih Radulj

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter spremstvo na njeni zadnji poti. Še prav posebna zahvala pevcem z Bučke, župniku za nepozabne besede ob odprtem grobu in opravljeni obred, njeni sestri Pepci za vso nesebično pomoč. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala za vsak spomin in prižgano svečko.

Žalujoci: vsi njeni, ki so jo ljubili

ZAHVALA

V 61. letu nas je nenadoma zapustil naš mož, oče, stari oče, brat, stric in bratranec

JOŽE RAPUŠ

iz Novega mesta
borec Gubčeve brigade

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom za vsestransko pomoč, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje ter podarjene vence in cvetje. Iskrena hvala govorniku tov. Pečniku, tov. Potočarju in ZZB za organizacijo pogreba in venec, godbi ter vsem za tako številno spremstvo na zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage žene, mame in dade

TEREZIJE VIDRIH

roj. Bojanc
iz Otočca ob Krki

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, ki so nam pomagali v teh težkih trenutkih, prijateljem, sorodnikom in znancem za podarjeno cvetje in izrečeno sožalje, govornikom za ganljive poslovilne besede, cerkvenim pevcem za izredno lepo petje, gospodu župniku za opravljeni obred in vsem, ki ste pokojno tako številno spremili k večnemu počitku.

Za njo žalujemo vsi, ki smo jo imeli radi.

Otočec, 11. 6. 1988

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta, starega ata, brata, strica, svaka in bratranca

FRANCA GORŠETA

iz Meniške vasi

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in znancem za izražena sožalja, darovano cvetje in vso pomoč, ki ste nam jo izkazali. Posebna zahvala gospodu župniku za lepo opravljeni obred, Tovarni zdravil Krka in KZ Novo mesto in vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žalujoca žena Ivanka v imenu svojcev in sorodnikov

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj nas je v 66. letu zapustila naša draga teta

TINA ŠEPETAVC

Lokve n. h.

Zahvaljujemo se vsem vaščanom, prijateljem in znancem, ki so nam stali ob strani, nam izrekli sožalje, pokojni darovali cvetje in jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi pevkam iz Talčjega vrha in Otovca, Dragici za poslovilne besede ter gospodu župniku za opravljeni obred.

Žalujoci: vsi njeni

V SPOMIN

22. junija je minilo leto dni, odkar nas je zapustil dragi mož, oče in dedek

ALOJZ PINOSA

iz Novih Ložin

Žalujoci: vsi njegovi

*Stane, če tvoja bolezen ne bi huda
bila, te še ne bi črna zemlja krila.*

ZAHVALA

Po dolgotrajni in hudi bolezni nas je zapustil dragi brat in stric

STANE KRAVCAR

Pluska 5, Trebnje

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam v težkih trenutkih izrekli sožalje in podarili cvetje, vaščanom in sovaščanom, ŽTP Ljubljana, gasilskemu društvu občine za govor, traumatološkemu in pljučnemu oddelku, Cestnemu podjetju Trebnje, družinama Matkovič in Turk za humanost, cerkvenim pevcem, kaplanu za opravljeni obred ter vsem, ki ste pokojnika pospremili na zadnjo pot.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Nepričakovano nas je zapustil mož, oče, stari oče in brat

ANTON ŠUŠTARIČ

iz Lipovca pri Semiču

Ob očetovi smrti se iz srca zahvaljujemo osebju intenzivne kirurgije v novomeški bolnišnici za vso skrb v zadnjih urah njegovega življenja. Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom za vsestransko pomoč in prijateljem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti. Posebna zahvala duhovnikom za prelepo mašo in tolažilne besede ob krsti. Prav tako se zahvaljujemo cerkvenemu pevskega zboru Semič, ŽTO Novo mesto, gasilskemu društvu Kot-Brezje za zadnji pozdrav in govornikom za poslovilne besede.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je po kratki in hudi bolezni zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, pradedek in stric

ALOJZ BARBIČ

krojač v pokoju iz Meniške vasi

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, številnim prijateljem in znancem, ki so nam ob težkih trenutkih stali ob strani, darovali vence in cvetje, izrekli ustno in pisno sožalje ter pokojnika spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se dr. Živkoviču za njegovo nesebično skrb in nego v času bolezni, GIP Pionir, Novoteksu, DSSS, Novolesu Straža — razvojni center, DSSS SOZD Slovenija papir Ljubljana, Jugotekstil Impex Ljubljana ter Obrtnemu združenju Novo mesto za izraze sožalja in podarjene vence. Hvala gospodu župniku za opravljeni obred in tolažilne besede.

Vsi njegovi

ANICA KORASA

Vsak petnajsti Zemljan je član Rdečega križa, kar v končnem seštevku navrže tolikšno množico, da je v njej težko ugledati posameznike. Pa vendarle ne more biti napak, da kateri od pripadnikov te velike svetovne organizacije zaživi z imenom in priimkom. Še posebej ne, če je zglede delaven aktivist in prizadeven organizator, ki mu je mar še za druge in ki ne gleda le nase. Takih aktivistov je v številnih odborih Rdečega križa širom po deželi precej in med njimi je brez ugibanja Anica Korasa iz Gabrja.

Pravzaprav ne čisto brez ugibanja, saj bi prekaljena aktivistka Rdečega križa najraje skromno zamolčala svoje delo. Toda nekaj ga je gotovo bilo, tistega plemenitega, za katerega vliiva človeku moči skrbi za sočloveka, saj je Korasova prejele med drugimi priznanji tudi srebrni in zlati znak Rdečega križa Slovenije. Tako jo je republiški odbor nagradil za dolgoletno ustvarjalno delo v organizaciji pri krepitvi solidarnosti in humanih odnosov med ljudmi ter napredka zdravstvene kulture.

Tako posvetilo na priznanju tudi dejansko dodobra izriše podobo krajavnega aktivista in človekoljubne organizacije. Anici resnično

M. LUZAR

ni odveč, kadar se v krajevnem odboru namenijo, da bodo na primer pripravili srečanje starejših prebivalcev. In kadar so veseli povabljeni na srečanje, je skupaj z drugimi organizatorji zadovoljna Anica. Ne novci, saj si na podobnih iskrenih srečanjih nihče ne utruja rok in misli z zbiranjem denarja, sreča v desetih obeh ji vrača veselje.

Vrača zato, če ji ga vsakdanjik morda včasih pobere. Kaj lahko se namreč človek preveč zatopi v vprašanje, koliko je njegova generacija moralno vzprajena in zamaknjena v vsakdanjo neizprosno naglico. Anica se bržčas včasih znajde tudi ob takih pomislekih. Zato bi ji bilo lahko povod že obiski pri kakem osamljenem ostarelem Rdečega križa.

Če je organizacija srečanj in obdaritev ostarelih prvo veliko področje dela krajavnega odbora RK, je druga velika skrb aktivistov Rdečega križa, ki jim v Gabrju Anica Korasa predseduje že prek šestnajst let, krvodajalstvo. »V vasi se nas je krvodajalcev v začetku nabralo za cel avtobus, ki ga je postal občinski odbor. Rdeči križ potem ni pošiljal posebnih avtobusov, vendar smo še vedno hodili množično na krvodajalske akcije. Naš krajevni odbor je prav zaradi krvodajalstva večkrat dobil priznanja, celo republiška. Spodbujala sem prostovoljno krvodajalstvo, vendar pa nisem prva organizatorica teh akcij. Vidi pa se, da je krvodajalstvo zaživelo in ostalo med ljudmi, saj je eden od sovaščanov daroval kri že 84-krat,« pravi Anica, ki je kot kemijski tehnik v Krkinem tozdu Inštitut nekatere simbolično povezana s svojo proučevanjem. Natančneje rečeno, s tistim svojim hobijem, ki se mu reče Rdeči križ, kajti čas si vzame tudi za drugo. Bere gotovo, saj vrsta knjig v njeni omari nikakor ne daje vtisa, da je bila kupljena na metre in torej za okras.

Vsaka pisanica je unikat

S. Veselič iz Vrhovcev je ena redkih, ki še dela pisanice

VRHOVCI — Belokranjske pisanice so del bogatega ljudskega izročila, ki se je v tem lepem koncu naše domovine ohranilo do današnjih dni. Med redkimi ženskami, ki še delajo pisanice, je Stanka Veselič iz Vrhovcev pri Adlešičih.

»Pisanice je delala že moja mama, vendar se jaz nisem naučila pisati od nje, ampak pred kakšnimi 20 leti od moje svakinje. Najprej sem pisala za kratek čas, potem pa so se za moje pisanice začeli zanimati ljudje, delala sem tudi za ljubljanski Dom in za razne razstave,« je povedala Veseličeva. »Pred vojno so ženske zlasti pred veliko nočjo

Stanka Veselič pri izdelavi pisanice.

delale pisanice in jih prodajale v Metliki in Črnomlju pa tudi po vasi, saj tudi takrat pisanice ni znalo delati veliko žensk. V našem koncu je pred vojno izdelavo pisanic in drugih izdelkov ljudske obrti spodbujal učitelj Božo Račič-Kume,« se spominja Veseličeva. Ob je menda uvedel tudi pisanje na prazna jajca, iz katerih prej izpihajo vsebino, skozi luknjico pa potegnejo trak. Taka pisanica je primerna za spominke.

Vsaka ženska, ki dela pisanice, ima svoj slog in vsaka pisanica je unikat. »Jaz bi spoznala vsako svojo in tudi za druge iz našega konca bi vedela, katera je katero naredila.« Danes kupujejo pisanice največ izletniki, še vedno pa se jih največ proda pred veliko nočjo, pred vuzmom, kot pravijo Belokranjci. Z raztopljenim čistim voskom najprej s posebno pripravo, ki ji pravijo pisač, na belem jajcu naredijo osnovni vzorec, potem jajce obarvajo v mrzli vodi, v kateri prej raztopijo rdeči krep papir. Tako osušeno jajce dopolnijo z novim vzorcem in potem skuhamo v črni barvi, še vroče obrišemo s krpo, da odstranijo ostanke voska, in pisanica je gotova. Veseličeva jih pozimi, ko je več časa, dela na zalogo. Adlešičke pisanice so pred več kot 60 leti dobile zlato odličje na razstavi v Londonu.

A. B.

SPET OSLOVSKA NOČ

MOZELJ — Tradicionalna Oslovska noč bo letos v Mozlju pri Kočevju 16. julija. Na sporedu bo spet oslovski srečolov, oslovsko požrtija, oslovske čistitke in požrtija, pa tudi oslovsko žrebanje pravega, živega, osla (prejšnja leta so osla prodali vedno na licitaciji, in to obvezno z oslovskim dobičkom, se pravi v izgubo). Na Oslovski noči bo letos igral za ples in zabavo ansambel Nika Zajca. Prave in neprave osle pa bo za nameček vrtal »ribniški sveder«.

DOMISELNI GOSTILNIČAR

Letošnje slabo vreme očitno ne vpliva slabo na gostinske delavce, saj so polni zamisli. Janez Tekavčič iz gostilne Kolesar blizu Dolenjskih Toplic se je namenil, da bo popestril dolenjski sivi vsakdan za zanimivo poletno zabavo. Tako za 2. julij napoveduje Čudežna polja, za nameček pa še Agropoj, ki naj bi gostoval za dan borca. Gostilničarjevo povabilo popularnih slovenskih skupin pozdravljamo, še posebej, če bo z njim uspel, saj napovedani glasbeniki marsikdaj odrečejo gostovanje.

TRETJE

TEKMOVANJE DOLENSKIH HARMONIKARJEV

RATEŽ — Turistično društvo z Rateža organizira 3. julija že tretje tekmovanje dolenjskih harmonikarjev na diatonični harmoniki. Prireditelji bo ob 15. uri pred gasilskim domom na Ratežu, sodelujoči pa bodo razdeljeni v štiri kategorije: harmonikarje do 16 let, od 16 do 45 let, od 45 do 65 let in nad 65 let. Prijave sprejema gostilna Vovko, telefon 85-900, do sobote, 2. julija. Prizadevni rateški turistični delavci bodo prireditelji izkoristili tudi za podelitev priznanj krajanom, ki so se izkazali pri urejanju okolja. Po tekmovanju bo zabava, na kateri bodo udeležencem postregli z domačo hrano in pijačo.

Svetova dobila Miciko

Naša najboljša smučarka odprla 3. republiško razstavo in sejem koz v Sevnici

SEVNICA — Okrog 1500 obiskovalcev si je preteklo soboto in nedeljo ogledalo v Sevnici pri taborniškem do

Užitne, strupene, radioaktivne gobe

Gobarski izlet 9. julija — Včasih užitne, zdaj strupene

KOČEVJE — V Kočevju je bilo 14. junija predavanje o gobah. Udeležila se ga je okoli tretjina članov gobarske družine Kočevje, ki šteje 101 člana. Predaval je znani slovenski strokovnjak za gobe dr. Dušan Vrščaj.

Predavatelj je najprej prikazal podobne vrste gob, med katerimi so nekatere strupene, druge pa užitne. Na zaključku je opozoril še na gobe, ki so bile včasih užitne, zdaj pa zaradi radioaktivnosti niso več in ne bodo še najmanj kakih 30 let. Vsebujejo cezij 137.

Gobarje je seznanil tudi z nekaterimi nenavadnimi pojavi v zdravstvu, ki so v tesni zvezi z gobami. Tako so iz sveta že znani primeri, da so redki posamezniki umrli tudi, ko so uživali gobe, ki sicer niso strupene. Opozoril je tudi na pojav, da je ista vrsta gob ponekod (na primer pri nas) užitna, drugod (v Ameriki) pa strupena. Pri tem je še posebej opozoril, naj ne bi nabirali gob ob odlagalističnih odpadkih, ob cestah in tudi ne na poljih. Gobe namreč iz onesnaženega okolja vsrkajo snovi, ki so za človeka lahko zelo nevarne ali celo usodne.

Po predavanju so se gobarji dogovorili za izlet z nabiranjem gob v kočev-

PREPOZNATI GOBE — Dr. Dušan Vrščaj (z očali), strokovnjak za gobe, je v Kočevju predaval o gobah in tudi razpoznaval manj znane gobe, ki so jih kočevski gobarji nabrali te dni in prinesli na predavanje, da bi o njih zvedeli kaj več. (Foto: J. Primc)

skih gozdovih, ki bo v soboto, 9. julija. Poslušalci so se s predavateljem še pogovarjali o gobah in gobarjenju, v razpoznavanje pa so mu prinesli tudi več gob, ki so jih nabrali te dni, pa jih sami niso poznali in tudi niso vedeli, če so užitne ali strupene. J. P.

Padel bojeviti medved

Napadel je kmeta in lovca — Lovec ga je najprej s palico, nato s šibrami — Odstreljen na Gori

SORAŽICA — V revirjih lovke družine Sodražica je bilo v zadnjem obdobju več dogodivščin z medvedom (ali morda medvedji). O medvedu, ki je hotel za vsako ceno v hišo v Podkralcu pod Boncarjem, smo že poročali. Zdaj je izginil neznan kam.

Pač pa so pred kratkim na Gori odstrelili medveda, ki je bil »osumljen«, da je napadel kmeta, ko je sekal drva v gozdu, in še lovca. Najbolj zanesljivi so podatki o srečanju medveda in lovca, ki jih je preverjala na kraju srečanja posebna lovka komisija.

Alojz Pucelj, član lovke družine Sodražica, je 22. maja ob 7. uri v dolini Štriki, kakega 1,5 km od Zamostca, srečal medveda. Takrat je imel lovec pri sebi puško trocevko in palico. Kakih 60 kg težak in okoli dve leti star medved se je lovcu povsem približal. Lovec je radovednega medveda udaril dvakrat s

palico po glavi. Zaradi neprijaznega sprejema se je medved umaknil kakih 50 m stran, nato pa si je premislil in se očitno hotel za udarca maščevati. Šel je nad lovca. Lovec je videl, da gre zares in je z razdalje treh metrov s šibrami streljal na medveda. Medved se je zdaj umaknil, komisija, ki je prišla na kraj tega srečanja, pa je našla tam tudi sledove krvi. Ranjenega medveda so teden kasneje odstrelili na Gori nad Sodražico. J. PRIMC

Četrto rastišče rumenega sleča na Dolenjskem

Odkril ga je dr. Tone Wraber — Redka avtohtona rastlina

Na Dolenjskem je bilo blizu Štuhove kmetije na Vrhu v širši okolici Mokronoga odkrito še eno nahajališče rumenega sleča (Rhododendron luteum), četrto v Sloveniji, piše v zadnji številki naravoslovne revije Proteus botanik dr. Tone Wraber. V svojem prispevku podrobno opisuje, kako je prišel do nove najdbe, ter se pridružuje mnenju, da je rumeni sleč v Sloveniji samonik.

Že od 2. izdaje Scopolijeve »Kranjske flore« iz leta 1772 je znano, da raste na Slovenskem rdečecvetni dlakavi in rjasti slak, šele nekaj desetletij pa, da pri nas uspeva tudi rumeni sleč, katerega najbolj znano rastišče je Kavkaz. Rumeni sleč je bil kot avtohtona rastlina v Sloveniji najprej — pred 34 leti — odkrit pod Gorjanci (odkrl ga je znani vrtnarski strokovnjak inž. Miha Ogorevc), potem pri Brusnicah in Boštjanju, zdaj pa še na Vrhu pri Mokronogu. Takšna razširjenost je navedla strokovnjake k prepričanju, da je rumeni sleč, ki raste na Dolenjskem, samonikla rastlina in da se je v naših krajih ohranil kot ostanek terciarne flore, torej rastlina izpred zadnje ledeno dobe.

V SREDIŠČU POZORNOSTI — Naša vrhunska smučarka Mateja Svet se je odzvala povabilu, da odpre razstavo koz. Poskusila je tudi ajdove žgance s kozjim mlekom. Svetovo je sprejela tudi sevniška županja Breda Mijović, razglasila so jo za častno članico družnice za kozjere, Silvo Osovnikar pa je naš šampionki podaril kozo. Svetova je obljubila, da bo prišla svojo Mico (tako je namreč samički ime) večkrat pogledat k Osovnikarju. (Foto: P. Perc)

Ta teden je žreb podelil nagrado za sodelovanje pri sestavljanju lestvice JOŽETU BOŽICU iz Leskovca. Za nagrado bo od Studia D prejel gramofonsko ploščo z zabavno glasbo. Nagradjencu čestitamo in mu želimo obilo zabave pri poslušanju plošče in seveda lestvice Studia D in Dolenjskega lista. Na lestvici pa je ta teden takole: na vrhu ostaja Aswald, takoj za njim pa je že Sade, kar pomeni, da je drugouvrščen prejšnjega tedna, Astley, šel za nekaj klinov nižje. Lestvica je za ta teden takšna:

1. Don't turn around — ASWAD
2. Love is stronger than pride — SADE
3. Who's leaving who — HAZELL DEAN
4. Together forever — RICK ASTLEY
5. I saw him standing there — TIFFANY
6. Reckless — AFRIKA BAMBATAA & UB 40
7. Heart of gold — JOHNY HATES JAZZ (novost)
8. Tear down these walls — BILLY OCEAN
9. Love and sex — PRINCE
10. Baby I need your loving — CHARLES AUGINS

Predlog za lestvico pošiljajte na naslov: Studio D, pp. 103, 68000 Novo mesto. Lestvico lahko poslušate na valovih Studia D in jo preberete vsak četrtek v Dolenjskem listu.

Rešil otroka iz Rinže

Štefan Brunec rešil utapljučega se šestletnega Andrejčka, ki je padel v reko Rinžo — Otrok je zdrav

KOČEVJE — 6-letni Andrejček Poje z Roške ceste 1 v Kočevju se je 16. junija okoli 11.20 vračal iz vrtca proti domu. Zavil je z ustaljene poti, pri cerkvi preplezal ograjo in skočil na drugo stran na skarpo ob Rinži. Tam pa ga je kopriva spekla po nogi, da je odskočil in padel okoli 4 m globoko v Rinžo.

Na srečo vedno umazana Rinža ni bila preveč deroča in narasla. Z nogami je

»Hitro sem odvrnel kolo, si slekel jopič in se spustil po žici — menda je to žica strel vodova cerkve — v Rinžo. Voda mi je bila do prsi. Otroku sem zavpil, naj se pomiri, da ne bo nič hudega, on pa je jokal, kje so njegove copate. Najprej sem ga nameraval dvigniti na skarpo, a je bilo previsoko. Zato sva krenila naprej, kjer je po kakih 50 metrih skarpa nižja. Ker so bile vmes kotanje, ponekod pa porušeno kamenje s skarpe, se je Andrejček spotikal in spet pil vodo, zato sem ga vzel v naročje in nosil. Tam, pri farovžu, pa je že prišel zraven miličnik in odpeljal Andrejčka domov,« je povedal Štefan Brunec in dodal, da ni storil nič posebnega in da bi vsak v takem primeru moral pomagati otroku. Povedal je še, da ga je po telefonu klicala Andrejčkova mama, se mu zahvaljevala, ga vprašala, kaj si želi za nagrado in če je treba dati njegovo obleko v čistilnico. Iz pogovora pa je zvedel, da je rešil otroka svoje nekdanje sošolke.

V pogovoru z Jelko Poje smo zvedeli, da je Andrejček zdrav. Pretresena mamica je povedala, da je Štefanu neizmerno hvaležna. Čuti se dolžnico, on pa odklanja vsako nagrado, čeprav je izpostavil najmanj svoje zdravje, saj je bila voda mrzla, umazana.

Kot so ji pripovedovali očitvidci, se je takrat, ko se je Andrejček utapljal in prosil pomoči, nabralo na mostu in na obrežju veliko ljudi. Neka ženska je šla prosit pomoč tudi v bližnji mladinski klub. Edini, ki je pomagal, pa je bil Štefan Brunec.

J. PRIMC

Štefan Brunec, ki je rešil iz Rinže šestletnega Andrejčka. (Foto: Primc)

dosegel tla in vпил: »Oči! Mami! Pomagajte!« saj zaradi več metrov visoke navpične skarpe sam ni mogel iz vode. Na bližnjem mostu se je nabralo vedno več gledalcev in mimo je prišel 28-letni Štefan Brunec, ki se je nameraval odpeljati na ribolov.

(PRE)DRZNOST — Čeprav so delavnice novejšega Cestnega podjetja hitro pripravili dotrajani most čez Drožanski potok blizu sotočja s Savo in bo zdaj obvoznica čez drevedro ob Savi, zlasti za vozove z vprežno žvino, spet polno zaživela, se je prejšnji teden nekaterim pešcem tudi takole zelo mudilo. Na srečo so se taki »podvigi« končali brez posledic. (Foto: P. P.)

kozerija

KLJUB VSEMU — DOBRI LJUDJE

Repičevina je najlepša dežela na svetu. Repičevina ima najdaljšo ustavo na svetu. Repičevina ima največ zakonov, ki se jih da izigrati. Repičevina nosi zastavo, kar se tiče predpisov, samoupravnih aktov in sporazumov. V Repičevini je največ sestankov, konferenc. V Repičevini je brez števila simpozijev, dogovarjanj, razgovorjanj in prigovarjanj. Repičevina ima največ izostankov z dela.

V Repičevini je največ bolezni. Repičevina je med največjimi dolžniki. Repičevina ima največ neobdelane obdelovalne zemlje. Repičevina ima najmanj telefonov na 100.000 prebivalcev. Repičevina ima najvišjo stopnjo inflacije. V Repičevini noč in dan tiskajo denar, ki je vreden malo ali nič. V Repičevini delavci ne odločajo o presežkih svojega dela.

V Repičevini so delavci slabo plačani. V Repičevini so slabe ceste. V Repičevini je veliko onesnaženih voda. V Repičevini umirajo gozdovi. V Repičevini je zrak močno onesnažen. V Repičevini je mnogo pijancev in kadilcev. V Repičevini ne spoštujejo mednarodnih sporazumov. V Repičevini se veliko krađe. V Repičevini se na debelo goljufa, podkupuje, prekučuje.

V Repičevini kupujejo ljudje marke na črno. V Repičevini lahko kupite soferski izpit, doktorsko ali profesorsko diplomu. V Repičevini pridete v toplice samo z močro kuvertu. V Repičevini se da pretopiti posojilo v denar. V Repičevini je nemogoče mogoč. Vendar živijo v Repičevini pošteni, pridni in delavni ljudje.

TONI GAŠPERIČ